

(KÀPŪNG KÀLAT)

Shansher karu nø Gvray Ang kà i nø, Kristu rvcýngceri kým we tvra angké ie. Shansher karu bok nø dvgá karu nvng ma-bóng. Shansher karu 66 bok nø tāmóng tārvgag vl we vsvng 40 góí vruò dá:ngi tiqbok í dø dvkøm ya:nga. Vrūshúri nø koqkvm, dūgamzø, cisvra, ngā vkwi vsvng, kùyà gúnshú, vshuq, tvnmū wā vsvng, Yesu coqcýncè, yadvng mvdóí vru ya:nga. Vru pà:ngo yvng keni dvdá:ngo yýng høq 1500 nóngrām tøm ya:ngi. Angmaq nø tāmóng tārvgag vl vsvng i nø tāmvril vsvng i yýng keni mà-shákē vsvng ie. Inigø angmaqi vru ya:nga we shansher karuri shvngbe nø mvshøl vchøp vzøm we wā ie. Vtiqlvm tiqpvn nø shansher karu nø Gvray Pvlacei shaq zá:ngo nø vru ya:nga, wae. Wervt shansher karu nø nvmlat būng lú:ngi yvng keni deni høq dvgùng gvza shvng we tiqbok ie. Monggàng taq karu angpvn i dvnge keni nvmlat būng pýngshi yà:ngi we nvng nvmlat díp pýng ya:nga we karu bok i nø, vsvng angpvn kà mvmecé pvn kà svng gø tvlíngshaq íá:mi we ie. Shansher karu bok nø angwálmè vniwál vle. Kagvp angli bok nø 39 bok i nø 929 tut vle.

Kagvp angli bok vrūshúrii Hebru kà keni vrū ya:nga. Akvt nøngmaqi lá:ngi we Kagvp angli bok nø Yuda vsvngri Shansher karu bok iāð nø deni høq lá:ngoe. Hebru karuchvng nø yadø ie.

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ

Kagvp angshvr nø 27 bok vl nø 260 tut vle. Kagvp angshvr bok nø Helini kai vru ya:nga. Helini karuchvng nø yadø ie.

εν αρχη ην ο λογος και ο λογος ην προς τον θεον και θεος ην ο λογος

Shansher karu bok taq rvgaq yachvng mvshølmvyāng nvng rvgaqchvng kadø vlēvm we tvra gø shvngøtne. Sýngza wàngcè pá:no we nvng svmī mongdan nvng muqlang mongdan mvshøl vle. Shansher karu bok nø svngpvn karu i dvnge mvdvm té vpø we karu tiqbok i we svng dvjà i dvngeí shvkse wāoe. Shansher karu bok taq nø vsvng kaq bønlvn tvràri mv-māng dvgvp keni kadvutkà vrue. Kadvtutkà vrushaq dø tiqdvchá vhōme.

VTVNGSHAQ DVKÛNG WE RØTKÀRÌ SVNG SHANSHER KARUÍ VTÛNKÀ VLE

- Pawá rvgaq yachvng taq nøngmaq à:li ma?
- Rvgaqtøm taq egvl daqshà we nø pawá í ma?
- Shiṽm mepvng pvlace kayvng tuqṽm ma?
- Shiṽm mepvng vsvng pvlace nø rvgaqchvng svng vrá vtýng rā ma?
- Cang mv-gvm nvng shiṽm we vsvng pvlace nø vbóng ma?
- Vsvng nvng ninà pvn nø pawá ma-bóng ma?
- Mvra nø pà íe?
- Mvra keni shvlàng we lunlvn pà wá rà ma?
- Gvray nø angjóng vl ma?
- Nøt dvshalvm, zàlvn lòng nvng shilvm lòng pawá vhómshi ma?

Yadvngpvn svng shálvn rvt zúndvtut rølvn wai.

ANGTUTRI

1	TUT Nvmlat nvmpvng	1
2	TUT Abraham.....	21
3	TUT Moshi.....	36
4	TUT Búngám.....	65
5	TUT Kadvtutshuri.....	95
6	TUT Kristu dāng kàdvtutkàri.....	141
7	TUT Kagvp angshír, Kristu gyl daqà long, dvløtívm vthó:mo long.....	157
8	TUT Bvnli wā we nvmlat nīlā.....	177
9	TUT Vtiqlvm gømlāri nvng kàshvbongri.....	208
10	TUT Shvlēbóy nvng Kristu dvshà mvhøt long	241
11	TUT Zun lú:ngi long nvng shvngømre nvmlat nīlā	271
12	TUT Móng døngtáng svng.....	299

SHVLĀ LÒNG NVNG MV-GŪM LÒNG

Copyright © 2006 by Michael and Debi Pearl

PUBLISHED BY:

**NOGREATER JOY MINISTRIES, INC.
1000 PEARL ROAD
PLEASANTVILLE, NT 37033
WWW.NOGREATERJOY.ORG**

1 TUT
NYMLAT NYMPVNG

לְאֵלֵינוּ יְהוָה רָא לְקֵדָה וְיִתֵּן
וְיִהְיֶיב קֶרֶן יוֹם אֶחָד: פּ וַיֹּאמֶר אֵל

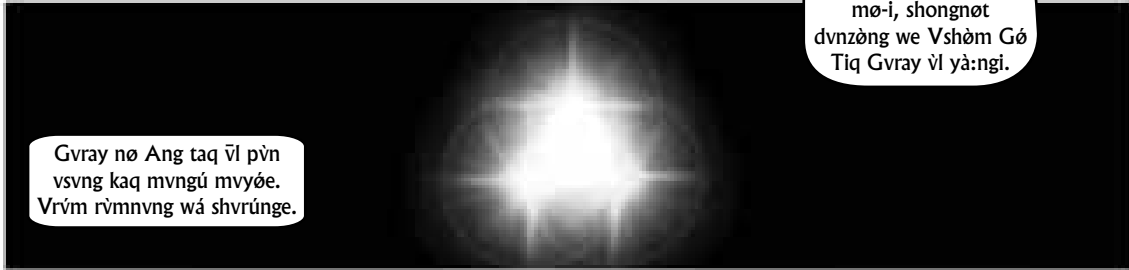
Mvshøl mvyāng yalòng
nvmlat nvmpvng kenini karu
tiqbok taq vru ya:nga. Yari
shvngbe angjòng ding we

Tiqmaq taq nø
dvtiqshilvm dø ie. Inigø
tiqkvtkvt angjòng bòn lòngsvng,
dvdv̄mshi we mvdvm téwā
dvtiqshilvm høq i we vle.

Nvmlat nvmpvng shini
ma-vlke, svngzace shini mv-
pá:no ke, gálong shini ma-vlke,
vl dvnge shvmòng mà-rànshi
dvgvp keni Gvray nø vle.

Inigø Ang tiqgò wā
mø-i, shongnøt
dvnzøng we Vshøm Gó
Tiq Gvray v̄l yà:ngi.

Gvray nø Ang taq v̄l pvn
vsng kaq mvngú mvyøe.
Vr̄vm r̄vmnvng wā shvr̄unge.

Nvmlat nvmpvng shini ma-v̄l dvgvp Gvray kó gurhøm taq,
Gvray Ang ngør dvgung shvr̄inglv̄m muqlang dvzvr pvn
ya:nga. Inigø Luciferi muqlang dvzvr vshøm̄wál tiqwál
shō:lo nø Gvray kaq vtùoe. Weri shvngbe satan vpō ya:ngi.

Inigø karu yabok nø
wedang mvshøl mō-i.

Yalong nø Gvray nø vsng
ó tiqrá bvnli wā we dāng ie.

Nvmlat nvmpvng taq Gvrayi muqlang
nvng rvgaq pá: noe. Gvrayi Pvlace nò
tiri mvdvmrām taq vlángshie

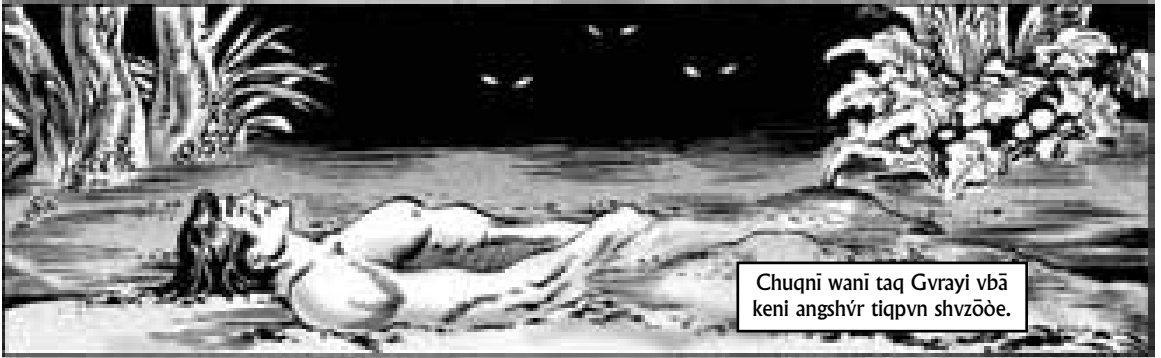
Wekvt Gvrayi đòlòng
svng vming zio nò

Gálong laqgá lōng, a:loe. Wekvt
lànglàng gáá:mi.

Gálong laqgá lōng, a:loe.
Wekvt lànglàng gáá:mi.

Yari nò denila bàn vsvngrii đvdā:mo đò àng wāwā
tiqđvtvng mepvng tiqđvtvng nām wā bòn lú:ngi we
mò-i. Gvrayi chuq nì vđongtaq i đvngte nvng
cúnshi đvngte shvngbe tvngđvng vmvńshaq ie.

Chuqni wani taq Gvrayi vbā
keni angshvr tiqpvv shvzōōe.

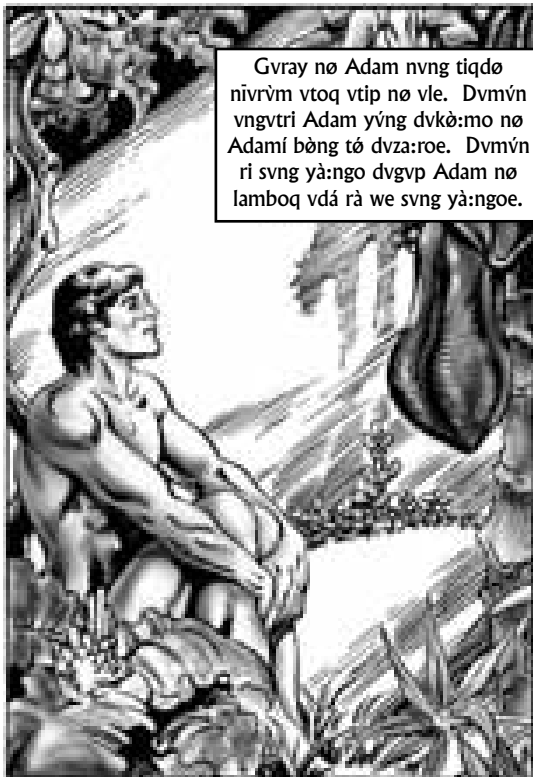

Vsvng nō vbā keni í nō ang
gønshaq nō Gvray keni íe.

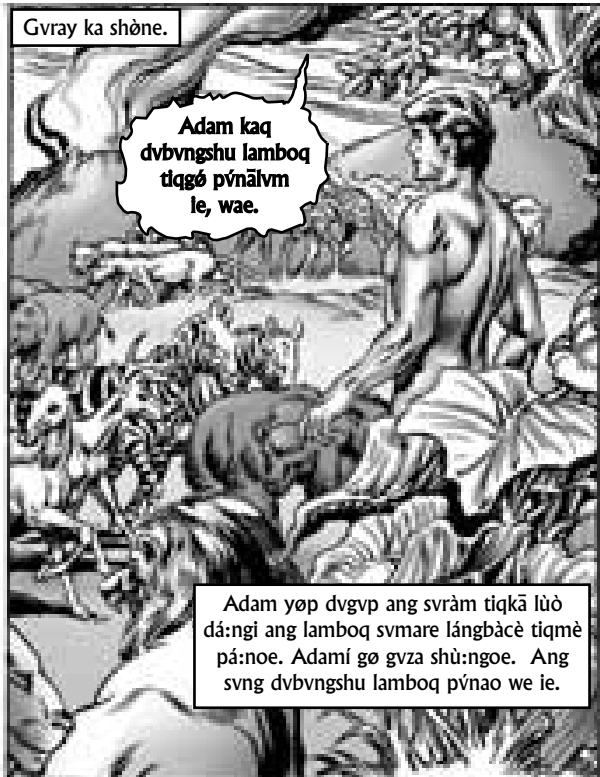

Vbā keni vsvng pá:no dá:ngí Gvrayi Ang
shvná dāngdāng shaq zvng bōa kvv, cúnsi
pvn vsvng angshvr tiqgō bōn lú:ngí. Ang
svng Adam wa nō bōng tōōe.

Angshvr pvn bōa we í dvngte svng Gvrayi
dvjaqō dvgvp VTVNGSHAQ SHVLAE, wae.

Gvray nø Adam nvgv tiqðø niðrvðm vtoq vtip nø vle. Dvmðvñ vngvtri Adam ýngv ðvkð:mo nø Adamí bøng tó ðvza:roe. Dvmðvñ ri svng yà:ngo ðvgvp Adam nø lamboq vðá rà we svng yà:ngoe.

Gvray ka shøne.

Adam kaq ðvbvngshu lamboq tiqgø pñáívm le, wae.

Adam yøp ðvgvp ang svràðm tiqkå lùð dá:ngi ang lamboq svmare lángbàcè tiqmè pá:noe. Adamí gø gvza shù:ngoe. Ang svng ðvbvngshu lamboq pñao we ie.

Adam ýngv shølá bøa nø móng ðøngtáng taq vzing vshítívm shvmánkå gø zioe. Angní ðvpvt gvza vnpv we lvpát angshvðr ðø iaøe.

Angní góngsír inigø rvlice ðø welong svng angní mv-sháo.

Ang nø ngà shårø ngà shing ie, wåe.

Welong svng sataní ðø:moe.

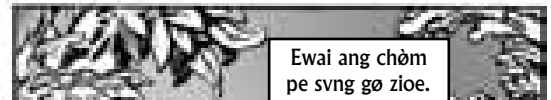

Angní nø shøtshu Eden kulwang taq ðvnglúnce ðvbù shvwéshí nø vle. Kapvñ dangtaq gø gónggívm ma-vl.

Gvrayí shøngshítøngri ðång ka shøne:

Kulwang kení shøngshí l ðvngte ým ðaqe. Inigø shvía ma-shvía we vwál sháívm shøngshítøng kení cøq mv-ðaq. Ecøqshø ní taq shí rà lønge.

Gvrayí Adam svng monggàng shvngbe øpmvmlvm vming kvkng zio nø shøtshu Eden kulwang taq shøtshuce vl lú:noe. Kulwang taq shøngshí vñipvñ yøe. Gønshaq shøngtøng nvgv vwál shalvm shøngshítøng ie. Weri vm nø zálvm, shíívm, svróngívm ma-vl. Inigø shvía ma-shvía we vwál sháívm shøngshítøng ecøq bóshø ní taq nø angjøng shí rà lønge, wa nø ðvkå:moe.

Angní nē vtáná:mi nõ góngsir i we dómshi bòi rvt shvraqshi lú:ngi.

Háháhá...
nai nga svng pá ewǵng bõnga? Na svng mvhõm ewā daqe.

Nganíí pá wà bõsha ma?

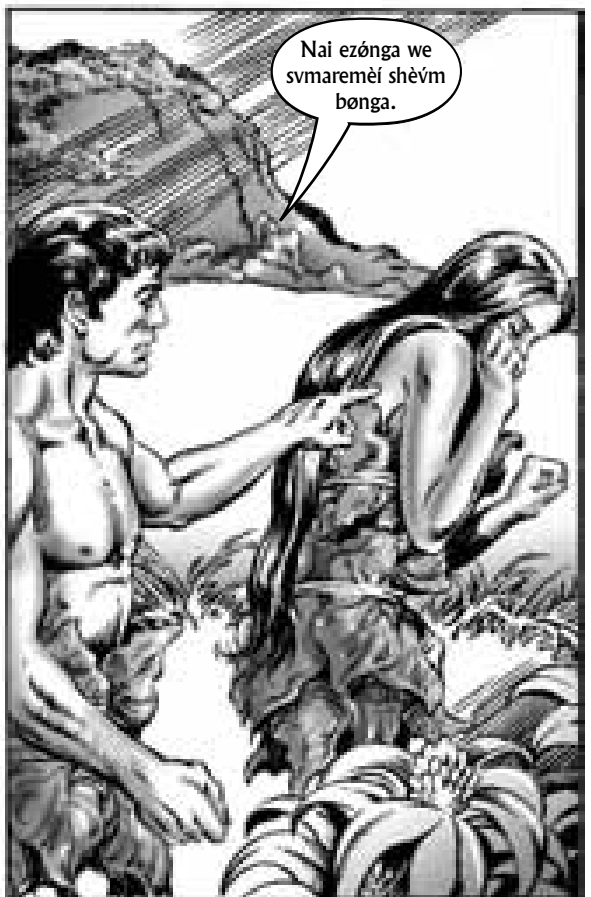
Nganí nõ Gvray kà mv-tá bõsha. Akvt Ang di daqe, Lõ, gõng dvkõqshilm wāshishi.

Adam ná kayvng evle?

Tángoe, góngsir õngà rvt shvrakshõnge.

Naní góngsir eishle, kagõ wae? Me-vmni, wǵng lõng evm bõa ma?

Nai ezõnga we svmaremei shèvm bõnga.

Gvrayi Ewa svng rø:tno
we nvng vtvnshi we:

Hihi...

Bø gōi eyūmtna,
Gvray idvng ewā lōnge, wa
nigø mv-ōng lōng. Nga nøt
gvza dvshànge.

Wekvt Gvrayi bø gō
svng mvtá:no nø:

Nai yadø eyūm
bøa rvt deni kenl
puqwáf èshvlsli
nø vbā èvm.

Na dvvø nvng
ang dvvø ngvnsa i
dvzvro nø, nai ang hí
zá dezá:ro nø a:ngi na
vgø eyipmvtne.

Dvgani dvnka nø svmare keni
gvl daqo we Chvngkangpei satan
kaq jörvm we angni tuq ræe.

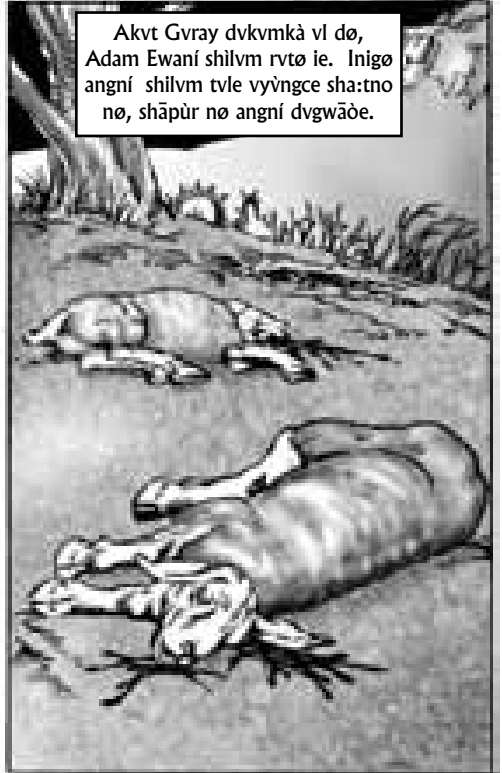
Lucifer ó ang mepvng cvn dvngte
svng shvt lú:ngoe. Akvt nø vsvng kaq
vløtlvm ví dvza:roe. Akvt nøngmaq nø
ngvnsape satan mepvng cà:ni ma?
Gvray mepvng cà:ni ma? Dakshi ræe.

Gvrayi svngzace kaq
mvtá:no we ká:

Adamé, Nga ká mà-táshaq
nvchømmè ká svng ecvñ bóI rvtø, rvgaq
nø ná dvpvt mvtvñshaq la:mi. Rvgaq nø
bvngghé nvng shñn dvzi vpõ lönge.

Na vbã svng me-nätvng
dvngte taq, vñ aq lúñshlvm dvpvt
tvnu bvnll wävñ nø ngúngti yat
wã dvzaqshi ráá:mi.

Akvt Gvray dlvkmkã vl dø,
Adam Ewaní shlvm rvtø ie. Inigø
angní shlvm tvle vyvngce sha:tno
nø, shāpūr nø angní dvgwāde.

Ngani
svng me-shvtshi,
wedøni cúnshi
dezvrshie, wae.

Ngani tvle
nina shvt bøa.

Weni taq angní shlvm
tvle cip ma-vl we nina shie.
Angni tiqní nø shlvm wã ie.
Mvra dvpø nø shilong ie, wae.

Adam Ewaní mvra vlá:mi rvt,
gøñshaq shøngshitøng keni ma-vmvñm
rvt Eden kulwang keni lú:ngoe.

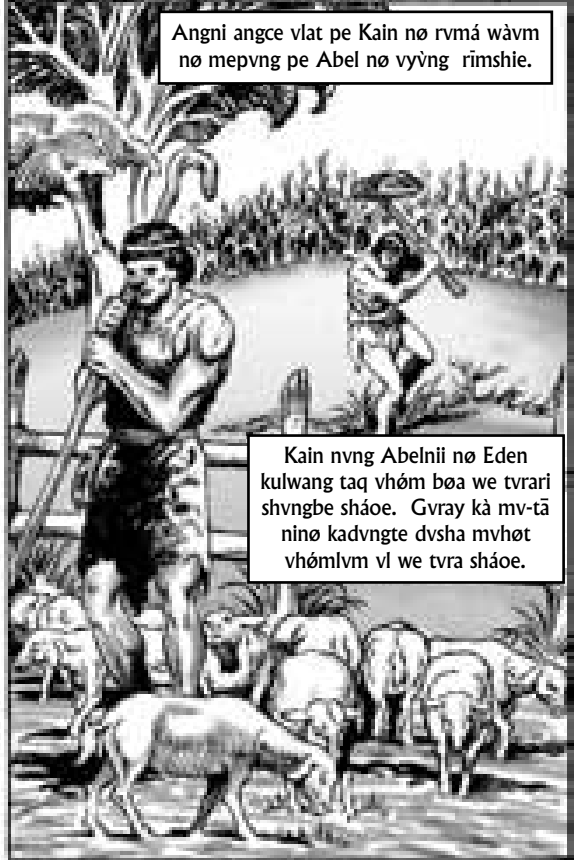
Gøñshaq shøngshi vl yvng svng
mv-dilvm dvpvt muqlang dvzvr
Kerubimí roq dvzá:roe. Vsvng ká
mv-tã rvt Eden kulwang nø Gvrayi
rvdã ya:nga. Dvgani vtvng daqoe.

Adam Ewaí angcò angcè mvme shvza:tnoe. Angmaq tátvlé dõngku shvzõngshi nõ vsvng vshít vzing lú:ngi.

Eden kulwang taq Adam Ewaní vyngce sha:tno wei lutshi rai we, vsvng nõ mvra vl rvt nina shvrúng rà we tvra angpe kení Abelí vtáshaq ie. Wervt Abelí vyngce tiqgõ shvrú:ngo nõ noqoe.

Angni angce vlat pe Kain nõ rvmá wávm nõ mepvng pe Abel nõ vyvng rímshie.

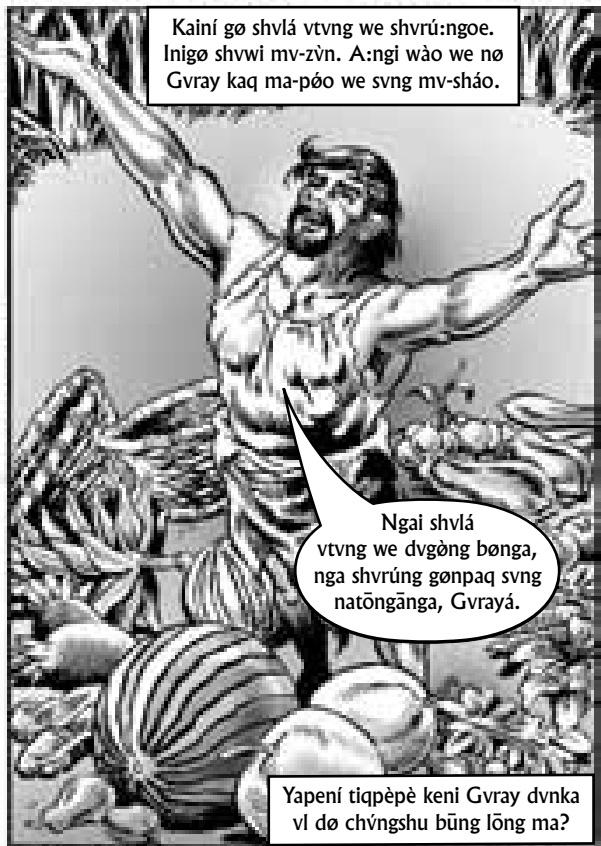

Kain nvng Abelnii nõ Eden kulwang taq vholm bøa we tvrari shvngbe sháoe. Gvray ká mv-tá ninõ kadvngte dvsha mvhõt vholmvm vl we tvra sháoe.

Ó, Vkangpe, nga nõ mvra vl we vsvng õngae. Nga shílvn tvle vyngce yago shvtnò nõ shvrúngoe.

Kainí gõ shvlá vtvng we shvrú:ngoe. Inigõ shvwi mv-zvñ. A:ngi wào we nõ Gvray kaq ma-péo we svng mv-sháo.

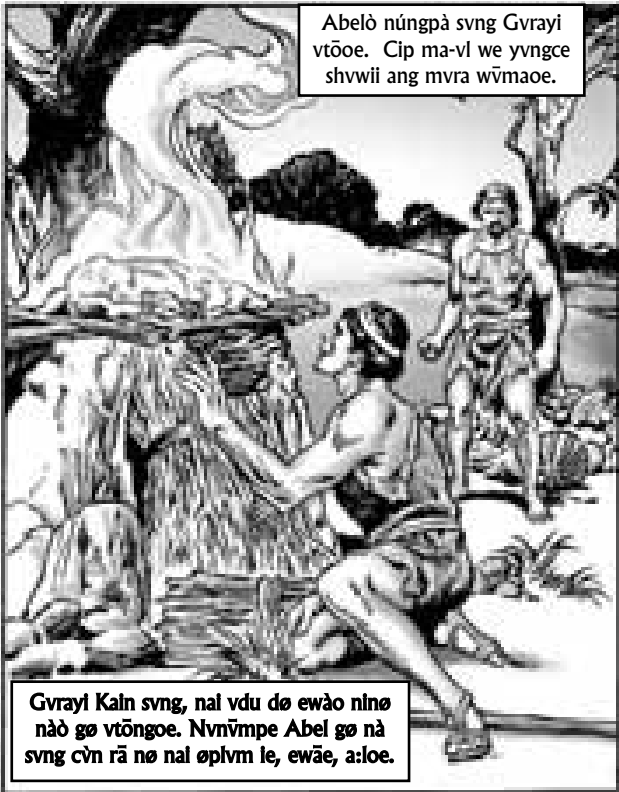

Ngai shvlá vtvng we dvgõng bønga, nga shvrúng gõnpaq svng natõnganga, Gvrayá.

Yapení tiqpépè kení Gvray dvnka vl dõ chvngshu bñng lõng ma?

Shwii mv-zvn we Kain núngpà svng Gvrayi ma-tōo.

Abelò núngpà svng Gvrayi vtōoe. Cip ma-vl we yvngce shwii ang mvra wvmaoe.

Gvrayi Kain svng, nai vdu dō ewào nino nàò gō vtōngoe. Nvnvmpē Abel gō nà svng cùn rā nō nai øplvm le, ewāe, a:loe.

Nai pà dedā:moe? Nga shvrung dvreri nō nà vyvng shwii mvdvm té vpōe. Pàrvt naò té vpóám ma?

Vnvmpē, deni dørēm shwii shvrungalvm rvtø høqa:tna.

Yari shvngbe ngaò wā ie.

Angnínvm rvma díá:mi ke, vsvng tiqgō gō ma-vl dvgvp, Kain shvnmá vcōr nō Abel svng cūngshí shvt bøa.

Kain ma-shvla dō wā
we svng Gvrayi mvrđvng
māshi mv-lú:no.

Kain,
nvn̄mpe Abel
kayvng vie?

Ngai kadōwā
lvshángōnong,
ang svng roqshu
óngā ma?

Akvt nvn̄mpe
shvwi nō vbātōm
taq vie. Nal naléō
we shvkse ie.

Shvwi tvp nō mvdvp vsng nvng dōngku
shvzōngshi lōng nō vsng kaq shvyōmkéō
rvt nārīvm Gvrayi dvká:moe.

Kainí Abel svng shvt bōa we Gvrayi sháoe, yà:ngoe,
māshi mv-lunshi. Gvrayi Kain svng mvtá:no dá:ngi
zōmwang svng lù:ngoe. Ang mvrái dvshá dvzvrshie.

Sataní ang svng
svngshvtshú í dvzvr bōa. Kain
nō đv̄nka vl we Chvngkangpe
dvbūngshu mv-bōnā:mí.

Dv̄nka vzishaq i we Chvngkangpe kayvng ie?
Adam Ewaníí vrá cv̄mre shvza:tno nō Set, wa bōng
tōoe. Wemepvng gō cv̄mre mv̄me shvza:tnoe.

Kainí Abel shvt
bōa nigō Abel tv̄le Gvrayi
nga svng lvngarece tiqpe
ezōng daknga.

Setí angce shvza:tno nò vsvng vzing vshit lú:ngi. Inigò mvtvnsaq mvra keni shvlutshú tiqgò gò mv-büng löng. Vsvng luq lú:ngi nò wama shvzø:ngo nò rvmári luq lú:ngi.

Vsvng vzing lú:ngi dò mvra gò shvluc mñv lú:nga. Dvchap we nvng nòt dvdvm we i dvnge taq mvra wā dvnzønge. Døngman vsvng tiqgò gò ma-vl.

Gvray nò vsvng pñv bæa longsvng tønshi lú:ngi. Vl dvnge shmvñgñvm dñv lú:nga dvgvp satan dādñvñl.

Lucifer svng gvyaq ya:nga löng svng nashat. Gvray dvmñv i dvnge gò caqvmñg gvyaq bæa. Adam dvpvt angshvr tiqkvñt mñvñò nigò vléòe.

Tätvlē shuq vvakēē.

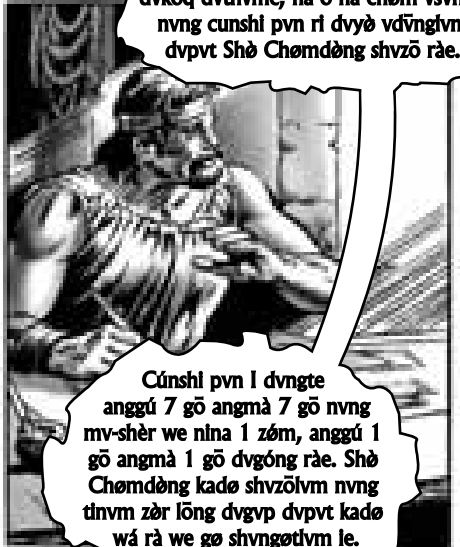
Gvray kaq shóngshi nò kà tã we tiqrprvp vl ma?

BC 2500 nongrām taq -

Inigø døngman vsvng Nowa tiqpe vle. Gvrayi i dvnge gvyaqvlm wao we taqkeni gø angrāq rvp svng shvlutvlm móðe.

Nowaé, Ngai tinvm zør dvrírlvm le, cúnshl pvn l dvnge dvkoq dvtñm, nà ó nà chøm vsvngri nvng cúnshl pvn rí dvyð vdñglvm dvpvt Shø Chømdøng shvzø ràe.

Cúnshl pvn l dvnge anggú 7 gø angrā 7 gø nvng mv-shèr we nlna 1 zóm, anggú 1 gø angrā 1 gø dvgóng ràe. Shø Chømdøng kadø shvzølvvm nvng tinvm zør lōng dvgvp dvpvt kadø wá rà we gø shvngøtvlm le.

Gvray dvnka vl dø tiqdvcha Nowa nø satan bvnli gvyaqvlm pe i ma? Gvray ka tā lōng má, mv-tā lōng ma?

Nowa nø vsvng i dvnge tinvm taq dvkoq dvtñm we svng dvdvm rón daqø vrvm nøt dvsha nø, vsvngri mvra mv-wàlvvm lín mā:nøe. Shø Chømdøng shvzølvvm dang nvng ninari shvvlvm dang dvtá daqa.

Vsvng i dvnge tinvm zòr lònq taq
dvkoq dvtvm we kaq dvda:mo nò
nòt dvshae. Wervt rvtò vl dvnge
taq mvra mv-wàlvn lín mǎ:noe.

Ngai dvtá:tini: Gvrayi
titinvm dvzòrlvm dá:noe, nga
kà etánòng nò shòchòm vdòng
svng egòng ránòng.

Shongnòt vl we
Gvrayi nò angceri
svng kadøwā
lāshvmvng rāni?

Na nò nòt
me-riq, svngdál.

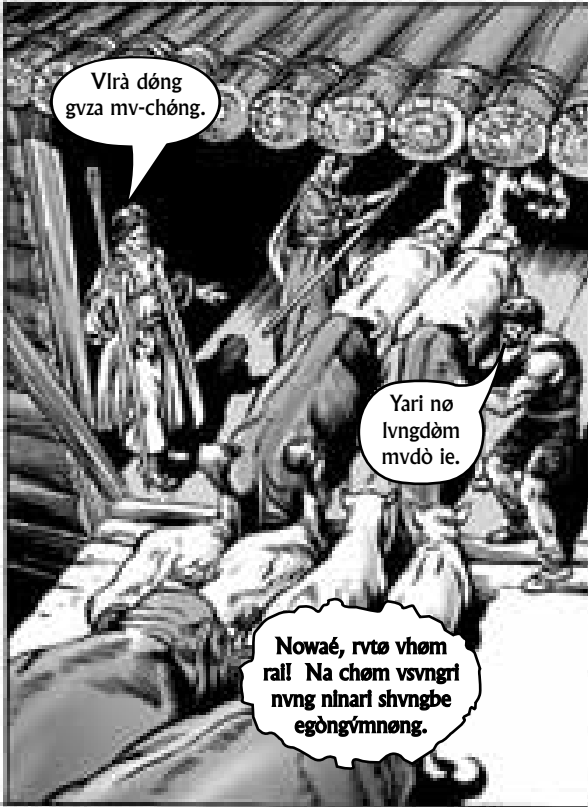
Mvra rvt ie. Mvra wá
enārnòng, shongnòt nvnq
dòngman nò:tni vzòm rae.

120 nòng wào ke shòchòmòng shvzo
dvnq bòa nò, cúnshi we i dvnge
Gvrayi Nowa yvng svng shòla:tna.

Eyà:ngo!
Vngvtshi pvn i
dvnge vyvn rai!
Tiqqóí shòla:tno
dò zùng rai.

Vtiqrà ie! Yadò
i pvn dvmvñ tiqkvò gò
mv-yúngshi dvr we! Tinvm
zòr lònge, wā longsvng
na ekvñ ma?

Bvttut bòn
mv-daq. Rvgaq
chvngkòp tí límké
shvlāni ma?

Virà dóng gvza mv-chóng.

Yari nõ lvngrdòm mvdò ie.

Nowaé, rvtø vñom rail! Na chøm vsngrl nvngr nlnarl shvngbe egongvñnong.

Rvtø vñom rail kvv Gvrayl Shø Chømðong bvngrk cøt ðaqa. Wemepvng 7 nõ vlé høq kaðø gø mø-i lõng.

Háhá... svngdál kũri svng ðejaqnong! Tiwang keni wedvngte vsar yvngø nlnarl røngao wei dvshá lũaoe!

Kũri kà:ngl tvñ ké dvzvrshi lé!

Wezàngø tignar dvngte vle.

Inigø 7 nõ gømá:mi mepvng shø vchoq ðaqa nõ tidøm pvlũri vlap lú:ngl wei tinvm zør lú:ngl.

Yaðø i we kadvgvp gø mv-yvng dvro! Shøchømrvm svngdálrl svng shøn ðaqa we i ma!

Me-nàjøshini. Gvray nõ shongnøt Gvray ie. Ang wā ðongman nõ monggang shvngbe mã-ðongman waka nõ bøn mv-ðaq.

Yadvngte kadvgvp gø shø vchoqø we ma-vl dvr, vzvngkaq nõ lvngrhã gvza shvla we ie. Weni høq shø shini mv-zaq ðaq rvt mv-kvm we ie.

Á! Nowa kà svng tá rà wei! Nga gvza dál ránga!

Gvrayé, ngacøpe svng shelutnãngàé.

BC 2348 nõngrām taq -

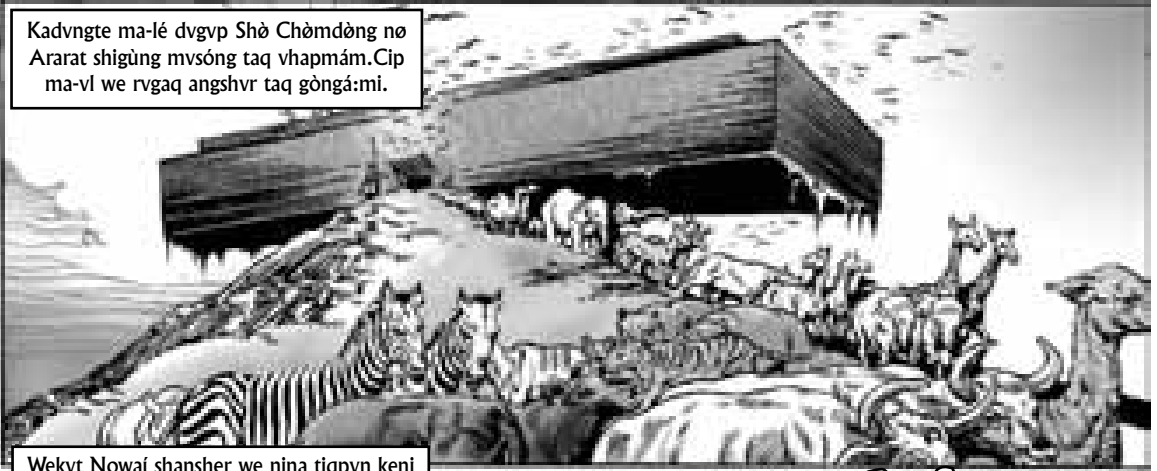
Nowa shõnkà angjõng
ding we vsvngrii shá bõa.

40 ni dõp vyáng yaqdõng shõ
vchoqõ wei tinõm zõr lú:ngi
nõ vhang mvzõ shvngbe límke
bõa. Shõchõm dongtaq
gõngá:mi we Nowa rvp nvng
cúnshi pvn i dvnge kení dvga
dvnge shvngbe vmvngá:mi.

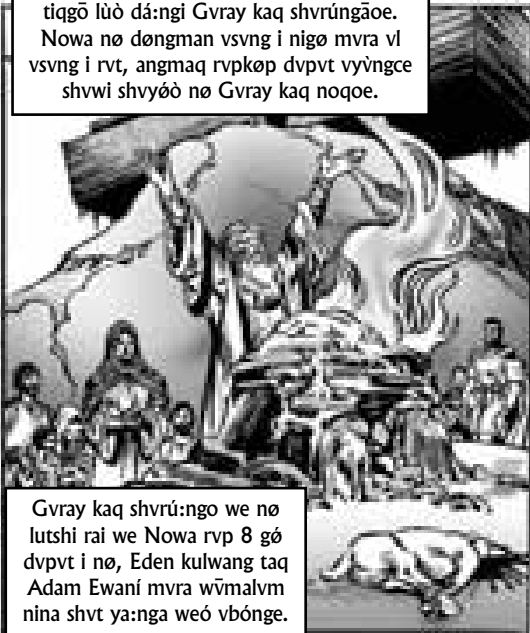
Ti bvtõnm
mepvng nõ vdãm
kaq léshíá:mi. Wekvt
dvbu lú:ngie.

Nowái kãõcè tiqgõ shvlàng bõa ninõ zanlun cvp tiqgõm
baqõ nõ vtving rai. Wekvt shõngcvp mõrám we shá
bõa. Mepvng vrá tiqvt shvlàng bõa ninõ kãõcè gõ
ma-tvng rá. Ti bvt nõ taprà yvngshi bõi we sháõe.

Kadvngte ma-lé dvgvp Shò Chòmđòng nò Ararat shigùng mvsóng taq vhapmám. Cip ma-vl we rvgaq angshvr taq gòngá:mi.

Wekvt Nowaí shansher we nina tiqpvñ keni tiqgò lùò dá:ngi Gvray kaq shvrúngāoe. Nowa nò dōngman vsvng i nigò mvra vl vsvng i rvt, angmaq rvpkòp dvpvt vpvngce shvwi shvyóò nò Gvray kaq noqoe.

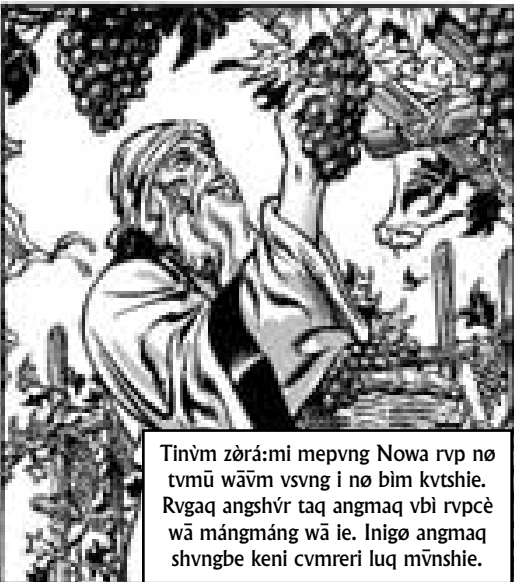
Gvray kaq shvrú:ngo we nò lutshí raí we Nowa rvp 8 gò dvpvt i nò, Eden kulwang taq Adam Ewaní mvra w̄malvm nina shvt ya:nga weó vbóngē.

Rvmòt taq dvtan we Mvshòngmènin yalong nò akvt keni tinvm ma-dvzèrò, wa we shálvñ ie.

Rvgaqtòm taq cúnshí pvn nina i dvgte namaql shvtké daqe. Inigò shvwi nò aq mv-daq. Shvwi nò gōnshaq ie.

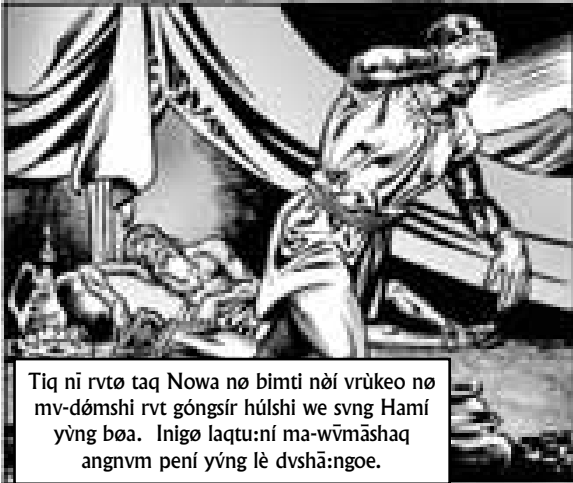
Vsvng shvt mv-daq, vsvng shvt vsvng nò shvt we vhornvm i lōngē.

Tinvm zòrá:mi mepvng Nowa rvp nò tvnú wāvm vsvng i nò bim kvtshe. Rvgaq angshvr taq angmaq vbi rvpcè wā mǎngmǎng wā ie. Inigò angmaq shvngbe keni cvmrrerí luq m̄vnshie.

Nowa nò bimshí dvbòp nòí vrúkeó weí angkvt angkvt bvnli wá mv-lú:ño, mv-dómshí hòq vrúkeo we gò vle. Welong svng Gvray ma-dvbù.

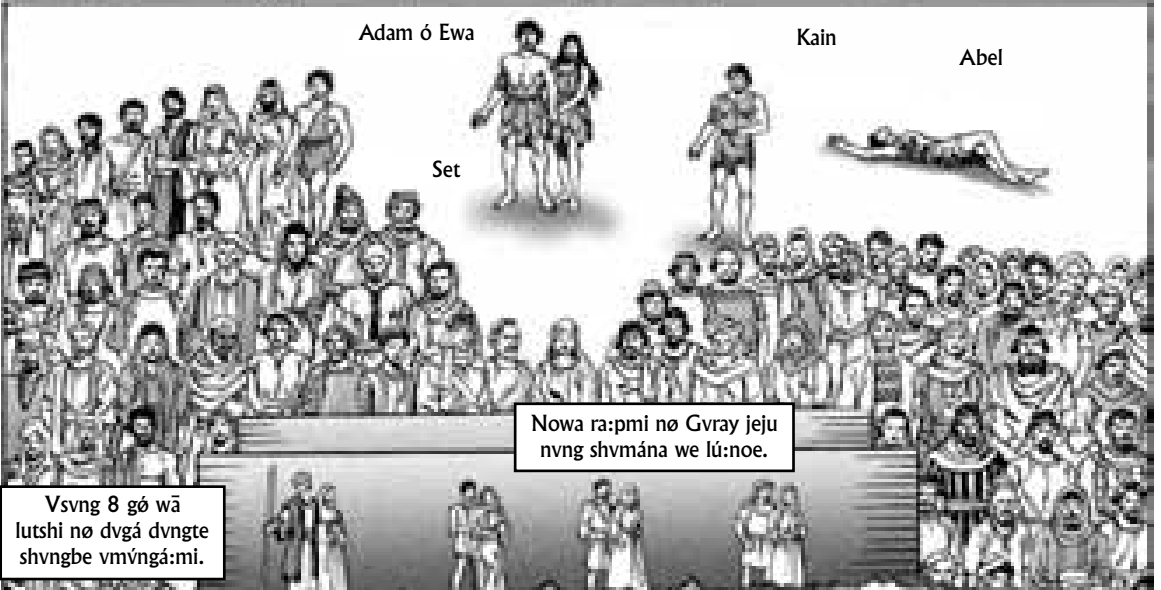

Nowa yop yvng kení vshat rai ke, welong dóm bæa kv́t Ham angepepe Kanan svng gōò nò mvtá: noe.

Nvcè pe Kanan ang pvli pvlaqri nò nvnmpe Shem dvzòmshú wáshí dǔre.

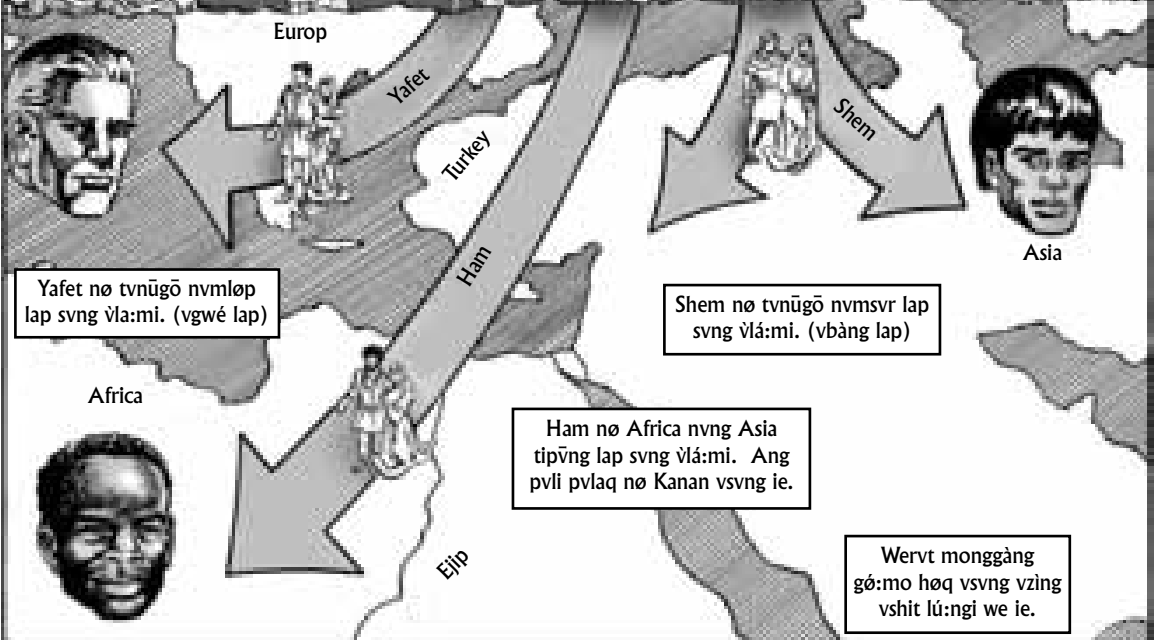
Tiq ní rv́tø taq Nowa nò bimi nòi vrúkeo nò mv-dómshi rv́t góngsír húlshi we svng Hami yvng bæa. Inigø laqtu: ní ma-wǔmáshaq angnv́m pení yvng lè dvshā:ngoe.

Rv́tø angni mvme ján rai ke, yalong angjóngjóng vhom rai.

Nowa ra:pmí nò Gvray jeju nvng shvmána we lú: noe.

Vsvng 8 gó wā lutshi nò dv́gá dvngte shvngbe vmvngá:mi.

Yafet nò tvnügō nvmløp lap svng vlá:mi. (vgwé lap)

Shem nò tvnügō nvmsvr lap svng vlá:mi. (vbàng lap)

Ham nò Africa nvng Asia tipvng lap svng vlá:mi. Ang pvli pvlaq nò Kanan vsvng ie.

Wervt monggàng gó:mo høq vsvng zvng vshit lú:ngi we ie.

(BC 2247 rām taq)

Nowa angce Ham, Ham angce Kush,
Kush angce nø Nimrot ie. Nimrot nø
gvza shvng we shāyit tiqpe i ya:ngi. Ang
nø Gvray tvra mv-cvñ nø Babelon taq
cangpvra noqshí pving ya:nga pe ie.

Babelon mongø vsvng vzing lú:ngi
weí vkāng mv-tá nø Muqtū vrā:ngoe.

Angmaq nø mvn pe
Gvray kaq mv-noqshi,
lóngpvrahāng wāshilvm
cá:ngi tvra shvmā:noe.

Rvgaq gò:mo dø vllvm
dvkvmkà svng mv-tā rvt,
Gvray hørnøt keni angmaq
shònkà shok dvzvraøe.

โอย...
คุณไม่เข้าใจกันเลย

рзүш
өрз блх
ө зцрий
сзц

Kà mà-zāké bøi rvt muqtū
vrving bvnli mv-bøná:mi.

Angmaq kà mà-zāké bøi rvt
weyvng keni vkāngá:mi nø
tishvlūng mong rvgaq, vkatshi
rvgaq, gwit rvgaq tiqmong nø
tiqmong svng vlá:mi.

Rvgaqtøm taq vsvng vzing vshit
lú:ngi nø mvra gø shlvuq lú:nga.
Mvn angkang Gvray kaq vnáð
nø cángpvra angpvnpvn svng lè
noqshirà wāshi lú:ngi.

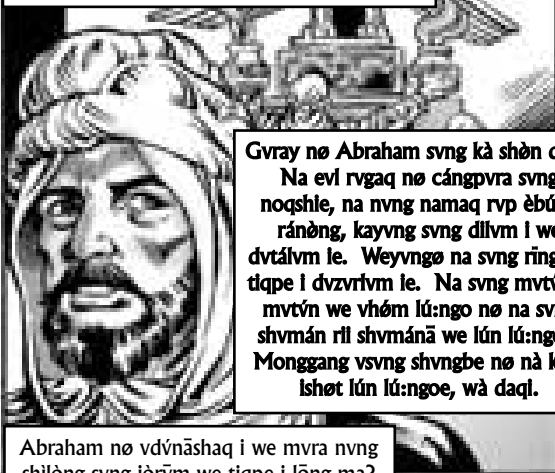

2 TUT
ABRAHAM

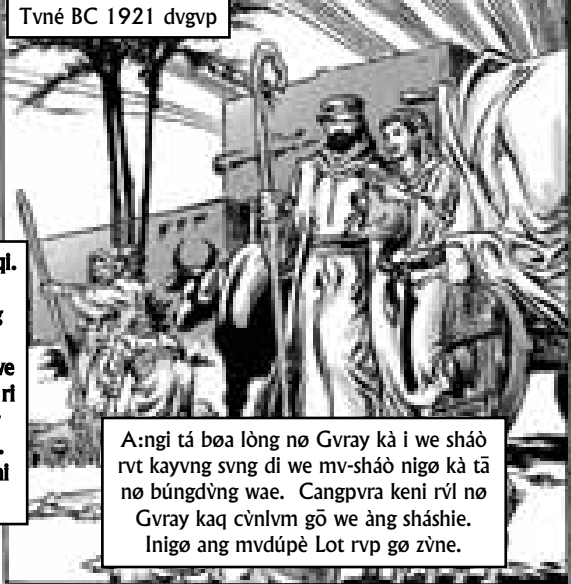
וַיְהִי בַּיּוֹם אֵת הַיּוֹם אֲשֶׁר קָרָא אֱלֹהִים אֶת אֲבְרָהָם
וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה אֱבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבְרָהָם
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבְרָהָם

Pvrahāng nò noqngòmvlm Gvray mò-i, noqshi mà-dū, wà nò kvm we Abraham tiqpe vle. Pvn angkang nò Gvray i rvt Ang svng m̀vng noqshi ràe, wà nò Gvray kaq sháoe.

Tvné BC 1921 dvgvp

Gvray nò Abraham svng kà shòn daqi.
Na evl rvgaq nò cángpvra svng noqshle, na nvng namaq rvp èbúng ránòng, kayvng svng dl̀vm i we dv̀távlm le. Weyvngò na svng ríng we tiqpe i dv̀zrv́m le. Na svng mvt́n rí mvt́n we v́hóm lú:ngo nò na svng shvmán rí shvmánà we lún lú:ngoe. Monggang vsvng shvngbe nò nà kení lshèt lún lú:ngoe, wà daqi.

A:ngi tá bəa lòng nò Gvray kà i we sháo rvt kayvng svng dí we mv-sháo nigò kà tá nò búngd̀vng wae. Càngpvra kení rvl nò Gvray kaq cv̀nlm gō we àng sháshie. Inigò ang mvd̀pè Lot rvp gò z̀vne.

Abraham nò dv̀vnáshaq i we mvra nvng shilòng svng jòrv́m we tiqpe i lòng ma?

Abraham Kanan mong svng gōa:tna. Wekvt Gvray tv̀ngshi daqi.

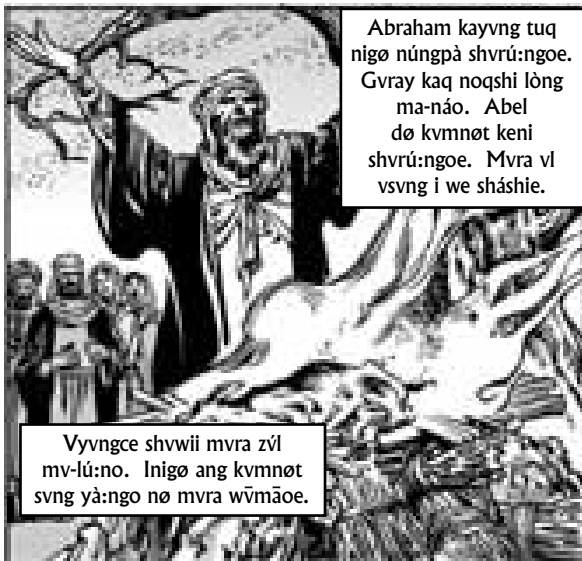
Abrahamé, rvgaq yayvng kení kũ vt̀vng hòq nariqá:mo. Kanan mong yalong nò na pv́l pv́laq svng Ngai zilvm le. Na svng rē mv-zónshi dō vzlng vshít dv̀zrv́m le.

Gvrayi Saraé, cvmre góng ei lònge, vl daqa.

Nga cvmre vdávlm ma-ónga we svng shángshònge, bat téngymà, svróng rángà, cvmre gv́llvm rvtò vléa:mi, kadò wà bòn daqni!

Gvrayi nò elún lú:ngoe, wae.

Abraham kayvng tuq nigò núngpà shvrú:ngoe. Gvray kaq noqshi lóng ma-náo. Abel dè kvmnòt kenì shvrú:ngoe. Mvra vl vsvng í we sháshie.

Vyvingce shvwii mvra zvl mv-lú:no. Inigò ang kvmnòt svng yà:ngo nò mvra wvmāoe.

10 nòng mepvng -

Abrahamé, vléám we 10 nòng taq Gvrayi nga svng cvmre góng ei lóngè, wà daqi we mò-i ma? Akvt nga bat 75 nòng nà nò 85 nòng, svróng ráshà, cvmre vdálv m rvto vlévmshà. Gvray angjóng shòn daqi ma?

Gvray shòn daqi we nò angjóng ie. Pàrvt rvto shvyā:ngo we nò mv-shángò. Ishòt pòng we tíqpe í dvzvrlvm ie, wà nigò shaqré góní nvng vyvngré wā! ...

Abraham, mēserēni. Nga nò nà dvkøqshlrà nvng ishòt óngae.

Nga cvmre ma-dáng, ishòt igvn kaðò lún daq ma?

Naní cvmre nàdá lóngshle.

Vkangpe Na eshòn dè bòn daqe, wvng nga kvme.

Nal kurnip rō ètò:mo ma? Rō mv-tómshí dè na pvli pvlaqrí luq lóngè.

Nga kà svng nà ekvm rvt nà svng dèngman we dvdtvlm ie. Na pvli pvlaqrí nò vde rvgaq mò-i we taq zaqlè wáshí lóng we svng vná mv-daq. 400 nòng mepvng wemóng svng Ngai shēnò nò weyvng kenì búngvme.

Cvmre tiqpe zilvm
 dvnka lõng nõ kadø íám ma?
 Shòní gø svróng mǎnshí lõngsha!
 Abrahamé, akvt nõngai na dvpvt
 cvmre gǎlǎlv dø nõ
 mà-shým ránga.

Yamóng vtóng vl
 dø nganí dvzømshúmè
 kení cvmre gǎlǎ
 dvzvr lúnshie.

Abrahamé, nganí
 cvmre lúnlv mvtú lvngdøm
 lõng ie. Rvtø vl dvgrv dvzømshúmè
 nvng èvlshí nõ cvmre
 lūshilvm wàshò.

Gvcvt nõ
 yalong wá ie.

Abraham vju røt lõng nar bøa.
 Gvray dvnka svng vná bøa.
 Ang chømmè kà svng vvuqá:mi.

Kadvngte ma-lé dvgvp -

Kadvngte ma-lé dvgvp
Abraham dvpvt cvmre tiqgó gyláivm ía:mi.

Hagar nõ Abraham dvpvt
cvmre góng íám rvt angkàngmè
svng yvng mv-tà:mo. Wervt
Sara nõt dvshalvm vho:moe.

Saraí Hagar svng té vlíshi dõ bvnli dvza:ro nõ shongnõt mã-dvtà:no. Gvrayí nõ svmã mvlè lüshilvm nvng dvgá tiqgó kení cvmre lüshilvm kadvgvp gõ ma-shvngõt dvr.

Ti baq èdýng bõo mepvng nõ shõng vsõt ràe.

Hagar nõ vrúm kaq vtshi nõ máshilvm dvnshie.

Hagar vtshía:mikè, zõmwangõ vtving kení mv-jõr lú:ngi nõ vkupme. Ang nõt dvsha lõng Gvrayí sháõ rvt kà shõn daqi.

Hagaré, chõm svng nàtvngvõ nõ nvkàngmèí õpká svng ètävõ, nal lvngacè tiqpe egvl daqoe.

Ang svng Ishmael wa nõ bõng tó ràe. Yakà lvjõm nõ Gvrayí táæ, wae. Ang nõ vsvng í dýngte nvng cil wã we nvng angvõm angchvngri nvng tiqrá vl lõnge.

Hagar chõm svng tuq rai ke, lvngacè tiqpe gvl daqa.

Ang nõ Abraham angce í rvt nõ mongdan mvme angkàng tiqpe í lõnge, Gvrayí wã daqi.

Ishmael nõ Arap mongdan ri angkàng tiqpe í lú:ngi.

Ishmael gyl daqäkē Abraham bat 86 nõng i rvt nõ, Sarai nõ cvmre gyl mv-ngu:tnò høq svróng rai.

Abraham nvng Sara nõ bat téa:mi rvt Gvray dvnka kadõwä dvgõm daqò ma!

Ishmael bat 13 nõng, Abraham bat nõ 99 nõng í rai dvgvp Gvray kà túngshi daqi.

Abrahamé, Nga nõ jórmonggun ví pe Gvray óngae. Ngaí wýng dõ èwáshl, mvra mè-wáni. Na svng dvñnáshaq dõ, na pvíl pvlaqri vshit vzing lõng nõ dvgùng shýng we típe ef lõnge.

Dvñkà vzíshaq í dõ tíqdvchá, nà nvng Sara kení cvmre ví daqe. Kanan mong nõ na pvíl pvlaqri svng dvclíclíq zaqshõp zívvm íe.

HáHá... Bõn mv-daq.

Akv́t nga bat nõ 99 nõng Sara nõ 89 nõng í nõ, nga góng gõ vshíshaq rvcí fá:mi rvt cvmre lún mv-daqá:mi. Dvnka nõ Ishmael taq mýng laqvõm daq.

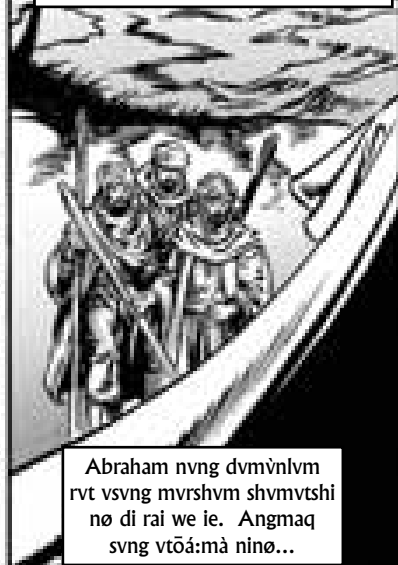
Mø-i. Na nvng Sara taq kení cvmre egví daqshõe. Dvnka nvng Ishõt Igvn nõ ang mvdým taq tuq daqe.

Bõn daq ma? Bõn daqe. Gvrayi nõ shaqré mvgúr kení gõ cvmre gyl dvzvr lú:noe. Angjõng wá dá:ngoe.

Wemepvng gvza vkatshi we tíqni taq zaqlè 3 pè tuq rai. Israel vsvng gõ mõ-i, vrúm zaqlè dõ gõ ma-shým, angmaq bat gõ sün ma-shv́la.

Tvp yýng tuq rai kv́t Abraham dvdáshie. Angmaq nõ rvgaq yachýng taqò vsvng mõ-i we a:ngí mv-sháo. Angmaq vni gó nõ muqlang dvzvr í nõ tíqgõ nõ Gvray íe.

Abraham nvng dvmvnlvm rvt vsvng mvrshvm shvmvtshí nõ dí rai we íe. Angmaq svng vtõá:mà ninõ...

Abrahame,
nvchømméi cvmre
tiqè gvl daqoe.

HèHèHè...

Nga nõ
svrõngrémè,
yamvðvm svrõng
we shõngshang
vl ma?

Sarai cvmre gvl daqoe,
wakà rvt pàwá mà-
dvkuqshi ma?

Nga nõ mà-hõngshõng.

Nàhõshie,
nà mè-kvm. Gvrayi
wá mv-dá:ngo we pà vl
ma? Rvtò gò rākè vrá
Nga dõng daknge.

Ngai wàlvn ri dāng
Abraham svng dvta daq we mõi
ma? Ang nõ vsvng dvciriò
angpè i lõng nõ, angceri nvng ang
pvli pvlaqrí svng Nga kàri
shvngòt lú:ngoe.

Ie. A:ngi
shá vdüe.

Sodom nvng Gomora
mvra nõ rvnaqe. Weyvng vl we
lvngaré svmaré cvmre shvngbe
svng shvmvnglvn ie.

Nga mvdúpè Lot
rvp gò weyvng vle.

50 gó lá lún nigò ma-shvmvngo.

Døngman vsvng nø ma-døngman vsvng nvng tiqđø Ngai ma-shvmvngo. Døngman vsvng 50 gó vl ninø wama welòng mvra chutnà daqoe. Kangeshúpei nø døngman dø kàrvt daqoe.

Nga nø ma-pé vsvng ònggæ. We 50 gó keni 5 gó mv-gòm nigò shvmvnglv m i ma?

45 gó wā vl nigò ma-shvmvnglv m ie.

40 gó wā lā vl dā ninø?

Døngman vsvng 40 gó wā vl nigò ma-shvmvnglv m ie.

Shvmná mè-rini. Døngman vsvng 30 gó wā lā vl dā ninø nà?

We 30 gó rvt mà-shvmvngò.

Døngman vsvng 20 gó wā vl ni kadø?

Døngman vsvng 20 gó wā vl nigò wama svng ma-shvmvngo.

Svng shvlá 10 gó wa lá lun nigò ma-shvmvnglv m ie.

Døngman vsvng 10 gó lá lun bō nigò ma-shvmvngo.

Døngman vsvng 10 gó lá mv-lun nigò nga mvdú Lot svng desha:tno nø ma-shvla ma?

Deyaq ang chøm svng dilvm ie.

Dørø:mí muqlang dvzvr 2 gó wama svng gòngá:mí nø Lot chøm svng die.

Ngai dvdv mò mvdvm té mv-gým dá:ri.

Gvray nø vsvng nvng cunshi pvn i dvngte svng pàwá shøn mvyø we shàngoe.

É, zaqlè pení, tvrarām dvga tiqzàngzàng svng dvkaqshi mv-daqé. Deyaq nongmaq chøm svng eyøp rāshi.

É,... Kū, mvrshvm gvza vnvpm. Vnvp lòng nongmaq svng detansha.

Loté, zaqlè
pèní nvng yòplvm léshi
dezvr daqo.

Nai pà
dedā:mo ma?
Vkó.

Na bvngka
gyvaqshívm lóng wā
mvtaq nai mv-gvm lóng
té wā nahómvm
lú:ngo lé.

Elònhng.
Yadø mv-gvm we
wá mv-daq.

Deshvngshi ma?

Nvcèmè
mv-shù:ngi, vnvp
we guchàngre svng
wa shù:ngie.

Gvrayi
angmaq nē vmán
dvza:roe.

Nga nēi
lāmv-yvng bōnga.
Kadø chá rail!

Angmaq
kayvng ía:mi!

Kagóí svmi
maq bøa?

Dálvmrà ie.
Pà jórnonggun
i ma?

Nvpsháng mvgágá
namaq yayvng keni búng ràe. Nai
esháo vsvng kaq gø detáo. Gvray nø
døngman pe i rvt mv-gvm longsvng
chutna mv-lunshi.

Nvpsháng
mvgágá gānsvmi shø zaq
daq wei Sodom nvng
Gomora wama vsvngri
shvngbe vkatvme.

Watwat.
Gānsvmi shø zaq daq kvv
nø lut mv-lunshi lóng.

Gānsvmi
shø zaq daq kvv
mepvng lap svng dvjaq
mv-daq, wae.

Mepvng lap svng me-dejaqnøngni.

É...

Vpeá, Vmè mv-tà rvt shvlaqtung vpõá:mlé!

Me-dejaqnøngni, kèl'vngnøng.

Weni taq Sodom Gomora taq vngvtshi pvn i dvnge shiá:mi. Gvray nø døngman pe i rvt mvra svng nòmshie. Lvngaré didaq svmaré didaq dvchapkè løngsvng nòmshie. Mvra zibè nø gånsvmi taq dvsha dvré vhømlvm løng ie.

Wama welong taq shilvm ishà we, Gvrayi dvshá ezài nø shelut daqsha rvt dvbuie. Gvray nø mvra svng nòmshie. Wedø í vsvngri yvng keni sārshi ràe.

Nvchømmè dāng tåi dvgvp nøngmaq mvzè gø nøt gvza mv-shømvmsa.

Kaðø ma-wá bøi!

Lot nø angcèmeni ó tiqrá diá:mi.

Lot chømmè gø dvkvmkà svng mv-tà rvt shvlaqtung vpõá:mi.

Sara! cvmre tiqpe gvl daqoe, wa we dvnka vle. Wervt angrí nót nò vlàngre dò vpōá:mi.

Kadø ie?
Abraham nga svng dejaq we vnē nò vsvng ó lāmà-bóng ninò!

Vtiqrà ie. Sara cvmre góng i we shvngka nò vshòm shvlá vdongtaq kayvng mayvng shvngá:mi.

Gvray shòn daqi dò tiqdchá ang bòng nò Isak tó ràe. Ang nò gvza dvgùng shvng we shaqre gvba tiqpe i lōnge.

Gvrayi cvmre egvl daqoe, wā dvgvp vhwngshòng bōnga dò, yalong shvngka tao ri shvngbe gò nga nvgng tiqdò vhwshilvm ia:mi. Shaqre bōnggwè tiqmè cvmre góng ie, wa lōng svng kagò kýmilm vl ma?

Gvray nò dvnka svng shvdōngāshupe ie.

Cvmre wepèi nga svng pà mè-lvn, Ejip cvmre nvgng nga cvmre tiqdò vl dvzvr ma- mvvōng.

Ishmael nò 14 nōng i rai nigò cvmre svng mvkok mv-shā, cvmre svng mv-shongshi.

Na dvzōmshumè nvgng angcepè svng elù:ngo. Ishmael nò Isak dò zaqshòp vpvvt mv-lunshi. Isak nò dvnka cvmrepe ie.

Gvray ka shòn daqi. Ishmael nvgng angrímè svng elù:ngo, Ishmael nò Isak dò zaqshòp vpvvt mv-lunshi. Gonggi mv-ra, angrímè svng Ngai rokngoe. Ang kenl gò nonggun kvgng we mongdan mvme būng lōnge. Inlgò satan kaq Jòrvm we Chvngkangpe nò Isak kenl būng lōnge.

Ishmael nò Arap mongdan angképè i nò Isak nò Israel mongdan angképe i lú:ngi. Tiqpe ange i nò angrínvm ie.

Abrahamí nò Isak
kaq gvza shù:ngoe.

Na nò dvdvm vtqirà
tiqèe eie. Mvra vl vsvng kaq
chvngshù ei lóng ma?

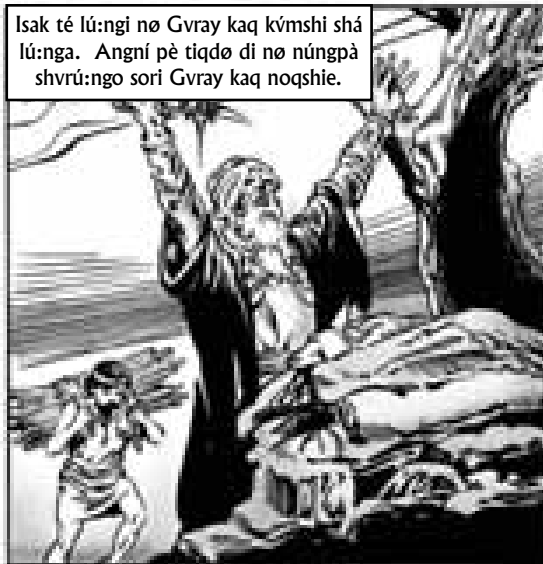

Vpeá, pàwá vnpv
we vyvngce shvtdvng
shvrúng rà taq hap nò
svmii wír ràe ma?

Mvnpe Gvray nò
vtvngshaq shanshére.
Nongmaq nò Adam Ewanii
vlé yà:nga rvt mvra à:lie.

Mvra vl vsvng nò
shí ràe. Gvrayi Adam
Ewani svng dvkvm ya:nga
we nò mvra ewá bòshò ní taq
shí ràe, vl ya:nga. Mvra wá
bòe kvv mvra wvmálv
nina shvt ya:nga.

Vyvngce sha:tno
nò shvrú:ngo lóng nò,
ang tvliē shí we svng kým
nò wào we ie.

Isak té lú:ngi nò Gvray kaq kýmshí shá
lú:nga. Angní pè tiqðó dí nò núngpá
shvrú:ngo sori Gvray kaq noqshie.

Abrahamé, na
eshongshí we Isak kaq
eshò:lo nò Nga svng
sherúngang lóngá.

Gvrayé,
pàwá yadò wá dezvràe?
Yadò nò pvrahang noqshi rii
wá shvrúngāo we mō-i ma?
Isak keni vzing vshit nò
mongdan gvba ilvm dvnka
nò kadāng keni lvgōm
daqni?

Inigò Na nò
jornonggun evl we Gvray
eie. Ngai nò mv-shāngo.
Na ewá dō laqi daq.

Vshøm nī tvra i rvt
tīqnar tømá:mie.

Pamara
leqdiǔmnøng.
Vjurøt
dvba:ngie.

Vshøm nī mepvng -

Vpeá, shigung
svng nǔm mv-døke
tuqá:mie ó?

Gvray kaq
noqngø:mi dá:ngi
vtǔng daqie.

Vpeá, svmi nvng kām vle,
shvrúnglvm vyǔngcè na?

Ngaceá, Vpe shønkà
me-sø:ngo ma? Vpe Vmeni nø
svrøng rásha kē wā Gvray kà shøn daqi
nø cvmre vdá daqsha we ie. Akvt
gø tǔn Gvray kà shøn daqe.

Yapoq nø
ngacepe ná svng
sherúngāng lóngá,
wā daqi.

Vpeá,
anglóng ma?

Nga nø zaqshøp pvpt wei mongdan
mvme angkàng óng lóng nø ngaceri nø
kurnip dø luq lóngé, wa we mø-i ma?
Dvnka yari nø kadø?

Ngace svng
mongdan mvme angkàng
i dvzvrlvm dvnka nø na eshǔvm
nigø bøn lóngé. Nga shøngǔvm
mepvng nø kadøwā
bøn daqni le!

Vpeá, kadø
inigø táasho.

Gvray dvnka
nø döng daqe,
wvng kvme.

Ngai gø mv-shāngo.
Ngacepe na svng
dezun lóng ninø...

Abraham nò Gvray ka tā we sháò nìgò, núngpà shvrung dvza:ro we bvnli rvt mv-jor nò vdvn hòq dòini.

Ang shongshi we angcepe svng mvhü:mo da:ngi shvtlvm rvt shvrung kùngjvm taq vyà:loe.

Abraham nò kvmnòt keni vju ròtshi da:ngi shvtlvm rvt shvm hāngshi dvgrp muqlang keni shaq tiqlòng dvraq daqi we svng táoe.

Abrahamé, lvngasvrépè svng me-nakoqni.

Nvce longzape zí ekvmshl hòq kà etāe. Anglòng vpònòt evl we sháng bōnga.

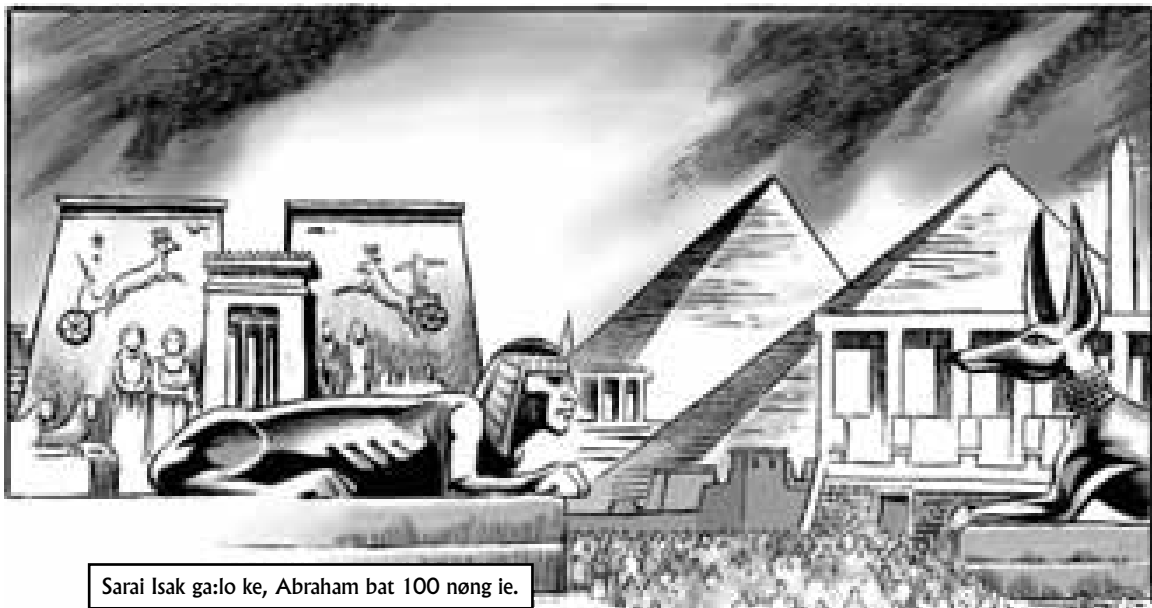
Abraham dvjaqke, shòngpóng taq vròng keni vchvt we vyvngce tiqgo yà:ngoe.

Vpéá, kulá! Gvrayi nga tvlè vyvngce tiqgo dvgò dá:rà!

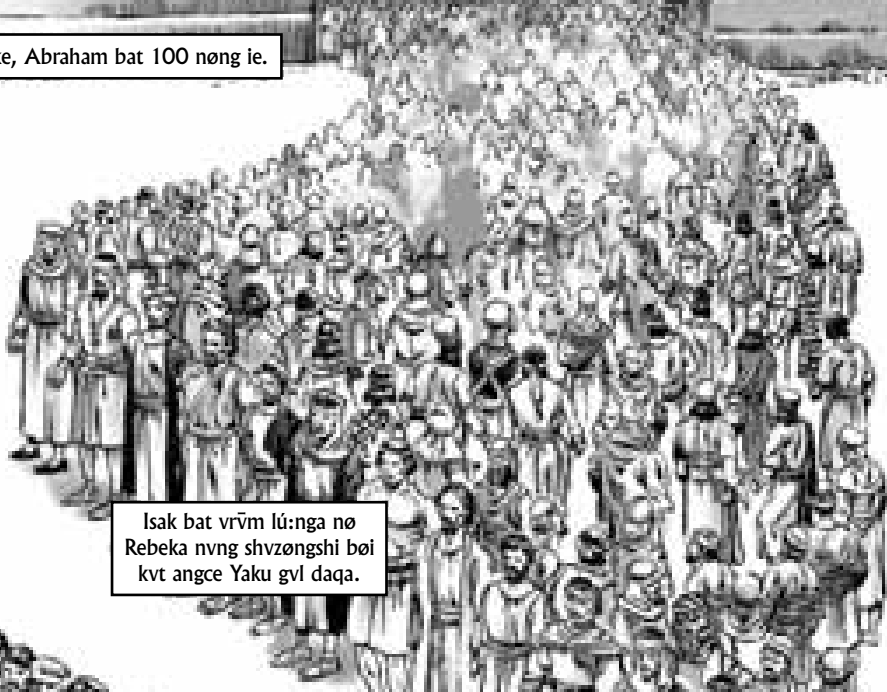

Abrahamé, nvce longzape ma-mvpáshaq núngjvm ewào rvt na svng ishòt lgvn rvlvm ie. Na pvli pvlaq nò kumlp dè luq lōngoe. Mongdan yalong gò anmaq wur svng tvlengoe. Angmaq ngvsharl svng jór dvzrvlvm ie. Vra, gvì daqo we vsvng wepe keni mong dōngtang vsvngrii ishòt lun lú:ngoe.

Vpei wā dè tiqdvcha, Gvray nò dvshazanòt vl pe ie.

Sarai Isak ga:lo ke, Abraham bat 100 nong ie.

Isak bat vrvm lu:nga no
Rebeka nvng shvzongshi boi
kvt angce Yaku gvl daqa.

Ishmael no angce 12
pe vdá no Arap pvn
svng vpo lu:ngi.

Ishmael

Abraham

Isak (BC 1896)

Yaku
(1836)

אֲרִיזָה הַהוּב הַהוּב וְחַ שֶׁד עַל־פְּנֵי וְד

3 TUT
MOSHI

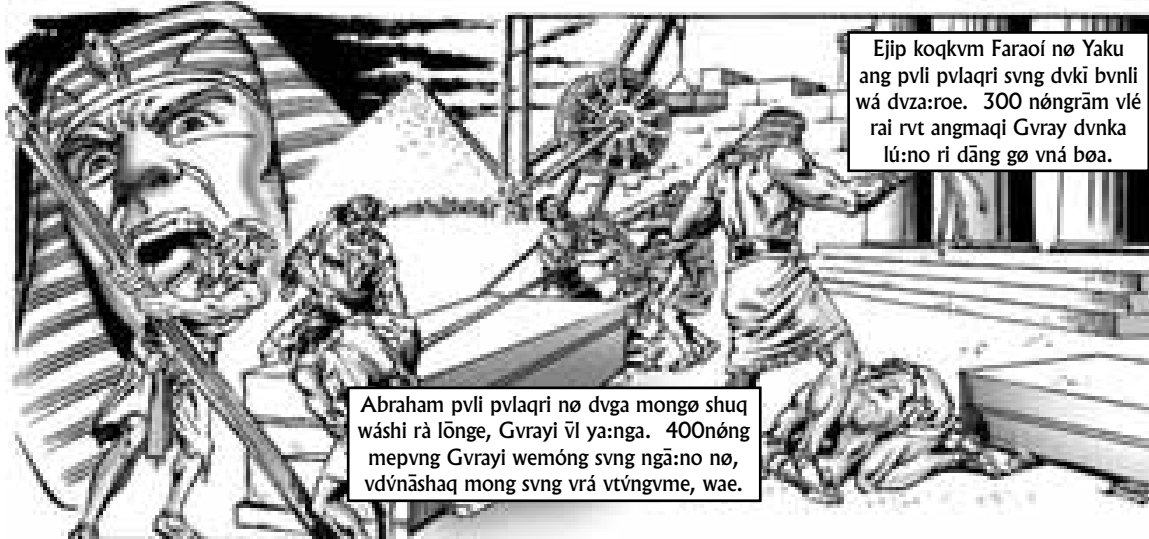
לָקַח שָׁךְ קָרָא לִיקָה וְיִ
וְיִהְיֶיב קָר יוֹם אֶחָד: פּ וְיִ אָמַר אֶ

(Tvné BC 1706 dvgvp)

Dvkō wàngròm rvt Abraham ang pvli Yaku nvnng angceri nõ Ejip mong svng shúngshi daqi nõ weyvngø vzing vshit lú:ngi.

Yaku angcò angceri nõ dàlvm dõ Ejip vsvngri mvdvm téwā vzing vshit vpáne.

Ejip koqkv̄m Faraói nõ Yaku ang pvli pvlaqri svng dvkī bvnli wá dvza:roe. 300 nõngrām vlē rai rvt angmaq̄i Gvrayi dvnka lú:no rí dāng gø vná bõa.

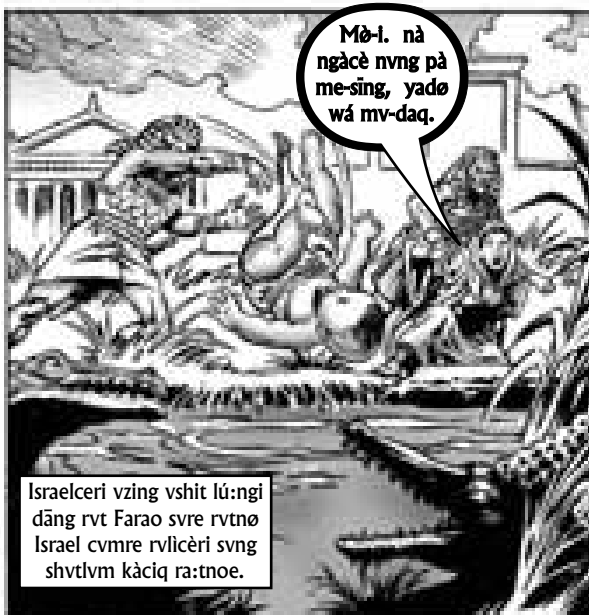
Abraham pvli pvlaqri nõ dvga mongø shuq wáshi rà lõnge, Gvrayi v̄l ya:nga. 400nõng mepvng Gvrayi wemóng svng ngā:no nõ, vdv̄nāshaq mong svng vrá vt̄vngvme, wae.

Nõngmaq̄ vzing vshit lõngshà dāng rvt Farao gvza svree. Nõngmaq̄ angcò angceri svng shvt lú:ngo má ma-sha! Vra, angmaq̄ nõ vzing bødè, nõngmaq̄ nõ bvnli wai nõ ká:ngi rvt gø svree.

Angmaq̄ ngàcèpè kayvng shvt lú:no ma? Gvrayi gār daqoe.

Farao kadvngte gø laqv̄hvpshi, Gvrayi jór dá:ngoe.

Mò-i. nà ngàcè nvnng pà me-sing, yadø wá mv-daq.

Israelceri vzing vshit lú:ngi dāng rvt Farao svre rvt nõ Israel cvmre rvlicèri svng shvtlvm kàciq ra:tnoe.

Vmèá, cilríí
cvmre gó dāng
ròt rānī kado
wàlvm?

Chvk shóndvng
ie. Angmeí tiwàng
svng gūra:pma, èā:loni
pà mv-wā rā.

Tvne BC 1525 nóngrām taq -

Vmèá, ti
gòng rā má?

Rvnò:ngi
vmatshaq ie,
mv-rà.

Nga vnvpècè
svng vrá yvng mv-
lúnshi rā ma? Yadvngte
mv-gvm we Ejipti.

Gvrayi roq daqoe.
Nvnvpè svng vrúm
keni dèchòò nò
dejaqá:mo.

Farao koqkv m angcemè nò ti
zvíshilvm tiwàng svng yòtshi daqi.

Etánòng!
Gūngzisárvm keni
ngòkà táshie!

Ó, vsng
lángbàcè
tiqpe!

Hebrucè
tiqpe ie.

Svríí dāmv-chāni!

Dvbvng
vsng lún daq
ninò ngai angjóng
dvkúmlvm ie.

Kūlà,
Hebru vsng tiqmè.
A:ngi dvbvnglvm vsng
lá dvlú:nòni.

Vsún dvbvnglvm
vsng ngai lá lúnoe. Cvmré
gó tiwàng svng gūra:pma we
cvmre angmè svng shángoe.
A:ngi nōng laqdcvçaq:tò

Shvlutlvm mvtú lá mv-lunshi. Nvnnvn mádvng wá gō wá ma-shvlā. Tlqni nō dóma:tno wei shvtna:tnoe. Gvray kaq tvlēngoe.

Ngai kado wvngvtna! Nga cvmre svng tvn tiqkvt yvng bōngo ma!

Vmeá, Vmeá, -

Koqkvcmemē ti zvlshilvm tiwang svng di rai kē vnvpē svng yvng bōa nō, ang dvkūmshilvm laqi, dvbvng vsvng eláávtshà, wa nō shōne, wāe.

Vmēi Gvray jōrnōggun svng shvri:ngoe.

Na cvmre gō mà-vlá:mi rvt nōt desha we, tiwang keni cvmre tiqgō yvng bōnga!

Cvmre yagō yvng vsún dvbvng zibē zilvm ie. Ang nōng rvl we angni taq nga dōng rāng nō Ejjp koqkv m bōn hōq wālv m rvt koqkv tōngnō svng shōllvm ie.

Moshi té lú:ngi dvvvp angmēi Gvray mvshōl nvng angkup angkangmaq dvcigūn tvra shvngō:tnoe. Gvrayi cvmrepe svng shōngrān mvnggā vzishaq ie.

Koqkvcmēpēé, ērūng lōng, koqkv m chēm svng tōngvtnōng.

Yari kadvngte kvlvng jōr ma?

Moshi svng vsún debvnga rvt oqa. Ang gōng shiqshàn dāng gō shvlāe.

Moshi nò koqkvcmemè angcè zámé i nò,
 koqkvcm chòm taqkeni shaq nonggun
 kúng we tiqpe i lú:ngi. Koqkvcm chòm taq
 d'vnglúnce vl lunshi nigò, angkup angkangmaq
 mvshòlmvyāng svng a:ngi ma-náo.

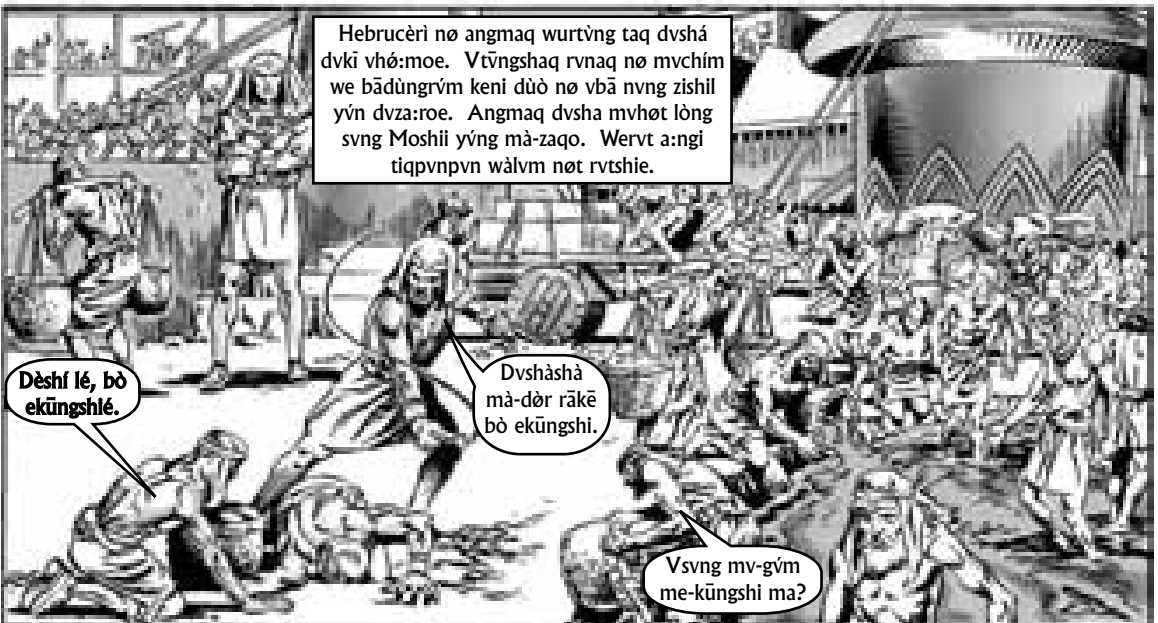

Moshié, Vkup Abraham, Isak, Yaku Gvrayi Abraham
 pvli pvlaqri nò vsvng móngò zaqlè wáshi lōnge, wà
 ya:ngi. Akvt yvngshai! Yayvngò akvt vltvshà we!

Nongmaq
 yāmóngò 400 nōng
 dvsha we vhòmlvm
 Gvrayi Abraham svng vl
 ya:nga. Akvt nongmaq
 yāmóngò 359 nōng
 vltvshà, akvt 40 nōng
 shini ràe.

Vshuq svng nò angmaqí
 yúldvng wà dāmà-shvlàng rāni.
 Gømsung shé nvng zaqshøp
 vgūngshi sori vgūngshilvm nò mv-yùl
 nigò, Gvrayi wà daqoe. Pává 40
 nōng cālv m lè!

Yāmongø angmaqí
 nongmaq svng mv-g'vm we ewáái dø
 angmaqí gø vholm rà lōnge. Yayvng keni
 búngá:mi nò vkup vkangmaq svng
 d'vn ya:nga we vd'vnshaq mong
 svng vt'vnglvm i lōnge.

Hebrucèri nò angmaq wurtvng taq dvshá
 dvki vhø:moe. Vt'vngshaq rvnaq nò mvchim
 we bādūng'rv m keni dùò nò vbā nvng zishil
 y'vn dvza:roe. Angmaq dvsha mvhøt lōng
 svng Moshii y'vng mà-zaqo. Wervt a:ngi
 tiqpvnpvn wālv m nøt rvvshie.

Deshí lé, bò
 ekūngshlé.

Dvshàshà
 mà-døer rākè
 bò ekūngshi.

Vsvng mv-g'vm
 me-kūngshi ma?

Tiqni tvrø taq Ejiþ vsvng tiqpei Hebru vsvng tiqpe svng angshī vdø:ro we svng Moshii vholm bøa.

Shvlut ràe.
Yadø wao we svng nar dvzvr ràe.

WAKI!

Yadø wá mv-daq.

Ejippè svng sha:tno dá:ngi kó:moe. Yalong svng shào we tiqgói koqkvm svng dvtáoe.

Ó! Gvrayé, nga kadø wvngshøngnøng?

Vtshi mv-daq, kà vrung ráa:mi.

Moshi í dá:ri!

Tvné BC 1491 dvgvp

Moshi nõ Ejiþ mong keni vtshia:mi. Dvgadø ang lamboq tiqgø gø mv-zvn.

Moshi mvme ni tvra diám ke, vyvngroqo we tiqyngø tuqá:mi. Ang gvza mv-jør.

Kúlà, vsvng tiqgø!

Tibál mvcháãð, bvòò aqti elvngãvtønng.

Ëjip vsvng i dá:ri!

Moshi nø Midian mong taq ang lvpát vrá tiqkvø pvingshi ráá:mi. Ang nø zømwangø tvra di vmünshaq i rvt vyvngroq i rai. Weyvng 40 nøng vl bøi ninø Ejjip svng gø vná daqa. Angmaq pvn vsvng kaq vrá tiqkvø yvng lunlvm vlómrà ma-vl.

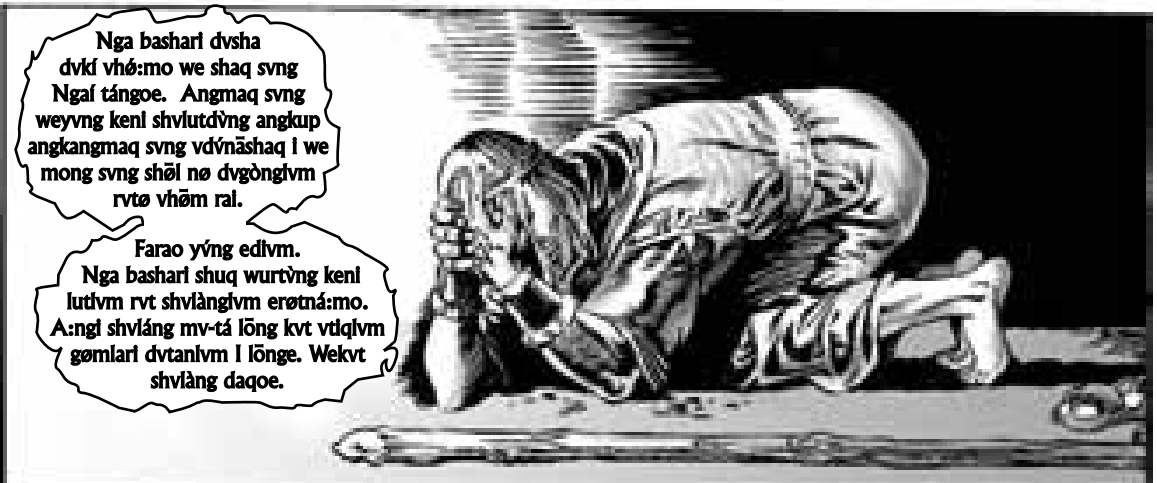
Á, Vtiqrà! Shóngpóng keni mvlám vcør we, shóngpóng rá mà-kat kadø í rai!

Moshi, na híshvnãm echutshi, yazàng nø shansherrà le. Nga nø nvkup Abraham nvng Isak, Yaku Gvray óngae.

Nga bashari dvsha dvki vñø:mo we shaq svng Ngál tángoe. Angmaq svng weyvng keni shvlutdvng angkup angkangmaq svng dvñnáshaq I we mong svng shøl nø dvngøgvim rvtø vñøm rai.

Farao yvng edlvm. Nga bashari shuq wurtvng keni lutvnm rvt shvlàngvnm erøtná:mo. A:ngl shvláng mv-tá lóng kvø vtqvlvm gømlari dvtanlvm I lóng. Wekvø shvláng daqoe.

Nai dezvra we
svng angmaqi mv-shao
rvt dvzrshi longni!

Na tvgul
vbatom svng
degu:pmo.

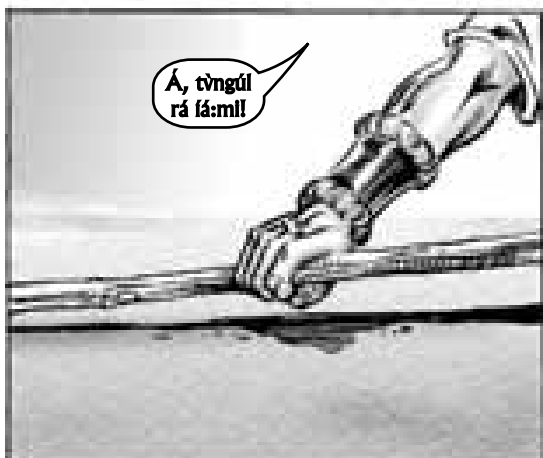
Kapaá, nga
tvgulá?

Á, pvia zé
pvn bô!

Bô nigung
keni ezô:mo.

Á, tvgul
rá lá:m!

Akv Eijp svng
edivm, kado shonivm
go shvngotivm le.
Ka shon dvbvngshú
no nvnvmpé Arun
dí dvzrivm le.

Tvné BC 1445 dvgvp

40 nõng vlé rai,
nga svng eshãngri gø
shvngbe shi bøi. Kagóí
gø demè-meshví
bõngnõng.

Gvray Ang
bashari lutshívm
høq ie.

Ejip svng vtúnglvm rá edvnsi ma?
Weyvng na svng eshá ríí nõ kadõ?

Kadvngte
tømlvm dø ie?

Shaqreri kutwā
egövtñõng. Lutshívm
rvtø yùl rai.

Kagõmaq ie?

Ang nõ Lewi vsvng
Arun ie. Vrá tiqgõ nõ
nõngmaq nvng tiqðø ie. Inigø
ang nõ shuq nõ mø-i.

V léám we 80 nõngrãm taq
lvngaré rvlicèri sha:tno nilā
taq Moshi gvl daqa. Angmèí
zvm taq zá:ngo nõ tiwang taq
shvláng ya:nga. Gvrayi
dvbā:ngo rvt Faraø angcèmèí
tiwang keni ciò nõ Ejip vsvng
sündvng dvkùm ya:nga.

Vléám we 40 nõng taq
a:ngi mongdan øplvm vming gø chut
gurdvng, angmaq pñceri nvng tiqðø dvshalvm
lõng mvngúlvvm nøt rvtshie. Ang nõnggun keni
vdèpvn svng shvlutlvm dvzaqshi nigø mv-bøn yvng.
Vléám we 40 nõng taq edvnā yvngsha we mong taq
ang vl ya:ngi. Faraø wur keni lutlvm dvpvt kadø wá
rà we, Gvrayi shvngøt daqa. Faraóí vtøo høq
shálvvm wá rari gø shvngø:tnoe.

Israel shaqre
shaqtvngri shvngbe
dekómshi ránõng.

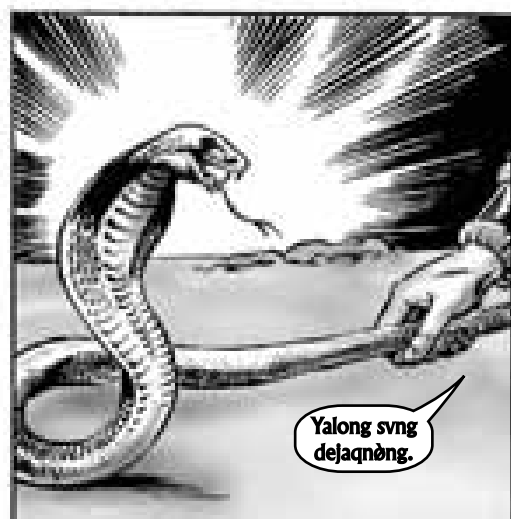

Abraham ang Gvrayi vkup vkangmaq svng dvn ya:nga we mong svng gonglvn rvt shongpóng keni ka shon nõ nga svng dezvr daknga.

Á, ang tvngú! bõ vpõá:ml!

Mè-serenõngni.

Yalong svng dejqnõng.

Gvrayi shvlutshú dvzvr daqaé.

Farao svng dvtanlvn rvt le.

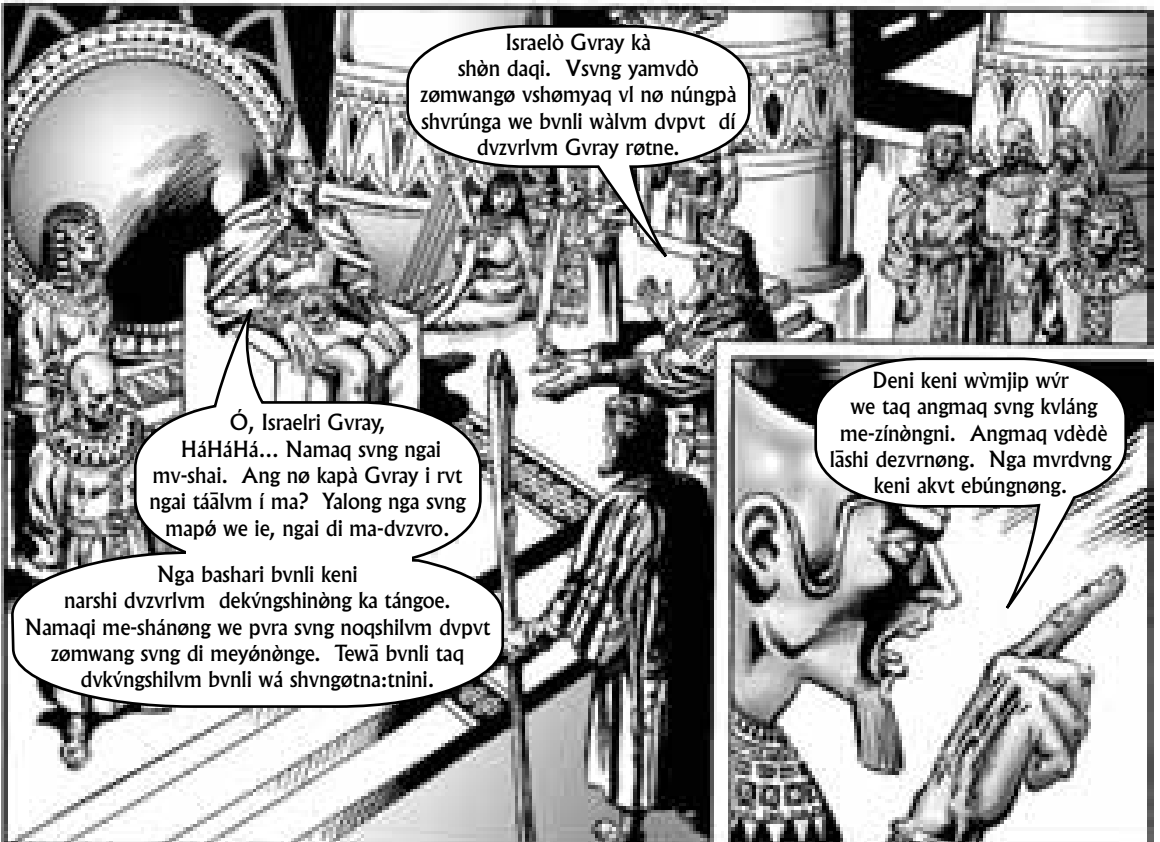
Vtqrà le.

Có, Farao yíng dll nõ rõtá:ml.

Abraham Gvray.

Vlê rai we 40 nong idung taq yadø vpøvm we tiqkvt gø mv-yvngshi dvr. Ngai shvngøtshaq longsvng dvdvm dèrønnøngni.

Israelø Gvray kà shøn daqi. Vsvng yamvdø zømwangø vshømyaq vl nø núngpà shvrúnga we bvnli wàlvn dvpvt dí dvzvrilm Gvray røtne.

Ó, Israeli Gvray, HáHáHá... Namaq svng ngai mv-shai. Ang nø kapà Gvray i rvt ngai tåálvn í ma? Yalong nga svng mapø we ie, ngai di ma-dvzvro.

Nga bashari bvnli keni narshi dvzvrilm dekvngshinøng ka tángoe. Namaqi me-shánøng we pvra svng noqshilvm dvpvt zømwang svng dí meyønnøng. Tewā bvnli taq dvkvngshilvm bvnli wá shvngøtna:tnini.

Deni keni wvmjip wvr we taq angmaq svng kvlang me-zínøngni. Angmaq vdèdè lāshi dezvrnøng. Nga mvrðvng keni akvt ebúngnøng.

Svngdál bvnli svng ekým ma?

Dvhökē rāe, Gvray bashà lā í rā dō -

Nai nōngmaq kaq bvnli taq té dvki dvzvrilm èwàò we lè ie. Kapà shvlutlv m tvra tíqđang í rai! Gvrayi dezvre, wa nō na gō ekým we mō-i ma? Detàshà.

Ang kadō lvnshi ma?

Ang nō svngdální ie.

Ang tvngúl keni wao we kaq kvmlvmrà ma-vl.

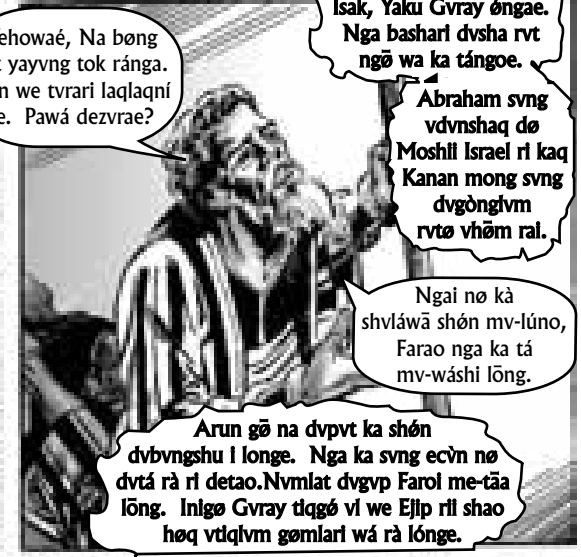

Na bvnli shini ma-dvng, angjōng bvnli wá shalvm shvngōtlvm ie.

Yehowáe, Na bōng rvt rvt yayvng tok ránga. Bōn we tvrari laqlaqni ie. Pawá dezvrae?

Nga nō Abraham, Isak, Yaku Gvray óngae. Nga bashari dvsha rvt ngō wa ka tángoe.
Abraham svng vdvnsaq dō Moshil Israel rí kaq Kanan mong svng dvgōnglv m rvtō vhm rai.

Ngai nō kà shvláwà shōn mv-lúno, Farao nga ka tá mv-wáshi lōng.

Arun gō na dvptv ka shōn dvbvngshu l longe. Nga ka svng ecvñ nō dvta rā rí detao. Nvmlat dvgvp Farol me-tāa lōng. Inlgo Gvray tíqđó ví we Eļļp rí shao hōq vtqílv m gōmlarl wá rā lōng.

HáHá...Pawá tíqkv t nàtvng rail!

Gvrayi, Nga bashari laqshvlà:ngo, wae.

Gvray keni i we shálv m -

HáHáHá... Nga shenvnáe. Yavvñ nō mandan bvnli ie.

A:ngí wào lōng angjōng í rā dō vshvme.

Paqzi yalong kayvng keni cvnshi ya:ngí ma?

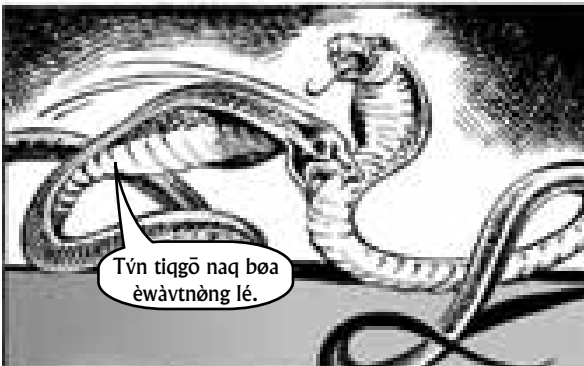
Eyṽngnòng!
Ang bò gòì
nòngmaq bò svng
naqlvm dá:noe.

Nòngmaq bò
tiqgò naqoe.

Nòngmaq
bò tiqgò gòkòp
naq bòa.

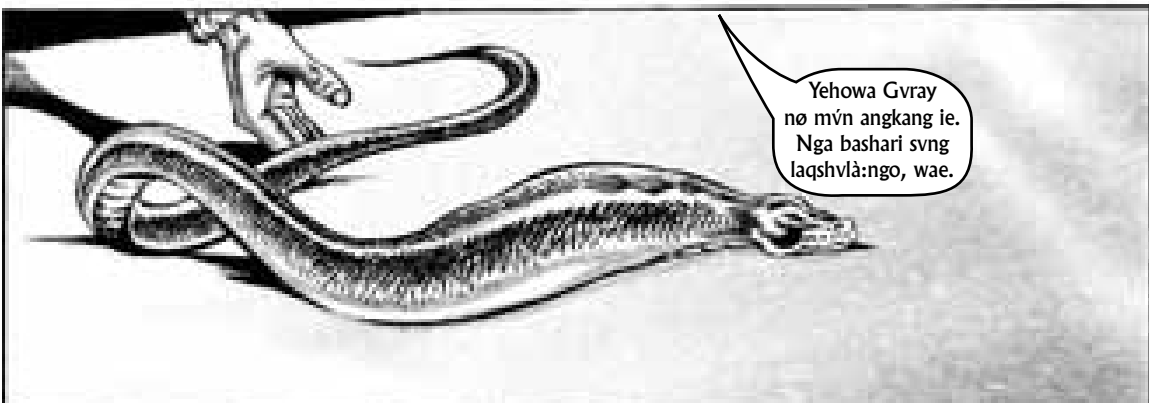

Tṽn tiqgò naq bòa
èwàvtnòng lé.

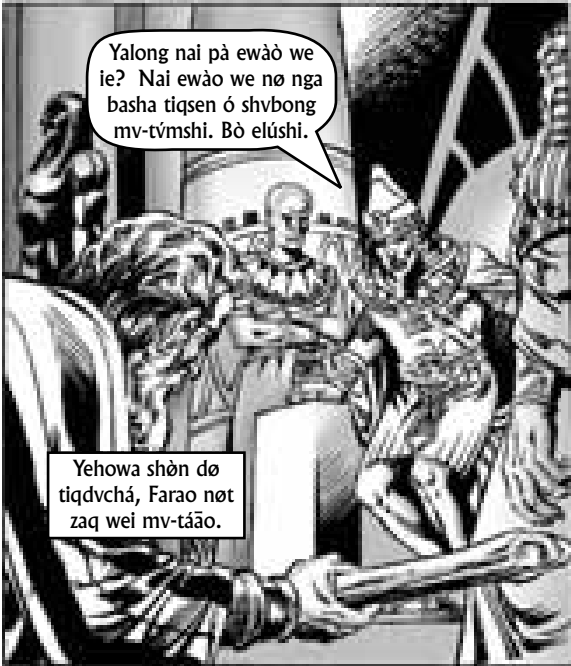

Ang bò
gòì shvngbe
dvbélvm
dá:noe.

Yadó nò
kadò i ráì!

Yehowa Gvray
nò mṽn angkang ie.
Nga bashari svng
laqshvlà:ngo, wae.

Yalong nai pà ewào we ie? Nai ewào we nò nga basha tiqsen ó shvbong mv-tvmshi. Bò elúshi.

Yehowa shòn dò tiqdvchá, Faraò nòt zaq wei mv-táao.

Faraò mandan rii wao ri rvt, yayvng svng pawá dezvrshàe, wae.

Ngai mv-shángo, Faraò nòt zaq lóngè, wá nò wáe. Angjóng ie. Ang bòri kutwá naqá bóa rvt kadvngte nòt hóp we eyvng bóa we mò-i ma?

Yehowa nvng vtoqrà svng dõngvme. Zvndvtut pà wá rà we mv-shángo.

Moshi nò Yehowa Gvray nvng vrá tiqkvv vhom nò zvndvtut wá rà we tvrari shvngò:tnoe. Ejip rii Moshi svng yvng mv-tà:mo. Faraò dviò rvt ang vsvngrii gò ang svng vtùoe. A:ngi mv-sháo nigò Gvray ka tãe.

Nga bashari svng me-shelà:ngo rvtvò, Nga nò Gvray angjóng ónga we eshá lí:ngoe. Ejip mong tiwangri shvngbe shvwi vpõvme.

Yalóng nò mv-yùl we ni ie! Kadø walvm wá ma?

Nga mandan ri egõvtvng. Nil rvme dvmòl dvshér dá:ngoe.

Eya:ngo, nga mandan ri shvngbei gø wá shaoe.

Nga lvpát taq yadø l ri ma-hóm dvrø. Tinúng, ticè, timè kutwá shwi vpøám.Pàrvt Gvray Yehowa bøng zø:mo ma?

Angmaq shøn dø tiqkvát gø mv-táng dvrø. Nøngmaq nvng tiqrá idvng wae. Nøngmaq gø dvmø gvza vdáie. Nil rvme dvmø gvza shvnmá dvríni.

Moshi nø Tiqlòng wá i we Gvray, wá nø shøne.

Gvray nø tiqgø wa mø-i ma? Vwawa dø...

Vti shwi vpø dzvvr bæa we 7 ni vléám mepvng Moshii shønlvn tiqpvn vrá wà:tna.

Ti i dvnge taq naqging bór dzvvr lú:nga.

Rø mv-tómshi we naqging lōng dvza:roe.

Nøngmaq
chøm taq naqging wā
dvnzøng lú:ngi.

Ejip mong
døngtang taq naqging
dvnzønga:mi.

Nøngmaq
dvmøri kayvng ia:mi
ma? Tiqpvnpvn wā
mv-lu:no ma?

Eii.....

Koqkvmpeé,
eya:ngo, Nøngmaq
mandan rii gø naqging
dvbüng ngu:tnoe.

Naqging vzøng dø
kadø wao ma?

Angmaqi nõ
chá vlé shvluqoe.

Moshi røtshi
dø pawá
ma-shvlángao ma?

Moshi
egövtønøng, kà
tvngshilvm ie.

Yehowa Gvrayi naqgingri dvsher
laqdvzvø bøø. Namaq vsvngri zømwang
svng eshølsli bønøng. Vming ziiie.

Karvtø taq narshi
dvzvørlvm eshøngnønge?
Eshøn?

Nvpni sháng -

Na eshøn dø
laqdøng daq. Gvray idvng
wā dvga Gvray ma-vl we
shá dvzvørlvm ie.

Naqgingri shvngám mepvng Farao tō dō nōt zaq nō Hebru ri svng shvláng mv-tá.

Nōngmaq mongkōp taq naqging zōng dvza:ro we Yehowa tōshi pe nō kagē i ma?

Yadō walvm lōng Moshii kadōwa sháo ma? Vgvnshaq rvtō taq naqging shvngbe shivme, wa nō kadōwa shōn lúna:tna!

Gvrayi pawá yadō waoe, wa deda:moe?

Dō ma-wá e'vlnōng, naqging vshi ri rvkul mv-jor ráke...

Yehowai Arun svng, na wur ehángshi nō vbā dvtōl svng nadi:pmo, Ejjp mong vbā dvtōlri shvngbe shvmóçet vpōvme.

Weyvng keni mongdan kōp taqō vbā dvtōlri nō shvmóçet vpō nō bórá:mi.

Iiii... Á, mv-zánshi.

Yalong nō ang wāwā bōn we ie. Nōngmaq gō tōnshi mv-zán lóngsha. shvmóçetri shvngbe dvsher bōo ninō Hebru vsvngri Gvray kaq noqshi dvzrvlvm ie, e'vlmñōng.

Yalong nō Gvray tiqpei ni wao we ie. Angnii nō yadō wá mv-lu:no.

Shvmóçet bōr lōng dō wá me-shánōng ma? Nōngmaq dvmō mvdvm anmaq dvmō té mvz'vn we vsvng shvngbei shálvvm waoe.

Shvmóçot vmvngá:mi.
Inigò angmaq røtshi dø nø wáá mv-lunshi. Angmaq Gvrayi pawá lunka mø-i.

Gvrayi Møshi svng Ejlþ mongkøþ taq negwing dvnzøng lõnge.

Yapoq nø Ejlþ vsvngri nvng Hebru vsvngri wvái ràe.

Nga vsvngri yvng nø negwing laqma-vl. Yalong taqkeni rvgaq mvdvm taq Gvray tiqgò wá vl we shá lu:ngoe.

Vpeá, nõngmaq dvmøi nø pawa yadø wá mv-lu:no ma?

Noqshi tvra dang nø mv-shango, nõngmaq dang wá shangoe.

Ang shøn dø Hebru vsvngri yvng nø negwing ma-vl, yalong nø Gvray keni ie.

Namaq Gvray kaq enoqshinøng. Inigò vrum kaq nø di mv-daç.

Vshøm ni tvra nø di rà lõnge.

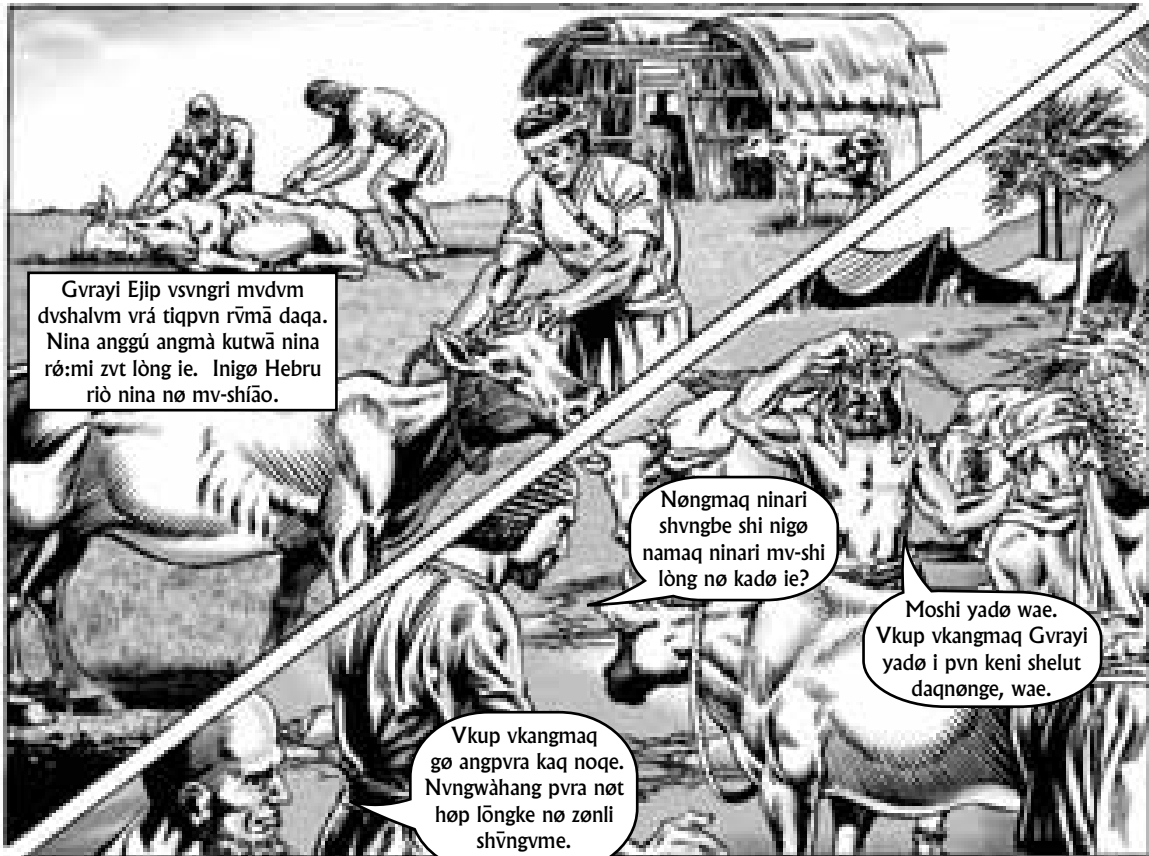
Namaq di daçq, inigò vrum kaq di mv-daç. Namaq Gvray kaq enoqshivmønng nø bøpshønng vngá we negwingri kutwá elü bønøng.

Ejlþ mongø negwing ma-vl bøi, dälvm ie.

Na nonggøp ewvmshi, na ekvm ma? Vwawa dø...

Farao nøt zaq nø wedøni shvláng mv-tá.

Gvrayi Ejiþ vsvngri mvdvm dvshalvm vrá tiqpvñ rvmā daqa. Nina anggú angmà kutwā nina rō:mi zvt lōng ie. Inigō Hebrú riō nina nō mv-shiāo.

Nōngmaq ninari shvngbe shi nigō namaq ninari mv-shi lōng nō kadō ie?

Moshi yadō wae. Vkup vkangmaq Gvrayi yadō i pvn keni shelut daqnōnge, wae.

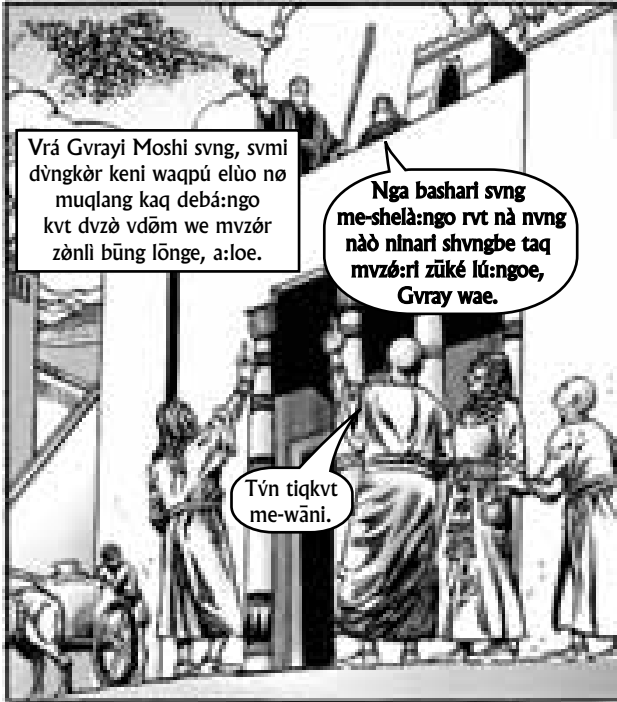
Vkup vkangmaq gō angpvra kaq noqe. Nvngwāhang pvra nōt hōp lōngke nō zōnli shvngvme.

Yalong mv-zishia:mi, Moshi kaq evlñōng. Nōngmaq pvra nvngwāri shvngbe shi bōi. Ýng mv-lunshi we Hebrú Gvrayi wāo longsvng nōngmaq pvra dvmōi vtú mv-ngu:tno we shvngbei shá bōa rvt ngvñ we i vdue.

Ejiþ pvrahangri kayvng ía:mi? Angmaq mvdāq lōng kayvng ie?

Inigō Farao vrá tiqkvñ shvnmā vcōr lú:ngí.

Vrá Gvrayi Moshi svng, svmi d'vngkòr keni waqpú elúo nõ muqlang kaq debá:ngo kvv dvzò vdòm we mvzòr zònli búng lóngè, a:loe.

Nga bashari svng me-shelà:ngo rvt nà nvng nàò nlnari shvngbe taq mvzò:ri züké lú:ngoe, Gvray wae.

T'vn tiqkvv me-wáni.

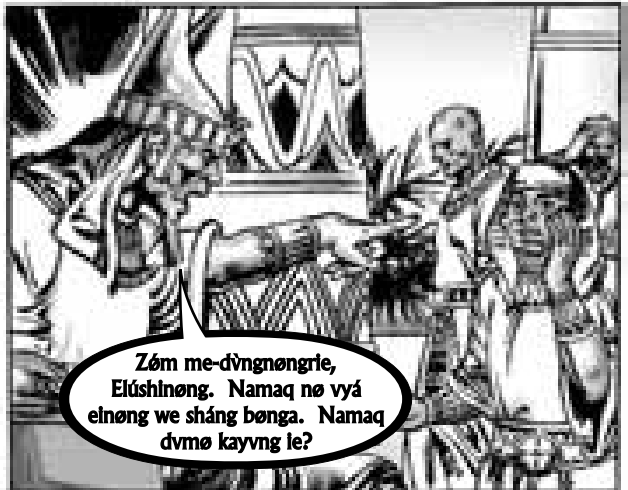

Dvgòr mandan ri dekòmvtnøng, angmaqi wá lu:no d'vngte laqwà:tno. Zònli sh'vnglvm d'vpvt d'vmèri nvng cangpvra i d'vngte svng gò ezinøng.

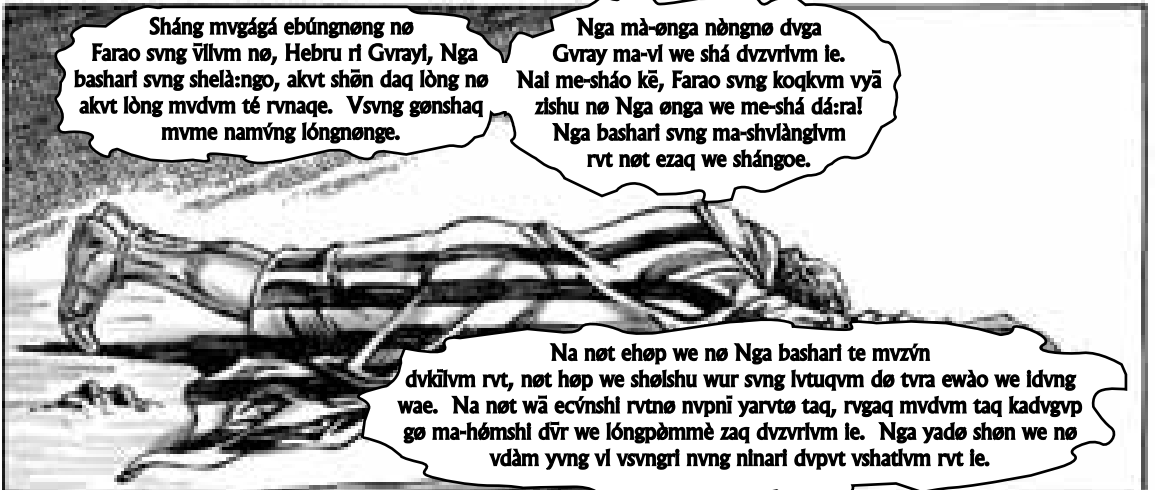

Mvdaq vt'vng we mandan d'vgorri egòvtnøng.

Nai gò erò:tno. Moshi ang Gvray kaq vt'vlvm jórnonngun mè-vl ma?

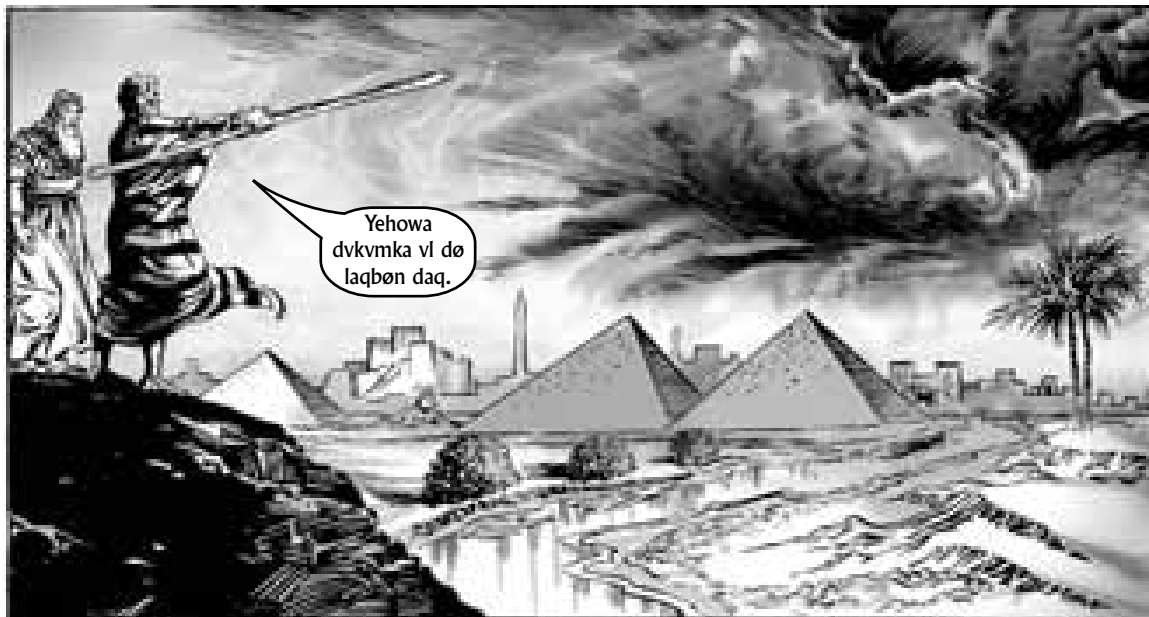
Zòm me-d'vngnøngrie, Elúshinøng. Namaq nõ vyá einøng we sháng bønga. Namaq d'vmø kayvng le?

Sháng mvgágá ebúngnøng nõ Farao svng v'lvvm nõ, Hebru ri Gvrayl, Nga bashari svng shelà:ngo, akvt shòn daq lóng nõ akvt lóng mvdvm té rvnaqe. Vsvng gønsmaq mvme nam'vng lóngnøngè.

Nga mà-ønga nõngnø d'vga Gvray ma-vl we shá dvzrvlvm le. Nai me-sháo kē, Farao svng koqkvvm vyá zishu nõ Nga ønga we me-shá dá:ra! Nga bashari svng ma-sh'vlànglvm rvt nõt ezaq we shángoe.

Na nõt ehøp we nõ Nga bashari te mvz'vn d'vk'lvvm rvt, nõt høp we shøishu wur svng lvtuqvm dø tvra ewào we ld'vng wae. Na nõt wā ec'vnshl rvtnø n'vpni yarvtø taq, rvgaq mvdvm taq kadvgvp gø ma-hómshl d'vr we lóngpømmè zaq dvzrvlvm le. Nga yadø shøn we nõ vdám yvng vl vsvngri nvng nlnari d'vpvt vshat'lvvm rvt le.

Yehowa
dvkvmka vl dō
laqbøn daq.

Svre dvkut we svng mv-cvn
vsvngri nvng chōm vtvinglap
vlri shvngbe shia:mi.

Lóngpōm
nvng svmi
tvpwā nō kadō
chá rai!

Cangpvrié,
shelut daqshaé.

Vngàé....

Vpeá, Moshii yalong
kadō wá lúna:tna? Ang
Gvray nō nvmbōng dvmē
mvdvm jorngngun
zaq ma?

Ang shōn we
nō Gvray nō tiqgō
wā vle. Hebru ri
nō angceri ie.

Inigō Hebru rii nō
Gvray kaq mv-yvng dá:ro.
Ang bashari zōmwangō noqngōm
dvzvrlvm Ang shongshie.

Nvmbōng mvrúmē
dvmōé, shōdōng shōkàng nvng mvrū
mut long svng enārāsha, Na nō, yvng
mv-lunshi we Hebruriō Gvray mvdvm
jorngngun evle.

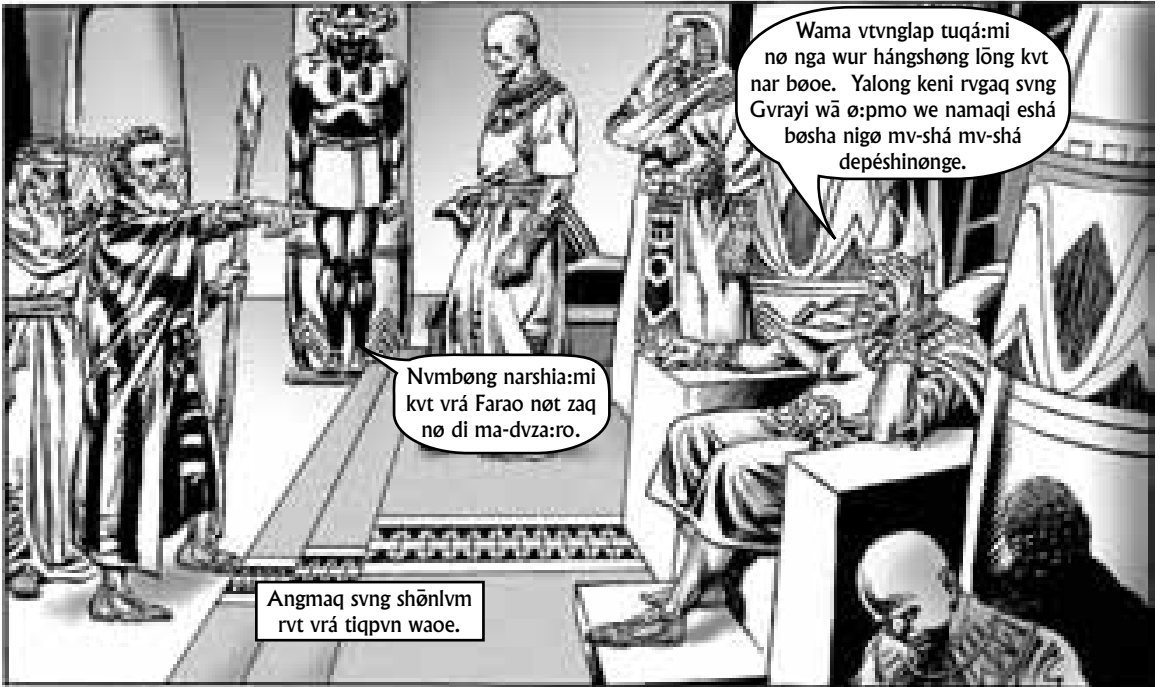

Nøngmaq mvdvm nø mv-zaq,
Ejipri mvdvm wā zaqe.

Vpeá, vtving keni
svreng, nøngmaq yvng
gø zaq daqe ma?

Mv-zaq daq, ngaceá.
Gvray ka mv-tā we Ejipri svng
shō:no we wā ie. Angmaq
nymbøng pvrai pagø wā mv-lu:no
we tvra dvta:no we ie.

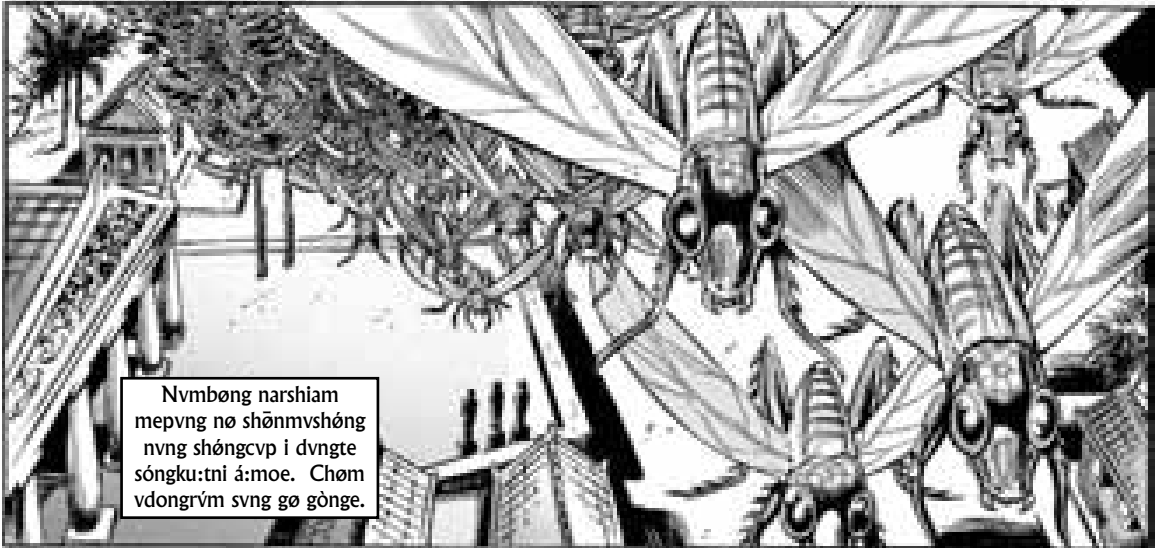
Svre lvshap
i dá:ri!

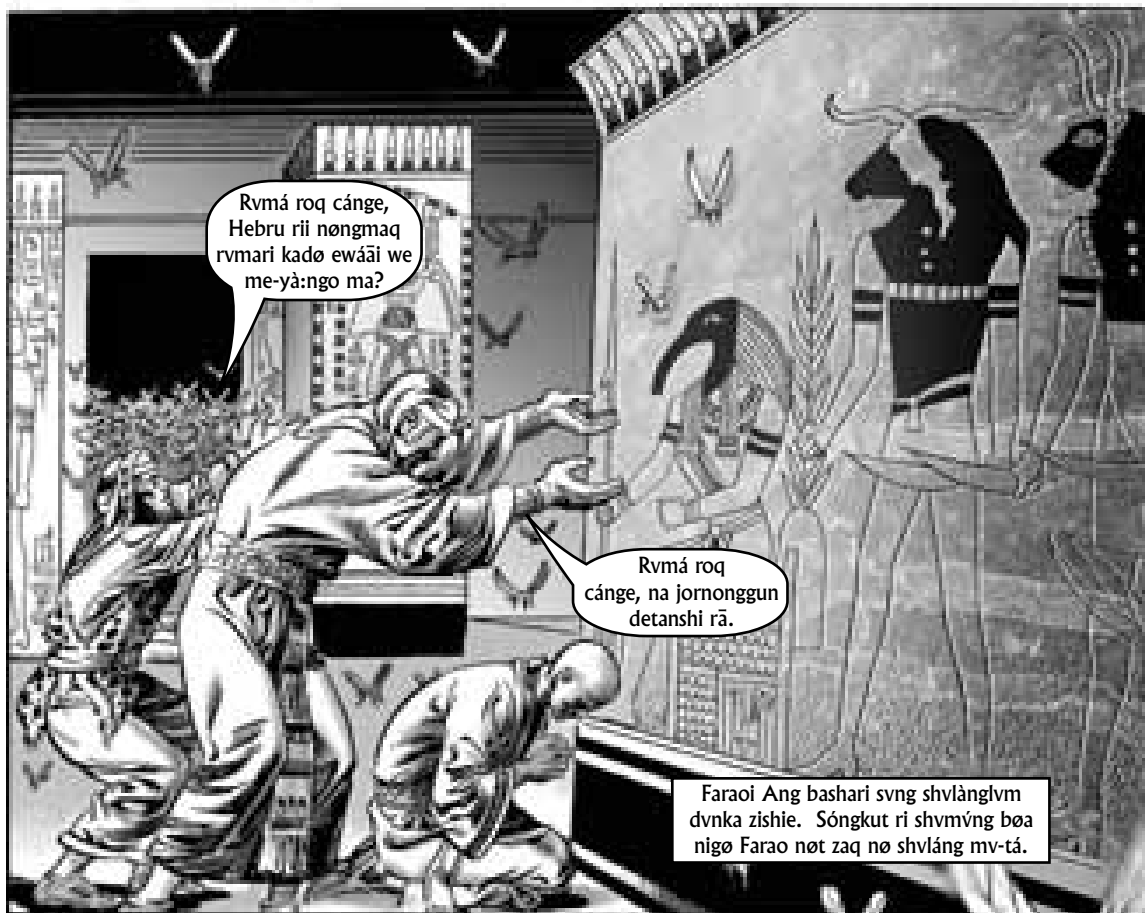
Wama vtvinglap tuqá:mi
nø nga wur hángshøng lōng kv
nar bøoe. Yalong keni rvgaq svng
Gvrayi wā ø:pmo we namaqi eshá
bøsha nigø mv-shá mv-shá
depëshinønge.

Nymbøng narshia:mi
kv tvrá Farao nøt zaq
nø di ma-dvza:ro.

Angmaq svng shōnlvm
rv tvrá tiqpvv waoe.

Nymbøng narshiam
mepvng nø shōnmvshøng
nvng shøngcvp i dvngte
søngku:tñi á:moe. Chøm
vdongrvm svng gø gønge.

Gvrayi Ejip mong vdi:pmo nò còngcòng dō dvza:roe. Vshòm ni vshòm yaq dō nigò Hebru ri yíng nò gáe.

Vzvng keni Ngai na svng shvtđvng i we ie. Inigò nà Gvrayi wào we nò nongmaqò Ejip pvra mvdvm téwā mvdq, wa nò dvdvm vlélv dō i rvt ie.

Nga mrvdng keni ebúng, yíng mv-nèngshòng. Yíng bōng ni taq nò...

Na eshòka laqđòng. Koqkvmpa na nvng vrá tiqkvv vhòmlvm ma-vl lōng.

Vnvm dvmđé, etàngānga. Vshòm ni vshòm yaq me-yíngshia:mi. Hebru ri Gvray svng vtú sèrēe ma?

Nongmaq Ejip mong keni bungá:mi dvgvp Faraò ang neí chaqdvq dejq lú:ngie. Deya qaqđò:ngi vlat i dvnge svng shí dvzvrlvm ie. Mvra svng kangelvm ie.

Nongmaq ange vlatri shilvm i lōngē lá?

Gvray bashari dvpvt nò chutchvng we jeju dvgòshaq ie. Deni døròòm taq nò vyvngce tiqgo shvt da:ngi yvngce shvwii bvngka rvbō gūngni nvng bvngka mvkòòm pvingkaq taqkaq zà rāe.

Deya qaqđò:ngi Yehova nò Ejip mongdan kəp svng vríq daqoe. Vyvngce shvwii vzášaq chəm i dvnge svng nò viē ráo nò vyvngce shvwii ma-zášaq chəm lđvngte taqkeni vsvng vlat i dvnge nvng nlna vlat i dvnge dvshí ráoe. Vyvngce shā nò deyaq pvtbé ké ráe.

Akvt namaq Eji
vsvngri yǎng ediǎmnǎng nǎ
gǎmsung vshe vpǎ we zaqshǎpri
erǎtshǎimnǎng. Gvrayi nǎt
tǎnao nǎ erǎtshinǎng dǎngte
shaqshaq wǎ ezivtnǎng.

Nvpshǎng mǎvgǎgǎ nǎ
yayvng keni bǎnglvǎm i lǎng.
Tvlú degǎshinǎng. Yakaq svng
kadvgvp gǎ vtǎnglvǎm mǎ-i lǎng.
Yalong nǎ nǎngmaq dǎvpvt
nvmlat ni i lǎng.

Vpeǎ, nǎngmaq
taq vyvngce tiqgo wǎ vl
rvt dǎvgǎ pǎv shǎwii zǎi
nǎ ma-shǎlvǎ ma?

Ngacǎe, Gvrayi vyvngce
shǎwii ezǎnǎng, wae. Ang wǎ dǎ
cǎv rǎe. Mv-tǎ vsvng kaq
kadǎ shǎ: no we svng nai
eyǎng bǎa we mǎ-i ma?
Vyvngce shǎwii rvt shilǎv
keni lutshilǎv i lǎng.

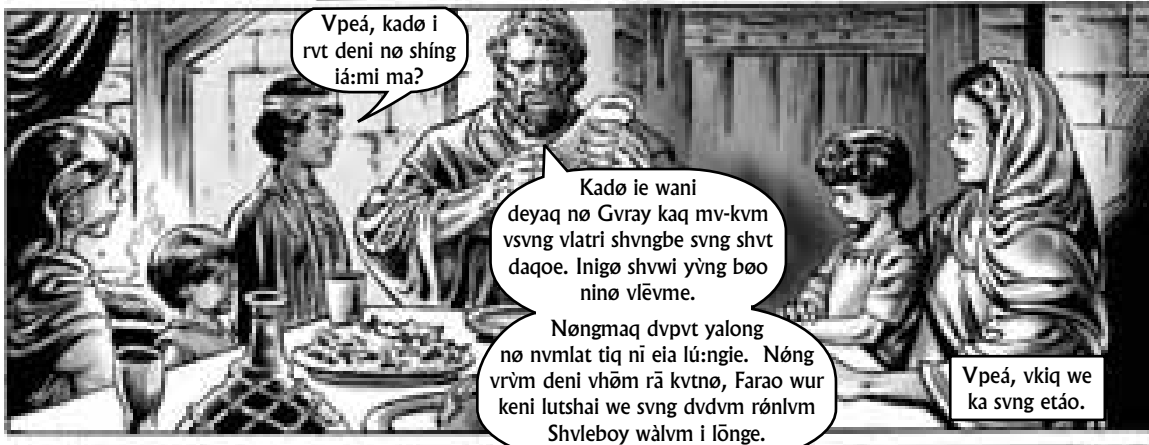
Ini vyvngce
nǎ nga dǎvpvt
shi we i ma?

Nga gǎ vlat
pe ǎnga rvt nga
dǎvpvt gǎ ie.

Yehowǎ vyvngce
shǎwii bvngka vmatshaq
I we svng yǎng bǎo kvǎ,
Nga svng ekǎmnǎng rvt
namaq chǎm taq vlǎ svng
mv-shǎvlǎv le, wae.

Vmǎe, pǎwǎ
vyvngce shǎwii zǎ
rǎe ma?

Nət mv-shəm rā, inigò
rvtə mà-mōá:mi. Svre dvkutka
svng na me-kým. Deyağ vsvng
mvme shi lōnge.

Éiii....

Ngace nò laqmv-shlé...

Me-wāni,
Gvrayé...

Gvray nò wama welong mvdvm léshi
rvtə tağ vsvng angking angmùn gò shi
ya:ngi. Kvmnət keni shvwii bvngka
vmatshaqri svng nò cúnshi dvzá:roe.

Ngacèpè
gò shlá:mi!

Watwat, Moshi
egövtnōng.

Angmaq vlat
pè l we dōfe!

Á!... mà-
dūá:mi.

Á...ááá...

Faraói Moshi vrá go dvzá:roe.

Farao nø Moshi mvrshvm svng mà-dvjaq.

Ngai vléng bonga, Hebru vsngri shvngbe eshöl bəo. Yehowai wà daqà longsvng tònshi mv-jør lónga. Na me-búngke akvt nga svng shemánāng ránga.

Angmaq angkup angkangmaqí vl ya:nga dø, 400 nóng mepvng Ejip mong kení Israel vsngri búngá:mi. Ejip vsngrii Israel vsngri svng angmaq shòng pvn i dvnge gømsung vshe, vm aqlvm, dvzøm dvre i dvnge zioe. Hebru vsngri dpvvt gvza dvbulvm angni ie. Svngpvn angshvrri dpvvt gø nvmlat tiq ni iaøe.

Cvmre cvmtvngri nvng tiqdø svmare lvgare chuq sèn mvdvm nø Ejip mong kení Gvrayi dvñnāshaq mong svng búng pvingshie.

Gvrayi angmaq svng vyá:ngi nø rvmøttú:ngi yaqdø:ngi nø svmitú:ngi shø:loe.

וְיָהוָה יָרַד בְּעָנָן עַל פְּנֵי יְהוָה
מָה תְהוֹם וְרוּחַ אֵל הַיַּם מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי
יָם: וַיֹּאמֶר אֵל הַיַּם יְהִי אוֹר וַיְהִי-אֹר

4 TUT
BÚNGÁM WE ...

שֶׁךְ קָרָא קִיָּדָה וַיֹּאמֶר
וַיְהִי-יָרֵב קָרָא יוֹם אֶחָד: פּ וַיֹּאמֶר אֵל

Weyvng keni angmaq nõ Tinúngmvshé tvptvp shigùng shvñvng taq tuqá:mi. Angmaqí Tinúngmvshé kadõwã léshilvm dāng vrāshie.

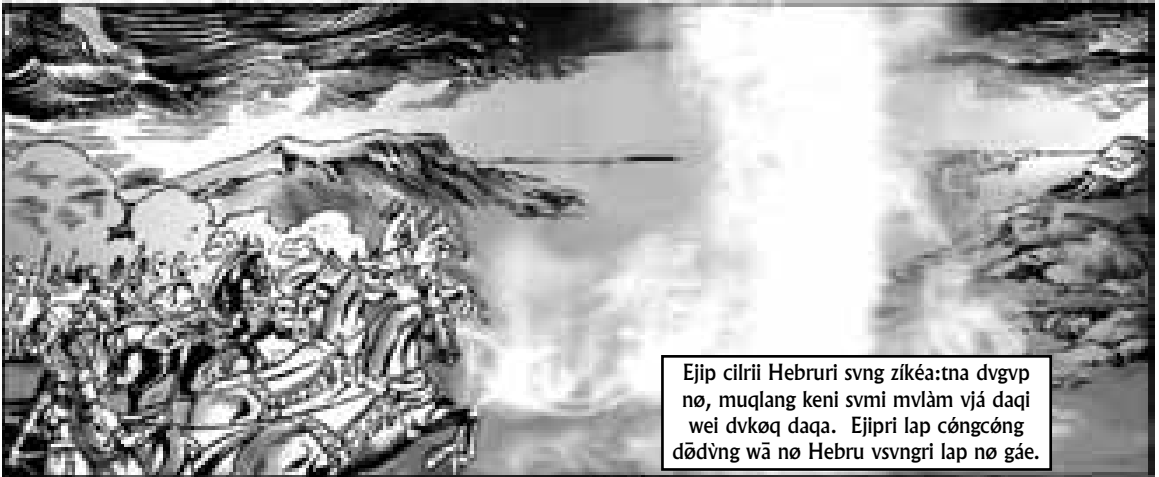

Farao nõ shiá:mi we ange vlat dvptv nõt dvsha lõng zómá:mi mepvng angwã mvdvm téwã nõt dvhõpké lú:nga. A:ngí pã rvt vshuqri svng shõl bøa ma?

Gõrang cildapri tvlú degõshlònng, Hebruri svng eyër bõnõng. Shvngbe svng eshvt nõng, mõi-ni nãt'ngvt nõng.

Vmíngkã svng c'nlvm ie, Koqkvvm.

Ejip cilrii Hebruri svng zíkéa:tna dvgvp
nø, muqlang keni svmi mvlàm vjå daqi
wei dvkøq daqa. Ejipri lap cøngcøng
đòdòng wā nø Hebru vsngri lap nø gáe.

Wekvt Moshi tìngúl nø
Tinúngmvshé lap svng hàng bòa kvt,
muqlang keni nvmbøngmvrù mut rai
wei tinúng svng rvbaqa:tna kvt,
tinúng nø tabàl vwalshia:mi. Vbātøm
taq di rvcí Israel vsngri léshi lú:noe.

Dvdvm vtìqrà ie. Vbātøm
taq di rvcí tinúng pat léoe.

Nvmukdvra tinúng taq tvra wáå pe
Gvray kaq dvcìqìq shvgunlv m i ðvre.
Aktv gø Ang svng dvgùng ziie.

Yalong nõ Ejip
mong taq vholm yvngsha
we vtiqrari mvdivm tewá
dálvm ie.

Ó... Cvmrerié,
Gvray nõ gvza shvlae.
Aktv nõngmaq tirvmo
dii we ie.

Ngacéé,
weyvng mè-vini,
nal tí láng
mè-shao.

Ngāceri svng
zóm mvvó rvt ie.

Hebru vsvngri kupā tuqá:mi
kvt, Ejip cil ri svng vgá:mo we
svmimvlám svng Gvrayi
lú bøa. Tinúng tabál íá:mi
longsvng mv-yá:ngo rvt
mepvnglap kení eyèrnòng,
Hebru ri eshvtònng.

Eyèrnòng,
Hebru ri
eshvtònng.

Deni nõ
Yehowa Gvray Ang
Jónonggun svng
ỳng bõsha!

Angwà dõ ti
dvhõmshia:mié,
angmaq nõ shilvm
wā ia:mi!

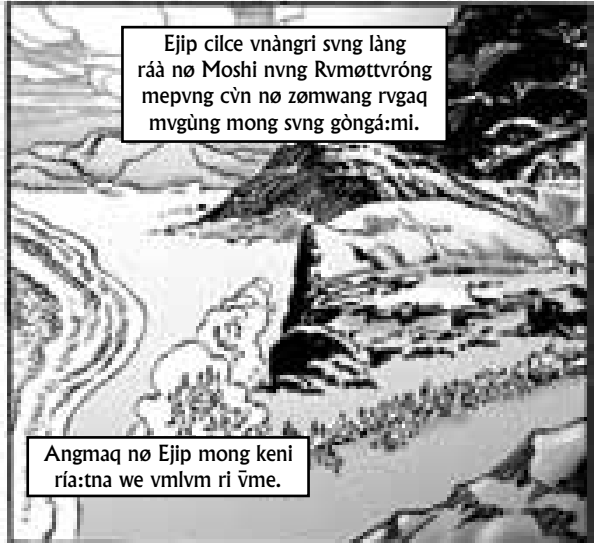

Ejip cil ri kutwā tinung
taq vlõpmá:mi. Angmaq
pvrãi ch̀ng mv-lú:no.

Tinúng taq
nø Ejjp cíleri
vnàng dvchóng
zòngá:mi.

Angjønri!
Yehowa Ang tiqgói
wā wá dá:ngoe.

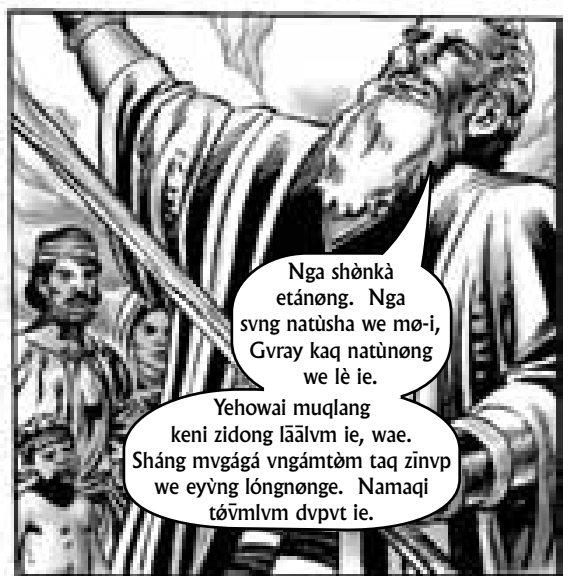
Ejjp cíle vnàngri svng làng
ráa nø Moshi nvng Rvmøttvróng
mepvng c'vn nø zømwang rvgaq
mvgúng mong svng gòngá:mi.

Angmaq nø Ejjp mong keni
ría:tna we vmlvm ri vme.

Mepvnglap Ejjp mongø
úidvng wáa:pmi ninø té
shvla we! Yayvng vmlvm
bvtvt ma-vl bøi.

Tinung vwálshiam
mepvng kadvngte ma-lédvgv
vmlvm béa:mi. Vlòmra dvga
pàgø ma-vl.

Nga shònká
etánøng. Nga
svng natúsha we mø-i,
Gvray kaq natúnøng
we lè ie.

Yehowai muqlang
keni zidong lāālv m ie, wae.
Sháng mvgágá vngámto m taq zinvp
we eyvng lóngnønge. Namaqi
tòvmlvm dvpvt ie.

Moshi kadø wae?
Vmlvm nø kadø wáshílv m ie?
Cv m reri gø svrii mv-chā.

Yehowai sháng
mvgágái zidong
lāālv m ie, wae.

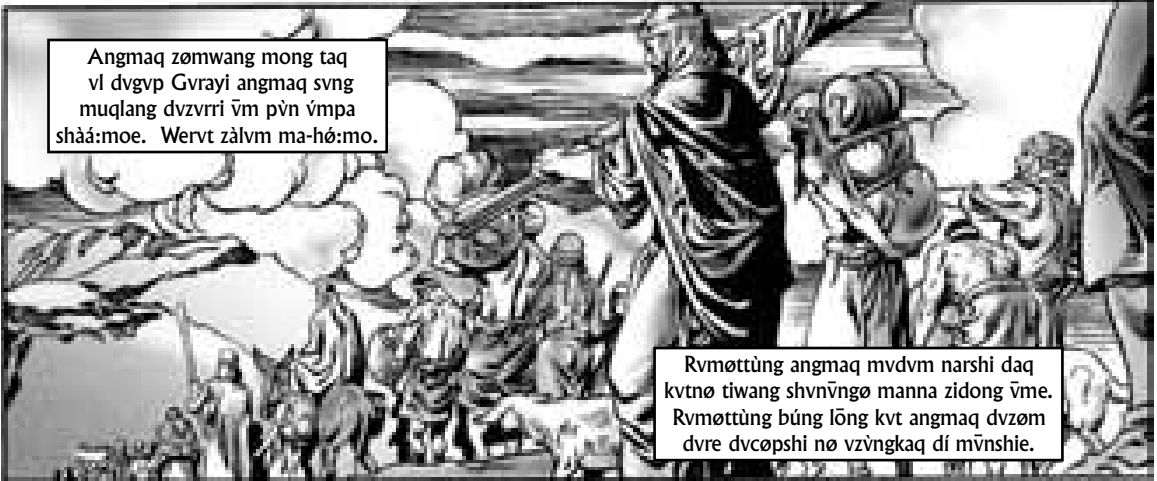

Moshi shòn dø tiqdvchá,
sháng nvmsvr mvtúí vngámto mø
zidong zin lóng ma?

Mø-ini
mv-chálv m wā ie.

Muqlang keni
zidong lāo we etá
dvrnøng ma?

Mv-tá dá:ri. Inigø tinúng
lélvm í lóngø mv-lvna:pmi. Moshi
ang Gvray nø vl dvgte svngpvshúpe ie.
A:ngi nø muqlang keni zidong lāālv m
rvzaq we mø-i, có yvngá:mi.

Wá rà dvnge Gvrayi
Moshi svng dvtáoe.

Yehowa
Ang ngørdvgùng
eyvngvtnøng, Ang
svng me-kúmvnøng nø
nabønshinøng.

Namaq svng
vmlvm zidong ezi
bøsha. Akvtnø lóngdøng
yachvng keni ti aq elun
lóngnøng.

BÒNG, BÒNG

Éìì...

Longdøng keni tiwang vyó daqi.

Rvmøttung búng lōng dvgvp nø Hebru vsvngri gø dvrè dvcøpshi sori búng nø rvmøttung mepvngpvng vyvne.

Weyvngø Moshii vjurøt bæa kvv Gvray ka shøn daqi.

Ejlp vsvngri wur keni kadø lutshl rai we, angmaq kadø ým lú:no we nvng tl kadø aq lú:no we tvra dvdvdm laqrø:no.

Nga dvrá svng ecvnnøng keni nø, mongdan l dvnge mvdvm mv-daq we sūnlvm le. Shvrúnghuri mongdan, wa nø dvdutvdm le.

Angmaqi Nga svng sháivm dvpvt nà nvng kà vtoqshl dvgvp rvmøt taqkenl lāngshøng daknge.

Moshi nò shigùng keni
vtvng daqi nò Gvray
shònkàri shvngbe
angmaq svng dvtáoe.

Gvray shòn
dvnge nongmaqi
tálvm cýnlvm ie.

Deni namaq
gwálvn ri ezvlshinong nò
dvshérshi ràe. Vshòm ni
vdongtaq Gvray nongmaq
yng lāshi daqe.

Vshòm ni wā ni taq shigùng lvngpōng vdómtòm
taq bashari shvngbe dvkómshì nò Gvray shònkà
tálvm cāoe. Dvdv̄m vtiqlvm dō i we rvm̄:t̄ni
shigung welong svng vkòm daqa.

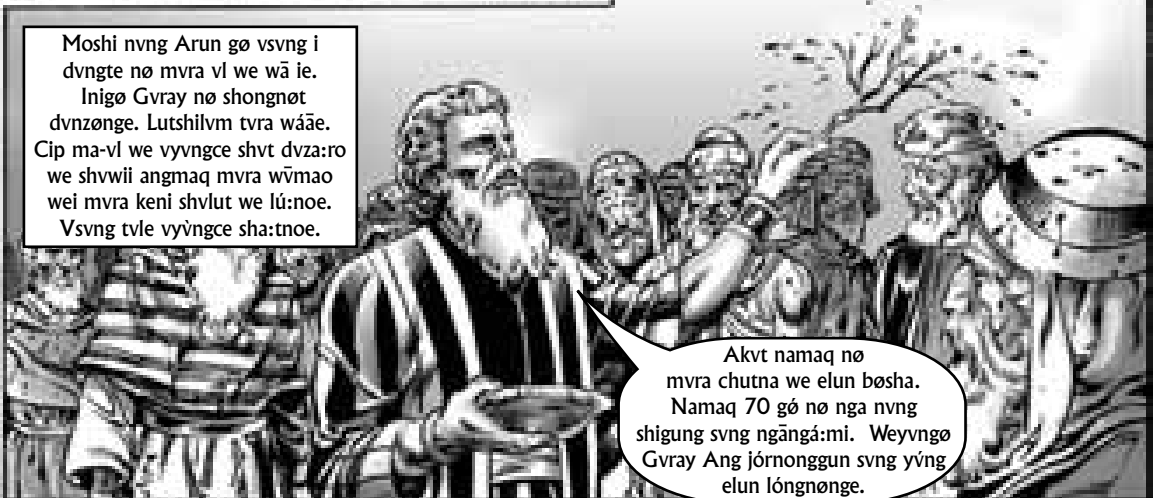
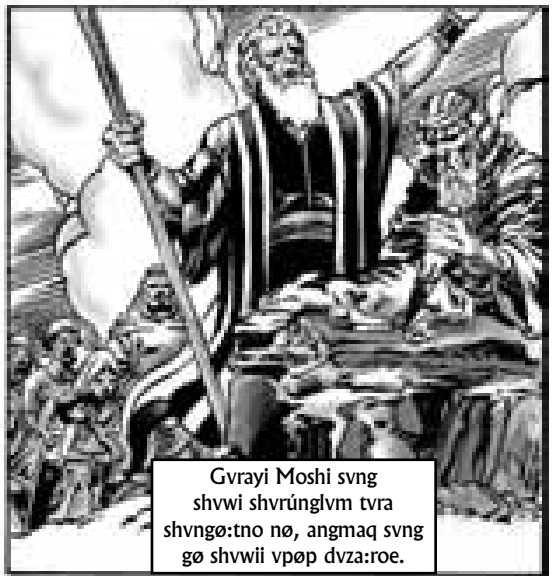
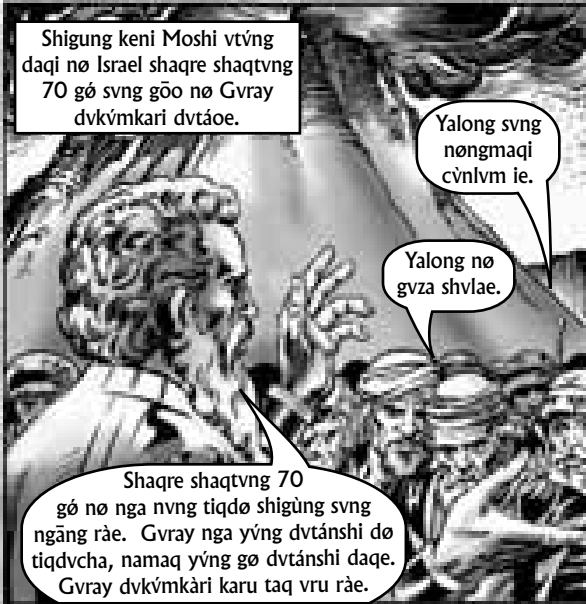
Moshi rèlvng lōng.

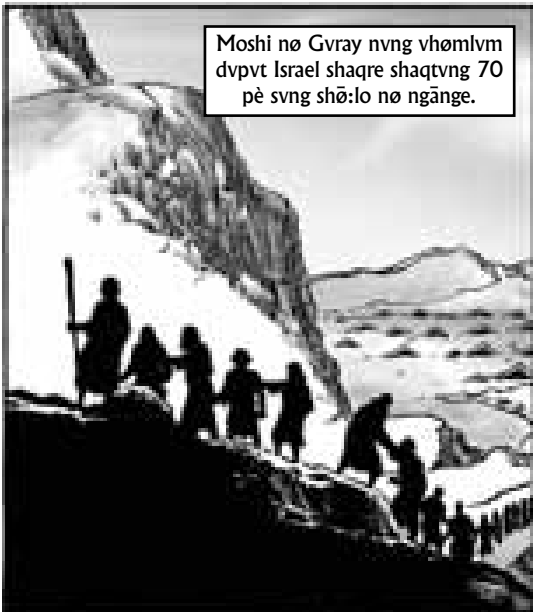

**Moshíe, Nga nò namaq
svng Ejl̄p mong keni chvng shviutv̄tsha
we Yehowa òngae. Na eyòtshv̄m nò shigung
yalong dv̄ròt gùrhòm nagámá:mo.**

**Kagó gò shigung svng
vnpv̄shi gó nò shì lōnge.
Bashari svng shvngòtvm dvpvt
Dvra 10 dang zlv̄m ie.**

Moshi nø Gvray nvnng vñømlvm
dvpvt Israel shaqre shaqtvng 70
pè svng shø:lo nø ngänge.

Cånwā Gvray Ang
rúngtvng dtā:noe.

Gvray nø
jomonggun
vle.

Moshi nø vhang shigung
mvdvm svng ngängá:mí nø,
Gvray Ang brimbrim shúr ve
ngørdvgùng shúr lõng kǐng
bøa høgshaq, shaqre shaqtvng
70 pei gø dvjaqoe.

Vtvngshaq
ýng vnvpmē.

Vtiqlvm
ngørdvgùng
i dár:ri!

Moshi dø Gvray
nvnng mǐrshvm vñøm
nø vtoq vtip lú:no ve
vsvng nø ma-ví dǔr!

Moshle, na vsvngri
 Nga svng noqngòmívrà
 Noqngòm Shiyat laqwàò.
 Shvrungshuri nvng
 angvktvt vhomívm dvpvt
 Shvrúngrà nvng Shansher
 Dóng gø wá ràe.

Noqngøm shiyat lòng
 kadø wá rà we mvtímvni shvngøtívm
 íe. Lewi vsvng nvng Arun dvgòngí
 taqkení shvrungshu nvng shvrungshu
 vgø wáshl ràe. Vsvng kaq døgman
 tvra shvngøt nø angmaq dvpvt gø
 mvra nungpa shvrung ràe.

Shigung taq vcør
 we svmi vdongø tíqnar
 tòamá:mi rvt shiá:mi má!
 wa dvda:moe.

íe, zømwàngrvøm
 nõngmaqí cã mv-jo:ri.

Moshi dø
 shølsu pvràhang
 vdá ràe.

Nõngmaq
 dvpvt shéí pvràhang
 rø:pmi.

Moshi nø
 shiá:mi. Aruní shøl nø
 Ejip mong svng vtíngívm
 shølsú pvràhang shéí
 erøpmāshà.

Namaqø shé
 dvrèri yayíng
 dekömvt nõng.

Wekvt shé dvrèri
 nõngwàpvràhang tíqlòng
 shúraò nø welong svng
 Gvray íe, wa nø vkíqe.

Aruní nø vsvngri nõt
 svng cívnaò nø shé
 nõngwàpvràhang wáòoe.

Yalong nõ namaq svng
Ejip mong keni echvngvtsha we
Gvray ie. Nvp ni shvrúngràmè
wai nõ noqngömlvm wai.

Arun nõ svngdál vpõá:mi.
Nvngwapvrahang welong nõ Gvray mõ-i
we sháo nigò vsvng loksok kaq svre rvt ie.

Gvrayi angmaq svng
pvrahäng wáshi nõ noq
mv-daq, wa nõ dvkvmsmaq
inigò, angmaq nõ wá cýnshie.

Angmaq nõ góngsir góngtùng lvm
sori shvwéshi nõ vhaqshie. Nõi tvrúshi
nõ dvchap we wàoe. Gvrayi satan nvng
ang mepvng cvn ri dvpvt dvgóshaq i we
svmi mongdan gurlvm wá ie.

Gvrayi Moshi svng a:loe. Akvt bvbd eyõtshívm,
angmaql mv-gúmvnaq mvra wá bóa. Nvngwápvrahäng
mvrðvngò góngsir lvm. Angmaq svng dvshívm ie.
Angmaq nõ gvza zaqe. Døngman lõng taq mv-cvn.

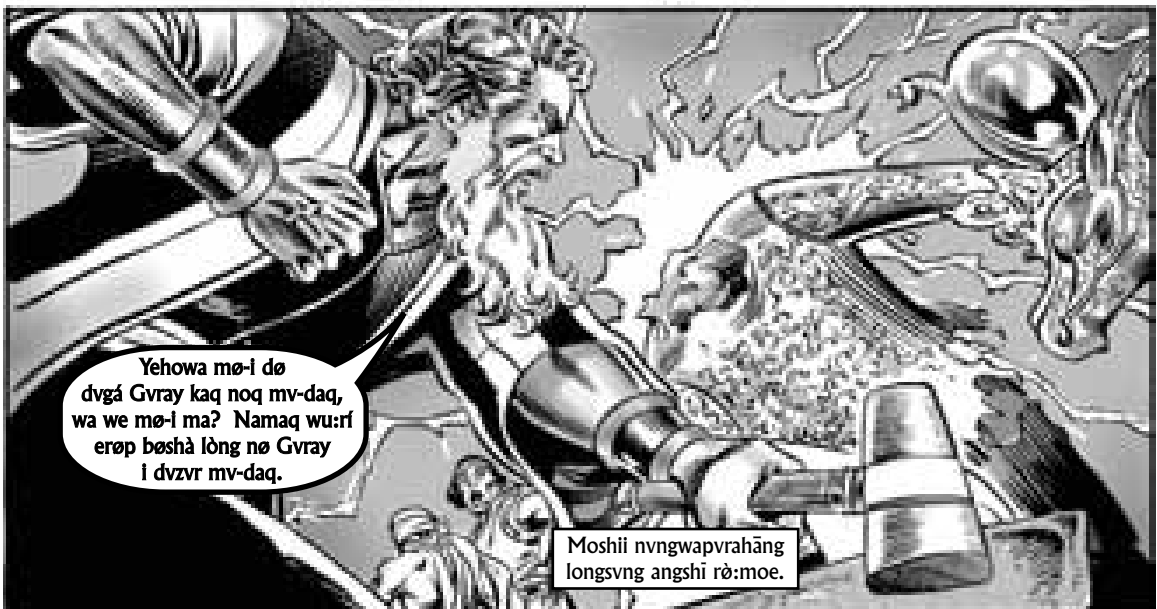

Vsvng loksokri nø Gvray kaq vnào nø pvrähäng svng noqngøm we Moshii yvng bøa kvv shvnná vtvng kení ríe.

Namaqí nø Gvray dvkvvka svng nálé bøsha.

Dvrá 10 däng vrushaq lóngkøm gøm angmaq mvrđvng taq dvsã:ngoe.

Yehowa mø-l dø dvgå Gvray kaq noq mv-đaq, wa we mø-l ma? Namaq wu:rí erøp bøshà lóng nø Gvray í dvzvrv mv-đaq.

Moshii nvngwapvrähäng longsvng angshí rò:moe.

Yehowa kaq enoqshinongri
nø ngà yvng erip ránong, Eji
pvrahang svng enoqshinong
ri nø vdè eripnøng yvng
ripdvng ewànong.

Nøngmaq
nø Abraham,
Isak, Yaku
Gvray mepvng
c̀vnlvm ie.

Tinúngmvshé
svng tábàl í dvzv bəa pe,
yvng mv-lúnshí we Gvray
mepvng c̀vnlvm ie.

Mvra zibè nø shìlòng ie,
angmaq shvngbe shí ràe, wa nø
Yehowa shòne. Akvt namaq
shìvm eshìshinøng nø pvrahang
noqshiri svng eshvtnøng.

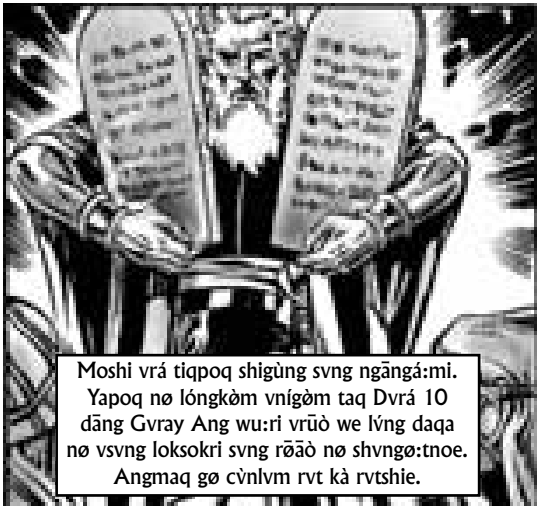

We nì taq pvrahang
svng noqshiri 3000
gò shiá:mi.

Me-deshvngshinøngni.

Me-shvtshànì.

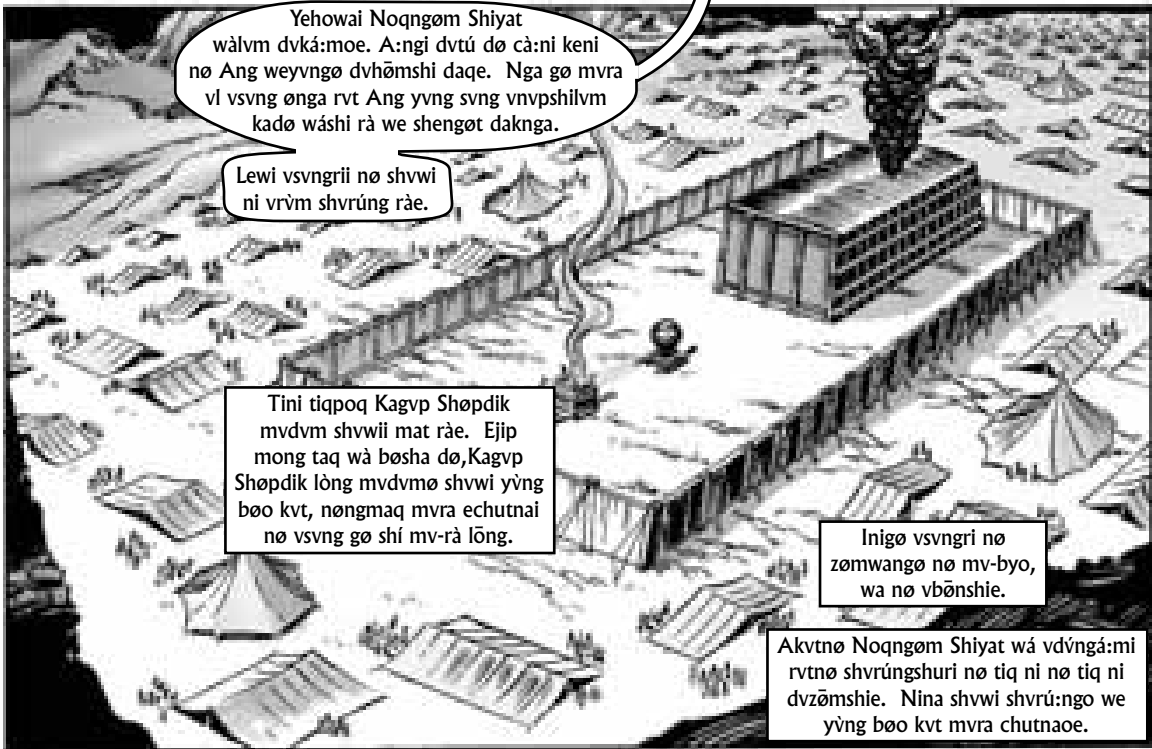
Dvshá ezāshà.

Moshi vrá tíqpoq shígùng svng ngàngá:mi. Yapoq nò lóngkòm vniǵòm taq Dvrá 10 dāng Gvray Ang wu:ri vrūò we líng daqa nò vsvng loksokri svng rǎāò nò shvngø:tnoe. Angmaq gø cǎnlvm rvt kà rvtshie.

Gvrayi, namaq nò nòt ezaqnøng nò vtǔlvm nòt evlnønge. Mvra ewànøng ninø shilvm ie, a:loe. Namaq dvprt ngai vju røtnai ninø echutna daqnønge. Yehowa nò shongnøt nvng dvsháza nòt dǎnzønge.

Yehowai Noqngøm Shiyat wǎlvm dvká:moe. A:ngí dvtú dø cà:ni keni nò Ang weyvngø dvhømshie daqe. Nga gø mvra vl vsvng ønga rvt Ang yvng svng vnvshilvm kadø wáshi rà we shengøt daknga.

Lewi vsvngrii nò shvwi ni vrvm shvrúng ràe.

Tini tíqpoq Kagvp Shøpdik mvdvm shvwi mat ràe. Eijp mong taq wà bøsha dø, Kagvp Shøpdik lóng mvdvmø shvwi yvng bøø kv, nøngmaq mvra echutnai nò vsvng gø shí mv-rà lóng.

Inigø vsvngri nò zømwangø nò mv-byo, wa nò vbønshie.

Akvtno Noqngøm Shiyat wá dvngá:mi rvtno shvrúngshuri nò tíq ni nò tíq ni dvzømshie. Nina shvwi shvrú:ngo we yvng bøø kv mvra chutnaoe.

É, èyvngnøng, bø dvchóng!

Gvrayi pvā zē pvn bø angmaq vl yvngø lóng dvzvr:tna. Gvray nò shongnøt dǎnzøng we i nigø mvra zvndvtut wá dvzvr ma-mvyø rvt ie.

Angmaq vlrà shvngbe
taq bò wā zōng rài.

Gvrayé, echíng
daqshaé.

Angmaq múgà shiyat
rým svng gø zýngshí rai.

Eiii...

Bò debvngvtshà,
bòi èróng bōnga.

Eiōnōngé...
mà-dūá:mlé.

Ngacéé, me-nakoqni.

Vmèá,

Angpe angmè
mvra rvt cvmreri
svng gø bòi rúoe.

Angmaq vlrà taq nõ
dvsháyvng rvnaq nõ
ngõkà wā bvtvshõá:mi.

Tiqrvtø mepvng
tiqrvtø tété rvnaq mÿvnshie.
Shi vsvng gø luq mÿvnshie.

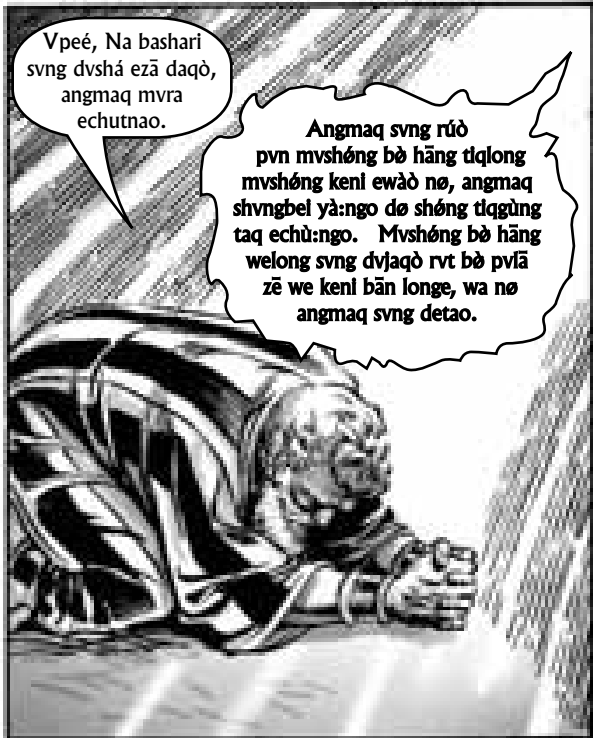
Nõngmaqi Moshi
svng gõ ràe, yalong nõ
Gvrayi wao we ie.

KWEO...

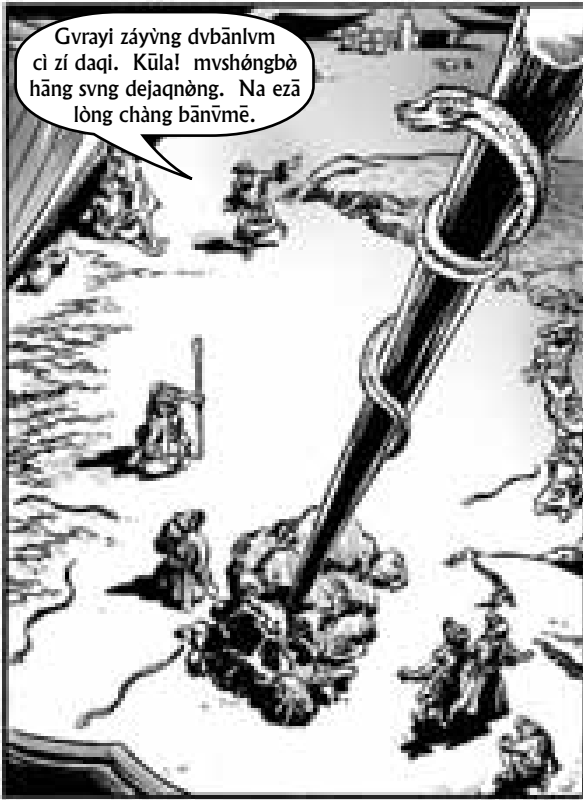
Gvray kaq røtshi ràe.
Nõngmaqi nõ yadø vhõmÿm
ràl nigø Gvray dvshaza nõt
svng røtshi ràe.

Gvrayi mvra rvt
wà daqø we yalong svng
vsvngrii kadõwā cing lú:ngo
ma? Ang dvkvmka svng
cÿn nõ dõngman vsvng
wáshi ràe.

Vpeé, Na bashari
svng dvshá ezā daqø,
angmaq mvra
echutnao.

Angmaq svng rúø
pvn mvshõng bõ hãng tiqlong
mvshõng keni ewàø nõ, angmaq
shvngbel yà:ngo dø shõng tiqgùng
taq echù:ngo. Mvshõng bõ hãng
welong svng dvjaqø rvt bõ pvã
zē we keni bãn longe, wa nõ
angmaq svng detao.

Gvrayi záyvng dvbānlvm
 cí zǐ daqì. Kūla! mvshóngbò
 hāng svng dejqnǒng. Na ezā
 lǒng chàng bānǐmē.

Ang shilvm
 dvnshie.

Mv-shi lǒng,
 Gvrayi dvbāncǐ zǐ daqì.
 Nē gvr nò dejqao,
 ecúnshi lǒnge.

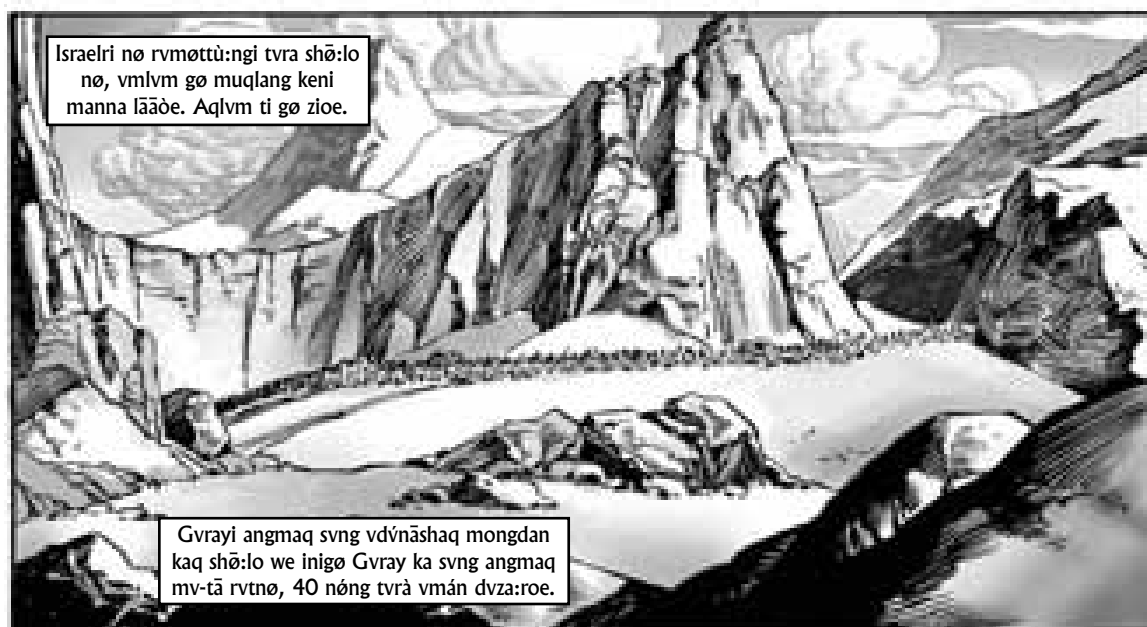
Á! Vtqrà le.

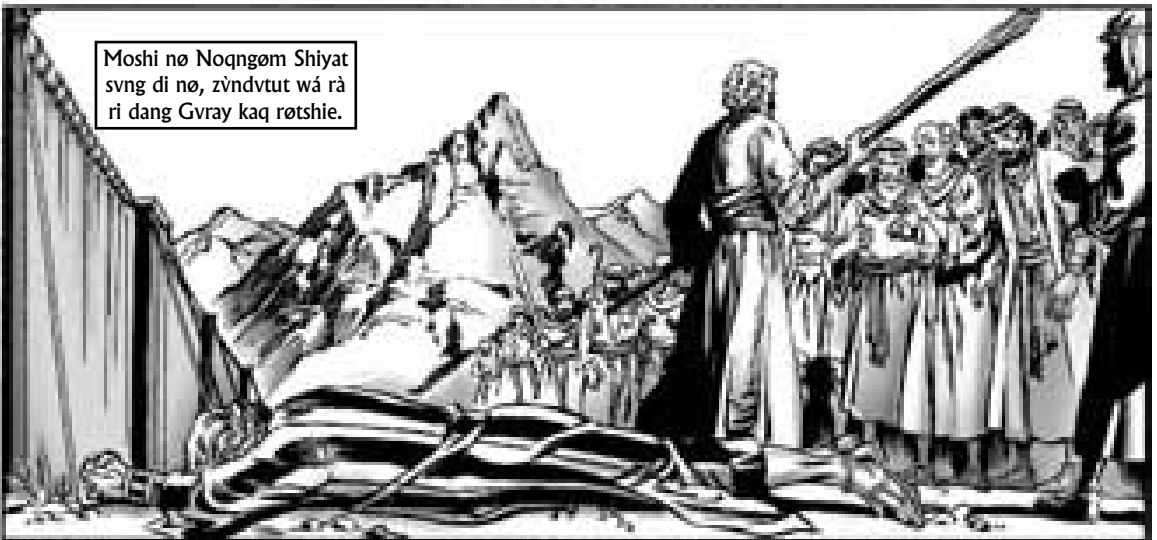
Vsvng kaq
 gò dvtá bòi.

Nga záyvng
 bānǐmà rvt dvǵá svng
 kaq gò dvtá ràe.

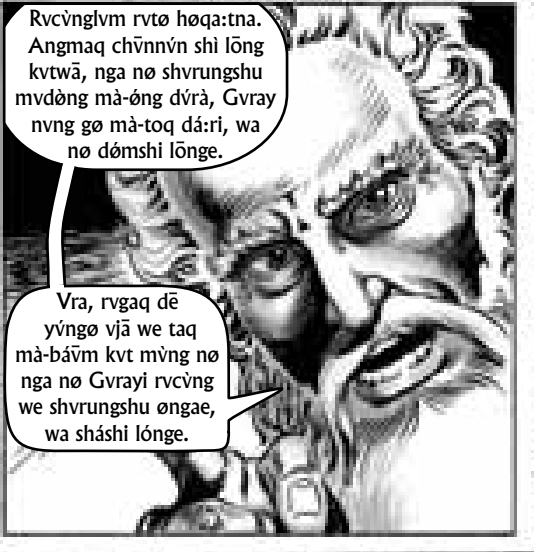

Dejqò kent nò
 cúnshi lúne.

Rvcvnglv m rvto høqa:tna.
Angmaq chvnnvn shi lõng
kvtwā, nga nõ shvrungshu
mvdõng mà-õng dvrà, Gvray
nvng gø mà-toq dá:ri, wa
nø dõmshi lõnge.

Vra, rvgaq dē
yvingø vjā we taq
mà-bāvm kvv mving nõ
nga nõ Gvrayi rvcvng
we shvrungshu õngae,
wa shāshi lõnge.

CHEK!...

BÒNG...

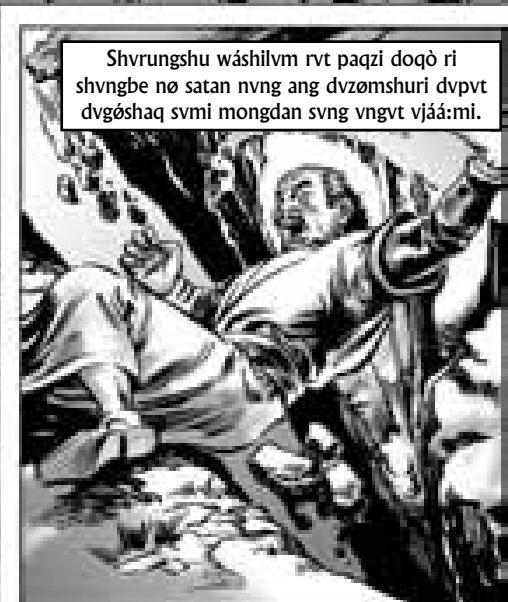

Debvngshæ.

É!!!...

Wáá!

Shvrungshu wāshilvm rvt paqzi doqò ri
shvngbe nõ satan nvng ang dvzõmshuri dypvt
dvgõshaq svmi mongdan svng vngvt vjāá:mi.

Angmaq bōng
vbá we svmigwin
elùnøng nø, shvrungrà
dvw̄m erøpnøng.

Vsvngrii yalong yvng
bøø kv̄t, Gvray dvra svng ma-pøø
nø vdè wā shvrungshu wāshi mv̄yøri
svng shvmá:ngo we angni svng
dv̄dv̄m rónlv̄m dpv̄vt ie.

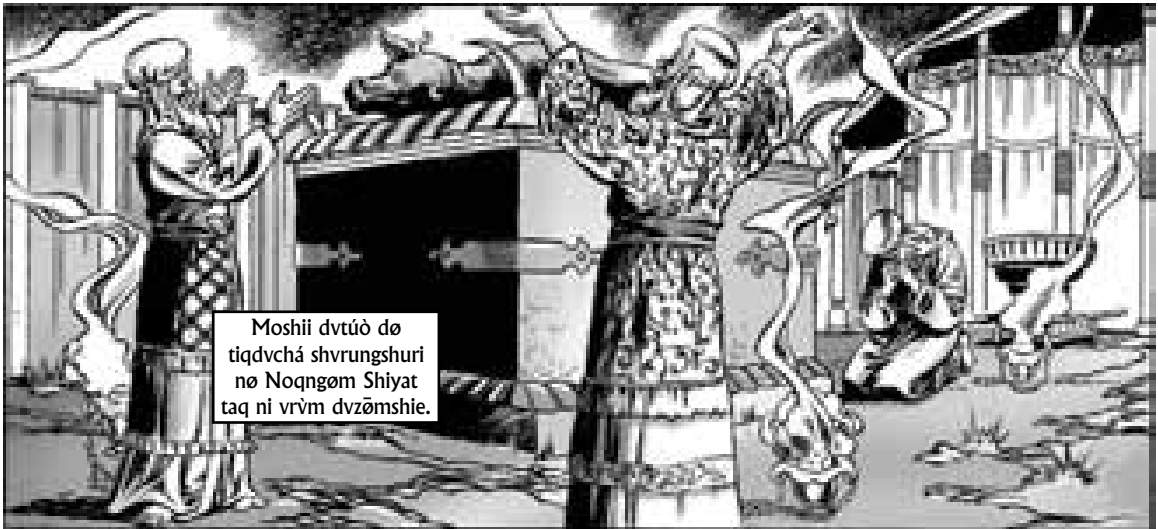
Israel vsvngrii wenī svng
kadvgvp gø vnálv̄m ma-ṽl. Moshi
nø shvrungshu i nø, dv̄kv̄mka c̄vn
vsng wā shvrungshu wāshlv̄m i
we tvra Gvrayi shvngøtshaq ie.

Gvray Ang ngørdvgũng pøngbàng nø Noqngøø
Shiyat mv̄dv̄m bøm̄dv̄ng wae. Israel vsvngri nø
dv̄sha nigø 40 nøng gøø høg Moshi mepv̄ng cv̄ne.

Gvray Ang jornonggun
nø nøngmaq nvng tiqðø
vl nø, vml̄vm aql̄vm gø
muqlang keni elāāie.

Gvrayi nø muqlang keni vml̄vm elāāi nø
aql̄vm tí gø longdøng keni sheyðāie. Vyá:ngi nø
rv̄møttù:ngi shø:lo nø yaqðø:ngi nø sv̄mitvrú:ngi
shø:loe. Angmaq nø Gvrayi nøtv̄nshī lun ya:nga.

Moshii dvtüò dè
tiqdvchá shvrungshuri
nø Noqngøm Shiyat
taq ni vrvm dvzòmshie.

40 nóng tvràrām taq tøm nø vdvñshaq
mong svng shini mv-tuq dvgvp Gvrayi
Moshi kaq shigung svng vrá tiqkv
ngānglv̄m gō dāqa. Lvngdøm kv̄t Gvray
nvng vhōmlvm goo poq taq Moshi gønshaq
svng lù bəa. Ang nø weyvngø shíá:mi.

Ang pvlace nø canwā Vkangpe vl yng
tuqá:mi. Gvrayi vdvñshaq mong taq
ang dvciri nvng vrá tiqkv̄t vhōmlvm rv̄tø
mv-tuq rā dvngte nø ang weyvnḡ vlme.

Gvrayi Abraham svng goo nò, Ang bashari nò vdvñashaq mong svng búngvme, wa nò shòn daqà yvng keni tvné 500 nóng rām vlé rai.

Gvrayi Abraham nvng Sara angce Isak taqkeni dvgùng vl we mongdan shvzøngalvm l lōnge, vl yà:nga we dvnka nò vhōmá:mi. Israel angce 12 pe taqkeni 12 dvgòng bòn nò vtvg keni vzing vshitná:mi.

Angmaq nò shuq wurtvng keni lutshi rai nò Moshi nvng tiqdø Gvray Dvra gø vtōshi nò vdvñashaq mong svng gòng rai. Zømwangø Moshi nvng tvpwā vl nò Israel ri svng kadøwā shøllvm dāng cvnshi we nøtløm we guchàngre tiqpe vle.

Wepè nò Yoshuya i nò cilshvrè tiqpe dø té lú:ngi.

Moshi muqlang mongdan taq
narshiám mepvng Israel vsvngri
kaq vdvnashaq mong
svng dvgònglvm rvt Gvrayi
Yoshuya svng rvcvng daqà

Angkup angkangmaqí, vsvng móng taq 400 nóng ví
nàdú lóngnønge, wemepvng wà vdvnashaq mong svng
egòngvnmnønge, ví ya:nga ka svng dvdvm róna:tna.

Angmaq Yordan rvmè léò ní keni
nø manna zidong làò lóng nār bøa.

Ó, cvmre angpèé,
yalong nø Gvrayi ezii we gvza
shvla we vmlvm pvn ie.

Ie ma? Yayvng nø
mongzøl nø ví shvla we i nø,
cvmreri svng shvlawa shøl nø
dvté rà we rvgaq eiaie.

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע יְהוָה אֶת הַקּוֹל
תָּהָה תִּהְיוּם וְרוּחַ אֵל הַיָּם מִרְחַפֶּת עַל-פְּנֵי
יָם: וַיֹּאמֶר אֵל הַיָּם יְהִי אֹר וַיְהִי-אֵר
וַיֹּאמֶר אֵל הַיָּם אֶת-הָאֹר כִּי יֵטוֹב וַיִּבְדֵּל
הַיָּם בֵּין הָאֹר וּבִינָהּ שָׁךְ: וַיִּקְרָא
שָׁךְ לְאֹר יוֹם וְלַיְלָח שָׁךְ לַיְלָה וַיִּבְדֵּל
בֵּין הַיָּם וּבֵין הָאֹר יוֹם אֶחָד: פ וַיֹּאמֶר אֵל

5 TUT
KÀDVYTUTSHÚRI

מִיָּמַי לְרַקִּיעַ וּבֵין הַמַּיִם
מֵעַל לְרַקִּיעַ וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא אֵל הַ

Israel vsvngri nø Filistin mong taq tuq rai.
Wervgaq vl ri nø vtvnghaq mv-gým we
svvngri ie. Angmaq Kanan vsvngri nø
Israelrí nvng ma-bong. Angmaqi nø cvmreri
svng gø svmi taq wá:ro nø pvra svng
shvrú:ngoe. Angmaq pvra nø gømsung
vshé nvng mvshó:ngi wao we pvrahang ie.

Baalpvrahang
dvpvt cvmre yagó
shvrú:ngoe, na
høpnøt ená:ro.

Nga dvpvt
cvmrecè yagó
wírlvm
shvrú:ngoe.

Tvñ tiq nì nø
nøngmaq gø shvrungshu
í lú:ngi nø shvrungshu
bvnli wá lú:ngie.

Yadø wao long
ma-shvla we sháo nigø
wàoe. Shvla we wao
ninø shvla yvng tuqlvm
ma-shvla we wao ninø
ma-shvla yvng svng
tuqlvm -

Angmaq nøt língshilvm rvt shvrungshuri
nvng kadvtutshuri dvza:roe. Inigø mvra
taq wá løpshie. Nowa nvng Sodom nvng
Gomora svng kange ya:nga dø Kanan
svvngri svng gø kange daqoe.

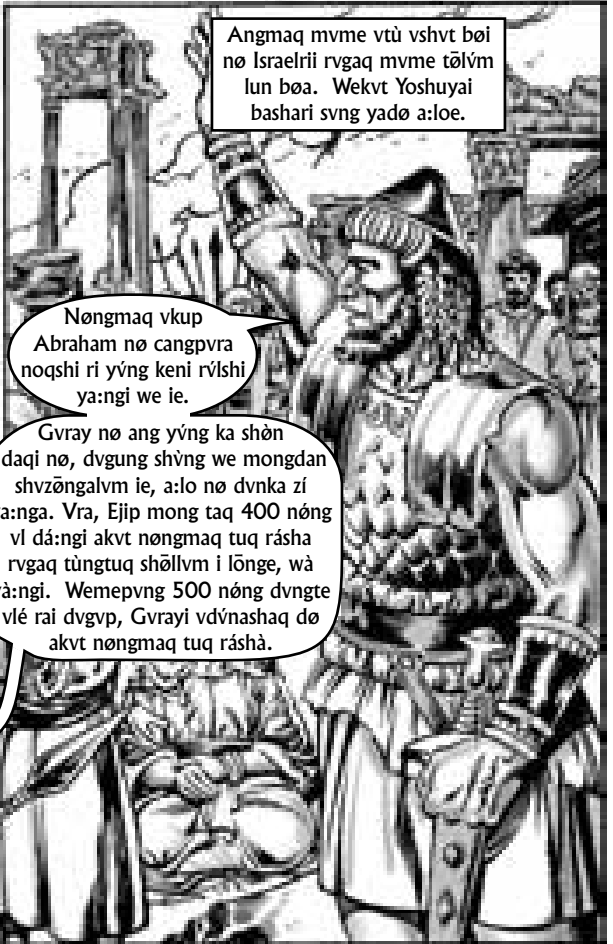

Vdvnashaq mong taq vl we cangpvra noqshi ri Israel vsvngri svng vtuo nigø mv-dvngkeo. Gvrayi Israelri svng dvba:ngoe.

Vpø vtung zàng svng pawá egòng rai?

Na cvmre svng vrá shvt mv-daq.

Angmaq mvme vtù vshvt bøi nø Israelrii rvgaq mvme tølvm lun bøa. Wekvt Yoshuyai bashari svng yadø a:loe.

Nøngmaq vkup Abraham nø cangpvra noqshi ri yvng keni rvlshi ya:ngi we ie.

Gvray nø ang yvng ka shòn daqi nø, dvngung shvng we mongdan shvzøngalvm ie, a:lo nø dvnka zí ya:nga. Vra, Ejiip mong taq 400 nòng vl dá:ngi akvt nøngmaq tuq rásha rvgaq túngtuq shøllvm i lònge, wà yà:ngi. Wemepvng 500 nòng dvngte vlé rai dvgvv, Gvrayi vdvnashaq dø akvt nøngmaq tuq ráshà.

Akvt namaq kayvng gø vldvng ie. Mvra me-wànøngni. Angmaq svng kangéo dø namaq svng gø kàngé we ma-hómvlvm dvpvt ie.

Yehowai namaq svng ngvnsha kaq jór dezvr bøsha nigø pvrahang kaq noqshi vsvng shini vle. Noqshilvm tvra deni recvngshinøng. Mv-døng mv-man we pvrahang svng i ma? mø-ini Abraham Gvray i ma? Nga nvng chøm vsvngri shvngbe nø Gvray kaq noqshilvm ie.

Gvray kaq ma-pøo nø dvga pvrahang kaq noqshi vsvng kaq Ang mv-wvmshi.

Yayvng vl we Amori vsvngri kaq Gvrayi lüng bøa. Wervt Ang nø nøngmaq Gvray nvng chvngkangpe elai rvv Ang svng müng cvnlvm ie.

Gvray nø shansher we Gvray ie. Ang nø shóm sháo we Gvray ie. Namaq Ang svng ma-pøshaq pvrahang svng dezømnøng keni nø A:ngi shøn we nahøm löngnønge.

Gvray kaq dvzømlvm ngà kaciq rvvshønge.

Gvray kaq dvzømlvm kaciq egvlshi bøsha.

Nøngmaq nø shvkse ishæe.

Deni namaq kaciq èrvtshi bøsha löng ngai kagvp shvkse karu taq mvsøngshaq ie.

Moshi svng táãl dø na svng gø táãlvm ie. Gvray nø Moshi nvng vl dø tiqdvcha, na nvng gø laqvl daq. Kagø gø dvkvmka vléoninø shi ràe.

Moshii vrushaq löng røão nø Gvray nvng kà shønvm vming lún we Dvrá vjirii bashari svng shvngø:tno nø ca:noe. Gvrayi zi we dvra svng shálvm dpvvt nvng cvn lunvm shvngø:tnoe.

Lädvng vsvng tiqgøø nvngwái dvga tiqgø svng dvlá bøo ninø, Moshi àng dvrákaru taq kadø vrue ma?

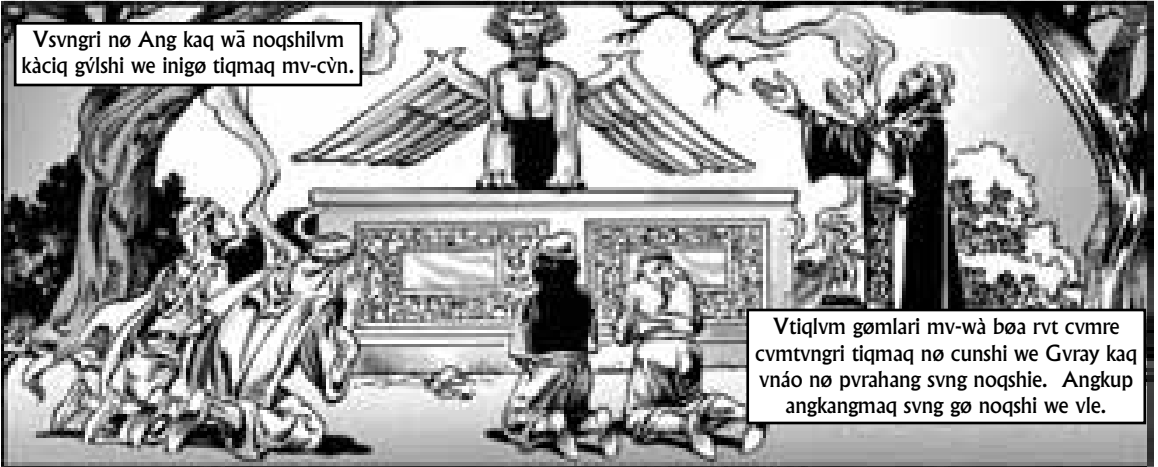
Sómá:mi löng svng waqãø nø nvngwa gø gø shvt ràe, wae.

Moshi nvng Yoshuyai shōla:tna we taq Gvrayi shálv̄m wà daqa ri svng angmaqi d̄vd̄vm rō:noe. Ejip keni lutshi rai we jeju svng gø d̄vd̄vm rō:noe. Wervt oqa wa nøt keni basharii Gvray d̄vk̄mka vl dø shvr̄ungaoe.

Vpèá, pàrvt nøngmaq vyvngce gō eshvtnai ma? Ejip mong taq vkàngmaq chøm svng Gvrayi vriqo nø shvlut ya:nga dø i rái ma?

Ngacéá, mø-i. Kangéshú dvzvr nø mv-dí rā. Inigø vyvngce shv̄wii nøngmaq m̄vra ev̄m̄ai nø nøngmaq svng natōie.

Vsvngri nø Ang kaq wā noqshilvm kàciq ḡv̄lshi we inigø tiqmaq mv-c̄vn.

Vtiqlvm gømlari mv-wà bœa rvt cvmre cvmtvngri tiqmaq nø cunshi we Gvray kaq vnáo nø pvrhang svng noqshie. Angkup angkangmaq svng gø noqshi we vie.

Yoshuyai svre d̄vkutshaq dø, Israel vsvng kaq shv̄tlvm d̄vpvt svng mv-ḡvm̄ri dvz̄vra:tna.

Baal pvrhangé, ech̄vngshaé.

Akgá...

Gvrayi vī bəa yvngkeni
Ang dvra svng gə dvdvm
rəna:tna rvt mvra vchángshie.

Gvray Yehowae,
nəngmaq mvra echutnashà
nə mongzəllong ezí daqsha.

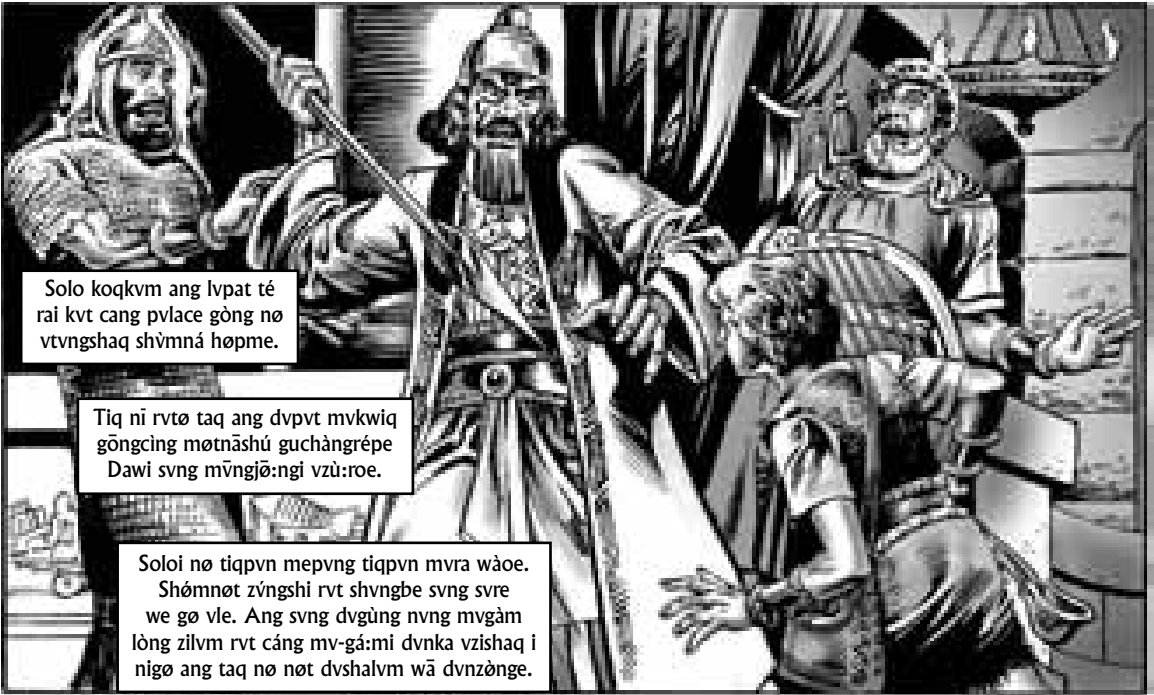
Vchángshi rvt mvra
chutnao nə angmaq
rvgaq gə vrá zioe.

Gvray mongka cà:no nə tvra
dvtúshú Dvra Vjiri svng vzéke
lú:nga kv, angmaq koqkv
rcvngshilvm kacíq ra:tnoe.

Kadvutshu Samueli, Dvra vjiri svng
ma-pòo we nə Gvray kaq vléshi we ie,
wa nə svre dvku:tno nigə, angmaq nə
kvnnət keni tvra mv-di. Soloi gə angmaq
svng yvng mv-tà:mo, vsvng dvre svng
təlá:moe. Guchangreri svng nə shuq
wá:mo nə chəmyoreri svng nə gvlá:moe.

Nəngmaq mongdan
vhánglvm dpvt namaq rvmári
nəngmaq wur svng zi rəe. Namaq
zvmiceri gə yayvng laqvl, shvlawā
yvngālvn ie.

Solo koqkv̄m ang l̄vpat t̄e
rai kv̄t cang p̄vlace gōng n̄o
vtvngshaq sh̄v̄mn̄á h̄ōpme.

Tiq̄ n̄i rvt̄o taq̄ ang d̄v̄pvt̄ mv̄kw̄iq̄
gōngcinḡ m̄ōtn̄ash̄ú guch̄àngrēpe
Daw̄i svnḡ m̄v̄ngj̄ō:ngi vz̄u:roe.

Soloi n̄o tiq̄pv̄n m̄epv̄ng tiq̄pv̄n m̄vra w̄àoe.
Sh̄ōmn̄ōt z̄v̄ngshi rvt̄ sh̄v̄ngbe svnḡ svre
we ḡo vl̄e. Ang svnḡ d̄vḡunḡ nv̄ng m̄vḡàm
l̄onḡ zil̄vm̄ rvt̄ cánḡ mv̄-gá:mi d̄vn̄ka vz̄ishaq̄ i
niḡo ang taq̄ n̄o n̄ōt dv̄shalvm̄ w̄á d̄vn̄z̄ōnge.

Soloi n̄o Gvraȳ kaq̄
vn̄á̄o n̄o d̄vḡōr mandan̄
svnḡ w̄á vl̄ōmsh̄ie.

D̄l̄onḡ svnḡ
ngai ȳv̄ngoe, welonḡ n̄o
ma-sh̄v̄la. Cilwanḡ taq̄ es̄ōm̄v̄m̄
n̄o na r̄ungtv̄ng taq̄ d̄vḡá
tiq̄ḡo r̄unḡ l̄ōnge.

Solo n̄o cilwanḡ taq̄ s̄ōmá:mi.

Gvrayī guchangrēc̄e tiq̄pe svnḡ
ang tv̄l̄e r̄vc̄a:ngoe. Ang n̄o Gvraȳ
kaq̄ shonḡshi n̄o d̄vk̄v̄mk̄á svnḡ cv̄n
we vȳv̄ngroq̄shu ie. Ang n̄o Soloi
mv̄-wá:mo we tiq̄pe ḡo ie.

Yehowa n̄o nga svnḡ
roq̄sh̄ú vȳv̄ngroq̄shupe ie.
R̄vm̄ō:m̄o we sh̄ōn̄riqt̄ōm̄ taq̄
nga svnḡ b̄ōm̄ dez̄v̄re. Nga
d̄onḡn̄ōt svnḡ A:ngi
nash̄v̄r̄ānge.

Daw̄i n̄o d̄onḡman̄ rvt̄
Gvraȳ shonḡsh̄ie. Ang n̄o m̄vra
nv̄ng shilonḡ svnḡ jor̄v̄m̄ n̄o
Gvrayī dá:n̄o we tiq̄pe i l̄onḡ ma?

Dawii nõ zaywa mvme vruo nõ Gvray kaq shvgù:noe.

Dawii vru ya:nga we:

Gvray dvrá svng ma-pòò rii vrā rā longsvng mv-cà:no, mvra wao ri tvra taq gø mv-rip. Zershiri rúngrá taq gø mv-rüng vsvng wegóí nõ ishòt igvn lu:noe. Wegó nõt shvrung lõng nõ Yehowa dvrá taq lè i nõ, dvrá welong svng a:ngi vyáng yaqdòng dvdā:mo nõ dvmvne. Wegó nõ tiwang shvnvngø vktvshaq shóng dø i nõ, angcvp gø mv-dár. Ang rvtø vhom rā ke angshí gø shí lõng we shóngtòng nvng vbonge. A:ngi wao dvnge taq gø yülkeoe.

Gvray dvrá svng ma-pòò ri nõ wedø mø-i. Angmaq nõ nvmbø:ngi dvce:ro we kácøng dø lè ie. Wedø i rvtø Gvray dvrá svng ma-pòò ri nõ, kangelvm yíng rip ma-zaqshi lõng. Mvra wā vsvngri gø døngman vsvngri dvkómshi yvng ví ma-zaqshi lõng. Kadø ie wa ninø døngman vsvng tvra nõ Yehowai shaoe. Gvray dvrá svng ma-pøo ri tvra nõ vcat vmvngvme.

Rvtø vhom rā ke angshí gø shí lõng we shóngtòng nvng vbonge. A:ngi wao dvnge taq gø yülkeoe.

Solo shiám mepvng Dawi nõ Israel koqkvm wáshi nõ shø:loe. Bashaceri svng Gvray kaq noqshi dvza:ro nõ dvkvmka svng cvn dvza:roe.

Svmare yamè angò rvgaq nàtvngãdø nõ ang keni rvgaq mvshap gø mè-gúnnøngni.

Dawii øpgø:mo we angni i dvnge taq mongdan gø mongzøl nõ dvinglún lúnshi wei dvbu we nvng Gvray dang taq gø nõtdøng nõtman wáshi nõ ca:noe.

Gvray nò Dawi svng kà shòn nò
bònìlv m dvnshì we tvrari dāng dvta:nae.
Welong Shvgun Zaywa bok taq vru
ya:nga we akvt gò rō lú:ni lònge ie.

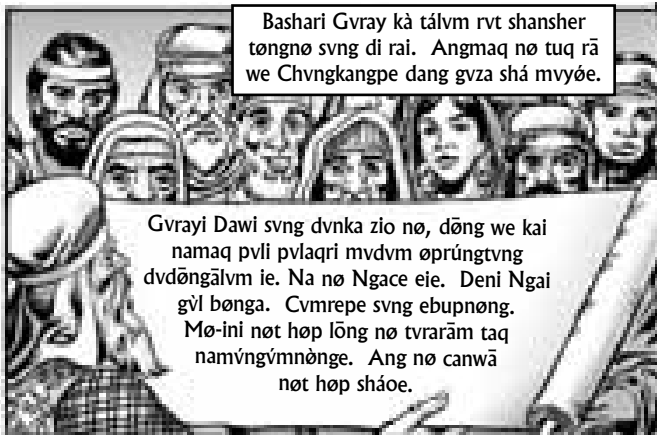
Meshia dang
Dawii vru ya:nga -

A:ngi nò dōngman dō dvrá dvrāāò nò, dvsha dvki
vhō:mo we Naò ri svng gò mvdóng
dō dvrá dvrāā lú:ngoe. Mvshámhoq dvsha we
angcò angceri svng shvlutnao nò shvnipl shvnlv
rāri svng gò A:ngi angshì laqmvy:tno.
Dvcicqìq lvmòndū nò vnv m svr dvnge taq, shvlá
gá nò zá:no we rvtò i dvnge gò, angmaqi Na
svng vpò svrelvm i longe. Nvmukdvra tiqlong
keni tiqlong i dvnge taq A:ngi ò:p m nò rvgaq
vtvng tōng hòq A:ngi òp lú:ngoe.
Koqkv m i dvnge nò Ang mvrđvng nò noqngòm
nò, vsvng dvcì i dvngei Ang svng dvzōm lu:ngoe.
Zòmdvng vsa:ngi gōo dvgvp A:ngi shvlu:tno nò,
dvbvngshu ma-vlāo nò dvsha dvki vhō:mo ri svng
gò A:ngi shvlu:tnoe.
Mvshámhoq dvshari nvng zòmdvng ri svng A:ngi
mvrézaò nò, zòmdvngri gōnshaq svng A:ngi
chvng daqoe. Pawalvm wani angmaq shvwi nò
Ang negvmò vpò we ie. Ang bōng nò dvcìq
lvpat laqdōng dvr, Ang dvgung gò vnv m svr
dvnge taq laqrìng. Vsvng i
dvngei Ang svng ishèt igvn vl pe laqtōo.

Na mongdan svng nvcèpe wur taq
dōngngvng dvzrvlvm ie. Nvcèpèl
Nga chòm wà lú:ngoe. Gvrayi ang
òprúngtìng shvdōngalvm ie wae.

Dawi shiám mepvng angcepe Solomon
koqkv m wáshie. Gvrayi Dawi svng ávlshaq
dò, Noqngòm Shiyat tvle Shansher Tōngnò
shvzōoe. Mongdan tiqlong svng shōl nò ishət
igvn shúrālv m dvnkà dvgōm daqa we ie.

Inigò Ang dvnkà tiqkà shini ma-hōm rā.
Satan bvnli shvmvnglv m Chvngkangpe shini
mv-būng lōng. Mvra wvmvlvm nina shini
shvrú:ngoe. Mvra keni chvngshu Chvngkangpe
mv-tuq daq dvgvp lutshilvm tvra dvgōāshu
Gvrayi kaq oqa. Nga svng ti dōmì èup nò
nga shārò angcìq i dvnge tāshōzvl vshvlá:mi.
Nga nvròm nò kwárvp dō nga vdōngò
zōe. Nga nonggun nò taqchē dō gāngá:mi.
Nga pvlè gò nga nōngká taq vcaqá:mi nò shilvm
dvtòl taq Nai nga svng nayálae. Vgiriì ewāng
nò mv-gvm ma-shvla dō wao we lipú:ngi nga
svng ekwvngē. Nga hí wur ri svng gò eyak
bōnga. Nga shārò shvngbe
svng gò ngai rō lunoe. Angmaqi nga svng
eyvng nò vdaqđvng wā dejaknge. Nga
gwalvm ri angmaq vwalshì nò, nga belaq dūng
rvtnò angmaqi shvwn dōoe.

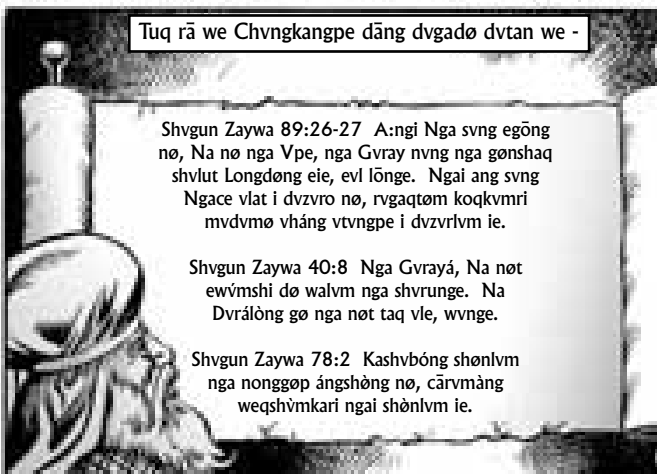
Bashari Gvray kà tálvn rvt shansher tǝngnǝ svng dí rai. Angmaq nǝ tuq rá we Chvngkangpe dang gvza shá mvýǝe.

Gvrayi Dawi svng dvnka zio nǝ, dǝng we kai namaq pvli pvlaqri mvdvm ǝprúngtvng dvdǝngálvn ie. Na nǝ Ngace eie. Deni Ngai gvl bǝnga. Cvmrepe svng ebupnǝng. Mǝ-ini nǝt hǝp lǝng nǝ tvrarám taq namvngvmmnǝge. Ang nǝ canwá nǝt hǝp sháǝe.

Chvngkangpe dǝng Dawii mvme vru ya:nga. Shvgun Zaywa 110:1 Yehowai nga Vkangpe svng á:lo we nǝ, Na nvng ngvnsha i ri svng Na hi shvnámshirá mvkǝm Ngai wá ma-dvzvro dvnge, Nga vbǝngpa vngv shini rúngdvng ewá lǝng, a:loe.

Shvgun Zaywa 110:4 Yehowai dvgvmsi bǝi, tiqkv chiqvlm nǝ ma-vl. Na nǝ tiqdvciq Melkizedek dvgǝng tvyǝ shrvngshu eie, evle.

Shvgun Zaywa 45:6-7 Gvrayé, Na koqkv mvngvng nǝ dvcic lvpát mvril laril evláe. Na mongdan ǝpdrvng nǝ ma-yvp dǝ mvdǝng we ǝpdrvng eiae. Na nǝ dǝngman we svng eshongshi nǝ dvra mv-cvñ dǝ vlǝo we svng shengǝshie. Wervtnǝ Gvray Na Gvray A:ngi dvnunǝt yǝtii nadǝr bǝi yvngkeni Na rvmmvngri mvdvmǝ Na svng té wá shering bǝi we ie.

Tuq rá we Chvngkangpe dǝng dvgadǝ dtan we -

Shvgun Zaywa 89:26-27 A:ngi Nga svng egǝng nǝ, Na nǝ nga Vpe, nga Gvray nvng nga gǝnshaq shvlut Longdǝng eie, evl lǝnge. Ngai ang svng Ngace vlat i dvzvro nǝ, rvgaqtǝm koqkvMRI mvdvmǝ vhang tvngpe i dvzvrlvm ie.

Shvgun Zaywa 40:8 Nga Gvrayá, Na nǝt evvmsi dǝ walvm nga shrvunge. Na Dvrálong gǝ nga nǝt taq vle, wvngce.

Shvgun Zaywa 78:2 Kashvbǝng shǝnlvm nga nǝngǝp ángshǝng nǝ, cǝrvmǝng weqshvmkari ngai shǝnlvm ie.

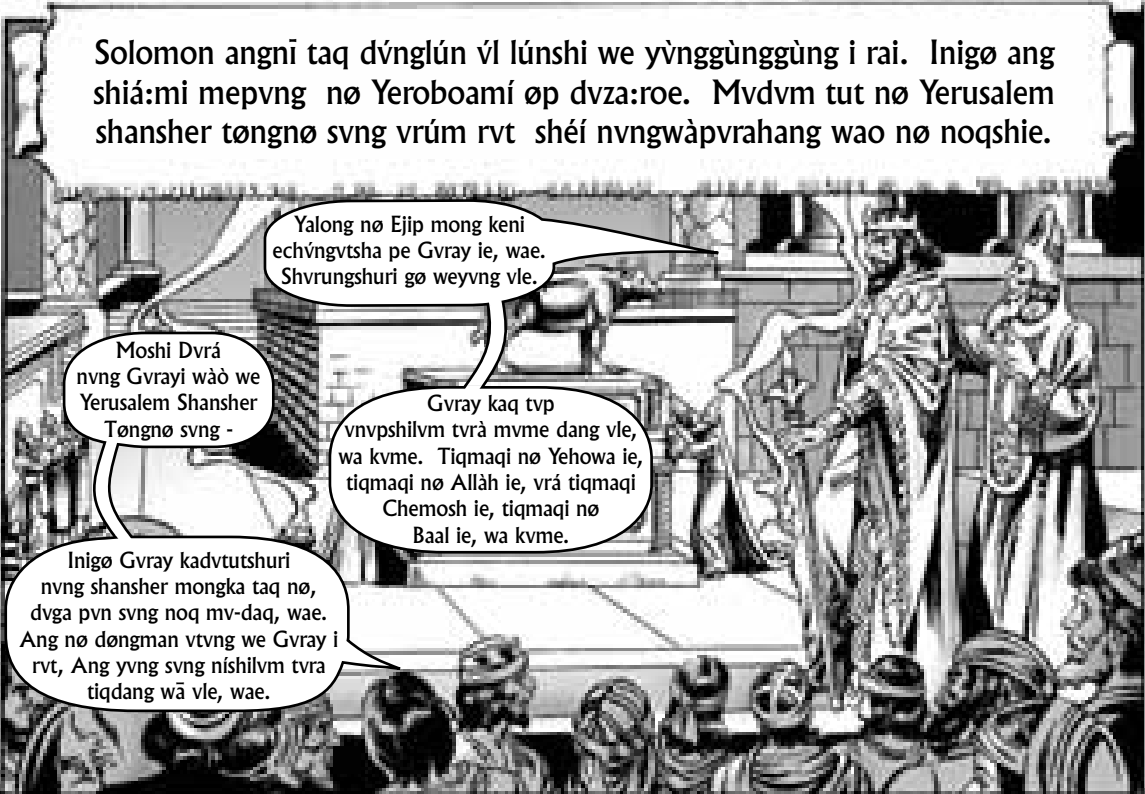
Tuq rá we Chvngkangpe dang gvza rvnaq dǝ Dawii vru ya:nga.

Nga nǝ vsvng ma-ǝnga, bvlǝng wa ǝngae. Vsa:ngi yitkelvm nvng yvng mv-tvmvnlvmwá ǝngae.

Shvgun Zaywa 22:14-16 Nga kaq nǝ ti dǝni ǝup nǝ, nga shǝrǝ angciq i dvnge gǝ táshǝvli vshvlá:mi. Nga nvrǝm gǝ kvárvp dǝ nga vdǝngǝ zǝe.

Nga nǝngun kunga nǝ taqkǝchǝ dǝ gǝngá:mi. Nga vplǝ nǝ nǝngká taq vcaqá:mi nǝ shilvm dvtǝl taq Nai nga svng nayáláe.

Pawalvm wani nga gurhǝm nǝ gvrii ǝwǝng nǝ, mv-gvm ma-shvlá dǝ wao we lipú:ngi nga svng ekvngce. Nga hi wur svng gǝ angmaq ǝyak bǝnga.

Solomon angni taq dǝnglún vl lúnshi we yvnggǝnggǝng i rai. Inigǝ ang shiá:mi mepvng nǝ Yeroboamí ǝp dvza:roe. Mvdvm tut nǝ Yerusalem shansher tǝngnǝ svng vrúm rvt shéi nvngwǝpvrahng wao nǝ noqshie.

Yalong nǝ Ejiip mong keni echvngtvsha pe Gvray ie, wae. Shrvngshuri gǝ weyvng vle.

Moshi Dvrá nvng Gvrayi wǝǝ we Yerusalem Shansher Tǝngnǝ svng -

Gvray kaq tvp vnvpsilvm tvrá mvme dang vle, wa kvme. Tiqmaqí nǝ Yehowa ie, tiqmaqí nǝ Alláh ie, vrá tiqmaqí Chemosh ie, tiqmaqí nǝ Baal ie, wa kvme.

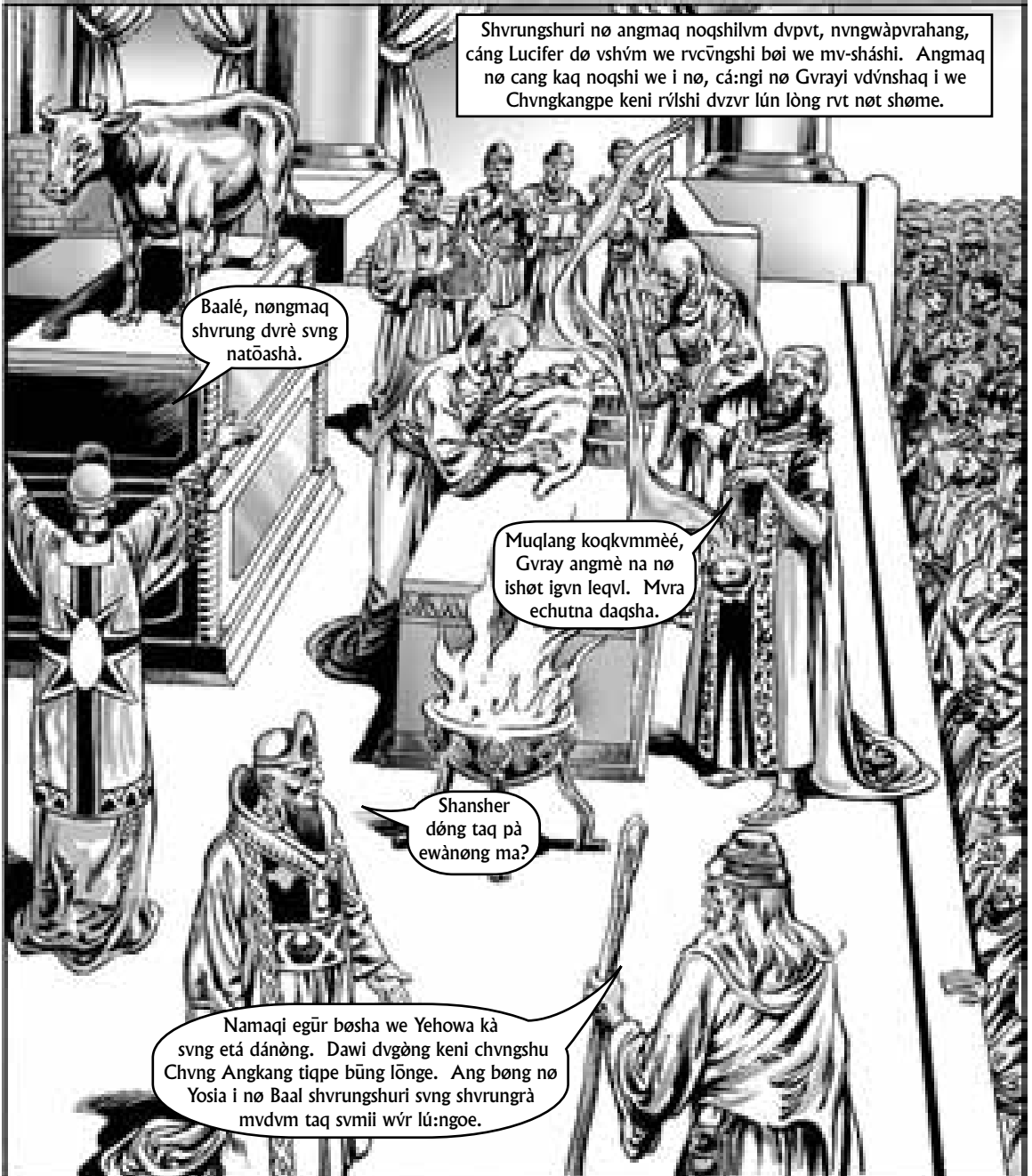
Inigǝ Gvray kadvtutshuri nvng shansher mongka taq nǝ, dvga pvn svng noq mv-daqa, wae. Ang nǝ dǝngman tvng we Gvray i rvt, Ang yvng svng nishilvm tvra tiqdang wá vle, wae.

1 Koqkv 12:20,2829, Shvgun Zaywa 2:7,12, 22:6,14-18, 40:8, 45:6-7, 78:2, 89:26-27, 110:1,4, 132:11

Gvray nò yíng mv-lunshi,
wa deda:mo ma?

Yalong svng tá
mv-nēngshòng. Øpshuril
Baal noqshi tvra vming vzishaq
ie. Mv-noqshi nò shvt
rà ninò kadø ...

Shvrungshuri nò angmaq noqshilm dvpvt, nvngwàpvrahang,
cáng Lucifer dø vshým we rvcvngshi bøi we mv-sháshi. Angmaq
nò cang kaq noqshi we i nò, cá:ngi nò Gvrayi vdínshaq i we
Chvngkangpe keni rvlshi dvzvr lún lõng rvt nòt shòme.

Baalé, nongmaq
shvrung dvre svng
natòashà.

Muqlang koqkvmmèé,
Gvray angmè na nò
ishòt igvn leqvl. Mvra
echutna daqsha.

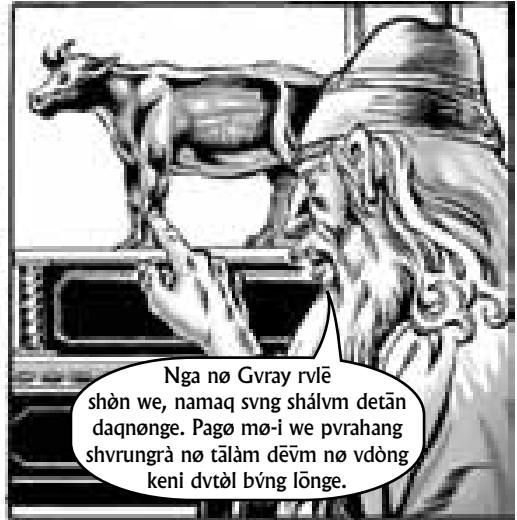
Shansher
dóng taq pà
ewànong ma?

Namaqi egür bøsha we Yehowa kà
svng etá dánòng. Dawi dvgøng keni chvngshu
Chvng Angkang tiqpe būng lõnge. Ang bøng nò
Yosia i nò Baal shvrungshuri svng shvrungrà
mvdvm taq svmi wvr lú:ngoe.

Yari kayvng keni shòn elú:nœ? Gvray mœ-ini shòn mv-lunshi.

Gvray mongka keni shòn mvvøng we nœ, Yosiai shvrungshuri shārō svng shvrungrà mvdvm taq bñng shinlvm i longe

Nga nœ Gvray rvlē shòn we, namaq svng shálm detān daqnønge. Pagø mœ-i we pvrahng shvrungrà nœ tālām dēvm nœ vdøng keni dvtøl bñng lōnge.

HáHáHá... Vwawa dœ shòn ka svng tā nœ ang nœ ang wā angjøng i rā dœ lvnshie.

Ang svng etvpnhøng nœ nœ eshvtnøng, noqngøm tvra svng ma-pœo vsvng.

Ó, nga wur shía:mi, shòn we vhorn bonga, jurøt dvbvngsha.

Vkang Gvrayé, deni Na dvgung laqbñng lōng. Koqkvmpø wur svng dezòm daqo.

Vtqivm le. Nga wur bānvma!

CHEK...

BÒÒÒNG...

AAAA...

Debvngshàé.

Yehowáé, chàng nõ kadø I rall!

A:ngi nga Gvray gvyaq bøa, angshi vrømámli.

Na nõ Gvray vsvng angjóng eie. Baal shvrúngshurii yadó wað we ma-vl dvr. Gvray jomnonggun bvnli ewà bøa rvt, vm dá:ngi dvgung shvríng gønpaq zilvm ie.

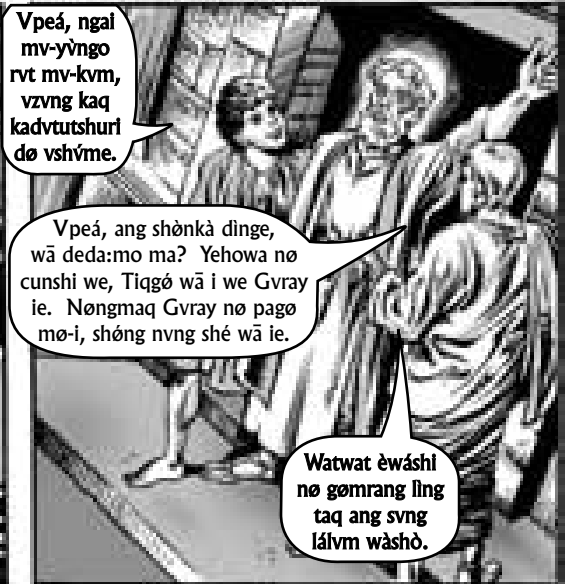
Nga mv-dõng. Gvrayi nga svng Israel mong taq vl dvgvp pàgø vm aq ma-dvzvr, di we tvrã keni gø dvkaqshi ma-dvzvr.

Inigø shvrungrà mvdivm taq kadvtutshuri shārø wrlvm ie, èwãe. Inigø shvrungra vcatná:mí, vsvng nõ mv-shi.

Yalong nõ nga ka mø-i, Gvray ka ie.

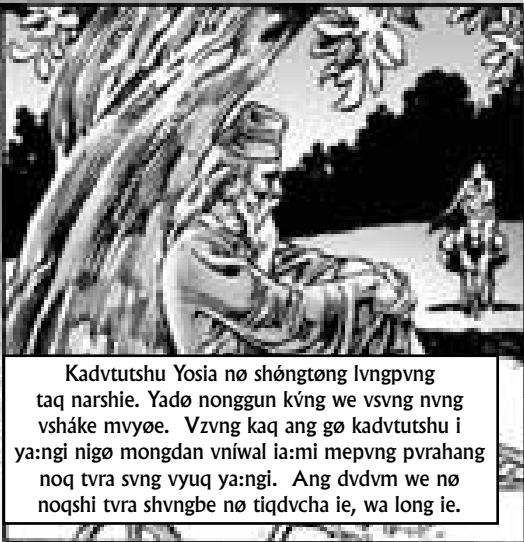
Gvray kadvtutshupe nø Gvrayi ā:lo dø dvga tiqdangdang lōá:mi. Mā-vm mà-aq vni yaq íá:mi rvt svri shi lú:ngi. Nvngwapvrahang noqshi penii nø ang svng cà:noe.

Vpeá, ngai mv-yvngø rvt mv-kvm, vzvng kaq kadvtutshuri dø vshvme.

Vpeá, ang shònkà dinge, wā deda:mo ma? Yehowa nø cunshi we, Tiqgò wā i we Gvray ie. Nøngmaq Gvray nø pagø mø-i, shøng nvng shé wā ie.

Watwat èwáshi nø gømrang líng taq ang svng lálvm wáshò.

Kadvtutshu Yosia nø shøngtøng lvngrpvng taq narshie. Yadø nonggun kúvng we vsvng nvng vsháke mvyøe. Vzvng kaq ang gø kadvtutshu i ya:ngi nigø mongdan vniwál ía:mi mepvng pvrahang noq tvra svng vyuq ya:ngi. Ang dvðvm we nø noqshi tvra shvngbe nø tiqdvcha ie, wa long ie.

Na nø Israel keni kadvtutshu tiqpe eie. Gvza demè-jørni. Na vm aqlvm dvvpt chøm svng ecvñ rá.

Ngai cvñ mv-lúno, yayvngø kapvn gø ma-vm ma-aqlvm dvvpt Gvrayi dvkvmsmaq øngae.

Nga gø kadvtutshu tiqpe ønga we nai esháø ma? Desháng na nvng tiqðø vm aqlvmdvvt Gvray shòn daqi.

Gvray jeju ie. Ti gvza bále.

Gvza vm gvme. Inigø Yuda mong svng vtvgvng rànge.

Nga dvkvkà svng mè-cvñ. Na evm bøl rvtmø na shägøng nø Yuda mong na tiqchøm vsvngri dvgvñ taq køm mè-nadū lōng, Yehowai ví daqa.

Á, kadvtu:tno we i dá:ri.

Angjøng ie, ngacéá.

Nga svrenge.

Ang shiá:mi ma?

Kadvutshupeî nê Gvray dvnka vhung m̄-ivm
we shá b̄a rvt, n̄t dvsha sori vt̄ngá:mi.
Ang shí l̄ong we svng sháoe. Iniḡo yad̄o i pvn
vh̄o:mo wei can wā shi l̄onḡe mv-lá:no.

᠎᠎᠎

Yuda mong keni
kadvutshupe ie.

Kangkî nvng
ḡomrang tiq̄d̄o rip
we n̄o d̄alvm ie. Shi
vn̄ang svng roq̄o
d̄o ie.

Yad̄o i pvn n̄o
ma-h̄omshi dvr.
Kangkîi mvgaq̄o
niḡo mv-keo.

Ma-d̄ongman we kadvutshupeî Gvray
kadvutshupe vn̄ang baqa:tna n̄o Gvrayi
cat b̄a we shvrungrà shvn̄nḡo Baal
shvrungshuri nvng tiq̄d̄o k̄o:moe.

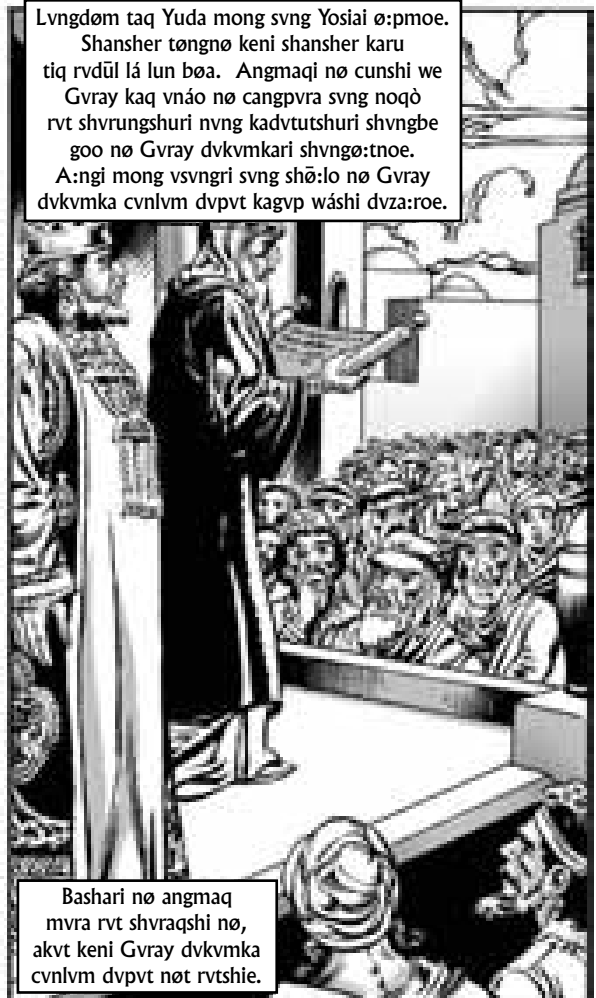

Ka mv-tā rvt
Gvrayi shvt b̄a. A:ngi
dvtan dvn̄gte n̄o angj̄onḡ
b̄on we wā ie.

Ka mv-tā rvt Gvrayi shvt
b̄a. A:ngi dvtan dvn̄gte
n̄o angj̄onḡ b̄on we wā ie.

Lvngd̄om taq Yuda mong svng Yosiai ø:pmoe.

Shansher t̄ongn̄o keni shansher karu
tiq̄ rvd̄ul lá lun b̄a. Angmaqi n̄o cunshi we
Gvray kaq vn̄áo n̄o cangpvra svng noq̄o
rvt shvrungshuri nvng kadvutshuri shvngbe
goo n̄o Gvray dvkvmkari shvnḡo:tnoe.
A:ngi mong vsvngri svng sh̄o:lo n̄o Gvray
dvkvmka cvnlvm dvpvt kagvp wáshi dvza:roe.

Bashari n̄o angmaq
mvra rvt shvraqshi n̄o,
akvt keni Gvray dvkvmka
cvnlvm dvpvt n̄t rvtshie.

Shansher we
Vmèé, echúngsha.

Bashari nõt vvwngshi rai nõ
pvrahangri ca:tnoe. Muqlangram
vnvøm shvlá nvng muqlang
koqkvmmè svng ngórci vvrão
ri shvngbe svng sha:tnoe.

Gvray Dvrá taq lvgare didaq
svmare didaq dvchapké mv-daq rvt
Sodom ri svng mvring keni lù:ngoe.

Á, tøn mv-zánshi.

Dvgòr mandan cáng
dvmshàri shvngbe svng mong
vdong keni dvshè:roe.

Svmigwin
svng rómão nõ
svmlt vvrãoe.

Vlê rai we 300 nong râm taq
Israel koqkvm pe Yeroboam
svng kadvtutshui vholm ya:nga
shigüng svng rvlvnga:mi.

Angmaqi shvrungrà
nvng pvrahagri shvngbe
svng ca:tnoe. Shóngtöng
vrvm gø rø:moe.

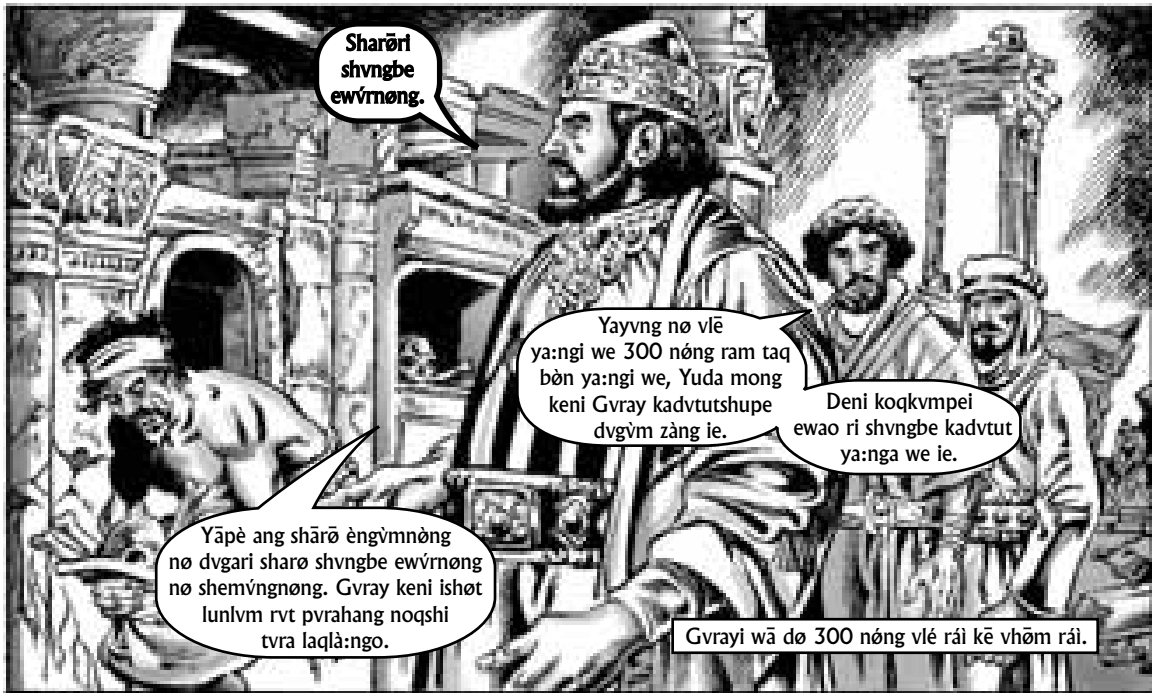
Noqshlvm Gvray
tqgø wã le. Pvrhang svng noq
mv-daq. Kadvtutshu vyárií Yehowa
tvra kení shvmã:noe.

Na shí ràe.

Shvrung kungjvm vcatná:mi
nø dtvøl wã bving lú:ngi.

Ma-døngman we shvrungshuri
svng sha:tno dá:ngi vcatná:mi
we shvrungrà yvngø wá:roe.

Kadvtutshu vyárií dvgvnø
weyvng ie. Mepvng angmaq
svng mv-noqlvm rvt angmaq
sharøri vjã:ngo dá:ngi wá:ro
nø shvmã:ngoe.

Sharōri shvngbe ewr̄mōng.

Yayvng nō vlē ya:ngi we 300 nōng ram taq bōn ya:ngi we, Yuda mong keni Gvray kadvtutshupe dvḡvm zàng ie.

Deni koqkvmpei ewao ri shvngbe kadvtut ya:nga we ie.

Yāpē ang shārō èngv̄mnōng nō dvgari sharō shvngbe ewr̄mōng nō shemv̄ngnōng. Gvray keni ishōt lunlv̄m rvt pvrahang noqshi tvra laqlà:ngo.

Gvrayi wā dō 300 nōng vlē rai kē v̄hōm rai.

Pvrahang noqshi we dang shaq cvmá:mi mepvng Koqkvm Yosiaí nō, Eijp mong keni lutshi rai angni svng dvdvm rónlv̄m dvpvt Shvle Boy wàoe.

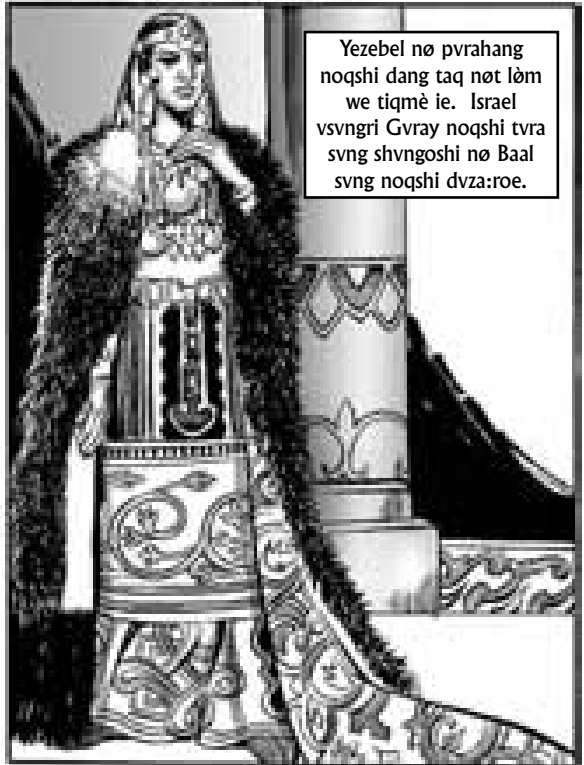
Koqkvm mvdvm koqkvm Angkang mvdvm angkangpe, shvngbe svng Øpshupe dvgung gungshvng laqvl.

Vpeá, dvga angni nvng mà-bóng we kapa ie?

Angpei angcēpe svng, angmaq Eijp mong keni kadōwā lutshi rai we tvra nvng Gvray dvrá kadōwa zi daqa we nvng yvngce shvwii vlat mv-shi dō lutshi yà:ngi tvrari svng dvdvm rónlv̄m Shvle Boy i we dvtáoe.

Wemepvng Ahap nò koqkvm wáshi nò Samari yvng vle. Zion ri nò Baal svng noqshie. Ahap gò Baal shvrungshu angce tiqmè lúshie.

Yezebel nò pvrahang noqshi dang taq nòt lòm we tiqmè ie. Israel vsvngri Gvray noqshi tvra svng shvngoshi nò Baal svng noqshi dvza:roe.

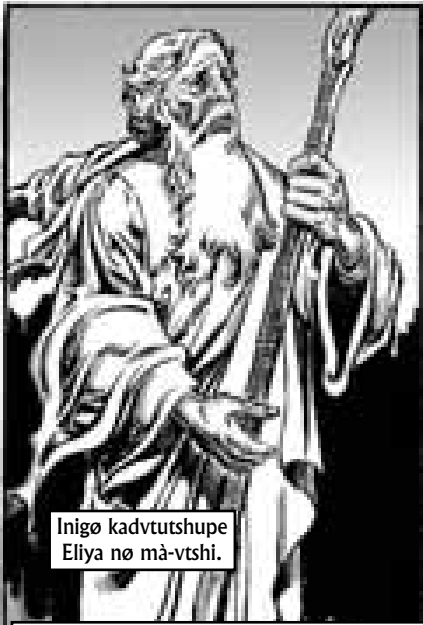
Gvray kadvttutshuri kutwā eshvtñong, Baal wā Gvray ie.

Koqkvm svng dvbvngshu Obadia nò Yehowa svng noqshie.

Gvray kadvttutshuri svng ládùvng dvkùm ràe.

Obadiai nò Gvray kadvttutshu 100 gó lóngbuqrúvmō máò nò vmlá:mí dvkùm ya:nga.

Inigò kadvtutshupe Eliya nõ mà-vtshi.

Koqkvmpeé, nai nõ nvkup nvkang Gvray kaq chut egü:ro nõ, nvchømmè Yezebelò mv-gým we tvra ecvñ rvt, nai egür bøa we Gvray Yehowa keni vmíng mv-tuq daq dvnge nõ deni keni shõ mv-zaq daq, a:loe.

HáHáHá... Na nõ nà wá Gvray kadvtutshu õngae, wa dedvmshi ma? Shvlae. Nõngmaqò kadvtutshuri 1000 góí pàgø læmv-shõn rãni. Shõ yadvnge vchoqø we!... Zõm mè-dvng vsvng elúshi.

Vm aqlvm mà-vl rvt bashaceri svrí mv-chá lú:ngi. Ma-dõngman we kadvtutshuri Baal svng røtshi nigò dvbvng mv-lu:no. Shõ mv-zaq daq rvt l dvnge kutwá shúnglú:ngi. Shõ mv-zaq daq idüing taq vmlvm dpvpt Eliya svng nõ mèmàmè vl yvng svng dvza:roe.

Nga svng ti nvng zidong svmaq elvngãngvtna.

Nõngmaq taq zong waqci svmaq nvng zanlunyø svmaqçè wá vle. Yalong bēvmkvt nõ ngånimè shilvm longsvng cãshilvm wá ie.

Dvgá vlømrà ma-vl, nõngmaq mvra rvt Gvrayi èngvñ daqsha we ie.

Mè-serèni, Gvrayi roqe. Tõ eshò:no we zidong degá:ngo nõ nga svng vzvng ezõngvtna.

Israel Gvrayi, Israel mong taq vrá shõ dvzaq daqø nì høq, zong waqci nvng yøti nõ chúng keni mv-bē lõng, a:loe.

Á, angjóngni! zõng waqci nvng zanlun yøti wedøni vldvng wae.

Lvbēvm dō gō
wá ma-shvía, àng
wā rón lōngē.

Vtđqlvmrà
le. Gvray nō
shvíae.

Angmaq vshòm
gō nō chúng keni
mepvng vni nōng
høq ým lú:noe.

Tiq nì taq Eliya tuq rai ke,
memàmè angcèpè shiá:mi.

Góng
vkatshì wei shaq
đvtná:mi.

Ngái na svng pà vléng
bōnga, na edí rai we nō ngacèpè
đvshílv m høq, nga mvra svng đvđvm
đvzvrlvm đvpvt i ma?

Israel
mong taq gō
Gvray vle.

Yehowaé, cvmre
yagó ang gōnshaq
nátvngā daqò.

Eliyaí jú rōtnā bōa
kvt, cvmrepè ang
góng taq gōnshaq
zvngā daqà nō vrá
cúnshi lu:ngí.

Abraham,
Isak, Yaku Gvray
kaq oqaé!

Israel mong
taq Gvray vle,
wòng bōnga we
mø-i ma?

**Ngòb
shvóó!**

Dvkō we nō vshòmńong í rai. Vsvngri nō Baal pvrahang svng wā noqshie.

Pàwá Baalí mv-táa ma? Shō kadō i rvt mà-dvzaqō ma?

Vnà mv-jaq we hāng tiqlong i dá:ri.

Ahap nvng Yezebelí nō dvkō nńong í rai lõng rvt Eliya svng cip láoe. Cílcerii kayvng mayvng lá dvza:roe. Tvp bōo ninō angjōng shvt lú:ngoe.

Eliya bvbō detānvtshà, èmánongri svng nō shvtlvm ie.

Ahapmé, nga svng elángà ma?

Israel mong svng svri shí dezvrshà pè nà me-í ma?

Nai nō Israel mongdan svng pvrahang noqshi dezá:ro rvtńo dvshá dezá:ro we nō nà eie. Yehowa Gvray nvng Baal dvlōtké dvzvrshō. Nà kadvtutshu 850 gō eshōlshivt nō Karmela shigung taq laq vhō:mi.

Shvlāe, dalōtkéi, weyvng svng dōng rānge.

Wemepvng Karmela shigung taq,

Kým tvra vni dāng kenl kādāng taq c̀vńlvm rec̀vngshl. Gvray nō tiqgō wā vle. Yehowa nō Gvray í kenl nō Ang svng enoqshl, mō-ńl Baal nō Gvray í kenl nō ang svng enoqshl. Deni kà ervtshl.

Baal kadvtutshuri nvng dvlōtké ngà k̀vmshōnge. Wekvt kagō nō Gvray jōng í we angmaqí shá lú:ngoe.

Shvlāe. Dàlōtkelvm boy taq nga gō dvbāshilvm ie.

Baal dvpvt shvrngrà tiqlong ewànøng, ngai nø Yehowa Gvray dvpvt wñgoe. Shvrúngrà mvdvmø shøng evhapnøng nø wírlvm shā tlvú ehapnøng. Svmi mè-wírnøngni.

Namaqi nø Baal svng egønøng, ngai nø Yehowa svng gōlvm ie.

Shvrúngrà svng svmi wír daqø gø nø angjøng Gvray i we ie. Ang svng noqshi ràe. Namaq vsvng té eluqnøng la:pmi vsvng egønøng.

Baalé, ètáashà, Na svng yalong shvrú:ngie.

Vhang vtvng we Baalpvramée,

Muqlang pvramée, deni Baal svng debvng daqo.

Baalí mè-táànøng, mø-ini kà dvmvñ rvt namaq kà svng mv-táo má, mø-ini dvga kaq búng bøi rvt, mø-ini yøp vvnvtná:mí rvt mv-tao má ma-sha!

Ang yøp rvt táo høq gvza nakiqnøng.

Zøm me-dvngnøng vsvngri, pagø wá me-shánøng.

Nøt me-cvmmnøngni, nøngmaq shingshā shvrúngai kvtnø Baal nøt shøm lōnge.

Baal shvrungshuri nvròm bùm
 rvt vbā tikwè taq vrülshi nõ
 angmaq góng taq shvwi
 shvyøshi sori vkiq nõ røtshie.

ÉÉ!!...

Vgá...

Nga shvwi
 shvrúngshònge, Baalé,
 etáasha, nõngmaq
 shvrúng dvè svng svml
 ewír daqò.

ETCHÁ...

Á, kùlā dejqnòng,
 dvgò nari rām angmaq røtshi nõgò
 mv-táa bøa. Gvray angjóng ding
 kení nõ shvkse detansha.

Akvtnø ngai wálv m ie.
 Ngai pà wùng lóngò we
 shvláwā dejq dánøng.

Ó, Baal pvrahang
 Gvrayé, kadø i rvt
 mè-nátvnsHà ma?

Pawá rvnaq dō dùò ma?

Dōlòng svng cāo sori wao we ie.

Na kadvgvp noqngōmlvm ie? Deni nō vbā dú dālōtkēlvm dvpvt mō-i.

Tì 40 bōng ebaqvtnōng nō, shvrúngrā nvng mvdvmō vhapshaq shōngri svng nādōrnōng.

Tii shaq̄m kvtnō svmi dāmā-cōr lōngni!

Shvrungshu yape nō svngdál, dōrēm hōq mv-cúnshi lōng.

Tii shaq mà-rá, tvn 40 bōngrā:mi èninōng.

Ang nō nōt mv-riqá:mi, pàrvt koqkvmpci tōnā:tnà!

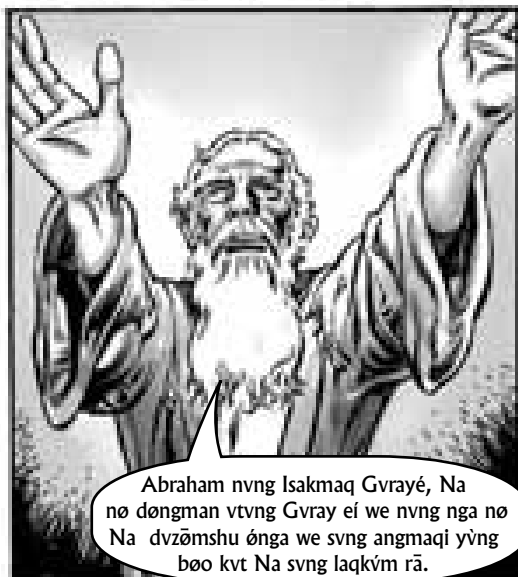
HáHá... Cúnshi we Gvrayi wá rvzaq we pá vl ma? Ti 40 bũ:ngi vrá nàdõrnõng. Israel yvngõ Gvray vl nõ Ang nõ Baal mõi we svng shá lú:ngoe.

Ahapmí vgo tʻvn tut lú:ngoe.

Mepvnglap svng eshõtshnõng.

Tʻvn gõ svmaq mepvng kaq -

Abraham nvng Isakmaq Gvrayé, Na nõ dõngman vtving Gvray eí we nvng nga nõ Na dvzõmshu õnga we svng angmaqi yvng bõo kvv Na svng laqkvm rã.

Wùùù...

CHEEK...

Aooo

fñ...

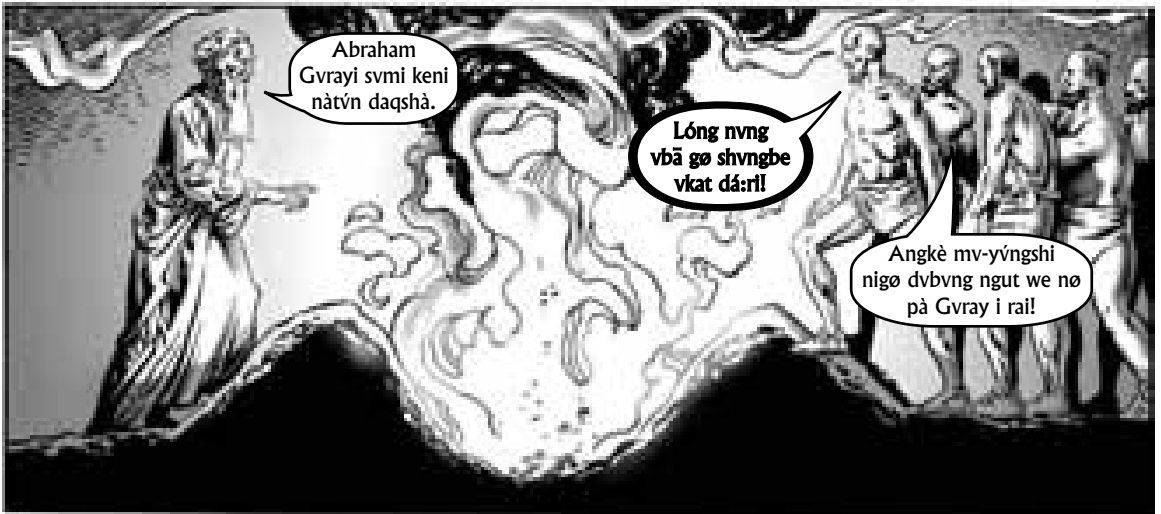

Abraham
Gvrayé,

Vkat mv-zánshi -

Muqlang svml

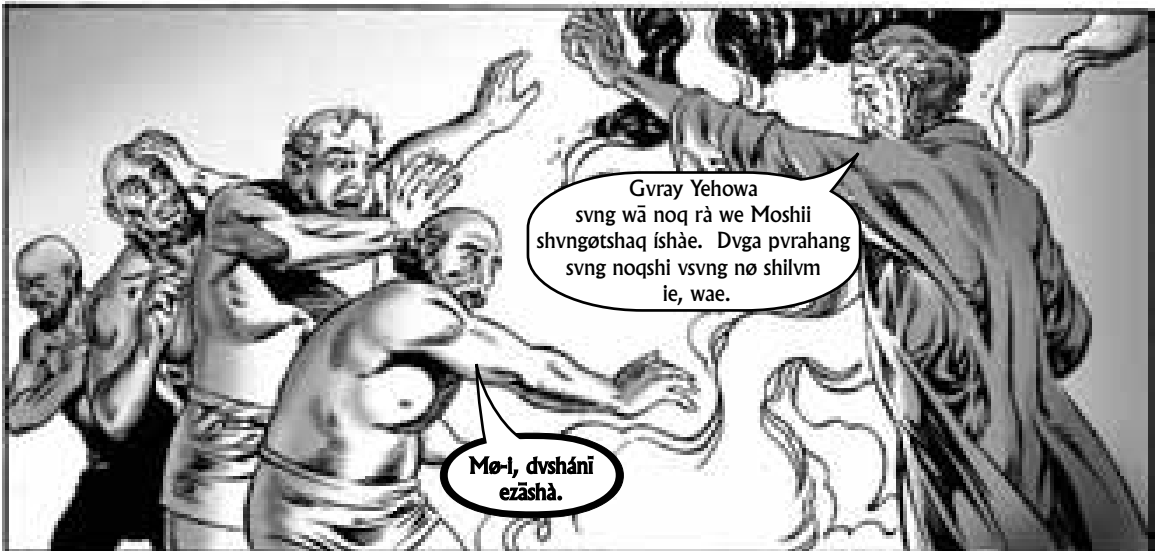
Debvngshà.

Abraham
Gvrayi svmi keni
nàt'vñ daqshà.

Lóng nvng
vbā gø shvngbe
vkat dá:rl!

Angkè mv-yíngshi
niğø dvbvng ngut we nø
pà Gvray i rai!

Gvray Yehowa
svng wā noq rà we Moshii
shvngøtshaq íshàe. Dvga pvrahang
svng noqshi vsvng nø shilvm
ie, wae.

Mø-l, dvsháni
ezāshà.

850 gó shvngbe eshvtñng.

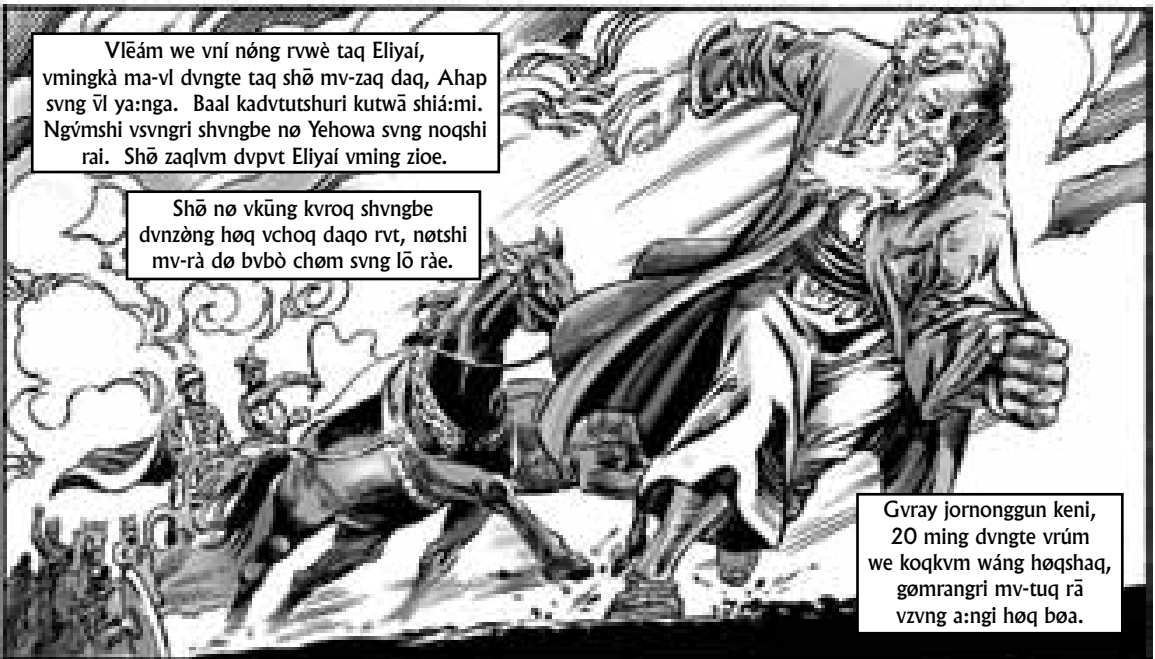
Nøngmaq nõ mv-shai.

Akvt angrmaq svng eshvtñng.

Baal kadvtutshuri kaqdv́t shiá:mi.

Koqkvpèé, bvbò eým eaq dá:ngi chøm svng elövm, shõ vchoqlvm waoe.

Vlëám we vni nõng rvwè taq Eliyai, vmingká ma-vl dvngte taq shõ mv-zaq daq, Ahap svng vl ya:nga. Baal kadvtutshuri kutwá shiá:mi. Ngýmshi vsvngri shvngbe nõ Yehowa svng noqshi rai. Shõ zaqlvm dvpvt Eliyai vming zioe.

Shõ nõ vküng kvroq shvngbe dvnzøng høq vchoq daqo rvt, nõtshi mv-rà dø bvbò chøm svng lõ ràe.

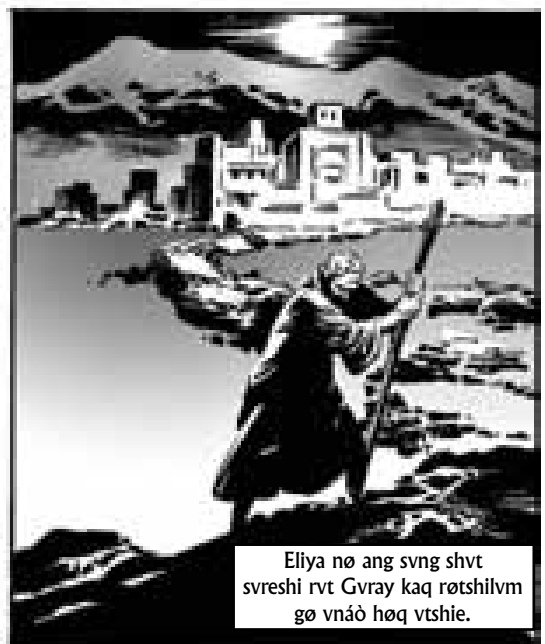
Gvray jomnggun keni, 20 ming dvngte vrúm we koqkvm wáng høqshaq, gømrangri mv-tuq rá vzvng a:ngi høq bøa.

Baali shõ dezaqā daqshà, Eliya svng eshvtñng.

Eliya nõ vngámtømø ripme, akvt Karmela shigung keni tuq daqi.

Bón mv-daq, kagói gømrang svng dvjüñké lúnshi ma? Baal shvrúngshuri kayvng ie? Shõ zaq daqi rvt Baal svng dvgung shvring boy wài.

Gvrayé, yamvdvm
nø ngai mv-kvmo, Ahapmí
me-yvng dvgvp laqshøng.

Gvray kaq nøt mv-løm
dø wvng bønga rvt shvrakshønge.
Mvra wà yà:ngi we vkup
vkangmaq ó tiqdvchá óngvma.
Shøngnøng nø shvlae.

Eliya nø 40 ni lóngbuqrvmø máshi nø vle.
Weyvng kení Gvrayi Moshí svng Dvra 10 dāng zi
ya:nga shigungø tuq rai nø Gvray nvng vtoqe.

Eliya nai pà
ewàøe?

Angmaq
shvngbei Na
dvkvmka svng
ma-pòð, mv-ca:no.
Na kadvtutshuri
shvngbe shvt bøa.
Na lap wáshi we vsvng
tiqgø wā ngvmsløng
we nga svng gø shvtlvm
rvt lá emvne.

Shigung
svng ngāngá:mi nø
Gvray mrvdvg
taq rlpme.

Eliya shigung mvzōng taq
ripmá:mi ninø nvmbøng
mvrvmè mut rai. Nvmbøng
taq Gvray ma-vl.

Rvgaq vnānsi rai.
Weyvng gø Gvray ma-vl.

Muqlang kení svmi vjā daqi.
Weyvng gø Gvray ma-vl.

Gvray nø Yezebel
mvdvm jornggun kvnge,
wà nø shvngø:tnoe.

Rvgaq vnānshi we nvg mvrù mut lóng vlēám mēpvng, svmlvlām mēpvnglap keni kōnwācē Gvray tǔngshi nō vǔvng rōtkā vná:no nō rōtne.

Ellya yayvng kapà ewāoe?

Eliyai ma-mvsø:ngo. Ang svng mvréshi nōt keni vǔvng dō vtǔnshie.

Angmaq shvngbei Na dvkvmkà mà-póo. Na kadvtutshuri shvngbe shvt bōa. Na svng noqshi vsvng tiqgō wā ngǔmshōng we ngā svng gō shvtlvm elānge.

Shvlāe, yalong svng nai natoo ninō Elisha svng yōtli nadō:ro nō recvngá:mo na tvie ang l longe.

Nai me-shao nigō Israel mong taq Baalpvrā svng mv-noq we kadvtutshu 7000 gō shini vie. Akvt zvndvtut tvra edlvm. Ahap rvp shvngbe shi lōnge.

Nvngwaí rvma dùǔm we Elisha svng vhōm bōa nō yōtii vdō:roe.

Na nō Yehowa kadvtutshu eie, a:loe.

Nga nvngwa Gvray kaq shvrungo da:ngi na mēpvng cǔnlvm ie.

Ahap koqkvm kó shvn̄ngø
Nabot bim kulwang v̄lāoe.
Ang v̄vvt bvngka keni dv̄jaqo
kvtvr̄vm gvza vtok d̄ó:moe.
Gvza shvla rvt tiqkvt mvd̄vm
tiqkvt mapn̄øt zvtsh̄i
lú:ngi. Dv̄kvmka taq, vs̄ng
dv̄rè svng map mv-daq, waka
svng Ahapmi t̄i mv-lá:no.

Ahap n̄ø gømsung
gvza vdá rvt bim
kulwang w̄n̄lv̄m
n̄øt rvtsh̄ie.

Na bim kulwang
n̄ø nga kó tvp i rvt
en̄vmāngà, yalong
mvd̄vm té shvla we
z̄ongvtn̄ong, a:loe.

Yad̄ø i we kaq
Gvray mv-w̄msh̄i.

Kulwang yalong n̄ø
vkup vkangmaq keni 500
n̄ong vs̄úna:tna, dv̄kvmka
taq dv̄ga dv̄ci svng n̄vm
mv-daq wae, a:loe.

Kad̄ø eie?
Pàrvt v̄m aq
mè-neshi lè?

Nabot kulwang
n̄vmā mv-tá.

Na n̄ø koqkvm ei rvt
na esh̄ong d̄ø w̄lv̄m v̄m̄ng
nádá we m̄ø-i ma? Pà mà-lvt
we tiqpei na svng n̄øt dv̄shá
me-dezvrsh̄ini. Ngai na dv̄pvt
bim kulwang lúálv̄m ie.

Yalong nai wá
elú:no ninø yalong mvdvm
gønpaq zilvm ie. Akvt dō
mà-wá evl, mø-ini na gø
ang dō ei lōnge.

Moshi dvra taq nvri nvyang lap
svng vtù nø mv-døng mv-man
shvkse wáshi mv-daq, wae.

KRING...

Ie, welong
ang ie.

A:ngi
koqkvmpø shi
vpøe, wae.

Gvrayi
mv-gvm we pvlace
góng dvzvr daqøe,
gø wae.

Ang nø shí ràe.

Angmaqi Nabot shvi
bøa nø sha:tnoe.

Kūlà, bim kulwang na
dvpvt lunshi bøi. Monggang
taq nø nøt dvgoq mè-shā ninø
mv-lunshi. Nonggun vl gø
nø jorlvm vle.

Ma-nvp ma?
Kulwang yalong nø
nga nvng vtok we
mø-i ma?

Yezebel pvrahang Baalí nø
pågø yvng mv-lu:nø we
shaoe. Muqlang taqlap vl
pe Gvrayi nø pagø yvng
lu:no nø mvsøng lú:noe.

Elyae, Ahapmí
Nabot wáng svng tǎlvm
bøa. Ang svng nahómá:mo
nø eshóná:mo.

Koqkvm Ahapmé,
Gvrayi na svng yadø wà daqi.
Nai nø cip ma-vl vsvng kaq esha:tno
nø ang dvre etǎlvm bøa. Yalong wa
mvtaq dvga mvme dāng rvt, Nabot
shvwi svng vgii lèø dø tiqdvcha, na
shvwi svng gø lē lú:ngoe.

Ngvnsharii eyvng
bønga ma?

Gvray keni máshi
mv-lunshi. Ang kaq esha:tno
nø dvre etǎlshi bøi rvtno, cang
pvlace gòng rā wei namaq rvpri
shvngbe eshi lóngnønge.

Nai Gvray nøt høp dezvr
bøa. Koqkvm kó shvnvngø Yezebel
svng gii ké ya:nga. Namaq rvpri gø
wama vdong taq eshinøng ninø gii eké
lóngnønge, zømwangø eshinøng ninø
långdái eké lóngnøng nø shvláwā
kóm me-lun lóngnøng.

Yalong nø
Gvray kà ie,
vhøm lønge.

Mè-wāni, akvt
keni Yehowa svng
noqlvm ie.

Ang nø Eliya ie.
Ang shòn dvngrte
døng daqe.

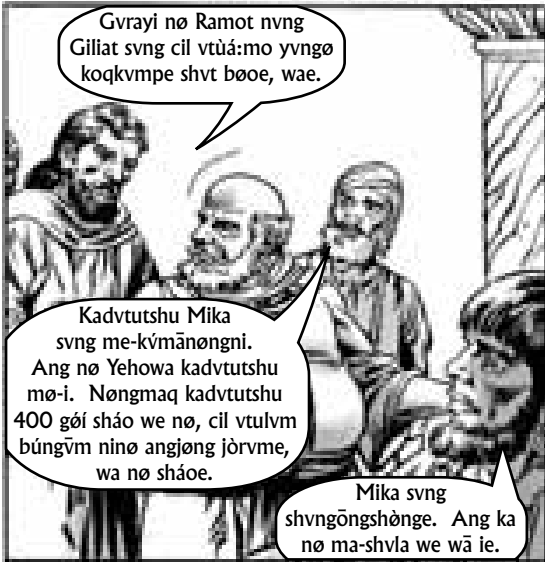
Akvt Ahap nø
Yehowa svng
noqshi rai.
Nøt nø gvza
mv-lúm.

Mvme nõng vlé rai mepvng
ma-døngman we kadvtutshurii Ahap
svng cil walvm dang vråa:tna.

Ramot nvng
Gilliat wamaní svng cil
natúá:mo, Gvrayi na
ejörvme, wae.

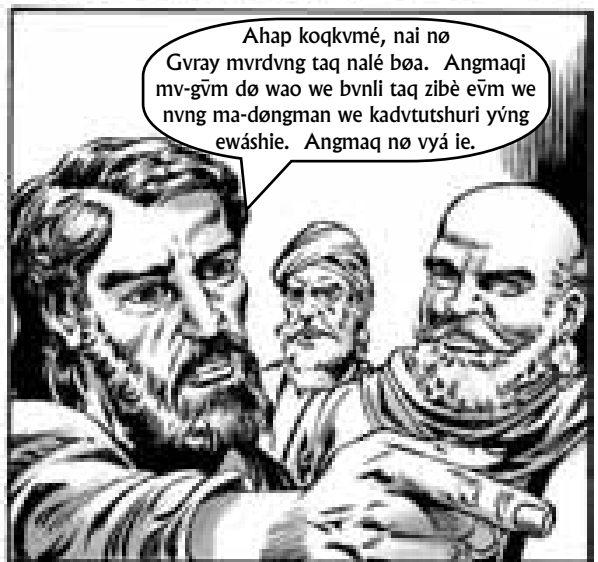
Kadvtutshuri
shvngbe yalong
svng vråe.

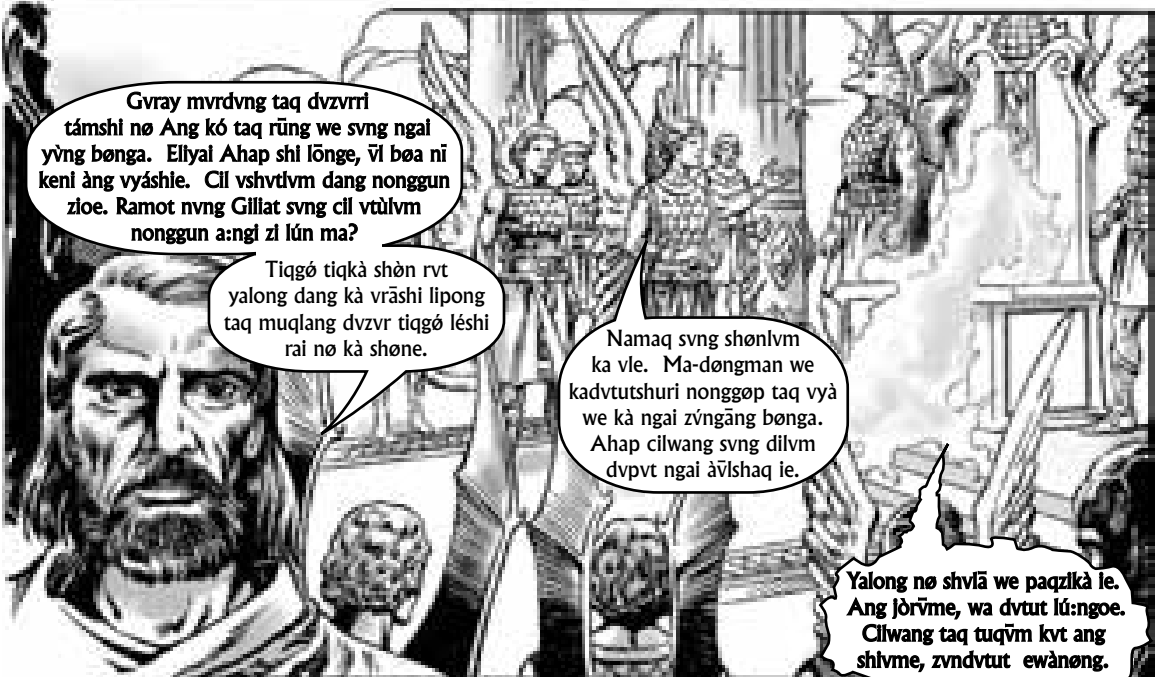
Gvrayi nø Ramot nvng
Gilliat svng cil vtúá:mo yvngø
koqkvmppe shvt bøoe, wae.

Kadvtutshu Miika
svng me-kvmånøngni.
Ang nø Yehowa kadvtutshu
mø-i. Nøngmaq kadvtutshu
400 góí sháo we nø, cil vtulvm
búngvím ninø angjøng jörvme,
wa nø sháoe.

Miika svng
shvngøngshønge. Ang ka
nø ma-shvla we wå ie.

Ahap koqkvme, nai nø
Gvray mvrðvng taq nalé bøa. Angmaqí
mv-gým dø wao we bvnli taq zibé evm we
nvng ma-døngman we kadvtutshuri yvng
ewáshie. Angmaq nø vyá ie.

Gvray mvrðvng taq dvzvrri
támshi nø Ang kó taq rüng we svng ngai
yvng bønga. Eliyai Ahap shi lõnge, ví bøa ní
keni àng vyáshie. Cil vshvtvm dang nonggun
zioe. Ramot nvng Gilliat svng cil vtulvm
nonggun a:ngi zi lún ma?

Tiqgø tiqkà shòn rvt
yalong dang kà vråshi lipong
taq muqlang dvzvr tiqgø léshi
rai nø kà shøne.

Namaq svng shønvm
ka vle. Ma-døngman we
kadvtutshuri nonggøp taq vyà
we kà ngai zvngång bønga.
Ahap cilwang svng dilvm
dvpvt ngai àvlshaq ie.

Yalong nø shvlå we paqzika ie.
Ang jörvme, wa dvttut lú:ngoe.
Cilwang taq tuqvm kvtt ang
shlvme, zvndvtut ewånøng.

Nai dedā:mo we nō, Yehowa pvlace nō nga yvng keni rʻvshlá:mi nō na nvng ka shōne lá?

PAQ...

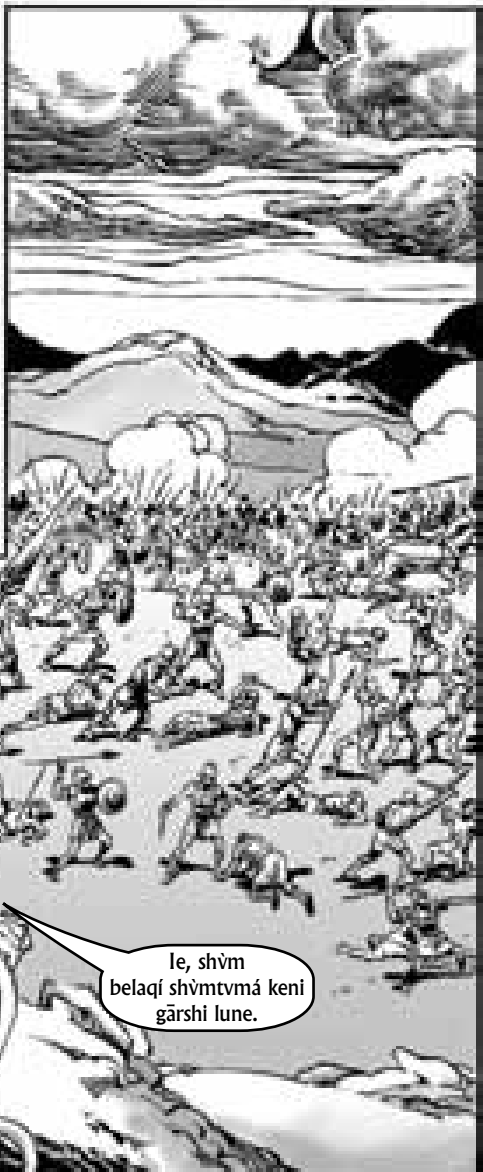
Na nō na gōnshaq dvpvt lóngbuqrvmō emáshi dvgvp Yehowa Ang Pvlace nvng tiqdō vl we svng eshá lu:ngoe.

Yalong pà i we tʻvn dvtanlv̄m ie.

Yape svng tūng taq eróngnōng, cilwang keni mv-tokrāng dvgte taq mv-shi gvpçē vmpa ezínōng, nga tokrāng kv̄t shvtlv̄m ie.

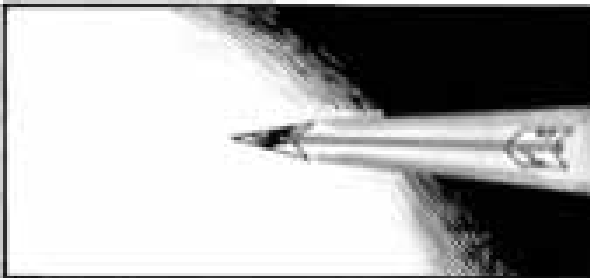
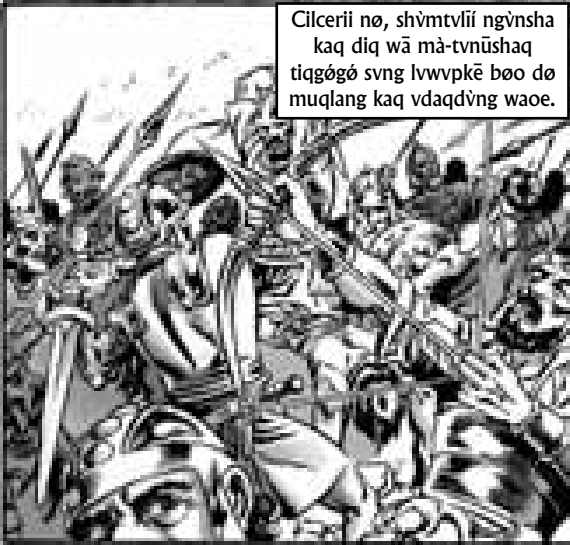
Ma-shíshaq cilwang keni lā natv̄ng rā ninō nga nō ma-dōngman we kadvtutshu ønga rvt shí vpōnge.

Koqkv̄mé, nōngmaq dō cil dv̄rē ègwāshi nō géláshi keni nō kagōi gō koqkv̄mpe i we mv-sháð. Chēm svng etuq rā kv̄t ma-dōngman we kadvtutshu wepē mvrshvm svng v̄hōm mvyō rā wēá. Shvla we gvcvt ie.

Ie, sh̄vm belaqi sh̄vmtvmá keni garshi lune.

Cilcerii nø, shvmtvlii ngvnsa
kaq diq wā mà-tvnūshaq
tiqgògò svng lvwvpkē bōo dō
muqlang kaq vdaqd̀vng waoe.

Ahap angepe koqkv̄m wáshi we 12 nōng i rai hōq Yezebel nō koqkv̄m id̄vng wae. Israēlri nō Gvray mō-i we pvrahang nvng v̄zōm nō noqshie. Gvray dvkv̄mka svng ma-p̄ōo.

Svngdál, na nõ
Gvray kadvtutshu me-i dá:ri.
Gvray kadvtutshupe shòn dõ
Ahap shí bõ. Vyá eie.

Wedõ i ma-du,
shvngbe vráshaq i we
mõ-i ma? Ahap
jór ràe.

Shvngbe mõ-i,
nai mvr napaqõ dá:ngi
tung erõnga:pma pe
Miika mv-sing.

Na dí meyõ
yng svng di
lunshie. Ahap
shí bõ.

Ie, ngai gõ shángoe.
Gvrayí wā dõ ang shwvi
nõ gíi dvlèõni.

Nga nõ
máshí ràe.

Miika shòn we
nõ, ang mángshõngnõng gõ
Gvray kagõ nvng vl ma-vl we
sháshí lõng, wae.

Ahap shiam mepvng angepe koqkvm
wáshie. Ahap shiam mepvng 12 nõng hõq
koqkvm ang wáshie. Wedõni Gvray dvra
svng ma-põo, pvrahang svng noqshie.

Gvrayí Ahap svng shòn we nõ, cvmre keni
kutwā namaq rvp shvngbe svng kangelvm ie.
Ahap vngang nõ vgíi ké lú:ngo nõ ngõ vsvng
nvng kóm vsvng gõ ma-vl lõng, wae.

12 nõng vléa:mi
mepvng -

Nga mvr záshilvm ie,
cildu Yehu cilwang keni
lõ rákè lvshõng rá dõ -

Nga yayvng
riplvm ie. Wekvt wā vming
ngà vl we shá bøoe.

Kagø nga lap taq
ewáshinøng ma?

Dupe lap
taq nøngmaq
lshae.

Yezebel svng
dejánøng.

Nai yadø wá mv-
lunshi, nga nø
koqkvmmè øngae.

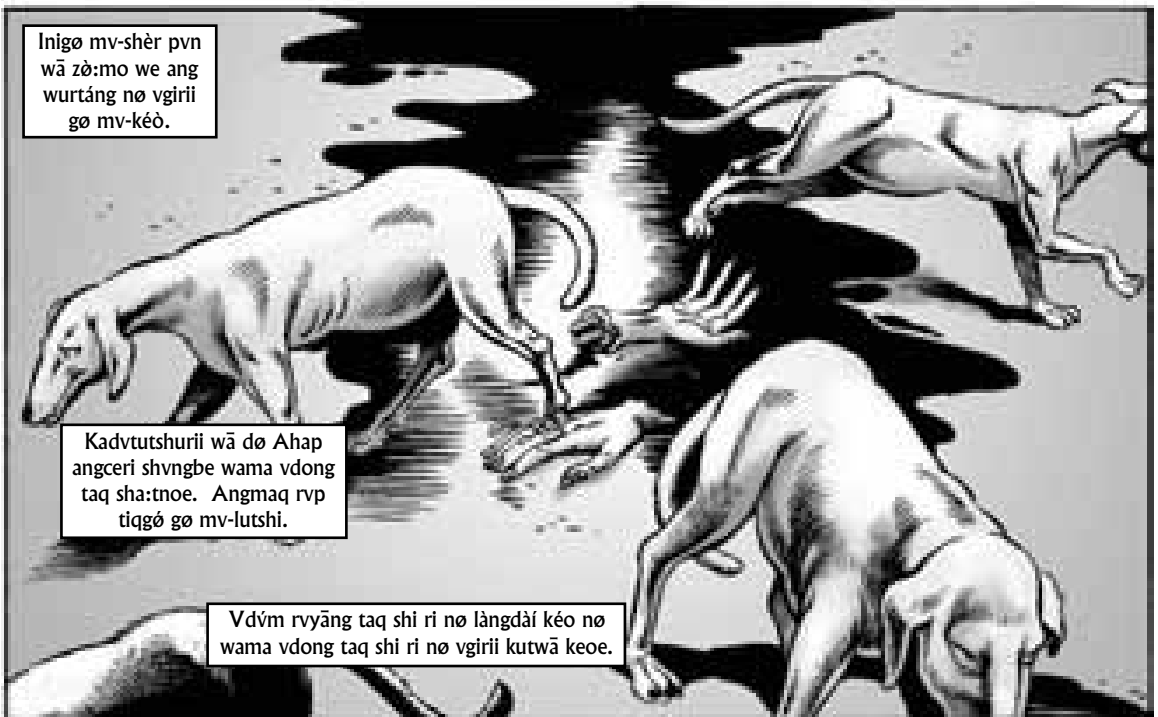
ÁÁÁ...

Gvray kadvutshupeí vshónshaq
 i dō, ang chōmpe vñàng svng
 vgii lēa:pma zàng taq
 Yezebel vñàng gō vgii ké bōa.

Ang vñàng
 weyóng gūrdvng
 ewànōng.

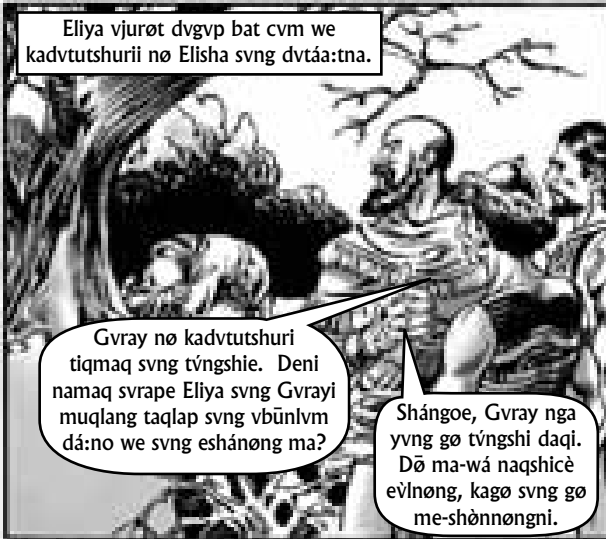
Vrrr...

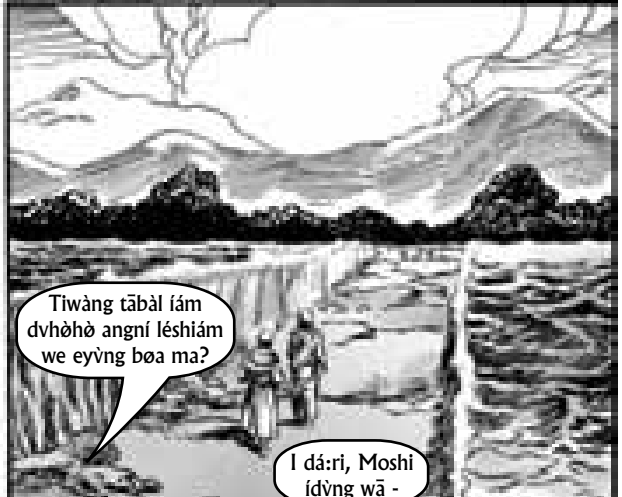

Inigō mv-shēr pvn
 wā zō:mo we ang
 wurtáng nō vgirii
 gō mv-kéō.

Kadvutshurii wā dō Ahap
 angceri shvngbe wama vdong
 taq sha:tnoe. Angmaq rvp
 tiqgō gō mv-lutshi.

Vdvm rvyāng taq shi ri nō lāngdài kéō nō
 wama vdong taq shi ri nō vgirii kutwā keoe.

Svmigàrîf Eliya nvng Elisha svng dvkâng ráá.

Nvmbøng shvpà:ngî Eliya svng muqlang kaq tùm vbün bòa.

I dvngte nø mongzøle. Akvt Eliya nø Gvray nvng tiqdø v́lá:mi.

Ang belaqdùng wá làng ráá.

Eliya Gvray kayvng ie?

Eliya jómnggun Elshai lún bøa.

WUT...

Deni nõ vtqlvm tãq nĩ ie.

Elshai nõ Eliya mvdvm vni dvtvng shálvw wao nõ Gvray kaq gø vphøoe. Vsvngri nõ cang pvrahang svng wã noqshie.

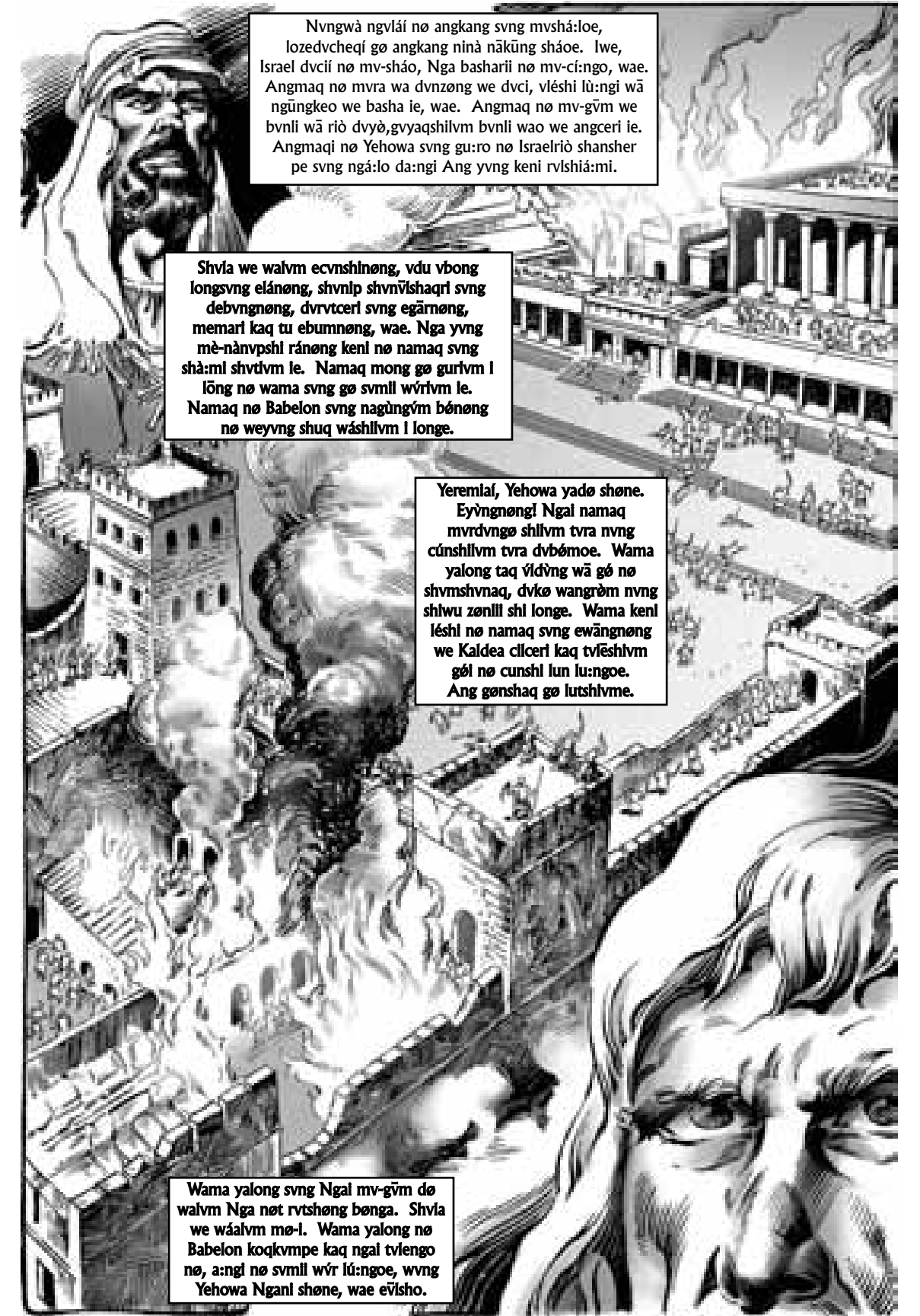
Eliya kayvng fám ma?

Nõngmaql ang svng láá:mi.

Lái nigø lá lúnkã mø-i, ang svng muqlang kaq vbün bøa.

6 TUT
KRISTU DANG KADVTUTKÀRÌ

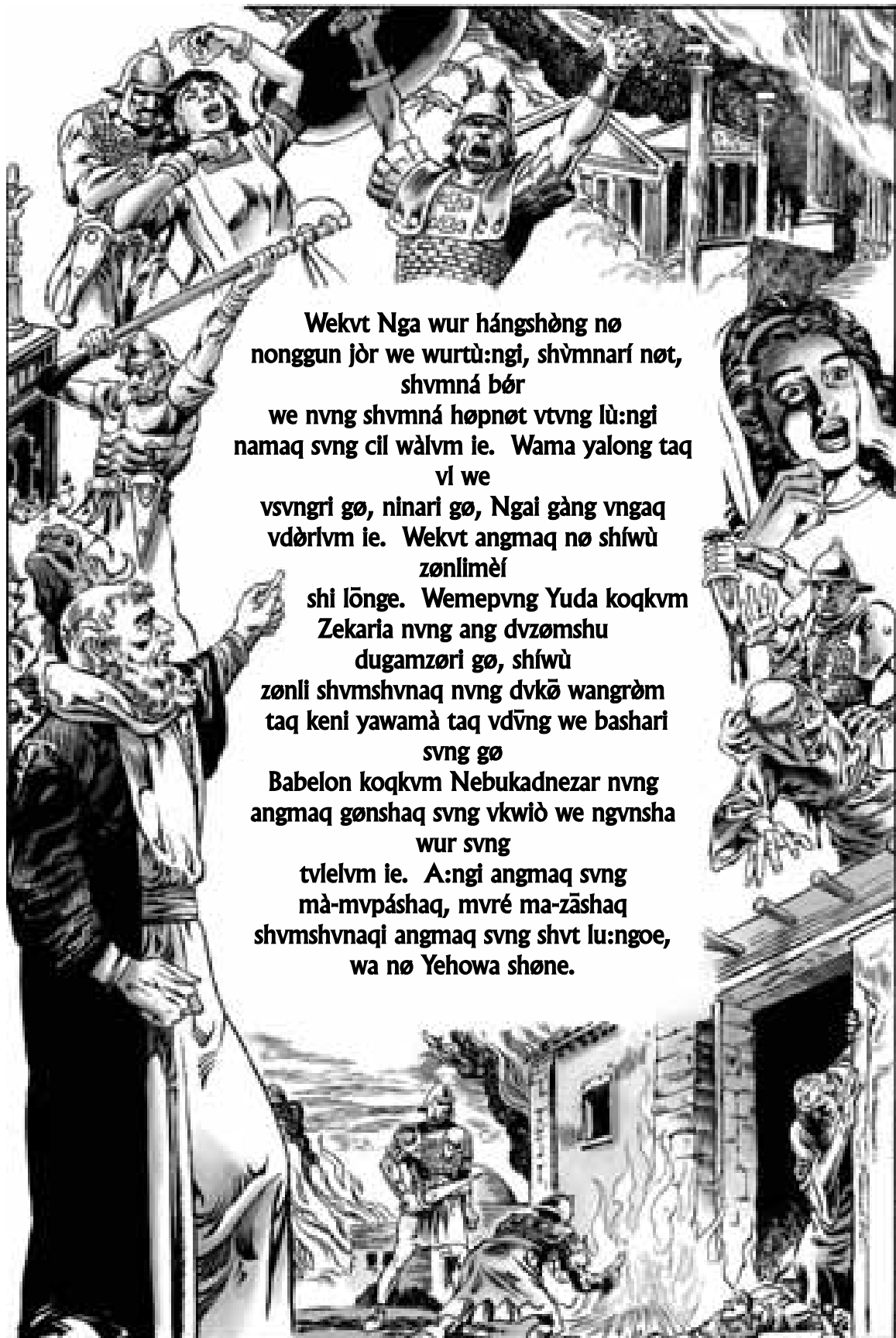

Nvngwà ngvláí nò angkang svng mvshá:loe, lozedvcheqí gø angkang ninà nākūng sháoe. Iwe, Israel dvcii nò mv-sháo, Nga basharií nò mv-ci:ngo, wae. Angmaq nò mvra wa dvnzøng we dvcí, vléshi lú:ngi wā ngūngkeo we basha ie, wae. Angmaq nò mv-gvm we bvnli wā riò dvyð,gyyaqshilvm bvnli wao we angceri ie. Angmaqi nò Yehowa svng gu:ro nò Israeliríò shansher pe svng ngá:lo da:ngi Ang yvng keni rvlshíá:mi.

Shvia we walvm ecvnshinøng, vdu vbøng longsvng elánøng, shvnlp shvnvshaqri svng debvngnøng, dvrvtceri svng egārnøng, memari kaq tu ebumnøng, wae. Nga yvng mè-nānvpsli ránøng keni nò namaq svng shà:mi shvtvrm ie. Namaq mong gø gurívm í lōng nò wama svng gø svmlí wírívm ie. Namaq nò Babelon svng nagūngvm bønøng nò weyvng shuq wáshlvm í longe.

Yeremiaí, Yehowa yadø shøne. Eyvngnøngí Ngai namaq mvrðvngø shívm tvra nvng cúnshilvm tvra dnbøme. Wama yalong taq víðvng wā gó nò shvmshvnaq, dvkø wangrørm nvng shíwu zønllí shí longe. Wama keni léshí nò namaq svng ewāngnøng we Kaldea cliceri kaq tvíeshívm gól nò cunshí lun lu:ngoe. Ang gønsaq gø lutshívm.

Wama yalong svng Ngai mv-gvm dø walvm Nga nèt rvtshøng bønga. Shvia we wáalvm mø-i. Wama yalong nò Babelon koqkvmpø kaq ngai tvlengo nò, a:ngí nò svmlí wír lú:ngoe, wvng Yehowa Ngani shøne, wae evísho.

**Wekvt Nga wur hángshòng nò
 nonggun jòr we wurtù:ngi, shv̀mnarí nòt,
 shv̀mná bór
 we nvng shv̀mná hòpnòt vtving lù:ngi
 namaq svng cil wàlvm ie. Wama yalong taq
 vl we
 vsvngri gò, ninari gò, Ngai gàng vngaq
 vdòrlvm ie. Wekvt angmaq nò shfwù
 zònlímèi
 shi lōnge. Wemepvng Yuda koqkvm
 Zekaria nvng ang dvzòmshu
 dugamzòri gò, shfwù
 zònlí shv̀mshvnaq nvng dvkò wangròm
 taq kení yawamá taq vd̀vng we bashari
 svng gò
 Babelon koqkvm Nebukadnezar nvng
 angmaq gònshaq svng vkwiò we ngvnsha
 wur svng
 tvlelvm ie. A:ngi angmaq svng
 mà-mvpáshaq, mvré ma-záshaq
 shv̀mshvnaqi angmaq svng shvt lu:ngoe,
 wa nò Yehowa shòne.**

Gvrayl Amos keni ka shøn daqi nõ,
nvchømmèmaq nõ nvngwa dø lvgaref
wao we nõ aqe. Nvchømpemaq svng
namaql øp me-dvngnøng. Babelon taq
shuq wáshlvm bvnrl eshvïvm bønønge.

Na nõ vpø we rúngdvng taq erüng sorl
vmlvm shvlárl evm eaqe. Na nõ nõ eaq sorl
shøngnï ngün we mvrtözøng shaq svng etæe.
Shansher long svng egu:roe. Dvsha vsvng
kaq hil elä:moe. Dvsharl døngman long svng
shen:pmoe. Nal kulwang ehä:mo nigø
svng dpvpt wa l longe. Namaql cilcerl shvngbe
svng shvt bæo nõ namaq shvngbe svng dvga
mong taq shuq flvm eshvïvm bønønge.

Betel wama shvrungrà svng
Ngal catno nõ, lómnè lam nvng
zøngnè lam dpvpt shvzøshaq
chøm rl svng gø catvm le.
Namaql nõ dvsha vsvng kaq
shenvïnøng nõ zøngyã gømsung
evmnønge. Shaqçvm vsvng kaq
zá dezvmønge. Ngal shø
mv-zaq dø muqlang cøtnø nõ
dvkø wangrøm nvng záyvng
dvsháyvng vhmø dvzvønøng gø
nøt mv-lingshl. Bim kulwang vsún
dvzaqshi nigø blmtd aq
mv-lu:no, wae.

Vmèä,
svrshønge.

Tvne BC 753 dvgvp

Hosea shòn we nõ, Israelri nõ shòmci keni vüügvme. Cvmrerri gø gvza dvsha we vholm lú:ngoe. Cvmre góng i ri gø puqwá ngéò we vholm lu:ngoe.

Israel nõ angmaq mvra svng chutnāngo nõ mongzøl we angni tuq rāe. Zanlun tōng dø angshi zí lōng nõ Lebanon keni ngórdörcl dø èngúr lōngnøge.

Tvñ dvgáni, Babelon taq evlümønøg mepvng mvme vlé rā dvgvp, mongdan i dvngte svng nāshinümønøge. Mongdan taq vl ri elüngvtñøng nõ, namaq nadānøng we dvre shvngbe gø lüvm bæo rvt dvkøqshlrā ma-dá el lōngnøge.

Nøngmaq dvre shvngbe elüāvm bøsha. Pà rvt ie?

Yalong nõ dvpø vhang dø nvm shvlae. Angmaq nõ wulaq wá shāe. Shvláng gø mv-kvmshi rā.

Vmèá, nøngmaq kayvng vlá:ml ma?

Israel vsvngri vshòm ni vdong taq yāmongdan keni búng rāe, evlñøng.

Yayvng keni Israel vsvngri shvngbe búng rāe, pàgø rishi mv-daq, wa vrüshaq ie.

Nvngwa yagø shøngø we mvme vlé rai.

Israel vsvngri nõ Gvray kà mv-tā rvtñø, mong dōngtang svng bving dvkā:ngoe. Angkup angkangmaq svng dvna ya:nga mong svng ma-tvng rā dvngte nõ angmaq taq mongzøl long mv-lú:no.

Israel mong nõ shòrshórá:mi.
70 nõng dv́gá koqkvm svng
dv́zəm ráá:mi. 70 nõng
gəmv̄m mepvng, ngv̄msh̄i r̄i
svng dv́tv̄ngo nõ mongdan
shv́zəngsh̄i dv́zv̄rv̄m le.

Yerusalem svng dv́ga
svngri rvmá dūvm həq
gur vdu longe, wae.

Kadv̄tutka vl də
tiqdv̄cha v̄həm rai.
Yerusalem rvmá yv̄nw̄ari
ngv̄nsharīi wáá:moe.

Yehowa Ang təngnə v̄lra shigung nõ shigung shvngbe mvdvm ring vt̄vng shigung i də
shv́zəng lú:ngo nõ mv̄rə zəngk̄v̄ngri mvdvmə hà:ngo nõ vsvng dvciri nõ weyvng svng
shvr̄tshi r̄ae. Wekv̄t wvngza dvc̄i mv̄me d̄i r̄a wei, còlè, Yehowa shigung svng ngàngá:mi,
Yaku dvc̄iò Gvray təngnə svng dia:mi, Ang tv̄ra taq nõngmaq̄i c̄v̄n lunlv̄m rvt̄ A:ngi
nəngmaq̄ svng Ang tv̄rari leqshəngətna:t̄ni, wa nõ shən longe. Kadə ie wani Dvralong nõ
Zion mv̄rvul keni dv̄k̄a:ngo nõ, Yehowa Ang mongka nõ Yerusalem keni dvshvng lú:ngoe.

Lvngdəm taq shvngbe vt̄vng r̄a nõ
shansher təngnə vr̄a shv́zə lú:ngoe.

Gvrayl nõ vr̄vm vsar yvng vl we
nonggun k̄v̄ng we vsvng angpvn r̄i
dvpvt gə kac̄lq vrv̄tshaq le. Shv̄mçórr̄i
nə dúrv̄tshà, mv̄ngl̄əngri nõ shvr̄v̄tdv̄goq
rəp lú:ngoe. Mongdan nvng mongdan
vshv̄tdvm ma-v̄lv̄m. Cil vshv̄tdvm tiqkv̄t
cv̄nsh̄i mv̄-rà bəl. Kagə gə vde b̄lm
kuiwang nvng n̄v̄mgw̄ətəng lvngpvng
taq rung longe. Sv̄re dv̄kut vsvng kagə
gə ma-v̄l long. Kadə ie wani c̄ldəng
angkgpe Yehowa shəne.

Kadə ie wani vsvngpvn shvngbe nõ vde pvrahəng
svng noqshle. Nəngmaq̄ nõ dv̄clq lv̄pat Yehowa
nəngmaq̄ Gvray bəng svng shvgun lú:ngie. We n̄i
taq h̄z̄eri svng Ngai dv̄k̄əmo nõ vkw̄änshaq i nõ
dvshari svng Ngai dv̄k̄əm lóngoe. H̄lz̄eri svng nõ
ngv̄msh̄i we basha í dv̄zv̄ro nõ, vr̄um kaq vkw̄änshaqri
svng nõ nonggun vl we dvc̄l i dv̄zv̄r lóngoe, wae.
Gvray Yehowa nõ Zion mv̄rvul taq vl ləng nõ, akvt̄ keni
dvc̄lq lv̄pat ȳv̄ng həq angmaq̄ koqkvm ɔng longe.

YEREMIA KADVTUTKA...

Koqkv Zedekia nõ Gvray mrvdng taq mv-gvm we waoe. Inigõ ang svng mv-sha:tno. Dvga vsvngri nvng tiqdõ Babelon svng tuqvm nõ vlvme. Ang nezõqvm nõ Babelon svng yvng mv-lun lu:ngo. Weyvng 70 nõng vlvvm i longe.

70 nõng gõm rã kvv shaq kvng we cil tiqmvdoì jõrm nõ, ngvmshi we tekaq nõ shansher tõngnõ dvcõplvm vtving rãe.

Ang svng Ngai kãngõgo da:ngi angmaq mvra svng chutnalvm ie. Yerusalem gõ dvcicicq dõngngvng lõnge.

Karu yabok Babelon svng ri bõa nõ vsvng mvme mrvdng taq rõãoe. Angmaq shini ma-tvng rã idvng taq vholmvm tvrari gõ shã lu:noe.

Dawi rungtvng Ngai vrã shvzõngo nõ angmaq mong svng zaqshõp wãshi lun lú:ngoe.

Ezekiel keni dvtan ya:nga we nõ, Gvrayl mong dõngtang svng dvkã:ngo da:ngi, A:ngi ni yamong svng vtvinga:tnoe.

Abraham svng, na pvli pvlaqril yamong õpmvm lú:ngoe, wa we dvnka svng Gvrayl ma-não. Angmaq mvra rvt wvngza pvrahang nõqshi vsvngri wur taq shuq wãshi nigõ tõ dõ dvtvnglvm ie.

Ejpmf Babelon vrèd rvtø Ejlp mong taq vsvng mà-dá 40 nóng i lóng. Ejlp mong nø Babelon kenf búngvm mepvng vžvng dø vhang vlun we ma-ví long. Inlgø Ejlp nvng Astria nvng Ngað Israeiri nvng vrvm nø vshøm mongdan cll vshvt nār bøø kvta ishøt žilvm le.

Filistn mong nø vcatnvm nø mepvng tqkvvt ma-ví lóng. Tedom (Edom) mong gø gur we vholm lu:ngoe. Tiru (Tyre) mong gø vcat dvzvrvvm le. Vpø we shøng nvng lóng shvngbe tl svng gur bøø nø wervgaq taq vsvng ma-ví long. Ngā vkwikélvmrà l longe.

Inlgø Iran (Persia) Turkey, Etlopi nvng Lebla mongri nø ngvmshl longe. Israel svng shvtna:tno dvgvp Israel mong taq angmaq shi longe.

Shansher karu taq vrushaq ri shvngbe døng longe. Mongdan ri dvjä dvta:no we tvra shvngbe dønge. Tiqdvciq dvshalvm dvtanshaq mongdan ri dang deni nøngmaqi ya:ngi dø idvng wae.

BC 605 nóngrām taq kádvutshurii shòn ya:nga dø, Babeloni Israel svng jòrà:mi.

Israel 5000 gó mvdvm shòlv̄m bəa. Vlàngréri nvng paqzi shāri gø angmaq mongdan vhanglv̄m dvpvt shòlv̄m bəa. Weri taq Daniel tóshi we Vlàngrecè tiq pè gø vbəe. Ang nø Abraham Gvray Dvra svng kadvgvp gø vpəo we tiq pe ie.

Ó, Yehowa Gvrayé, Vkup vkangmaq mvra rvt nongmaq kàngélv̄m vho:mie. Vsvng mong taq ví vdui dvgvp gø Gvray Dvra svng vpó shálv̄m debvngshà.

Daniel nø vsvng mong taq tūng rúng vdu nigø Gvray Dvrá svng vpólv̄m kà rvtshie. Ang svng tvpshurii ang nø paqzi gvt we tiqpe i we shao rvt, wemongdan keni paqzi shāri nvng tiqrām taq sū:noe.

Muqlang rvgaq angkang, muqlang keni zidong sháv̄m pè Gvray kaq oqa.

Koqkv̄m Nebukadnezar nø vtiqūlv̄m yəp̄nv̄ng tiqlù:ngi shv̄nà:no nø kūngshi lú:ngi.

Namaq nø paqzi shāri einønge. Gvray nø namaq yvng kà shòn daqe, ewànønge.

Yalong pà svng wā we ie? Bøn̄lv̄m dvn̄shi we mongdan dv̄jā svng Gvrayi detá daqi we ie.

Koqkv̄mpei yəp̄nv̄ng me-shò:no keni nø kadōwa pòn lunshi ni ma? Gvrayi ni mō-i keni kagōi gø póna mv-lunshi.

Namaq nàyanòng we sháng bəngə. Namaq yng Gvray kà mv-shòn dárí. Namaq rvprí shvngbe svng sha:tnle. Chəm shvngbe wírívm le.

Nvròm búmlvm vle, Danielé, nvprí nà nvng mongdan keni paqzi shā vsvngri shvngbe shvtlvm dvn bəa. Koqkvmpel ang kadvtutshuri svng mv-kvmá:mo.

Inigə Yehowai nə koqkvmpel yəpnvng pónā lú:noe. Ngai vju rətlvm ie. Koqkvmpel tiq nī dvnge cā lú:no ma?

Ó, Gvrayé, Na nə muqlang rvgaq angkang eie. Bənlvm dvnshi we dvjà ləng dang nga svng detan daknga. Na də dvga Gvray ma-vl.

Daniel, Nga kà etáo.

Nga svng koqkvmpel yng watwat eshəishə.

Koqkvmpel yəpnvng pón me-lun lú:ngo kvtnə nga svng eshvtvntne.

Koqkvmpel, na nə koqkvmpel mvdvm koqkvmpel ei nə Gvrayi na svng epvn ya:ngi.

Watwat eshə:no, rvtə gvza ma-vl.

Vzvng kaq kadə bənlvm dvnshi we tvra detan daqí we le.

Koqkvmpē nai nō,
gvza tē nō svre lvshap I
we vsvng hāng tiqlong envng
bōa. Yalong nō nā mongdan
nvng dvgadō mongdan vshōng
lōng svng shvbonge.

Angjōng dinge,
kagō svng gō mv-shōno
we ie. Na Gvray nō
Gvray jōng ie.

Koqkvmpē,
sōmlahāng vgōchvng
nō nā eie. Nai Israel kaq
me-nāgūngā:mo we vsvng
kaq nōngmaq kadvttushurii
kā dvttut ya:nga. Nōngmaq
mvra rvt Gvrayi engā:nī nō,
mongdan gō na wur svng
tvliēlv m i lōnge, evl yvngsha.
dō vhōm rai. Wervt na nō
she dō dvgung eringe.

Gōmsung gvnggrām
nō dvgā mongdan i we
Medi nvng Persi (Iran) ie.
Na eshivm mepvng mongdan
welū:ngi Babelon svng vgūngvūm
bōo nō akvt nai eō:pmo
dō ēp lū:ngoe.

Vgōchvng nvng gvnggrām
mepvng puqwārām i nō mvshōng ie.
Mvshōng nō vshōm mongdan wā
mongdan i nō Helini mongdan ie. Persi
mongdan mepvng canwā būng lū:ngi we
vtvngshaq hōp we mongdan ie.

Vbi mongdan wā mongdan
nō dvgāri nvng bvtvt ma-bōng. Ang hí
nō shvūm i rvtvō vtvng keni shaq kvng rvt
mongdan i dvnge svng lūm lū:ngoe. Vra,
ang híhām rām taq nō wūm vshúe. Welong
nō lvngdōm taq mongdan 10 long
vwálshi lōng wei shaq cūm lōnge.

Wempvng
Koqkvpéé, vsvng wu:ri
mà-rutshaq i we lóngpūng
tiqchvng gø eyà:ngoe. Lóngpūng
wechvng nø vhang shigung keni
tvrī daqi nø, vsvng sømlahāng
hīhām svng wypké daqa
kvt waqpu dólá:mi.

Lóngpūng
wechvng nø Gvray
Longza Yesu tuq daq
we svng tvnūoe.
A:ngi nø jormonggun
nvng dvngung
ngør we mongdan
shvzøng daqoe.

Angni angyaq vlēvm kvt
shi yà:ngi vsvngri shvngbe zun lōng nø
kangelvm angni svng cāoe. Ma-døngman
vsvngri nø shvraqshi sori dvshalvm yvng
svng gōngvme. Døngman vsvngri nø
dvcīq lvpāt gønshaq cunshilvm
yvng svng vto bōoe.

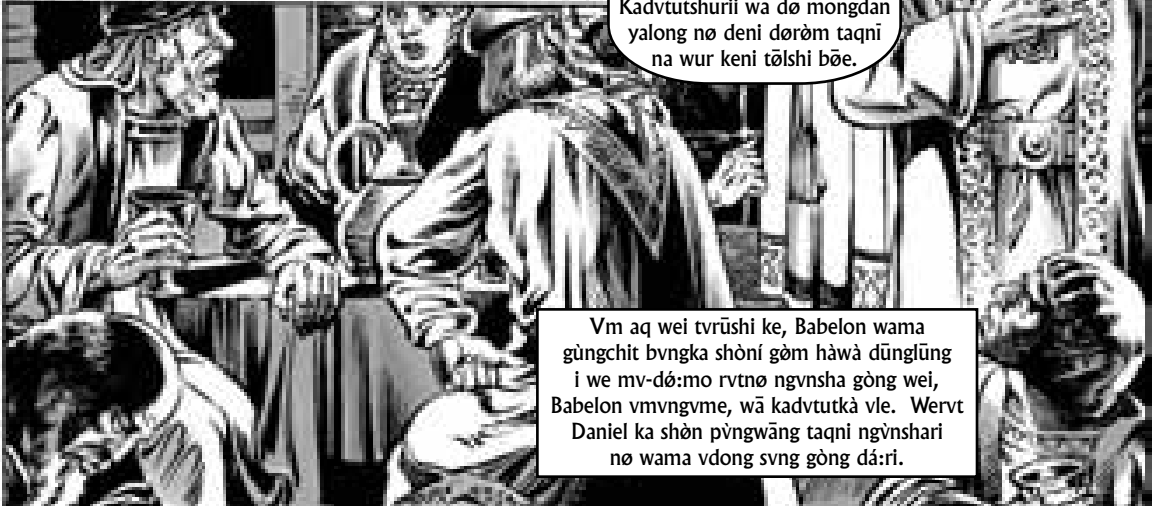
Na eshøn dvngte
shvngbe Gvray keni I we wā ie. Ngai
shøngshang røtlvm ma-vl. Nai nø nga
yøpnvng shvngbe esháoe. Gvsvt paqzi
vlri shvngbe mvdvm øpshu na svng
wáshi dvzvrlvm ie.

Daniel nø Babelon taq 68 nōng vl
ya:ngi. Yøpnvng mvme long pōn lu:no nø,
mv-tuq rā rvto taq bønvlm dvjà ri svng shá
dvza:roe. Nebukadnezar shiá:mi mepvng
angcepe Belshazar koqkv m wáshie.

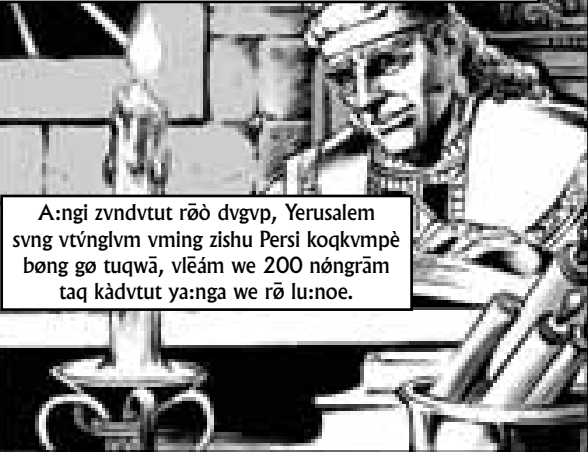
Koqkv m Belshazarmaq vm aq nø dvbu we
tiq ni dørøm taq wurhām zúshi nø dōntām
taq vrū daqa wei shvvnv daqa. Welong lvjøm
pōnlvm gø Daniel gōoe. Kagøi gø mv-shao pvn
dómshānøt yapvn Gvrayi Daniel svng zi ya:nga.

Koqkvmpéé,
nai nø Gvray kaq nalé bōa.
Kadvutshurii wā dø mongdan
yalong nø deni dørøm taqni
na wur keni tōlshi bōe.

Vm aq wei tvrūshi ke, Babelon wama
gūngchit bvngka shōni gøm hāwā dūnglūng
i we mv-dó:mo rvtnø ngvnsha gōng wei,
Babelon vmvngvme, wā kadvutká vle. Wervt
Daniel ka shøn pūngwāng taqni ngvnshari
nø wama vdong svng gōng dá:ri.

Babelon svng Medi nvng Persi rii tōlvm bōa mepvng, kadvtutshu Yereimiai vru ya:nga we karu bok svng Daniélí vjáng lun bōa. Yalong nō shansher karu bok keni tiqbok ie. Weyvng vru ya:nga we nō Israeli 70 nōng vl da:ngi vde mong svng vtngvng rā nō mongdan shvzōngshi longe, waka rō lun bōa nō vtngvng keni dvdashie.

A:ngi zvndvtut rōō dvgvp, Yerusalem svng vtnglvng vming zishu Persi koqkvmpē bōng gō tuqwā, vlēām we 200 nōngrām taq kadvvtut ya:nga we rō lu:noe.

Akvtñō 69 nōng i rvt tvn tiqnōng wā cā rāā:mi. Kuru koqkvng nō Gvray nēt cvn we koqkvmpē, wa nō vtōshaq ie. Yapei nō angmaq chōm svng vtnglvng vming zio pe ie. Muqlang rvgaq angkangpe ngōrdvgung svng shvring shvtalvmrā ie.

Shansher karu taq wā dō, 70 nōng gōm rai rvt koqkvng Kurui Israeli angmaq chōm svng shvlōōe.

Gvrayi Abraham svng ka tvngshi nō, yamong nō nōngmaq svng zaqshōp mong zilvm dvnka zi ya:ngi. Dvga pvrahng svng enoqnōng keni nō ngvnsha wur taq sōm dvzvrlvm ie, wa ya:ngi. Inigō Ang bashari svng kadvgvp gō ma-nāngo, wae. Yehowa ka dōnge. Akvt yayvng tuq rāsha, Ang ka tá rāe.

Vrvm vrā rāe. Nvmlat wama wāng dvcōp rāe, wemepvng shansher tōngnō dvcō:pmi.

Ó, Abraham Gvrayé, Na dvkvma vl dō nōngmaq tuq rāshà. Na nēt cvn shálvng shengōt daqsha.

Ngai tí lvgvtnoe, bvnli pà:ngi ó.

Daniel nò bat gvza té rai rvt dvhari nvng tiqdø ma-týng. Babelon mong Kaldea mongwal taq koqkvm kaq gsvst zishú wáshie. Vzving kaq bønlvn dýnshi we dvjàri dang ang kaq dvtan daqa. Tiq ni taq gvza mv-gým we ninà tiqgø yøpnrýng taq yvng bæa nò angivjøm nò muqlang dvza:ri pó:noe.

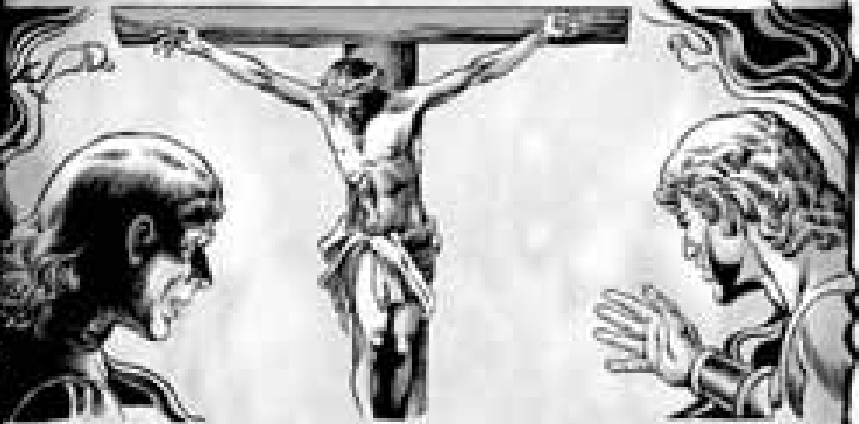
Vlê lvgdøm angnilã taq kadø i lvm dýnshi we tvra Gvrayi detá daqi we ie. Mongdan vbi long búng lóng we dang Nebukadnezar svng dvtanshaq íá:mi. Inigø akvtnø shini mv-bung. Akvt Kaldea mong vlêvm mepvng búng lóng. Canwã bung lóng nò canwa vlêvme. Angmaq vshvt nò vbi mongdan vwálshi lóng, lvgdøm nò vni mongdan wã ngýmshi long. We vni mongdan gø mvme vlé høq vshvt da:ngi lvgdøm taq nò, tō ninà go svng shvbú:ngo we mongdan wêlú:ngi wã dýngké lú:ngoe.

Mongdan yalong nò vbi mongdan wã mongdan i nò, mongdan dvhari mvdvm téwa nonggun kýng nò mv-gým lóng. A:ngi shvngbe svng dýngke lú:ngoe. Yamongdan nò lvgdøm taq 10 mongdan i dø vcatnvm kv, mongzøllong svng shøng we tiqpe búng lóng. Ang nò nina ang vgo keni røngcè táng ie. A:ngi nò ma-shvtlvn mongzø lvm dvpvt li:nò wei, ang tiqgø wãi dvga mongdan ri shvngbe svng shvmýng bøoe. A:ngi nò Israel shansher tøngnø taq mv-sheer we nómтуq pvn shvrúng lú:ngoe. Inigø shansher vsvngri nò lutshivme.

Danielé, kapvn nø karvtø taq bøn lōng we tvra Gvrayi na svng dvtan mvyóe. Shansher tōngnø dvcøp bæa mepvng 483 nōng taq, vsvng mvra dvpvt Meshia svng shvt bæo nø, shansher tōngnø gø cat bæoe. Dvnka yalong dvhō:mo nø Meshia svng shúi vdō:roe. Wekvt mvra chutlvn tvra nvng dvcíq lvpát dōngman dvdutlvn tvra nø vsvng mvdvm tuq daqi.

Adam Ewa pá:no ni keni tuqlvm dvnshi we Chvngkangpe svng vbāmkéò we dvtānkàri gvza vle. Gvrayi Adam Ewani svng satan kaq jór dá:ngo we svmare angshí, wae. Nowa svng nø Meshia nø Yafet nvng Ham keni mō-i dō Shem keni būng longé, wae. Abraham svng Isak keni bung longé, wae. Isak kaq dvnka vl we nø Yaku keni i nø, Yesu nø Yuda keni būng lōngé, wà yàngi.

Gvrayi Adam Ewani svng Chvngkangpe nø svmare dvyò angshí keni būng lōngé, wà we dvnka vle.

Zekaria 9:9 ciq taq, Ang nø nøt cipshi nø lozedvcheq taq zúnshie. Mika 5:1 Ang nø kāngshvng mvril keni dvcíq lvpát vl pe ie. Nvmlat nvmpvng 49:9-10 Shilo, Yuda dvgōng keni. Esaya 7:14 Chōmyo vjōng. Esaya 9:1-2 Gallii. Shvgun Zaywa 22 tut Dvsha mvhøt we.

Zekaria 13:6 A:ngi vtá:no nø, yalong nø Nga rvmnvngri chøm taq dvlángshōng we dvmá ie, a:loe. 13:7 Yesu Ang góng svng yaqoe, mv-yaqò rii nø vdaqdǔng wa dvjaqoe.

Mongdan nò vbi wál fīme, wa nò Daniélí kadvutut ya:nga we ka 500 nóng rām taq v̄hōmá:mi. BC 330 nóng taq Helini koqkvm gvba Alesander nò nonggun ḱng we nvng dvgung ring we mongdan i rvtñ, Medi nvng Persi mongdan ri shvngbe, wenila monggang mongdan ri shvngbe svng lùvmlvm dvpvt 7 nóng dvḱngshi ya:ngi. Helini mongdan nò BC 167 nóng hōq dvgung sh̀ng nò vle. Wemepvng vbi mongdan wā mongdan svng gø Romai jòr nò lùvm ya:nga. Roma mongdan svng nò koqkvm Nebukadnezarí yōpńng taq ỳng ya:nga. Daniélí l̄vjøm pó:no dè tiqdvcha, sh̀vm íd̀ngwā nonggun ḱng we mongdan tiqlong i lú:ngi nò BC 5 nóng keni ang vmi:ngi mongdan shvngbe svng øpḿvm ya:nga. Israel svng nò zaqzaqwā ø:pmoe. Yuda vsvngri svng k̀yà gúná:mo nò noqshi tvra svng ma-gá:mo. Shansher tōngnø dvcø:pmo we nò angmaq Yuda vsvngri dvpvt bvnli mvdøng i nò angmaq pvn svng vp̀òd we shalvm ie.

Vsvng mvlú:ngi nò Meshia tuq daq dāng kadvutkà svng vná daqa. Inigø tiqmaqi nò Gvray dvkvmka svng vp̀òd nò mvntshí sorí Meshia tuq daq we svng cāòè. Shansher karu taq Simion tóshi pe svng deda:mo. Ang nò døngman vsvng i nò, kadvutut ya:nga pe svng gvza ýng mvyøe. Kadvutka shvngbe a:ngi sháo rvtñø cancan tuq daqe, wa nò kvme. Inigø ang nò svróng rai rvt ỳnggúng cunshí nò mv-lú:no.

ROMAI Ø:PMO IDUNG DVTAN WE

7 TUT KAGVP ANGSHV'R, KRISTU GVL DAQA LONG, DVLØTLVM VHØ:MO LONG

Esaya 42:1 Nga Pvlace nø Ngai ang kaq zýngāngo nø A:ngi nõ vsvng dvciri dvpvt vdu vbong dø kaciq rvtñā lu:ngoe.

Esaya 49:6 Rvgaq vtýng mvtú høq gómlvm dvpvt ngai Na svng nõ wvngza dvciri dvpvt gálong gø i dvzvrvm ie, wae.

Esaya.42:2-3 Cipshi we.Shvgun Zaywa 72:11, Dvci Rø 24:17-19, Esaya 6: dvdvm vtiqrà. Shvgun Zaywa 98:9, Zakaria 12:10 Ang svng yaq yà:nga rii Ang svng yvng lu:ngoe. Wekvt angmaq nõ vde longza rvt rvngshvng wā padø Ang dvpvt wā longe. Esaya 53: Shvngbei Ang svng gur lu:ngoe. Hi nvng wur vtaq lú:ngoe. Góngsir chùng lú:ngoe. Vsvng mv-gvm ri nvng tiqdø shi nõ dvgvm wāā lu:ngoe. Ang shi dvgvp mvgampe dvgvm taq kóm lu:ngoe. Yesu rvgaqtøm mv-tuq daq vzvng kaq 700 nõng dvgvp dvtån ya:nga we nõ, Yesu nõ shagong wáshi daqe. Esaya 9:6 Kadø ie wani nõngmaq dvpvt cvmre tiqpe gvl daqoe. Ang bøng nõ Vtiqrà, Gvcvt zishupe, Pagø wá da:ngo pe Gvray, Mongzøl koqkvmppe, wa nõ tóoe. Shagong gwāshi nõ gvl daqo we Yesu svng pagø wá dá:ngo pe wā nõ tóoe. Muqlang keni dvza:ro we mø-i ninø chømyore vjò:ngi gvllvm ma-vl. 7:14. Hebru 1:8. Angepe dang nõ Gvrayi rá, Gvrayé, Na koqkvng rungtvng nõ dvcic lvpát evlae. Na mongdan øp dvrýng nõ ma-yvp dø mvdóng we øp dvrýng eiae. Vpei Yesu svng Gvrayá, a:loe

BC 6 nong taq

Abraham, Isak, Yaku Gvrayé, ngai nõ Chvngkangpe svng cāngoe, inigõ yǎnggung cunshi nõ mv-luno.

Yǎnggung cunshi mv-luno ewā ka nõ dinge. Inigõ me-shikē evǎng lu:ngoe.

Mika 5:2 taq Yesu nõ Gvray nvng dvcic lvpāt vlpe ie, Shvgun Zaywa taq Ang svng Gvray, tóoe.

Tiqmaqi vtooe, vsvng kaq me-detáni, lú:ngi ewpvmvtnē.

Tǎn eshá lóngnonge, nga mv-shõngke shansher tǎngnõ taq Meshia di rā we yǎng lóngoe.

Simeoní nõ Yesu dang kadvtutka svng cāo we ie.

Simeon nõ ni vrǎm shansher tǎngnõ svng vrõshie. Shvrungshuri gõ wedõ i dcvzr mvvyõe.

Esayai Yesu dang kadvtutka svng kadõ deda:moe? Chõmyo vjõ:ngi lvngace tiqpe gvl daqoe, wae. Ewa svng gõ svmare dvvõ keni bǎng longē, wa ya:ngi.

Ie, Ang svng Jormonggun vlpe Gvray, wa tó lu:ngoe wae. Gvza rvnaq we ka ie.

Í vdue.

Nai kadõwa yari dang eshae?

Vpe nõ shansher karu mvshõl shao we tiqpe i rvt dvnkari dang erõaie. Shansher tǎngnõ dvcõ:pmo yvng keni Meshia sha:tno yvng hõq 483 nong dvnge vle, Daniel wae.

Akv̄t 449 nong vhõma:mi. 34 nong dvnge wa vle. Tv̄nē rvgaqtõm taq Ang tuq bõi mã gõ ma-sha!

Shaqreri namaq ka svng tǎngo dvgvp nga gõ nõt najǎngkenge. Ngai shansher karu rǎngo dvgvp vlēam we 500 nongram taq Meshia dang Daniel kadvtutka svng gvza nõt lǎmlvm dõ ie.

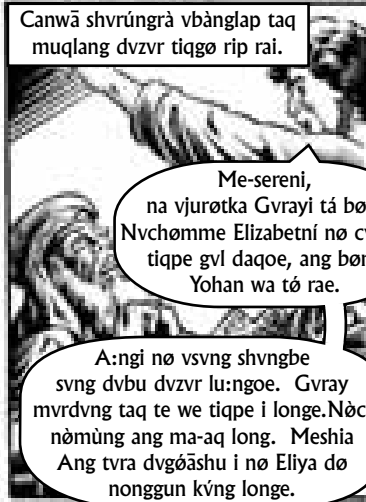
Mongka svrarií mv-shaorií nai kadõwa eshae?

Mõ-i, nga svng detan daknga we nõ, nga mv-shõngke shansher tǎngnõ taq, cvmrecepte svng evǎng lú:ngoe, wae

Yalong kadõ wā eshae?

Tǎn evǎng lóngnonge.

**SIMEON BAT TÉ RAI
NIGØ VDVNASHAQ
PE YESU SVNG
YVNG LUNLVM
DVPVT SHANSHER
TØNGNØ TAQ CAO
DVGVP, ZAKARIA NØ
VJU RØTLVM DI RAI.
ANG NVNG ANG
CHØMME NØGVZA
SVRØNG RAI NIGØ
CVMRE MA-DA
DÛR WAE.**

Canwā shvrúgrà vbànglap taq muqlang dvzvri tiqqø rip rai.

Me-sereni, na vjurøtka Gvrayi tá bøa. Nvchømme Elizabetní nø cvmre tiqpe gvl daqoe, ang bøng Yohan wa tó rae.

A:ngi nø vsvng shvngbe svng dvbu dvzvri lu:ngoe. Gvray mvrðvng taq te we tiqpe i longe. Nøci nømung ang ma-aq long. Meshia Ang tvra dvgøashu i nø Eliya dø nonggun kvng longe.

Na eshøn long ding we tvra kadøwa shá daq ma? Ngani nø cvmre ma-dáshi, vdøm ishae.

Nga nø Gvray mvrðvng taq rip we Gabriel øngae, yari dvtálv mrvt døng daknga. Yalong mv-bøn rá dvnge taq máa ei longe.

Zakariaé, Vci Sara dø øngvma. Vjurøtka èzōā bøsha nø kadvtutshú angmè øngvma.

Yadāng dvmvñ daqi kvtrvñm dvbulvm wā i lōnge. Chøm taq gø mongzøllong dvnzøngám. Nai shálvn tiqka nø Gvray dvzvri svng mv-kvm rá dø mv-wálvn yalong ie.

Meshia dang kadø i lōng tvra viēam we 4000 nøng dvgvp kadvtut ya:nga. Viēam we 700 nøngrām taq Esayai gø, chømvo vjø:ngi angece tiqpe gvl daqo nø Ang bøng nø, Vhangvtvngpe Gvray Angcepe, wa tó lu:ngoe, wae.

Mari nø Yosep nvng shvzøngshilvm dvnka vzishaq ie. Inigø lvngare nvng shini ma-shushi dvgvp ie. Ang nø Moshi dvra svng gvza vpøo vsvng ie.

Chvñvñvñ muqlang dvzvri Mari yvng dvtanshi daqi.

Marié, nai nø jeju elú:noe. Nai cvmre tiqqø egvl daqoe, vl daqa.

Nga nø lvngare nvng gø ma-shóngshøng dvr, kadøwa bøn daqni?

Shansher Pvlacei dekøq daqe. Nai eriø gø nø shansher pe Gvray Angcepe ie. Nvri nvyangme Elizabet gø svrøng rai dvgvp góngshāng mø-i we chuq shvlá ia:mi.

Nga nø Na vshuqmè øngae, Vkangpe Na nøt laqi daq.

Ngai Gvray jornonggun keni cvmre tiqqø ri vdūa:mi, Yosepmi kadø dvdvm rá ma? Vsvngrii kadø dvdvm rá ma? Akvt dvdvm bønga, Elizabet yvng dvhømshilvm ie.

ELIZABET

Mari, nga zvmil!

Na nò svmare shvngbe keni jeju lún mè eie. Nai erío we cvmrece gò ishòt igvn vle. Nga kagò ònga rvt dehòmsi rai? Na shaq táng bõnga chàng nga puqwá taq vl we cvmre gò gò shvwéshi nò chòngshi lu:ngi.

Nga tiqnòt kò:pmi Gvray shvgúnòe. Chutchvng jeju yalong rvt nga dongnòt gò dvbue. A:ngi wà daqa we bnli yalong rvtnò, vsvngrii nga svng ishòt lún mè evl longe.

Gvrayi nò cipshi vsvng kaq hà:ngoe. Vkup Abraham svng dvn ya:nga dò nongmaq svng gò dvsha ezà daqsha.

Mari nò Elizabet nvng vshòm shvlá tiqdò vle.

Elizabet nò cvmre rúng rvtò gòã ráã.

Zakariai nò muqlang dvzvr shòn dò cvmre tiqgò lúnlvm ia:mi.

Lvngacè i daq ninò angpe dò Zakaria tò rà longe.

Kùlà, tuq rai, ang svng ròtdvng ie.

Ang mv-kvm rvt màã i dezrvpmà, wae.

Cvmre bõng nò kadò tòl ma?

Vrùlvm pvn ròtne.

Muqlang dvza:ri Yohan wa nò tò ràe, wae, wa nò vrúoe.

Yarvp taq Yohan tòshi we tiqgò gò ma-vl dvr.

Lvngace ie, mól gò yòe.

Gvrayi wà daqi dò ang svng Yohan, wa tóoe. Ang nò Israel dpvpt Chvngkangpe yvng svng shòlshupe ie.

Á, ang kà shòn lú:ngi! Ang mà-á i we mvme shvlá f rai we le.

Yalong nò Eliyai kadvttut ya:nga dò i long ma?

Yarvto taq Yosep nò nòt gvza shoknge.

Yosep, kadò deda:moe?

Vmèá, yalong svng nga mv-kúm, ang nò guchangre nvng vcvn we gò mv-yúngshi. Chòm taq angpe angmè nvng tiqdò vl we wá yúngshie. Ngai gò ang svng ma-léngo, cvmre nò kadwā Ivria:tnoni!

Ngai ang svng nò lú mv-lun bõnga. Vsvng mvmei shá bõo kvv téwa ma-shvla. Mò-ini lú:ngi wvp rá má gò ma-sha! Mvyò:ni lãnglvv wai.

Cvmre angpè nò kagó ie?

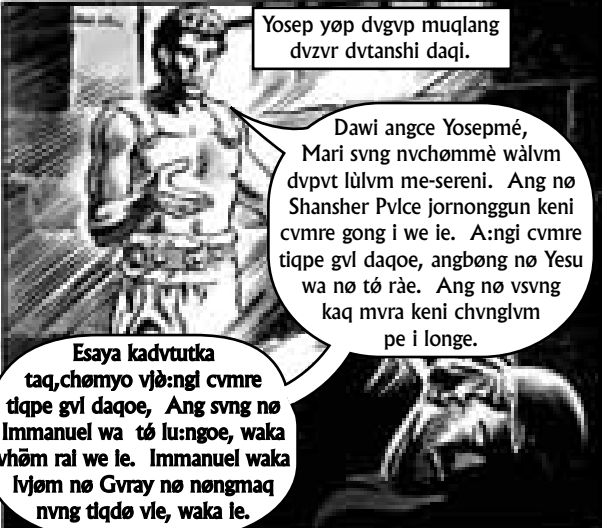
Ang shòn we nò cvmre angpe nò Gvray ie, wae. Vsvng nòt keni bòn lú:ngi we mò-i, Gvray Pvlace jornggun keni bòn lu:ngi we ie, wae.

Ó, àngdál dvrà ie.

Cvmre gò nò Gvray angce i nò rvgaqtòm vsvng kaq chvngshu i longe, wae.

Ó, yalong nò cvmrece Gvray kaq vleshi dvzvr we lè ie.

Yosep yòp dvgvp muqlang dvzvr dvtanshi daqi.

Dawi angce Yosepmé, Mari svng nvchømmè wàlvv dvvvt lùlvv me-sereni. Ang nò Shansher Pvlice jornggun keni cvmre gong i we ie. A:ngi cvmre tiqpe gvl daqoe, angbõng nò Yesu wa nò tó ràe. Ang nò vsvng kaq mvra keni chvnglvv pe i longe.

Esaya kadvtutka taq, chòmyo vjò:ngi cvmre tiqpe gvl daqoe, Ang svng nò Immanuel wa tó lu:ngoe, waka vjòm ral we ie. Immanuel waka lvjòm nò Gvray nò nongmaq nvng tiqdò vie, waka ie.

Marié, ngai ná svng mv-ròp bõnga lõng kadvgvp chutnalv v ewæ?

Ngai gò cíngoe, shvngbe dvtiqshi vdüe. Israelmèlã shvngbe keni rëcVng nò rvgaqtòm vsvng chvngkangpe gvl dvzvlv v wà daqa we ie.

Cvmre nò kadò vshv m daq ma? Ang nò Gvrayce i rvt chàng kà shòn lõng ma? Chàng karu rò shá lu:ngo ma?

Yosepmé, ngai gò mv-shàngo, tvn yúngsho.

Nongmaq nò Dawi rvp ishàe, Meshia nò Dawi rvp keni búng lõnge, wa nò kadvtut ya:nga.

Ngai dvdv m rónvtnà. Eden kulwangò Gvrayi dvvka zi ya:ngi we nò, svmare dvvõi cang koqkv m vgò vzvlv m i lõnge, wà ya:ngi lõng akvt shàng bõnga. Cvmre yape nò lvngare keni angce mò-i, svmare keni ie. Gvray gv cvt nò nvmlat nvmpvng keni vjõnshaq I dá:ri!

Yosep nvng Mari nò Galili Nazaret rvwa taq vle. Inigò kadvtutka nò Yuda mong Betlehem mvring taq Meshia gvl daqoe, wae. Mika 5:2.

Bashari etánong:
Kesar koqkvm vmingkà ie.
Bong vrushilvm rvt Yerusalem
svng di rae,wae.

Yosep na gò
Betlehem svng di ràa:mi,
cvmre gvlvm rvtòl vl
mè-nadūa:mi.

Vrúm kaq ngà
wā nò mv-dōng, na
svng gò shōllvm ie.

Na svng tvra
vrúm svng shōl
ma-du, nātving
kvt shvlāe.

Mò-i, cvmre gvl
rvtò taq vni gógò vlshi
nò shvlāe. Vsa:ngi nò
mv-cingā rā we ma-sha!

100 míng vrúm rvt tiqnar tōme.

Watwat dishi,
cvmre gvl rvtò
gò yùl rai.

Zaqlè
chòm chōng má
yvingmshò.

Marié, gónggi mv-ra,
cvmre gvl dlvngshu
tiqgò láng bōnga.

Yòprà
mv-chōng ma?

Mv-chōng,
zaqlè
zōngá:mi.

Yúldvngwā nà
cvmre gvl lúnshi bòi.
Gømrang chòm taq gvl
vdu rvt wā ie.

Nòt dvshá mv-ra,
tiqni taq rvgaq svng
A:ngi øp lú:ngoe.

Ie ma? Weni taq,
Na egvl ya:ngi we (gvl dlvngshu)
nò Liyubattrā ie, evlnong.

Pà le?
mùnmùn
sensen

rø mv-tòmshi we
muqlang ðvzvrl

Me-serenøngni, bashari
ðvpvt vtving keni ðvbulvm
shvngka shvlá riá daqsha. Deni
Dawi mvring taq namaq ðvpvt
chvngshu tiqpe gvl bøa.

Svngshvrce nø
rvvéi mæqo nø ninakung
taq ðvbø:mo we eyvng
bønønge, wae.

Vhang vtving yvng
Gvray svng sheringnøng,
rvgaqtømø Ang wvmshi
rii nø mongzøllong
laqlu:no, wae.

Muqlang ðvzv
ðvtanshi daqi we kaq
nà ekvm ma?

Nga chømmè
ðvtàngvmønøng,
ecāsha.

Israelri taq Meshia
gvl daqoe, waka etá
dá:ro ma?

Ngai tũngtuq
yvng mvyønge.

Chvngkangpe,
mongzøllong zishu
svngshvrcepe có,
yvngá:mi.

Yøp ðvzvn vdu
nigø etønasha,
Muqlang ðvzvrrl
shøn daqi rvt ði
rásha we ie.

MESHIA

Chvngkangpe nø
cvmreçe dø gvl bøa we
svng kagøi gø ðvdvwm
ðāmv-rø:noni!

Dvra vl dō Yosep nvng Mari nō shvrungshu mvrđvngō svngshvrcēpe svng shvrunglv̄m đv̄pvt rvtō gō rai.

Yosep, shansher tōngnō taq̄ dii we nvmlat poq̄ ie. Cvmrepe nō Kristu I we kagōi gō shini mv-shao.

Ang kagō i we shini dv̄gá kaq̄ đvtá mv-đaq̄, Ang tē lōng dv̄gv̄p kadō i lōng we ȳngđv̄ng ie.

Simeon nō shansher tōngnō taq̄ vle.

Ang ie. Nōngmaq̄ cāi we mvme vlē rai.

Mari, ang kagō ie?

Mv-shāngo, yayvng nōngmaq̄ svng eshái we tiq̄gō gō ma-vl.

Nga Gvray nō ishōt igvn laqvl đvr! Na đv̄nka vl dō nga nō Nai chutchvng we tvra svng ȳng lun bōnga rvt shōngnōng gō nōt shōm̄vma. Cvmre yape nō Gvray Ang dv̄gung nvng wvngzari đv̄pvt v̄wānlv̄m gálong i lōnge.

Yalong dāng nai kadōwā eshāōe?

Vsà:ngí Ang svng cip lá lú:ngōe.

A:ngi v̄hōm lú:ngo we đvshalv̄m long nō nvr̄ōm đēlv̄m hōq̄ i lōnge.

Meshia svng eȳngv̄tnōng, shansher tōngnō ȳng di rai. Kadvtut ya:nga pe Ang ie.

Ang nō Anna ie. A:ngi Meshia tiq̄ đvc̄iq̄ cā đaq̄a.

Yape nō Kristu ie. Vsvng kaq̄ m̄vra keni chvngshūpe ie.

Weni keni Annai nō chutchvng jeju vtōshilv̄m rvt shvngbe svng đvbukà đvshā:ngoe.

Israel mǒng nvmsvr lám taq Meji vsvng tiqmvdóí nǒ, kadvtut karuri rǒo nǒ dak mǎ: noe. Wervt Meshia tuq daq long sháoe. Svngshvrcpe Meshia gvl bǒa we gǒmla gǒ kurbu chvng keni lá lun bǒa.

Nǒngmaq dii we mvme vle rai, akvt tuqlvm mong nǒ anghsvr tiqmong ie.

Kurbuchà:ngi Israel mong svng eshǒ:lie.

Kurbuchà:ngi anmaq svng Israel mong kaq shǒla:tna. Svngshvrcé gǒ kayvng vl we rǒtlvm rvt wama svng gǒngá:mi.

Herot koqkvmé, nvmsvr lam keni shaqré vsvhǒmpe tuq rai. Angmaq nǒ Israel koqkvm gvl bǒa we svngshvrcpe svng noqlvm di ráshà, wae.

Svngshvrcépè! Koqkvm nǒ nga óngae, Wepelá svng, karu vrushuri, shvrungshuri nvng tidǒ eshǒlvtngǒng.

Koqkvmcepe noqlvm edi rásha, kadǒwá yadang eshánǒngé?

Ang kurbuchvng keni sháie, noqlvm di rásha.

Ang kayvng ie?

Kayvng i we mv-shái rvt koqkvmpe kaq rǒtnvtshà we ie.

Nga paqzi vdéri svng rǒtlvm ie, nga mepvng edi ránǒng.

Gvl bǒa we Yuda koqkvmpe svng noqlvm di ráshà, wae. Ang dǎng kadvtutshu karu taq vbá ma?

Ang kurbuchvng yvng bǒsha rvt noqlvm di ráshà we ie.

Ie, Ang bǔng lǒng we kadvtutshu karu taq gvza vbáe. Inigǒ mv-ká:mi rvt nǒngmaq karu taq veri ma-rúshaq ie.

Ie. Kadvtutshu Mikai, Yuda dvgǒng keni Meshia nǒ Betlehem yvng gvl lú:ngoe, wa nǒ kadvtut ya:nga.

Etánǒng, Koqkvm wepe svng ngai gǒ noq mvyǒngé. Eyvng bǒnǒng kvtt detavtsha.

Shvlae, chàng dvtáa:tnie.

Koqkvm tiqpe gvl bǒa, waka rvt Herot gvza svree. Wervt Ang gvl rvtǒ sǔndvng wǒgǔrwang cvmreeri shvmvnglvmm nǒt ra:tnoe.

Cvmrepè kayvng gvi daqò we karu vrushurii sháoe. Inigò kadvtutshuri svng mv-k'vm.

Israel kadvtutshurii vruo we nõ dvgari nvng ma-bóng, yadò ding we kadvgvp gò mv-y'vng d'vro.

Ey'vngshò, nvmsvr lámò y'vng b'asha we kurbuch'vng!

Dvgari nvng ma-bóng téwá shúre.

Kalap svng dí l'ong we shvláwā yà:ngi nõ c'vñ b'ói.

Kulá, k'uchòm tvnū narshie. Inigò Betelehem m'ò-i. Weyvng mvme vl dá:ngi vcilshi b'oi ch'òm i vdue.

N'ongmaq mvme t'òm ráshà, tuq rvtò i rai.

Rvm'òt mvdvm v'háng d'ò mv-chā, d'á'vm burbu ie.

Namaq dvshok'vm dí rásha we m'ò-i, Chvngkangpe noqng'òml'vm d'vpvt vrum keni dí rásha we ie.

Namaqi kad'owā eshán'ongè?

Karurvd'ül taq vrushaq mvsh'òl r'ò l'ú:ni yvng keni ie. Weyvngò Chvngkangpe tuq daq we dang kadvtutshurii vru ya:nga. N'ongmaq svng kurbu tiqchà:ngi esh'òlvtsha.

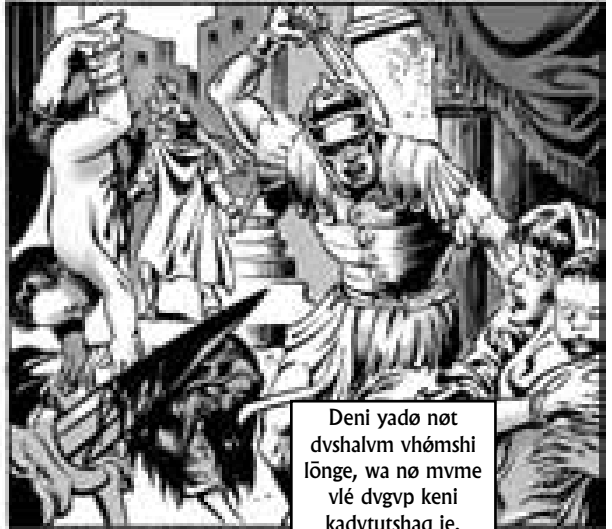
G'õnpaq yalù:ngi Chvngkangpe svng cipn'ò:tni nokng'òe. Vsvng shvngbe kaq A:ngi d'ongman dvzvr l'ú:ng'oe.

Weyaq taq Gvrayi Mejiri svng y'õpn'vng taq cvmrepè y'vng b'òa d'ång Herot svng ma-dvtá'lv m dvtan daqa. Wekvt dvga d'ångd'ång vt'vngá:mi.

Nvmsvr lām keni
dī rai we vshōmpel eyūm
bōnga. Cvmrepè yǔng bōa
nīgø nga kaq svre rvt
dvǵa tvra lōá:mi.

Cilceri Betlehem
svng dezá:ro. Vnínōng keni
pǔngkaq lvngásvreri kutwā
laqsha:tnò, Vming dējáo.

Deni yadø nøt
dvshalvm vshómshi
lōnge, wa nø mvme
vlé dvǵvp keni
kadvtutshaq ie.

Mvme vléám dvǵvp Yaku nø Ejjp
mong svng shǔngshi yà:ngi dø,
Yosep nvng Mari gø Ejjp mong
svng yilshí:mi. Mejirii noqa:tna
we gønpaqrí vju gvza vlá:mi.

Herot shíám mepvng Yesu
bat 2 nōng taq Israel mong svng
Gvrayi vtǔng dvza:roe. Ngacépè
svng Ejjp mong keni gōng lóngøe,
waka dvhø:mo we ie.

Ejjp mong keni vtǔng lú:ngi kvf,
Gvrayi Nazaret yvngø vl dvzá:roe.
Yalong nø, Ang svng Nazaretpè,
vl lú:ngøe, waka dvhø:mo we ie.

Yesu nø Yosep nvng
shōngkøm rvmúlāngli
wáshie. Yesu nø
shāgóng nvng zitnøt
shánøt gø tiqdø té
mǔvnsi lú:ngi.

Namaq pǔngwápè
pòni dezaqshi bóshà,
vmpà èvm ránōng.

Yesu 12 nong i rai
dvgvp shansher tǝngnǝ
svng diá:mi nǝ mvshǝl
dvshā:ngoe. Vsvngri
Ang svng dǝe.

Yesué, vyǝngce yagǝ
shvrǝngshupe yǝng elǝng
bǝo, nvpni nǝ shvrǝnglvn
angni ie. Deyaq dvpvt
yǝprǝ lǝshi rǝe.

Yesui, ngǝ
nvng tiqrǝ shansher
tǝngnǝ yǝngǝ:mi.

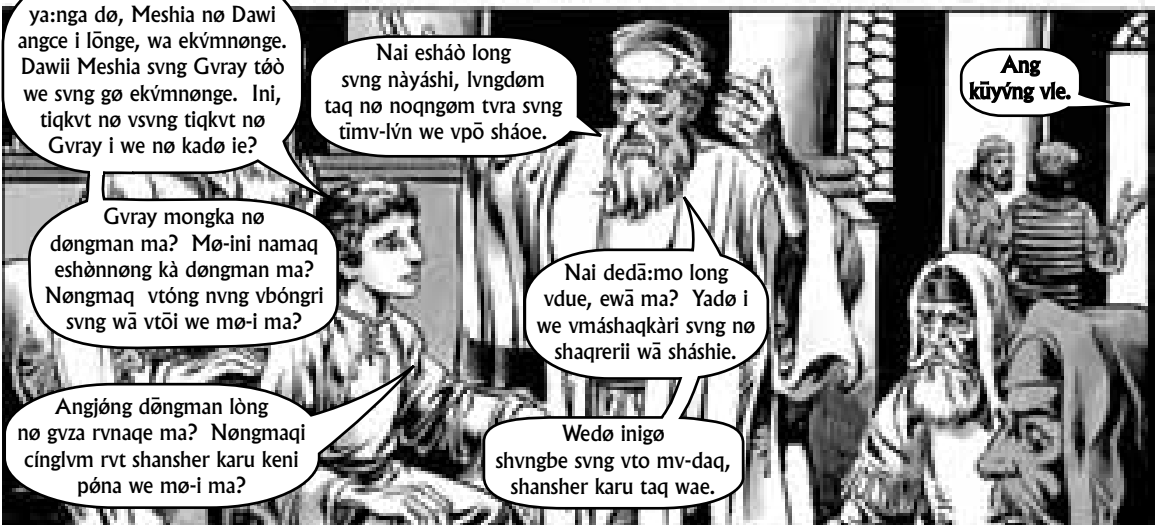
Shvrǝngǝo we bvnli
vdǝngǝ:mi mepvng
kadvngte ma-lé dvgvp -

Yosep,
Yesu mv-yǝngshi dǝr,
deni cǝngdǝo kagǝi gǝ
mv-yǝ:ngo!

A:ngi búnglvn
i we gǝ shaoe. Deri
dervp yǝng dvzvnni
wǝng we dǝie!

Mepǝvnglap
Yerusalemǝ í
rai pǝ ie.

Vtǝvngshi
nǝ lǝvǝmshǝ.

Kadvttutshurii shǝn
ya:nga dǝ, Meshia nǝ Dawi
ange i lǝnge, wa ekǝvǝmnǝge.
Dawii Meshia svng Gvray tǝo
we svng gǝ ekǝvǝmnǝge. Ini,
tiqkvǝt nǝ vsvng tiqkvǝt nǝ
Gvray i we nǝ kadǝ ie?

Nai eshǝo long
svng nǝyǝshi, lvngdǝm
taq nǝ noqngǝm tvra svng
tǝmv-lǝvn we vpǝ shǝoe.

Ang
kǝyǝvng vle.

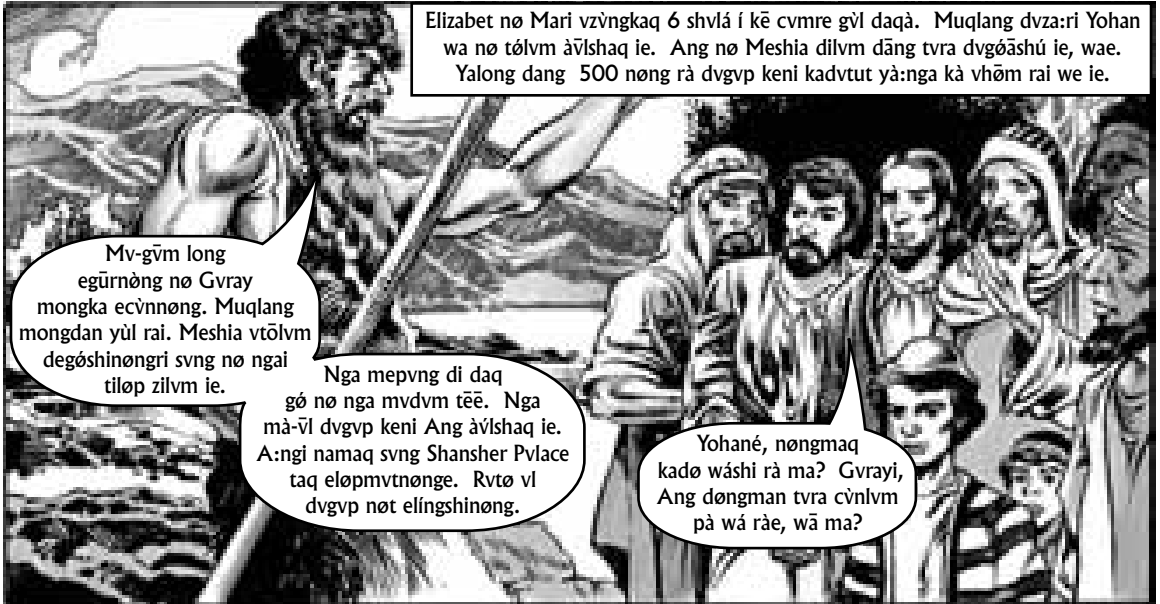
Gvray mongka nǝ
dǝngman ma? Mǝ-ini namaq
eshǝnnǝng kǝ dǝngman ma?
Nǝngmaq vtǝng nvng vbǝngri
svng wǝ vtǝi we mǝ-i ma?

Nai dedǝ:mo long
vdue, ewǝ ma? Yadǝ i
we vmǝshaqkǝri svng nǝ
shaqrerii wǝ shǝshie.

Angjǝng dǝngman lǝng
nǝ gvza rvnaqe ma? Nǝngmaq
cinglvǝm rvt shansher karu keni
pǝna we mǝ-i ma?

Wedǝ inigǝ
shvngbe svng vto mv-daq,
shansher karu taq wae.

Elizabeth nò Mari v̀vngkaq 6 shvlá í kē cvmre gv́l daqà. Muqlang dvza:ri Yohan wa nò tólvm àvlshaq ie. Ang nò Meshia dilvm dāng tvra dvgòashú ie, wae. Yalong dang 500 nong rà dvgvv keni kadvtut yà:nga kà v̀høm rai we ie.

Mv-gvm long egurnong nò Gvray mongka ecvnnong. Muqlang mongdan yul rai. Meshia vtólvm degòshinongri svng nò ngai tilop zilvm ie.

Nga mepvng dí daq gó nò nga mvdvm tēē. Nga mà-vl dvgvv keni Ang àvlshaq ie. A:ngi namaq svng Shansher Pvlace taq elòpmvtnonge. Rvtò vl dvgvv nòt elingshinong.

Yohané, nongmaq kadò wáshí rà ma? Gvrayi, Ang dõngman tvra cvnlvm pà wá ràe, wá ma?

Vm aqlvm vl góí mà-vl gó svng laqzio.

Belaq vniðung vdá góí nò mà-dá gó laqvwnāo.

Svrapeé, nongmaq nò mongdan bvnli wài ri ishæ. Nongmaq nò kadò wáshí raie ma? Dõngman tvra detúshà.

Zõngyā mè-røtnongni, dvdušhaq mvdvm vchē dõ mè-gunnongni.

Nga nò Gvray noqshi svng mà-õngà, inigò Gvray wvmshi dõ cvn mvvõnge, kadò wáshí rà ma?

Vsvng kaq mvhò mvhut mè-wånongni, vmíng lívng wei vsvng dvre tólshi mv-daq, elúnnong we zibè taq nòt eshòmnong.

Baptism waka nò Helini kà i nò ang lvjõm nò ti dòng svng lø:pmo we svng wae.

Nga mvdvm jornonggun vl we tiqgò vle. Ang hishvnámhõng pónālvvm gø nga mà-põng.Namaq nòt elingshinong ninò Shansher Pvlace taq A:ngi elòpmvtnonge.

Ang svng mv-kvm nò mvra wao ri svni mongdan svng vjálvm í longe. Mvra wá enarshinong.

Nga nõ Meshia mã-õngà.

Kadvutshu Esayai, Zõmwang yvng vkiq we kà, Meshia dilvm tvra dvgõashu, wã gõ õngae.

Meshia vto mvyõ vsvng kagõ vle? Na kadõ shõn meyõe.

Moshi shõn yàng we, Gvray mvrđvngõ vsvngri nõt lingshi đvzvř lú:ngoe, wa we kadvut shupe eie ma?

Nai nõ yari svng tilõp zilvm hõq kapà vming elú:nõ ma?

Nga nõ Meshia đvpvt tvra dvgõashú õngae. Namaq nõ bõ angceri einõnge. Namaq nõ Abraham angceri ishàe, Gvray ançe jõngkvp ishàe, wa dedvmshinõnge.

Dvshvngshinõt egũrnõng, nõt me-lingshinõng keni nõ, wřrdii rõ:mõ đõ erõmnõng nõ svmi mongdan svng egũr bõnõnge.

Meshia tuq đaqe, ewã kà nõ, Ang kadvgpv tuq đaq we kadõwã eshãoe?

Muqlang đvzvř shõn đaqi we nõ, Gvray Pvlace nõ kãõcõ đõ Ang mřđvm lãshi đaq Gõ nõ Meshia i nõ Chvngkangpe ie, wã đaqi.

Yohan nõ 6 shvlãrãm kukaq yakaq vtishi nõ mvshõl đvshvng đvgvp Yesu nõ 30 nõng vhmõn rai.

Kadõ i pvn vhmõn lú:ngoe we angmẽi shãoe. Nvrõm đẽ hõq đvshalvm vhmõn lú:ngoe we Gabrieli đvtashaq ie. Yose:pmi gõ shã đvzvř mvyõe. Ngacẽ Nai kapà walvm ie? Bvnlĩ nõ kadõ pvinglvn ie?

Ngacẽ Nà shansher tõngnõ svng vrã tiqkvř đĩ rã ma?

Ngacẽ vrã tiqkvř nãtvng rã ma?

Vmẽá, Ngai mv-shãngo, Vpei tvra đvtú đaqe. Nvmlat nõ Yohan yvng đĩ nõ tilõp lún rã lõng ie. Angcõ angceri đvpvt tvra dvgõashú nõ àng ie.

Angkvřkvř vtvng rãnge, Vmẽá. Vmẽ svng chut gur mã-mvyõng. Inigõ Vmẽ tõzãnnõt vl rãe.

Meshia dilvm tvrã degõnõng.
 Nvcõ nvcëri svng Gvray Ang dvkvmkã
 shvngõtlvm degõshinõng. Tvra vmàn we cvmreerii
 namaq ètõngnõng we laqya yvng bæo kvv wvving
 ràe. Nõt dvsháyvng shvngvme.

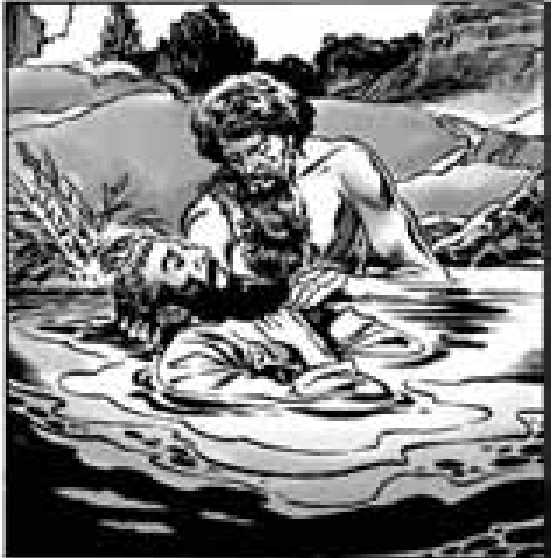
Namaqi Meshia svng
 natõnõng we shálvvm, nõt
 língshi we shálvvm ti elõpshi
 ránõng. Meshia tuq daq kvv
 mvra echutna daqngõge.

Yohan, Nga svng
 tilõp ezõnga.

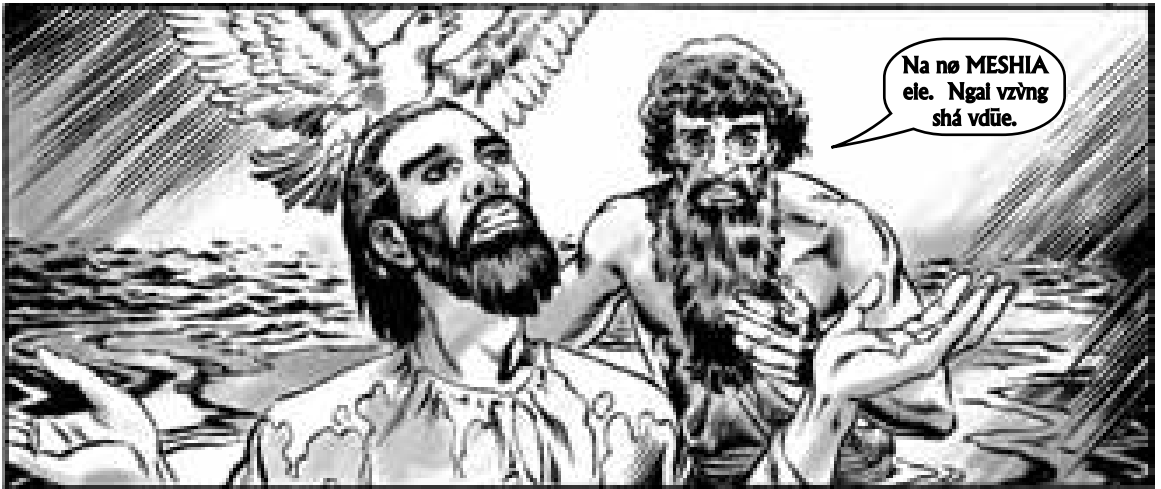

Nai lè nga svng
 tilõp zi ràng we ie.

Yohan, Gvrayi
 Ang bashari svng dvkvmka
 zio dvnge nõngmaqi
 gõ wá ràe.

Kãõ,
 Kãõcè ngai
 yvngõe.

Na nõ MESHIA
ele. Ngai vzyng
shá vdüe.

Ang nõ Nga
shongsheng we
Ngacèpè ie.

Ang nõ rvgaqtøm
vsung mvrà rí dbyngshu
Gvray Vyngcepe ie.

Gvrayò
Shansherpè

KRISTU

Ang tuq rai.

A:ngi
muqlang mongdan
shvzøng lú:ngoe.

Ang kayvng diám ma?
Mongdan svng chvnglvn
rvt mō-i ma?

Rvtō vhōm
rā kv̄t í lōnge.
A:ngi nō dvlōt rā
lōngsvng jōr ràe.

Kapà dvlōt
lōng?

Adam Ewaní sōm
yà:ngi we dvlōt rā pvn ie.
Dōlong angkangpe svng
A:ngi vhōm ràe.

Vbicé nī vbicé yaq tōnshilvm Angpèi
āvshaq ie. Ang nō svrī shi nō shaq c̄vme.
Ang wedō í dvgvp Angpe dvkvmka svng
vlélv̄m rvt satan dvkvngshī nō dvlōtna:tna.

Adam Ewaní nō Gvray dvkvmkà svng
mv-tā nō vléō rvt øplvm vming vk̄vng
shvmvng bæa. Yesu nō Vpe Gvray ó tiq̄vcha
dvc̄iq̄ lvp̄at cunshi we Gvray ie. Inigō shī
sháo pvn vsvng pōshi daqi. Dvga vsvngri
sōm we dvlōt rā we taq jor̄vm ma?

Vbicé nī vbicé yaq v̄m vnatshi rvt svrī shi
nō shaq gvza c̄vm daqi. Yalong nō svrī bāng
we, bál we, shaq c̄vm we, mv-jor we, zā we,
rv̄mnā:ngi gūr we, tiq̄gō wā í we, nōt dvsha
we angpvp̄n svng t̄in vlōtshi we ie.

Kvmnōt c̄vmlvm rvt svre vn̄vlvm angpvp̄n
keni rvtō yv̄nggunḡ dvlō:tnoe. Lvngdōm taq
sataní angwà mv-wà dá:ro we tiq̄pvn wào wei
dvlō:tnoe. Yesu vtvngshaq svrī bāng dvgvp̄ satan
ang góng dvtanshi rai long ie. Na nō Gvray
Angcepe ei rvt vmlvm pvn svng vmlvm vming evle.

Sataní Adam svng, Gvrayi mè-vmni, a:lò lòng shòngshí vmlvm rvt dvlò:tno weó vbonge. Vsvng angepepe gø svri bāng dvgvp dvlò:tnoe.

Vbicé nì v bicé yaq ma-vm ma-aq í lú:ngi dvgvp Yesu dvpvt vtvgshaq dvlòtvm tiqpvñ vholm vdu rai we ie.

Lóng yachvng zidong shèlèò nò èvm lè.

Mv-wǎng, vsvng nò zidong keni wā cunshi we mø-i, Gvray mongka keni ie, a:loe.

Mepvng ecvñ rā, Gvray kaq wā tá rà yvng svng shòlvtvng.

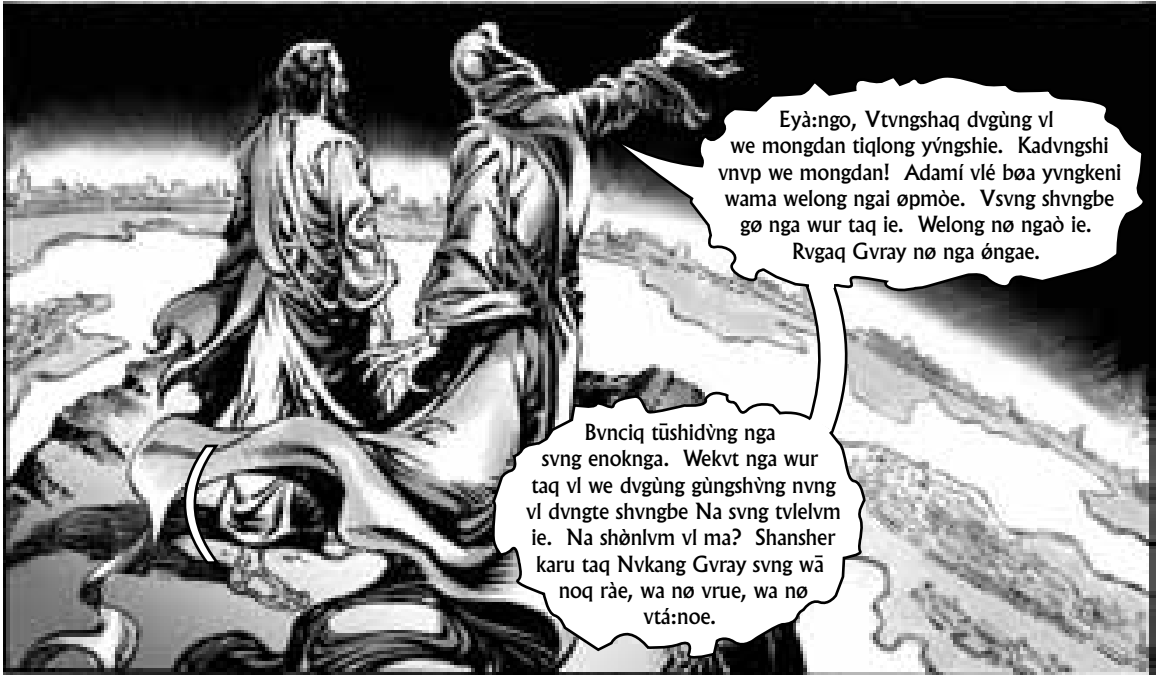

Yayvng keni degupshívm, mv-shvtshilvm muqlang dvzá:ri nàbùm dāe. Yalong yà:ngorii angjòng Meshia í we shá lú:ngoe. Shálvñ yari wálvñ edi daqi we mø-i ma?

Shansher karu taq wāe, èwā dø, ngai gø vlvtnøng. Na hí mà-tòp dø muqlang dvza:ri nàbùm dāe, wà yàng we mø-i ma? Akvt yàrvtø nò Naò shalvm gømlari svng muqlang dvzvrri dvzøm dvbvngshilvm rvtø ie.

Na Gvray svng vlot mv-daq, wa gø vrüe.

Na nò rvgaq svng eshongshí nò rvgaqtøm svng edi daqi we shángoe. Na eshòng we tvñ tiqpvñ dvtavntvng edi rā.

Eyà:ngo, Vtvngshaq dvgùng vl we mongdan tiqlong yvngshie. Kadvngshi vnvp we mongdan! Adamí vlé bóa yvngkeni wama welong ngai øpmòe. Vsvng shvngbe gø nga wur taq ie. Welong nø ngàò ie. Rvgaq Gvray nø nga óngae.

Bvnciq tūshidvng nga svng enoknga. Wekvt nga wur taq vl we dvgùng gùngshvng nvng vl dvnge shvngbe Na svng tvlelvn ie. Na shònlvm vl ma? Shansher karu taq Nvkang Gvray svng wā noq ràe, wa nø vrue, wa nø vtá:noe.

Yehowá, Nga svng wā noqshi ràe, dvgá mvshá invt svng noqshi mv-daq, wae. Nà esómá:mi, Elúshi.

Wekvt Yesu yvng kení satan nø vtshíá:mi. Mvshølmvyāng taq cang koqkvm kaq jor we nvmlat poq ie. Rvgaqtøm vsvng shvngbe Gvray kaq wā noqshí rà we angmtú yvngshíá:mi.

Vbicé ni vbicé yaq dvløtlvm pvn kení jòrá:mi nigø zvn dvtut tvra dí rà rvv tvvngshaq mv-jòrlvm v hò:moe.

Wekvt muqlang dvza:ri zidong nvng aqti zi daqà kvv nonggun vl lu:ngi. Weda:ngi Tiløp Yohan vl yvng svng tvvng rai.

...ν προς τον θεον και θεος ην
...γος ουτος ην εν αρχη προς τ
...εον παντα δι αυτου εγενετο κ
...ωρις αυτου εγενετο ουδε εν
...αν εν αυτοις ουκ ην και η

8 TUT

BVNLI WA WE NVMLAT NILA

...το ου κα...
...εσταλμενος παρα θεου ονομα αυ

Rvgaqtøm vsvng
mvra rí dvbvngpe
Gvray Ang Vyvngce
svng dejaqnøng.

Ang nø
MESHIA ie.

Kadvttshurii
shø:no pe nø
Ang ie.

A:ngi pà
wà:tna ma?

Yesu mepvng
có cùn bøi.

Vkangpe keni
láng mv-kvmsønng.

Nga nø Nvkangpe
mv-øngà. Ang nø rvgaq
chvngshupe Meshia ie. Ang
mepvng ecvñ bønøng.

Svrapeá, Na mepvng
cùnlvn ie, kayvng evle?

Eyvngvtnøng.

Filip, Nga
mepvng ecvñ rā.

Shvlae, svrapè
svng cāi we ie.

Iwe, Gvray kaq
vpòo nø Meshia svng
cāo we rvmvng Nataniel
svng lángvmonøng.

Nataniel
kayvng vle?

Rvmá yvng
vle. Kapà rà má,
Vvangpeá?

Nøtshi
mv-rā.

Nataníel
kayvng evle?

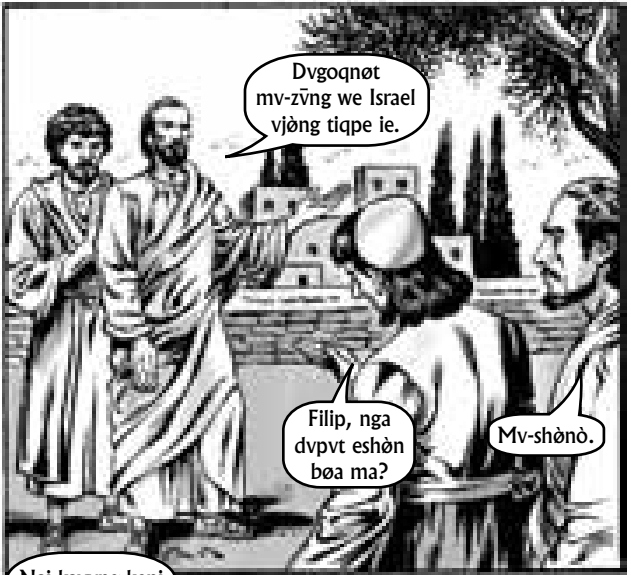
Rvmvngpéé,
yayvng vie.

Nataníelé, Kadvtutshurii
shòn ya:nga pè, Mari Yosep
angcèpe, Nazaretpè Yesu svng
nøngmaqi yvng bøsha.

Meshia í lá? Kà natoq bøsha ma?
Inigø Nazaret mvrng mvshøl vrüø we
gvza mv-vl, Nazaret keni shvlä we kapvñ
büng lønge lè? Meshia nø Yuda mong
Betlehem keni mvng í rà we!

Edi nø eyvnga:tno.
Yohani gø shvkse wàoe.
Anderu gø Ang nvng
tiqdø vie.

Dvgoqnøt
mv-zvng we Israel
vjøng tiqpe ie.

Filip, nga
dvpvt eshøn
bøa ma?

Mv-shønø.

Nai kayvng keni
eshànga ma?

Filipmi me-gø vzvng,
nvmgwètøng lvngpvng erüing
dvgrp keni shänge.

Kadøwä eyvnga
ma? Kagóí gø
me-døm we ie!

Nga svng kadøwa
lá elúvntnä? Kadøwa
eshàngvtna?

Yamvdvm téwä
vtiqlvm ri yvng elún lu:ngoe. Muqlang
mongdan eyvng lu:ngoe. Muqlang dvzvri
nø Vsvng Angcepe mvdvm batni battvng
vtíshi we eyvng lu:ngoe.

Anderui nõ Yesu dang dvtalvm angnũmpe svng láá:ma.

Piter nvng Yohannii shò:no we Meshia svng ngai vhm̄õ bõga.

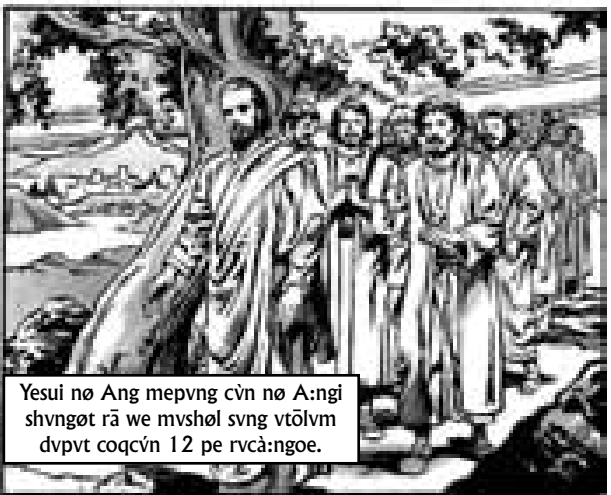
Kadvgp kayngõ? Kagõ dõ vshũme? Ang mepvng cvn vsvng vl ma?

Cõ, yũngv̄mshõ.

Na nõ Johan angece Simon eie. Akvt keni na svng Piter tõlv̄m ie.

Nga chõm vsvngri nvng kungshi lãngo nõ Na mepvng cvnlvm ie.

Yesui nõ Ang mepvng cvn nõ A:ngi shvngõet rã we mvshõl svng vtõlv̄m dvpvt coqcv̄n 12 pe rvcã:ngoe.

Tiq nĩ rvtõ taq Yesu nvng Ang coqcv̄nri nõ shansher tõngnõ svng día:mi dvgvp, shansher tõngnõ vdong taq wulaq wãshi vsvngri gvza vl we yũng bõa.

Shansher tõngnõ svng me-gõngnõng dvgvp gõmsung tvleshi rã we mõ-i ma? Namaq nõ mvzv̄n lunlv̄m wã elãnõng?

Shvrungshuri nõ tvra vmãne, shansher tõngnõ taq wulaq wãshi nõ gõmsung vmyat lãshie.

Shvrungshui wã deza:ri rvt ie.

A:ngi pà waoe? Weyvng rip we tiq nari dvnge i rai. A:ngi tiqpvnpvn yò:loe.

Deni nongmaqi mvzvñ mvme lún bøsha. Shvlá zibè mvdvñ lunshi bøi.

A:ngi sòmrihóng yò:lo we mø-l ma?

Nga Vpe chøm nõ wulaq wára laqmø-i. Yayvng nõ shansher tøngnø, noqngømrà ie. Akvt watwat deshèr bønøng.

Angpe chøm, Ang nõ Ang wà pà lúnshi ma?

Nga Vpe chøm nõ wulaq chøm dvdutlvñ mø-i. Kapà vsvng einønge?

HWI... HWI...

TAK...

Namaq nõ bø
angceri, mêmariò
dvrè tãlvmshúrl
elnønge.

Ó...

Ang nõ pã
lvmshi rai?

Vsvng mvrðvng taq
nø Gvray kaq shongshi rã
dø shëmtshinønge.

Vnvm vchvngri
svng me-shóngshinøng,
angmaq gømsung svng
wã eshóngshinøngri.

**BÒNG...
VGA LÈ...**

SHÌÓ...SHÌ...

**PYÈNG... Ang taq pã
vmíng vl rvt-i ma?**

Namaq vrá tiqkvT Vpe chòm taq yadø ewånøng keni namaq mvra dvpvt shvrúngálvM wá i lønge.

Dawii Meshia dāng kadvtutka svng dvdvm erónnøng ma?

Na chòm dvpvt nøt løm lù:ngi elúmkē lønge, Ngvsharli Na dvkvMka svng vná bøa,wae

Karu vrūrii shvngøt løng í ma? Meshia tuq daq kvtnø cānwā shansher tøngnø svng di rāe, wae.

Na nø Yohani shø: no pe Nazaretpe Yesu ei pà ie. Nai nøngmaq dvpvt bñvcht ewāā bøsha we ie. Nai nøngmaq svng kapvñ shálvM detāshāni?

Shansher tøngnø ecát løngnøng dvgvp Meshia ønga we eshá løngnønge. Vshøm ni taq vrá shansher tøngnø shvriplvm ie.

Shansher tøngnø yalong 46 nøng wá ya:nga we, vshøm ni taq wá shvriplvm ie, ewā løng svng mv-ká:mi.

Yesu Ang góng nø shansher tøngnø svng shvbøngshi løng mà-dvtáo. Angmaqi ci:ngo dø ma-shvngø:tno.

Yesu nvng coqcvnri nø Yerusalem keni Nazaret svng búnge.

Ó, Yesu ngacéé, chøm svng elø rai ó! Na coqcvnri nvng shvngbe ègòng ránòng, ngai vmlvm shvláwā dvgóāa:tnini.

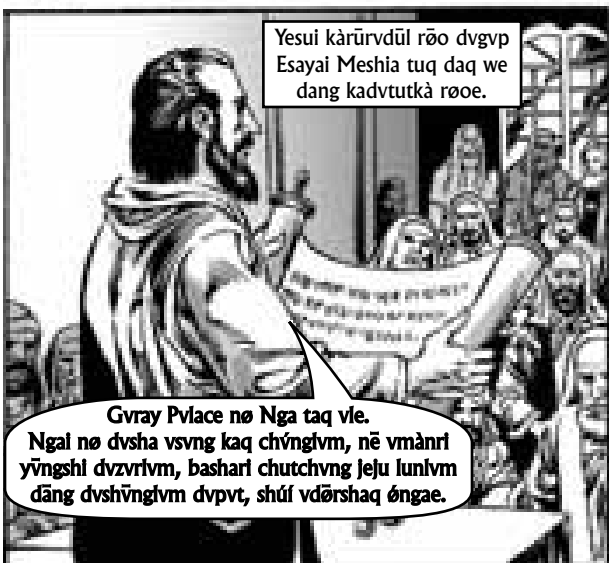
Vmèá, chøm yvng nar ni taq tiqlvngcè wā nārshilvm ie.

Vtóng vl dø cvn nø nar ni taq noqngòm chøm svng día:mi.

Yesu nø coqcvnri nvng Angmaq mvring svng tuq rai we yvng bøa rvt gvza dvbue.

Yesu dāng dvdvm vtiqlvmkari táshie, tvn gø tá mvyøie, wa nø shansher karu rølvvYesu svng gòde.

Yesui kārūrvdūl røo dvgvp Esayai Meshia tuq daq we dang kadvtutkà røoe.

Gvray Pvlace nø Nga taq vie. Ngai nø dvsha vsvng kaq chvngvfm, nē vmānri yvngshi dvzrvfm, bashari chutchvng Jeju lunlvm dāng dvshvngvfm dpvvt, shúf vdørshaq øngae.

Kadvtutkà yalong deni vhómá:mi.

Yuda vsvngri nø Gvray dvkvvka cà:no nø, bvnli keni narshidvng nar ni taq noqngòm shiyat taq dvkómshie. Weyvngø Kagvp angli shansher karu bok rød we ka táshi nø Gvray kaq noqngøme.

Noqshí tvra svng me-deshokshàni.

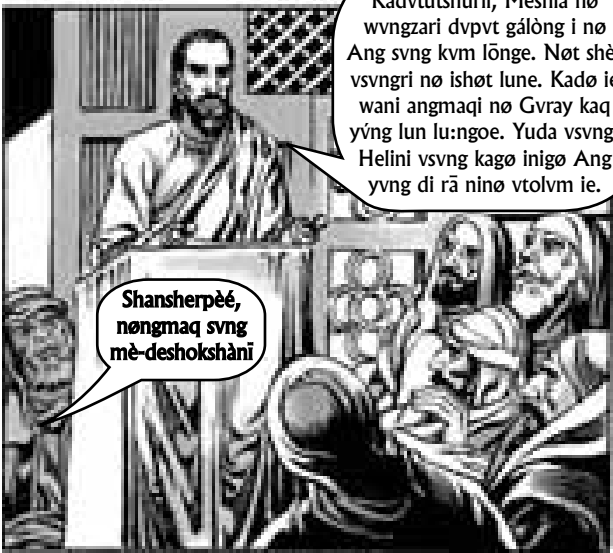
Shóngkòm rvmúshú angepe mō-i ma?

Ang svng lú:ngí ewvpnøng nø eshvtnøng.

Nøt vcōr mv-rà, nøngmaq búngá:mie.

Yesu nvng Ang coqcvnri nø Kapernom noqngøm chøm yíng tuq rai. Weyvng nø tínúng shvnvng coqcvnri tíqmaq chøm ie.

Kadvutshurii, Meshia nø wvngzari dvpvt gáløng i nø Ang svng kvm löngø. Nøt shèr vsvngri nø ishøt lune. Kadø ie wani angmaqí nø Gvray kaq yvng lun lu:ngøe. Yuda vsvng, Helini vsvng kagø inigø Ang yvng dí rā ninø vtølvn ie.

Shansherpèé, nøngmaq svng me-deshokshàni

Na kagø èi we ngai shángø, Na nø Gvray Angcèpe ie.

Ang taq cáng zvngshie, elüngnøng.

Rvtø mà-høm dvgvp nøngmaq svng shvmvnglvn i ma? Nøngmaq svng me-deshokshàni. Na nvng nøngmaq vbāmshilvm mà-vl.

Kagóí góng dvzvra:tna ma? Ang dvpvt svre dvkéé.

Cángé, vsvng yagø taq keni akvt èlúshi, Ngai dvkúme.

Akvt èlúshi.

ÍÍÁÁÁ...

Ang svng kadø ewà bøa?

Ang shiám ma?

Søt kúngshi lú:ngi.

Gvray kaq shvgùne.

Cáng lúshíá:mi, Elutshi bøi, Elövm, Vrá mvra mè-wáni.

A:ngi nø cang kaq vming zi lún dá:rà! Vsvng wegó vróng bãn bøi!

Piteré, nvchømmèi èlō rā, wae. Angmè góng gvza vkatshi nø zāe, wae.

Nøngmaq dí ráie.

Piter, gvza gónggōng lóngá, lõmlè góng vkatshie.

Svre mv-rà, svrape vle.

Vnié,
Eküngshi, vkatshi
lòng eshòlá:mi.

Ang söt
küngshi lú:ngl.

Ang bāná:mi nõ Yesumaq
mvdò svng dvzõ:moe.

Yalong svng vsvng
mvmei tá bõa rvt
Yesu yíng dí rai.

Vkangpeá,
Vpe nõ nga cüm dvgvp
shóngdò:mi vzeqkèò nõ juq
giqshi yà:ngl, dvgvng lun
ninõ debā:ngo, oqaé.

Ebúng nõ tvrà edí.

Gvray nõ
dvgùng laqví.

Tvra dí shvíngýmà,
dálvmrà mõi ma?

Svrapeá,
ngacèmèno gví ni keni
neí mv-yà:ngo, dvgvng
lun ninõ deba:ngo.

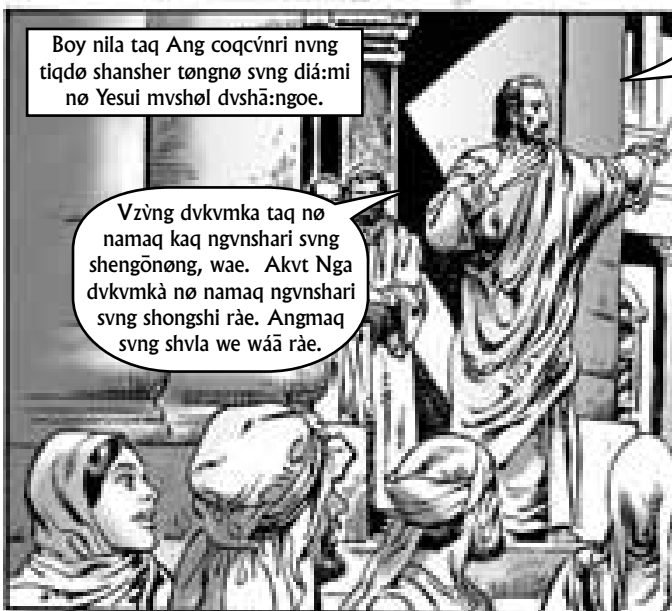
Shansher karu
taq nē mv-yǐngshi rii
yǐng lú:ngoe, wa dō
deni yǐng bōa.

Vpè éi ma?

Ó, Vpe mǔrshvm
tiqkv̄t gō mv-yǐngo dǔrō
we, ngai dǔdv̄mō mǔdv̄m
nanvp dá:ri.

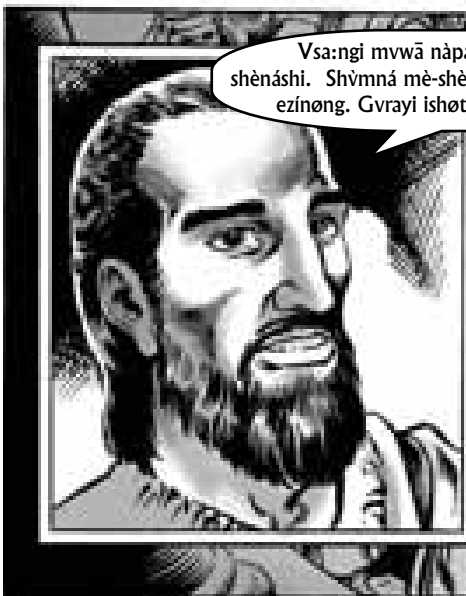
Boy nila taq Ang coq̄cn̄ri n̄vng
tiq̄dō shansher tōngnō svng diá:mi
nō Yēsui mvshōl dvshā:ngoe.

Vzǐng d̄vk̄mk̄a taq nō
namaq kaq ngv̄shari svng
shengōn̄ng, wae. Akvt Nga
d̄vk̄mk̄a nō namaq ngv̄shari
svng shongshi ràe. Angmaq
svng shv̄la we wáā ràe.

Na svng mvt̄n̄ rā gō svng
mvt̄n̄ mv-daq. Ang d̄vp̄vt jurōt d̄vb̄vng ràe.
Vsa:ngi kadō wáā rā longsvng eshōngn̄ng dō
angmaq svng gō ewáān̄ng.

Angmaqi vle rā d̄vḡvp gō
chutna ràe. Nōt shansher vsvng nō
ishōt iḡvn lúne. Muqlang mongdan
lunlv̄m ie. Vsvng kaq shvr̄vm shvr̄ào
vsvng nō ishōt iḡvn lun lú:ngoe.

Vnē tv̄lē vnē, hí tv̄lē
hí, waka p̄a svng wae?

Vsa:ngi mvwā n̄apaqvt ninō wápa gō
shēnāsh̄i. Sh̄vm̄ná mè-shēr̄ikēn̄ngni. Svri sh̄i vsvng
ez̄in̄ng. Gvrayi ishōt n̄aw̄ngā daq̄n̄ge.

Vsvng shvt̄ mv-daq,
waka vtáshaq ein̄ngē. Ngai
nō, vsvng kaq mv-w̄m-shi we
mv-shongshi we nō vsvng shvt̄
weó tiq̄dv̄cha mvra rnaqe.

Vsvng svmā dvchap mv-daq, waka vtáshaq einõnge. Inigõ vsvng svmā svng dvjaq nõ map we nõ, wegõ nõt taq vlé bõa we ie.

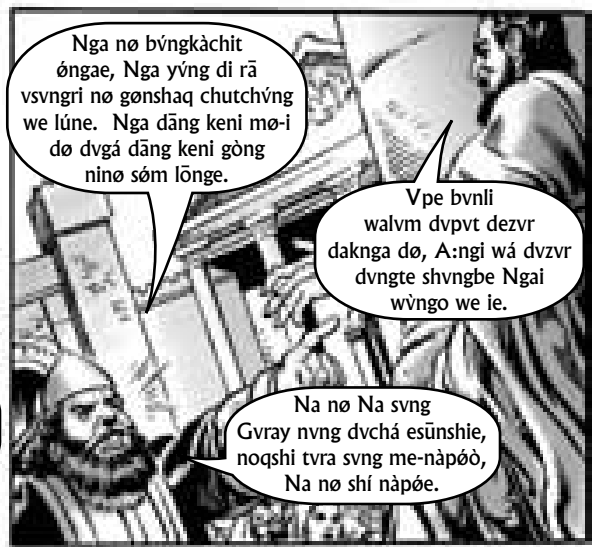
Noqshi dang taq shõlshuri nõ nēi yvngshi shvlē taq dõngman dõ yvngshi nigõ vdongrvm taq mã-shãnsheer nõmtuq ie.

Angmaq nõ mungdvng wā záo we dvgvm rvcí ie. Vtvnglap nõ vnvpmē, vdongrvm nõ sharõ nvng pũshõng wā dõre. Namaq nõ angmaq mvdvm téwā mē-dõngmãnnõng kení nõ muqlang mongdan gõng mv-lunshi.

Vmvgvlm yvng svng tuqvm hwáng nõ gwaqe. Vsvngri nõ wehwáng di neshie.

Nga nõ bvgkãchit õngae, Nga yvng di rã vsvngri nõ gõnshaq chutchvng we lúne. Nga dãng kení mõi dõ dvgã dãng kení gõng ninõ sõm lõnge.

Nga nõ bvgkãchit õngae, Nga yvng di rã vsvngri nõ gõnshaq chutchvng we lúne. Nga dãng kení mõi dõ dvgã dãng kení gõng ninõ sõm lõnge.

Vpe bvnli walvm dpvt dezvr daknga dõ, A:ngi wã dvzvr dvngte shvngbe Ngai wvngo we ie.

Na nõ Na svng Gvray nvng dvchá esũnshie, noqshi tvra svng me-nãpõd, Na nõ shí nãpõe.

Vsa:ngi Gvray kaq vpõnõ noqõ dõ tiqdvchá, Longzape Yesu svng gõ vpõ svrelvm Gvray nõt ie.

Dvgvmrvmõ shí vsvngri Nga shaq svng tãd nõ zun lõng we angni tuq rãe. Tiqmaq nõ dvcí lvpãt gõnshaq lun lú:ngoe. Tiqmaq nõ dvcí lvpãt svmi mongdan tuqvmē.

Ang nõ Meshia angjõng ie. Nvmlat dvgvp nõ dvdvm vtiqlvm bvnli gvbari wãa:pma, akvt nõ dèdè chaqdvpmongka dvshã:ngoe.

Ang nõ dvgã noqshi dang svrari nvng mã-bõng, A:ngi nõ jornonggun nvng bvnli wae. Vsa:ngi Ang svng shvtna:tno we svng nõtnãngoe.

Nga chõmmē svng dvtãngvmoe.

Svrapeé, Farisi tiqpe
Na ó vhõmlvm dvpvt di rai.
Ang nõ Yuda vsvng kaq
øpshu tiqpe ie.

Pawá yaqdø:ngi di
rai ma? Vsa:ngi yvng rā
we svng nõtshi rvt ie.

Nga dõng
nø Ang svng
dvhõmshilvm ie.

Yuda shaqperi tiqmaqi
nø Na kayvng keni edí daqi
we sháoe. Gvray nõ Na nvng
tiqrá mv-vl we ininø yadø i
pvn bvnlí wá mv-lunshi we
nø angjóng ie.

Na nõ anghv́r tiqkv́t
gv́lshi ràe, mø-ini muqlang
mongdan yvng mv-lunshi.

Vmè zèshøp taq
vrá vtvng nõ gv́lshi rà
we svng ewā ma?

Nikodimué, Etáð.
Shāgú:ngi gā:lo we nõ
shāgóng i nõ Pvlacéi gā:lo
we nõ Pvlace ie. Angshv́r
gv́lshi ràe.

Angshv́r
gv́lshilvm nõ kadōwā
bõn daqni!

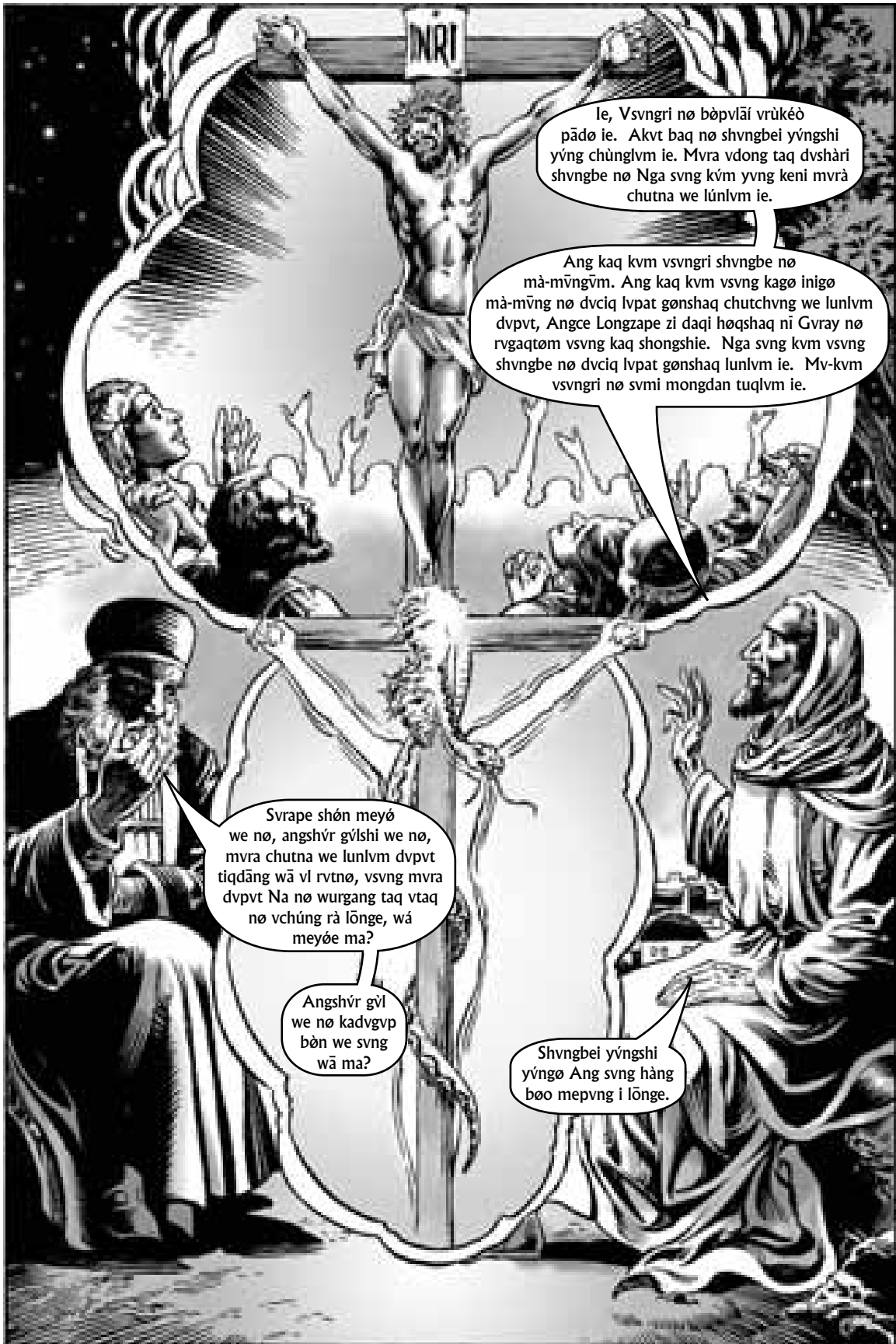

Pvlacéi gv́le, wa
lõng nõ gvza vtivlvm vle.
Gvray mongdan góng meyo
ninø, muqlang keni dvgðø
we gv́lshilvm vtóng
svng vtõshi ràe.

Zømwangø
Moshii bõ hång
ya:nga dø, Nga svng
gø ehång lõnge.

Angmaqi nõ Gvray kaq vlé bõa
rvtnø Gvrayi svmbø dvzá:ro wei
rú dvzá:roe. Inigv́ mvshóngbø gø
svng dv́jaq tári nõ chàng bãne.

Ie, Vsvngri nò bòpvlāi vrükéò pādò ie. Akvt baq nò shvngbei yǐngshi yǐng chùnglvm ie. Mvra vdong taq dvshàri shvngbe nò Nga svng kǐm yvng kenì mvrà chutna we lúnlvm ie.

Ang kaq kvm vsvngri shvngbe nò mà-mǐngǐm. Ang kaq kvm vsvng kagò inigò mà-mǐng nò dvcìq lvpát gònshaq chutchvng we lunlvm dvpvt, Angce Longzape zi daqì hòqshaq nì Gvray nò rvgaqtòm vsvng kaq shongshie. Nga svng kvm vsvng shvngbe nò dvcìq lvpát gònshaq lunlvm ie. Mv-kvm vsvngri nò svmi mongdan tuqlvm ie.

Svrape shón meyó we nò, anghvǐr gǐlshi we nò, mvrà chutna we lunlvm dvpvt tiqdāng wā vl rvtnò, vsvng mvrà dvpvt Na nò wurgang taq vtaq nò vchúng rà lóngè, wá meyóe ma?

Anghvǐr gǐl we nò kadvgvp bòn we svng wā ma?

Shvngbei yǐngshi yǐngò Ang svng hàng bèo mepvng i lóngè.

Samari vsvngri nø Yerusalem nving Galili mong dvhø taq vle. Yuda vsvngrii pvlace dang taq mv-sher dø dvdu:tno rvt Samari vsvng nving mà-zòm. Angmaq mvring dvhøhø gø mv-dí. Tiq ni rvtø taq Yesui Ang coqcvn ri svng dá dvza:roe.

Có, Samari mvring svng díi.

Vkangpeá, angmaq nø mv-sher vsvng ie.

Gvray Ang nøt i dø Samari mvring svng Nga dí ränge.

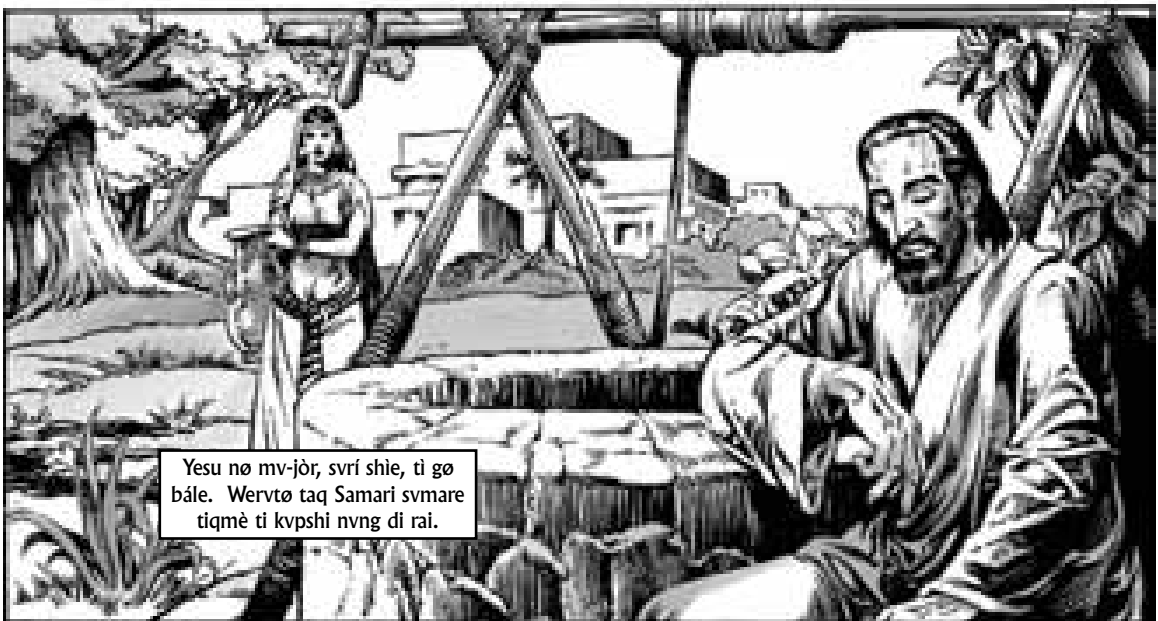

Vyá:ngi wamá shvnvng Titöng yvng tuqá:mi.

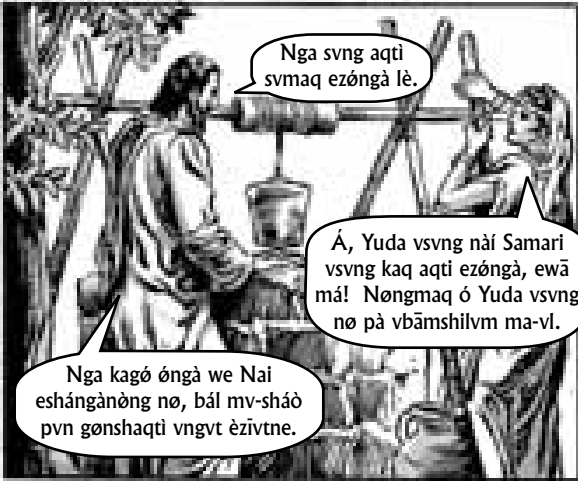
Namaqi nø mvring keni vmlvm ewvñvnnøng, yayvng cã dáie.

Ang tiqgø wã laqvl rá ma?

Nga nø Vpè bvnli wá ràe.

Yesu nø mv-jør, svrí shie, tí gø bále. Wervtø taq Samari svmare tiqmè tí kvpshi nving dí rai.

Nga svng aqti svmaq ezôngà lè.

Á, Yuda vsvng nàf Samari vsvng kaq aqti ezôngà, ewā má! Nøngmaq ó Yuda vsvng nò pà vbāmshilvm ma-vl.

Nga kagó óngà we Nai eshángànøng nò, bál mv-sháo pvn gønsahti vngvt èzìvtnè.

Nai nga svng ti zìlvm ewā má, Na taq tishvl pvn gø mv-vlkē! Titøng gø gvza rvnaqe, tivngvt kayvng kenì lèlú:nøni!

Ti yalong aq we kagó inigø vrá bál lønge, Ngai zøngò we tivngvt aq vsvng wegò nò tiq dvcìq mv-bál løng. Ang gø gønsahtì tibør í longè.

Mv-bál rā pvn ti ngà gø ezôngà lè.

Nvchømpè svng egóá:mò.

Nga chømpè mà-dáng. Na eshøn dø dinge, akvt pe gø nvchømpè mvdøng mø-i.

Nvchømpè pungwápè nàdá yà:ngi, shvzøng vtóng pàrvt me-cà:no ma?

Māshi we mvrà dvtānā we kadvtutshú tiq pè

Vkup vkangmaqí nò yashìgung yalong taq noq ya:nga. Namaq nò Yerusalem taq ie. Kayvngø noqshilvm i ma?

Gvray nò Pvlace ie. Vsvng wu:ri rø:pmo pvn kaq noqshi mv-daq. Kayvng inigø døngman long svng vtoshi nò noqshi ràe.

Ang nò Meshia ie, wā shángoe. Ang tuq daq kvv A:ngi nøngmaq svng shvngbe detá daqie.

Na nvng nàtoqshi pe nò Meshia ie.

Lamboqrí svng dvtángvmønøng.

Yesu nò Samari mvrìng taq vnì nì vl nò Gvray mongka dvshà:ngoe.

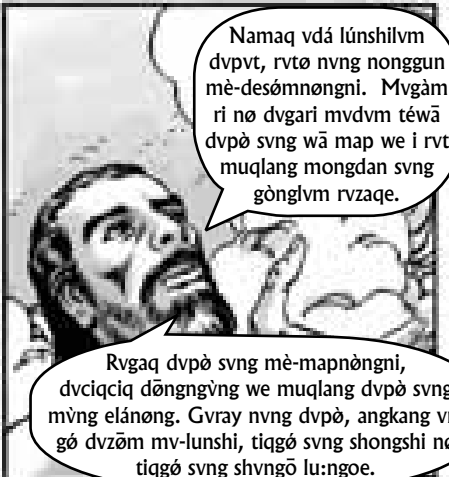
Tiq ni taq Yesu nvnq Ang coqcvnrii nõ mvrülce tiqývng keni Galili tinúng lap svng dvjaqòe.

Dvsha vsvng kaq gømsúng ezínøng dvgvp vsa:ngi yà:ngo sháò yíng me-zinøngni.

Vsvng mvrðvngø dvgùng lúnlvn ewànøng ninø muqlang taqlap Gvray keni zaqshøp me-lún lóngnøng. Wur tiqpái wao lóng wápái laqmv-shaò

Namaq vju erøtnøng dvgvp vsa:ngi yà:ngo yíngø mè-røtnøngni.

Namaq vju erøtnøng dvgvp, vsvng mvrðvngø eripnøng nõ, dvgùng lún mvyøri dø, batni battýng me-røtnøngni.

Namaq vdá lúnshilvm dvpvt, rvtø nvnq nonggun mè-desømnøngni. Mvgám ri nõ dvgari mvdvm téwá dvpø svng wá map we i rvt muqlang mongdan svng gønglvn rvzaqe.

Rvgaq dvpø svng mè-mapnøngni, dvciaqia dõngngvng we muqlang dvpø svng mýng elánøng. Gvray nvnq dvpø, angkang vni gø dvzøm mv-lunshi, tiqgø svng shongshi nõ tiqgø svng shvngø lu:ngoe.

Vkangpeá, nvm dø daqi. Pøni tiqdø vl lóngshà rvtno angmaq svri dvshi lóngni.

Vmpa lvvvnm dø shvløi ma?

Svrapeá, tiqdø á:mi, Vmèi zidong pungwàgøm ngá vni gø mvcheqshaq røng dvrà.

Shvngbe sherúngnøng, vmpa á:mi.

Kadøwá shávmlvm!

Zidong nvng ngāshā vie.

Inigō svrapeá,
vsvng pungaking
dvngte ie.

Kuqri engánong
nø etúnnong.

Rvgaq keni
zidong zī pè, pvn
angangk Gvray bōng
nø ishōt igvn laqvl.

Zidong nvng
ngā svmaqçé wā i
we pàwá dvpaq taq
shù:ro ma?

Á, vmpa yarí
kayvng keni but
lú:ngi ma?

Ang coqcvnri nvng
tiqdø kupā svng rvpshi ke,
mvrùmè mut raí nø kungshi
gø kuplvm høq i lú:ngi.

Yadvngte zaq we
mvrùmè tiqkvøt gø
ma-hòmshi dvr.

Lutshilvm
dø mv-chā.

Kungshi
kuplvm dá:noe.

Kūilā, ti mvdvm
taq pā l ma!

Rvshā ie.

Ma-dūá:mi,
rvshā ie.

Vsvng tiqgø
die, mø-l ma?

Piter me-sereni,
Nga óngae.

Vkangpe ei ninø
ngā gø ti mvdvm
dí mvyønge.

Dídvg
ie, Piter.

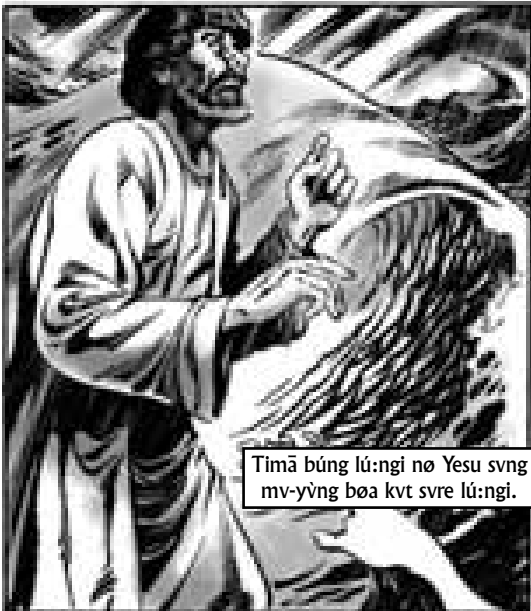

**Dòng rángàé,
Vkgangpe.**

**Dòng rángàé,
Vkgangpe.**

Piter nò angjòngni
ti mvdvm diá:mi.

Timā búng lú:ngi nò Yesu svng
mv-yùng bòa kvv svre lú:ngi.

Ang svrēnø:tni
kvvnøt svng gvaq bòa
kvv sòng vløpmá:mi.

**Vkangpeé,
Echvngàé.**

Pàrvt kvmnøt ecyme?

Yesui Piter svng shvlu:tno nø kungshí taq z'vngshíá:mi.

Piter tì mvdvm edì bøl ó.

Shvngbe laqzølv'm, tìnúng gø laqzølv'm.

Yesui mvrùmè svng ngvn bøa kv't zølá:mi.

Nga yvng keni ervshívm V'kangpeá, nga nø m'vra vle.

Na nø Gvray Angcepè angjóng eie.

Israelø Gvray

Nga Gvray nvng nga V'kangpe

Wemepvng -

Yabóy taq vsvng gvza tònge.
Tiqgùrwang nò tiqgùrwang keni
kòm rai. Tiqmaq nò Roma nvng
Ejip mong keni gò ie.

Tinúng shvñvng
svng dii.

Ang nò kadvgvp
gò yayvng wā vle.

Na záyvng
dvbān dvzvrshi
meyó ma?

Ngà svng
dvbvng vsvng
mv-vl.

Ekūngshi, nà pvlū
elvngshi nò edí.

Na nò Yesu ei we
mò-i ma? Nai dālvn bvnli
ewàò ri shvngka shvngbe
ngai tángoe.

Mà-dvkuqshi rā.
Ang hí shúng we nò
38 nōng i rai.

Deni nò shansher we
nar nī ie. Nōngmaqò shansher
we angni svng dvshoklvn vming
Ang taq mv-vl.

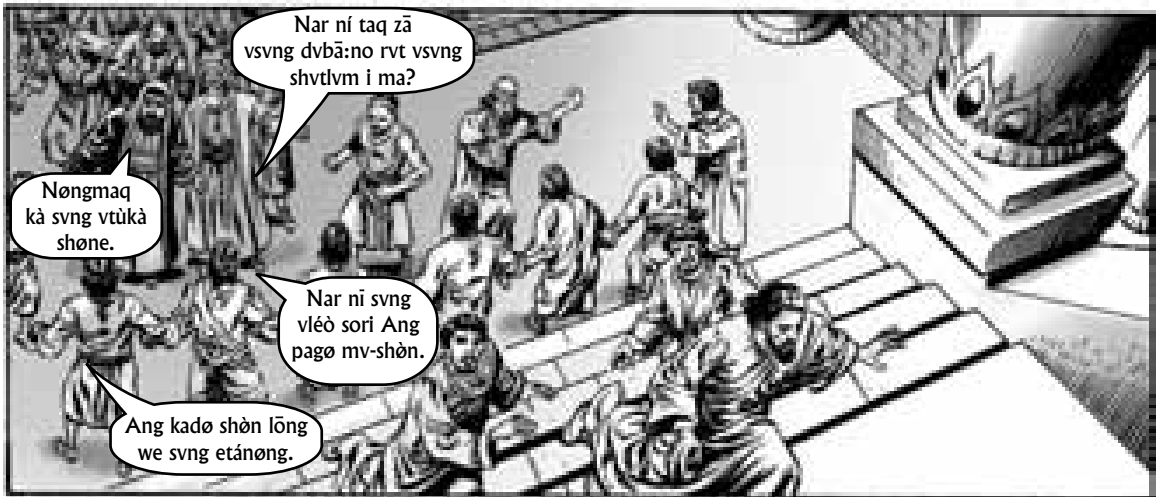

Ang nõ Gvray
kaq Vpe, wae. Gvray
ó tíqrām taq sūnshle.

Mvhūmdvng
lú:ngi ewvpnøng.

Eshvtvng.

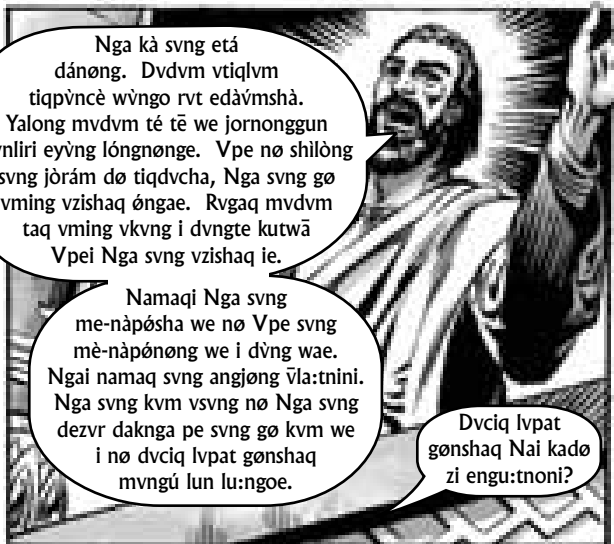

Nar ní taq zā
vsvng dvbā:no rvt vsvng
shvtlv̄m i ma?

Nøngmaq
kà svng vtùkà
shøne.

Nar ní svng
vléò sori Ang
pagø mv-shøn.

Ang kadø shøn lõng
we svng etánøng.

Nga kà svng etá
dánøng. Dvdvm vtiqlvm
tiqpvcè wvngo rvt edávmsà.
Yalong mvdvm té tē we jornggun
bvnliri eyvng lõngnøng. Vpe nõ shilõng
svng jörám dø tíqdvcha, Nga svng gø
vming vzishaq øngae. Rvgaq mvdvm
taq vming vkvng i dvgnte kutwā
Vpei Nga svng vzishaq ie.

Namaqi Nga svng
me-nàpøsha we nõ Vpe svng
mè-nàpønøng we i dvgng wae.
Ngai namaq svng angjøng v̄la:tnini.
Nga svng kvm vsvng nõ Nga svng
dezvr daknga pe svng gø kvm we
i nõ dvcíq lvpát gønshaq
mvgú lun lu:ngoe.

Dvcíq lvpát
gønshaq Nai kadø
zi engu:tnoni?

Dvgvmrv̄m vyálshiri shvngbe nõ
Ngái gøngò kà svng tào nõ zun lõng we angrí
tuq rāe. Shvla we wao ri shvla we lun lu:ngoe.
Ma-shvla vsvng nõ svmi mongdan lõvme.

Yapè nõ noqshi
tvra svng vtù we ie.
Kagói shivm vsvng kaq
dvzun lú:no ma? Gvrayí
wā gønshaq zi lu:noe.

Namaq Nga svng me-kv̄mn̄ng, Nga ðong daknga ðang Yohani gø vshõnshaq ie. Shansher karu mv̄me yv̄ng gø shõn ya:nga. Kadvtutshurii gø shõn ya:nga. Yari nõ shvkse ie.

Ngai namaq svng shvr̄ai we nõ m̄-i. Namaqi c̄v̄nlvm ðv̄pvt Moshi taqkeni ezi yv̄ngsha we ðvr̄a lù:ngi namaq svng shèràv̄tnõnge.

Tup rà we nõ yapè ie. Ang nõ Meshia ie, wa nõ shaqrerii gø vt̄oo ma?

Karu vrushurii gø Meshia kayvng keni ði ðaq we shvl̄aw̄ mv-sháò. Inigø nõngmaqi shai we nõ Galili rv̄gaq keni shõngkõm rvm̄làngli angepe ie.

Nga kagó ónga we nv̄ng kayvng keni ðong daknga we namaqi eshánõnge. Rv̄gaq yalong svng Nga nõt keni w̄ ðong daknga we m̄-i, Vpei ðevr̄ daknga we mv̄ng ie. Inigø namaqi Ang svng me-shánõng. A:ngi nõ Nga svng eshánge, wervt namaq yv̄ngsvng ðevr̄ daknga we ie.

A:ngi kadø táo ma?

Shvngbe svng A:ngi sháòe.

Yalong nõ ðv̄dvm vt̄qr̄a Meshia ie.

A:ngi w̄ bøa we jor̄nonggun bvn̄li mv̄dvm téw̄ Meshiai w̄ lù:ngoe, w̄ ðeda:mo ma?

Noqshi tvra svng vt̄úshúpè svng etv̄pn̄ng.

Vsvngri Ang svng kv̄me. Ang nõnggøp laqw̄vmshi.

Yapoq ðvj̄a gvza ma-shvl̄a.

Døngman long svng bál vsvng nø ishøt igvn vle. Kadø ie wani angmaq nø bál mvsøn shøm lønge.

Vsvng kaq shvrím shvráo vsvng nø ishøt igvn vle. Angmaq svng nø Gvray angceri wā tō lú:ngoe.Ngvnshari svng eshøngshinøng, shemánānøng.

Bál vsvngri Nga yvng èaq ránøng. Shansher Pvlace ezi daqñøng nø namaq vdøngø vl daqe. Wekvt namaq taq dvcíq lvpát gønsshaq ezi daqñøng.

Ang shønkà nø mvra vl vsvngri dø ma-shvím.

Ang shønkà nø vlē yà:ngi we 4000 nøngrām taq dvtan ya:nga pē ønge, wae.

Nga yvng svng Ang eshølvtnøng, namaq dvhø taqñi ripme. Pawá mè-tvpnøng?

Ang ídvng wā kagø gø mv-shøn dvr.

A:ngi nø shøngnøt nvng vchutnaké ràri shø:noe.

Ang nø vyá tiqè ie, namaq nø vyákà svng ekvímñøng. Farisiri nvng svrari Ang svng kvm ma? Ang nø shí vpøe.

Yaqdø:ngi Nikodimu nø Yesu yvngsvng dí rai.

Ang mv-dí vzvngkaq, táo vsvng nvng shøn vsvng kaq nøngmaq dvrái vgá:mo we ma-vl.

Nikodimu nà gø Galili vsvng nàpōá:mi ó? Shansher karu erøð, Meshia nø Galili keni mø-i løng ma? Yuda mong Betlehem keni í løng nø Dawi angece í løng we mø-i ma?

Mvsháo vsngri
nø A:ngi yùmkà
svng tæe.

A:ngi shvngbe
svng vtvnā lú:noe.

Ang kaq vtú lú:no
we dvra svra tiqpe pàrvt
ma-dvzva:tno ma?

Nga lamboq
kàngédú tiqpe vle. Ang
nø mvdaq we tiqpe ie.

Dvra svra wepè Yesu
svng vhõm dvpéshi rai.

Dvràlòng taq
kadø wæe?

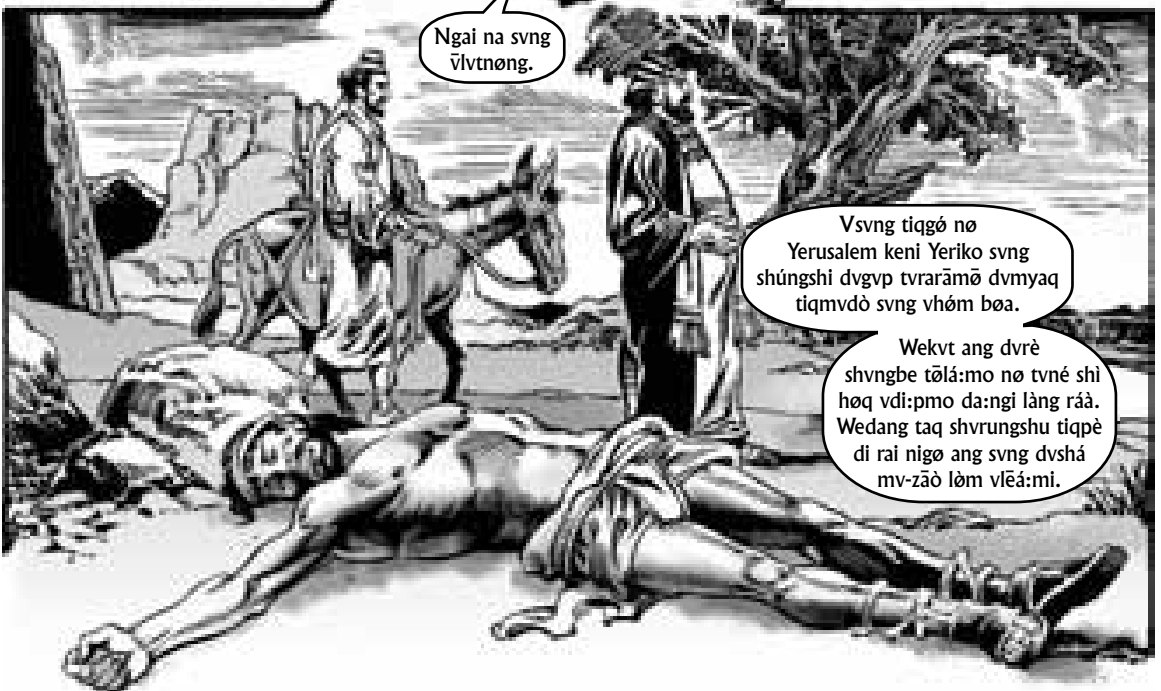
Svrapeá,
gønshaq dvtut
lunlvn ngai pà
wá rà ma?

Na Gvray kaq shongshi
ràe, nà tiqdýng vsng kaq
gø shongshi ràe.

Na ewā dø ie.
Shongnø:tni nø dvràlòng
svng dvgõm lú:noe. Tiqdýng
vsng kaq shongshi longsvng
Gvray gø shongshie.

Nga kýmè. Tiqdýng vsng
nø kagó ie? Shvngbe svng èshòn
we i ma? Mø-ini, svngmv-gým
Roma vsngri kaq ewā ma?

Ngai na svng
vìvtngõng.

Vsvng tiqgø nø
Yerusalem keni Yeriko svng
shúngshi dvgvp tvrarāmø dvmyaq
tiqmvðø svng vhóm bøa.

Wekvt ang dvrè
shvngbe tølá:mo nø tvné shi
høq vdi:pno da:ngi làng ráá.
Wedang taq shvrungshu tiqpe
di rai nigø ang svng dvshá
mv-zào lõm vléá:mi.

Shansher tǝngnǝ taq bvnli wā we Lewi vsvng tiqpeí vǝhǝma:tna nigǝ ang svng ma-dvba:ngo lǝm vlǝá:mi.

Shongnǝt vl rǝe, wā da:ngi shongnǝt mǝ-deta:no ninǝ pà vju vl ma? Tiqđvng vsvng kaq mv-shǝngshi vsvng nǝ Gvray kaq gǝ shǝngshi mv-shǝo.

Lvngđǝm taq, Yuda vsa:ngi mv-wá:mo we Samari vsvng tiqpe dí rai. Dvmyaqi vǝhǝm dá:ra nǝ tvnene shi we vsvng wepe svng Yuda vsvng ie, mv-wá.

Shongnǝt keni ang svng dvbvnglvm nǝt rvtshie.

Samaripǝi nǝ ang đvmmá svng ci wááǝ. Ang shongnǝt nǝ nonggǝ:pni wa mǝ-i, kvp zǝ:mo nǝ dvbā:ngoe.

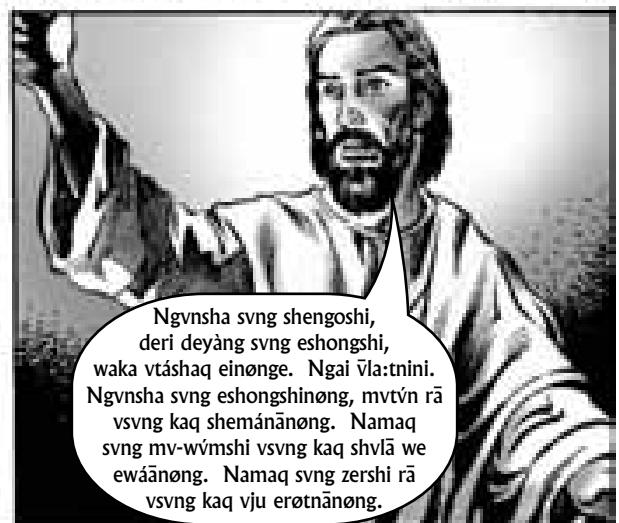

Samari vsvng pei nǝ zǝpǝ svng ang gǝmrang taq shvrú:ngo nǝ zaqlǝ chǝm svng tǝǝ. Ang bān hǝq vsú:noe.

Vđúá:mi, yǝprǝ taq shvlwā vyalshi elun lú:ngoe.

Ang svng vsún đvpǝ zǝng rǝnge. Mvzvń bé vdu nigǝ mǝpvng nga đǝng rǝng kǝ teqlvm ie.

...αρχή ην ο κόσμος και ο κόσμος
...προς τον θεον και θεος ην

9 TUT
VTIQLVM GØMLARI NVNG
KASHVBÓNGRI

...ον παντα...
...ωρις αυτου εγενετο ουδε εν ο

Vra tiq ni taq,

Ngai ýmpa ým mv-lúno we mvme vlé rai.

Døtshā nvng bvlōng bvlāngri mà-késhaq nø shilvm wā ie, cúnshi meyó keni nø mà-ké mv-daq kéní ràe.

Nga zvñgni vlēngvm pà ie. Vlēám nōnglā dvgvp nø vsvngrii gvza napóng we tiqpe ónga we, akvtnø namaqi èyñgsha dø ie, mvcháng daknga.

Akvtnø na svng vpólvm nø dvcōó, mñvggving tiqpe svng nø.

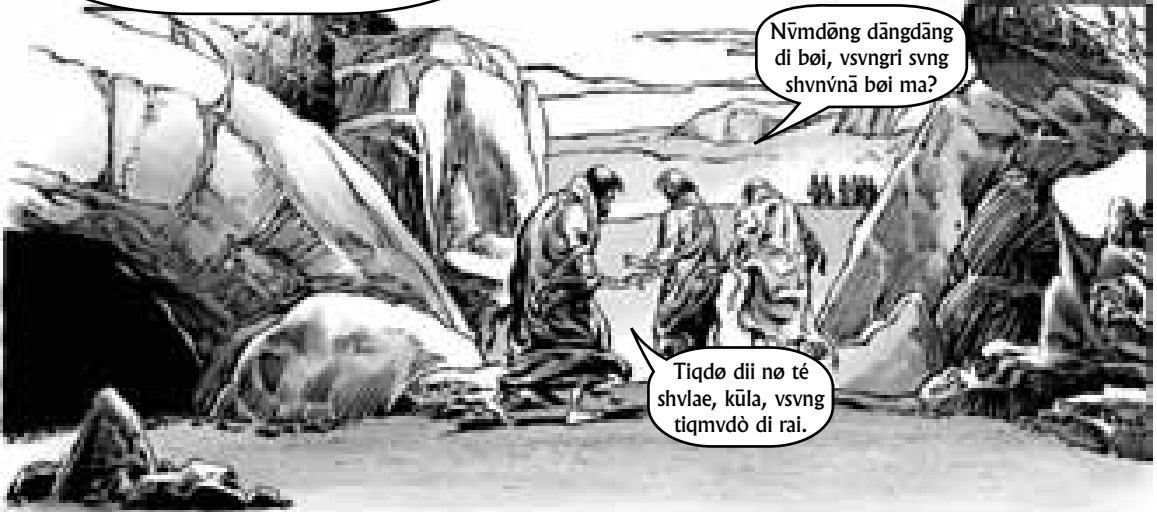

Nvmilat dvgvp nø zā lõng bāná:mi nø nga chømmè nvng cvmreri svng gø yñg lún na ie, wvng we ie. Yayvng vl we tiqcé nóng óng ránga. Yayvng vl we vsvng bān nø lõvm we tiqgø gø ngai mv-yñg dvrò

Vzvng dvgvp nø nga chømméi cvmreri shōla:tno nø vrúm keni tvngshi rā we, akvtnø nvnnvn mv-di bøi. Cvmreri té bøi nø nga svng yñg mà-zaqshi mvdvm nø mè-meshví bōnga. Shōng lõng nø té shvlae.

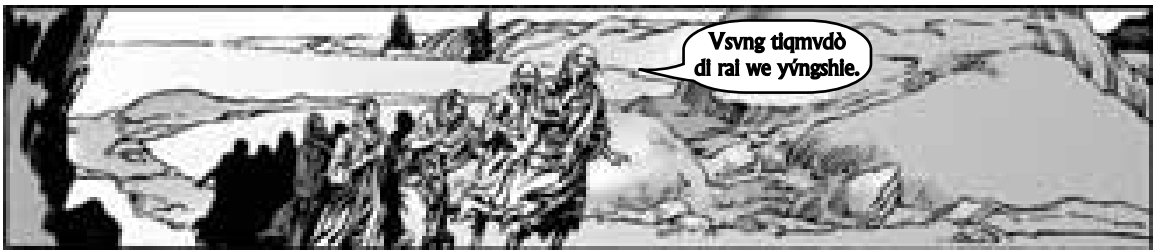

Vdè nø vdè svng dvsházā mv-zánshi. Akvtnø kagóí gø pà sūnkā mø-ívmsha. Gvrayi gø nàná bøsha. Có, vmlvm røtshíá:mi.

Nñmdōng dāngdāng di bøi, vsvngri svng shvvnā bøi ma?

Tiqdø dii nø té shvlae, kūla, vsvng tiqmvdø di rai.

Vsvng tqmvdò
dì ral we yǐngshìe.

Kūri lǐngasvré
svng nà yáshìng.

Yarvgaq keni
èlúshìng, nòmтуquqri,
kú rvgaq taq èshì yǐngnòng.

Nòmтуq eǐnòng rvt
Gvrayl engǔnkénòng we ie.

Có, Có
kèlǐngnòng.

Mv-shèr, Mv-shèr,
nòngmaq shǐngbe
mv-shè:ri.

Mǐnggǔngri ie, shǐnǐng
svng vǐvpshì mv-daq, mvnggǔng
nò zín rā pvǐ ie.

Dvshà ezāshà, tāmǒrcè
tōl naqshìlvǐm dvbǐng.

Svmaqce ezìnòng,
wekvǐ lǒvme.

Mepǐng kaq eyǐlshì,
nà nò mè-shèr.

Mepǐnglap svng
mǐme eyǐlshìng,
namaq dpǐvt tvra yǐngò
vǐlvǐm gǔlā ráie.

Mè-nànvǐshì
ránòngnǐ, nòngmaq
vzvǐng léshì bǒini.

Gønshaq dvtut we lun
mvyø vsvng tiqgø svng
Yesui shvngø:tnoe.

DVCIQ LVPAT GØNSHAQ

Dvciq lvpát gønshaq yǎng
tuqǎm we bvngka nø mvchíme.
Gong vsvng gø cǎme.
Vmǎnglǎm yvng tuqǎm we
bvngka nø gwaqe. Gøng vsvng
gø luqe. Angmaq nø svmi
mongdan tuqǎme.

Namaq nø mvchím
bvngka taq egøngnøng,
tvra gø mvcóme, gøng
vsvng gø mv-luq. Kángé angní
taq Vkgangpeá, nøngmaq gø
Nàðri ishàe, ým vnatshai nø vju
rø:tnie, Gvray dvpvt shvrungā we
gø waie, Na bvnlí taq cang gø
lǎng yǎngsha, kà gø dvtut
yǎngsha, wā lǎnge.

**Ngal namaq svng
kadvgvp gø mv-shá dá:rí.
Ma-shvía we ewånøngri
namaq nø Nga
kení èrvíshívmnøng,
vǎlǎm í lǎnge.**

Weyvngø angmaq
pvlace gø shí mv-sháð,
svmi gø vmaq mv-sháð,
dvsha we nvng svmi
mvyø nø dvciqciq
dóðvng wā longe.

Yesui mvshöl
tiqlong
shvngö:tnoe.

Mvgám tiqpe nõ gwálvm
shvlárii nõngör wá dvcöpshi nõ v́m aqlvm
shvlárii dvtöqshi nõ vle. Ang nõ nõtdöng
nõtshvlá vsvng ie. Inigö ang vdé dvpvt wá
dvdvmshi we tiqpe ie.

Ang gømsung
vshéri nõ tiq ni
mvdvm tiq ni
luqá lú:nga.

Shvboy keni vché we
vmpàshiri wáng bvngka
taq vyálshi nõ røtnv́m
pe svng ezí bønong.

Mvgämpéé, shvlae,
gvza dvbu dāe.

Ná, ngá
vkangpei ná svng
ezí bønong, wae.

Gvray jeju svng oqá.
Gvrayi nõ zømdvng
dvgvp dvbvng, vché
vzut gø dvbvng lune.
Nvkangpe svng oqá,
wae, äa:lo.

Nga dvrè luq
ḿvnshi lú:ngi,
yamvdvm tē dø
dvrè rvdálv́m vrá
tiqchøm walvm
ie, wae.

Weyaq taq -

Na nõ vsvng mv-gv́m
ele, deyaq ná lā èshv́m nlnø
ná pv́lacc nõ kayvng svng
tuqvm ma?

òòòkk... à... èèè...

Vsvng tiqgø nõ shv́m kv́t
kàngélv́m angni tuq rāe.

Shv́m mepvng
kàngé rāe.

Mvgàmpe kò:mo dvgvp Lazaru shi bòi we svng gø dvdvm rò:noe.

Á, ròtnūmpè shaqrèpè Lazaru í dá:ri! Yaqdò:ngi shlap we í dá:ri. Ang nò mongzøl we mvrshvm ie.

Lazaru vnàng nò ninà kòmrà taq kòmlvm gàri taq tò bòa. Kòm dvbvng vsvng ngø vsvng ma-vl.

Inigø muqlang dvzvri dí daqi wei muqlang svng vbün bòa.

Vnvpmpè Lazarué, na dvpvt dvbuie. Nøngmaq dvbui nò vtòie. Tvñ tiqkv zàlvm dvshàlvm ma-vlá:mi. Na dvpvt dvbu boy svng egòng rà.

Á, dvbulvm nò shòn mv-tòmshi! Shìvm mepvng yadvngte dvbulvm vl lōng we nò tiqkv gø mà-dvdvm dvrò!

Mvgàmpe vnàng kóm boy taq nò vsvng gvza kòme, gvza vnvp we dvgvm taq kò:moe. Ang gømsung svng mvrø:tno ri nò, zaqshøp kadvngte vmē ràà we shàlvm rvt kòm rai.

Ang nò vsvng shvlá ie. Tiqkvtkvt ang shongshi we vsvngri kaq vhrshí nò shòne. Inigø vdè mong nvng vdè pvn svng shongshi we dāng taq nò gvza kým vrvm nò nøtløme. Vsvngrii ang svng kadvgvp gø dvdvm rò:no nò vpòd we tíqpe ie.

Akvť ang nò a:ngi lúnvm vdū we zaqshøp vtoshilvm rvt búngá:mi. Ang pvlace nò gvzadvbulvm yvng svng tuqá:mi.

Inigø mvgampè nò vlēlvvm mvsøn mv-vl we svmi mongdan svng tuqám we ang sháshie.

Echvng
daknga, Gvrayá,
vkat mv-zánshi.

Abraham Gvrayé, dvshá ezāng daknga. Wekvt
Lazaru gø yvng bæa. Vkat lōng mv-zánshi,
Lazaru āng wūrham keni ti tiqgárcéi dvbvng nga
pvlè svng lédeshak dak dø dezvrāng daknga.

Iniñø Lazaru Vpe chøm
svng dezvrānga nø nga vn̄m
pungwapè yāyvng svng mv-tuqlvm
dvpvt svre laqdvkutná:mo.

Dvbvng shvla ninø dvbvng mvýōnge.
Iniñø nà nvng nga dvhø taq naqciqriq rvnaq we
svmitidøm kvroqhwámwá:mi dvrøtdvhvng.
Wervt nāmaq pā svng nongmaq dí mv-lunshi
dø nà gø nongmaq pā svng di ma-shvla.

Weyvng
kadvtutshuri vle.
Shansher karu svng
laqcvn̄.

Iniñø welong wā nø
angmaq dvpvt mv-bá, shi yvng
keni zun lōng we tiqgói shø:no
lōng rvt nø téwa angmaq
nøt língshi lōnge.

Shansher karu svng mv-kvm
keni nø shi yvng keni zun lōng we tiqgói
shvngø:tno niğø vshōng ie. Mv-zíshíá:mi.
Angmaq vdè nøt rvwv̄nshi ràe. Angmaq
dvpvt nga gø nøt mv-shøm, nai gø
angmaq dvpvt kapà wá ma-shvla.

É, vn̄mpéé,
edí rā, yāyǎng
dvpó yülē.

Vkangpeá, ang
nø laqí, angmaq
dō i ri dvpvt nō
mv-zishí:mi.

Shansher karu taq, vsng
svmā dvchap mv-daq, wae.

É, nga gō
noqshi vsng,
kvm vsng
tiqmē òngae.

Sataní nà svng
shēmàn bōi, na dvpvt
nō svmi mongdan ie.

Nga dvpvt nō
mv-zishí:mi, cǔm
dvǎp keni yāpǎn wǎngǔm
vsng òngae.

Gvray mvrđvng taq nō
mv-zishí:mi, wālv̄m mv-vl.
Na mvra rvt na nōt elǎngshi keni
nō mvra chutna we lun nō
gōnshaq lunlv̄m ie.

Nga pvlace nō cáng wur
taq vl. Inigō Gvrayi nga
svng nātōng keni nō...

Ang taq satan
dǔnzōnge.

Mepvnglap
svng eyilshi.

EĒEM....

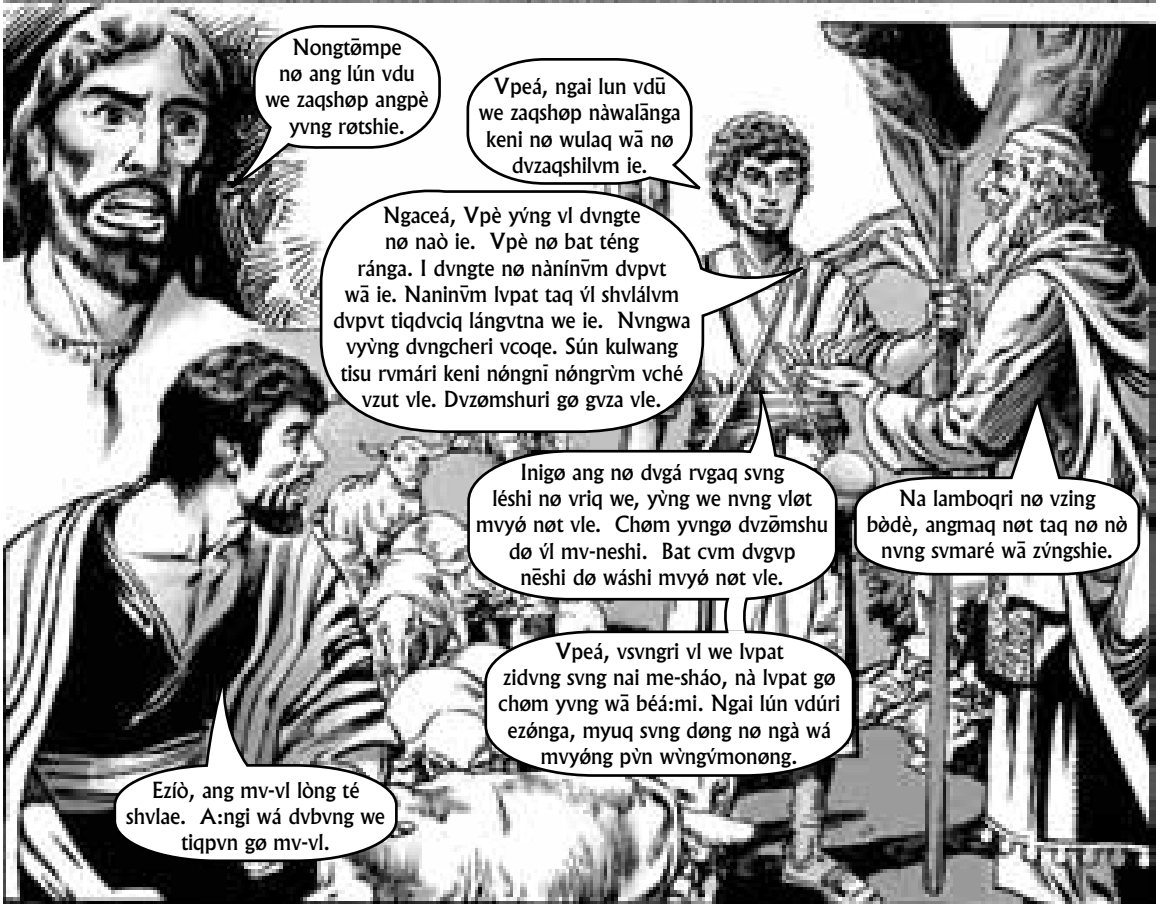

Vsvng tiqgø
taq angce vnipe vle.
Cvm pe nø ang nøt
wā tékaq cvnshie.

Shengøt
daqsha, tá
mvyøie.

Nongtømpø
nø ang lún vdu
we zaqshøp angpè
yvng røtshie.

Vpeá, ngai lun vdu
we zaqshøp nàwalānga
keni nø wulaq wā nø
dvzaqshilvm ie.

Ngaceá, Vpè yvng vl dvnge
nø naò ie. Vpè nø bat tēng
ránga. I dvnge nø nāninvm dvpvt
wā ie. Naninvm lvpāt taq vl shvlālv
dvpvt tiqvcvci lángvtna we ie. Nvngwa
yvng dvngecheri vcoqe. Sún kulwang
tisu rvmári keni nōngni nōngrvm vchē
vzut vle. Dvzømshuri gø gvza vle.

Inigø ang nø dvgá rvgaq svng
léshi nø vriq we, yvng we nvng vløt
mvyø nøt vle. Chøm yvngø dvzømshu
dø vl mv-neshi. Bat cvm dvgvp
nēshi dø wāshi mvyø nøt vle.

Na lamboqri nø vzing
bødè, angmaq nøt taq nø nò
nvng svmaré wā zvngshie.

Vpeá, vsvngri vl we lvpāt
zidvng svng nai me-sháo, nà lvpāt gø
chøm yvng wā béá:mi. Ngai lún vdúri
ezōnga, myuq svng dōng nø ngā wā
mvyøng pvn wvngvmonøng.

Ezió, ang mv-vl lōng té
shvlae. A:ngi wā dvyvng we
tiqpvñ gø mv-vl.

Angpei angce nongtømpø svng
zaqshøp vwāfāo. Angcepe gø myuq
rvgaq taq shvbyoshilvm būnga:mi.

Anglōng lè,
yalvpāt vhang lōng
nø! Akvtnø kagøi
gø nga svng øp we
mv-vl bøl.

Nōngtōmpe nø,

Á, yalong nø ngai
dvdvmo mvdvm dvgung
vl dá:rié! Vsvng kũ mvdò
nvng chøm kũri gø
angjøng hing dá:ri!

Shvlá vtng we
tiqkok ngāshi nø
vllvm ie.

Yalong gvza
shvlae, ngai
ngálvvm ie.

Zømdvng keni nø
gō lunshie. Dvzømslu
vyang yaqdøng vle.

Kagø gø yāmvdvm
dvpø dāmv-røt rāni. Nvpni
vdām svng vvwingshøngvmm
nø lamboqri nvng
dvhømslilvm ie.

É, yavng di rai we
kagø ie? Shigung vsvng
i ma? Ang mvrshvm
vnpme.

Yavngø zing
wacè vl meyø nino
gwalvm teleshi nõ
nongbør dechipshi.

Vnpme, yadung
egwåd kvv té
nanvp lõnge.

Dørøm vmpa
tiqrá vm lú:ni lõng
nø gvza shvlae.

Ang nongbør
dvchipshi bæi kvv
ma-nvp ma?

Rvmnvppe na lvpav taq
dvbúlá:mí dvn leqzøng.

Shongnøt
nvgv mvrøt
buq nõt

Dvzømshurié,
rvmnvgri svng
tvn gø nõ
elvgävtngøng.

Na evl yvng vsēvmshi, ngānī wā lshàe.

Chòm keni vsārám we nongtòmpè nò dvgung vl we chòm taq mvme vlé dō vl daqi. Gòmzung vdá dō tiqdvcha lamboq gø vdáe.

Tiq nī keni nò ang vdá we gòmzung shvngbe dnbunø:tni naq dvzvrshi bøi. Iwe vdá we lamboqri wedøni vlāoe.

Na gòmzung mv-vl ewā we nò kadø ewā we ie? Mvgampè wa nò sū:ni kē.

Yayvng vlrà dvpó gvza vhänge. Vlēám we gømrang dvløtboy taq vlóngkei kē nga gvmsung pvt béa:pmi. Ngái lún lóngòe, lvnò we!

Na gòmzung mv-vl, wá meyo ma? Na wñshilvm èdvñshiap we nga belaq dùng nò kadøwā wñshilvm ewā ma?

Ngai dvdvmò we nò, nvpei nga svng bvnli nvng dvrè tiqmaq ezøng daknge, lvnò we ie.

Bvnli, Bvnli...

Yadvngte nømtuq pvn nina rim vdū rai we nò dvdvm mv-røn bønga. Nga rvmnvng vdänge, wvng vlømshøng bønga long nò -

kà gø mv-tvngshí:mi. Inigø yalong mvdvm té shvla we bvnli lāshi ràe.

Gūt, Gūt, Gū, Gū...

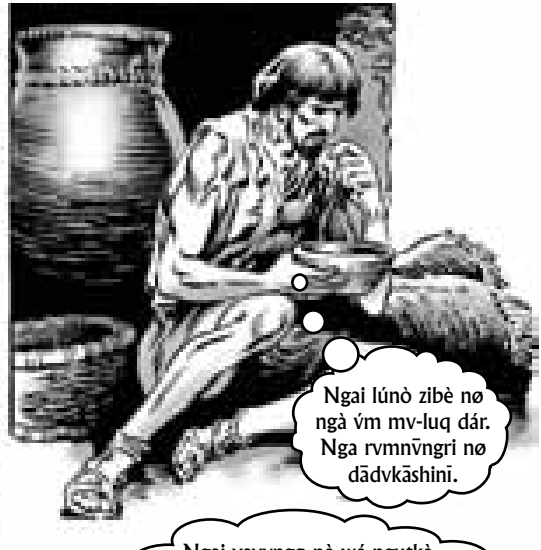
Gwé... gū, gū...

Shi...

Na zálvm nahó:mo weó ngào pà singe lè? Bvbò ebúng nò waq eroqá:mo. Watwat edi, mō-ini bvnli mè-lún daqóé.

Shvlae, Vkgangpeá, akvt dílvn ie.

Ngai lúnò zibè nò ngà ým mv-luq dár. Nga rvmnvngri nò dádvkáshini.

Nga nò svngdálni óng dvrá! Nga vtýngvm nò shuq wýngshóngvm ninò shvlá ma? Ngai lun bonga we zaqshøpri kutwā béa:mi. Inigò vtō rá kvtwā shuq wáshi gø shvlae.

Ngai yayvngø pà wá ngutká mv-óng daknga. Zònge, svrí shònge, mv-jør, waq vmpa keni svmaq vm kvv wā í daqe. Vpè chøm taq vshuqri nò dvká shvlá vm kē! Nga vtýngvme, É, mō-i. Vtýng nò ma-du.

Vtýngvme.

Svngdál eie. Gømsung ma-dá tvra dí pà i ma?

Mvme vlé dø di rai kvv chøm svng yùl rai.

Kadvngte ma-lé dvgvp chøm svng tuq rai. Chøm tokngvmnòng gø ngai lunlvv zaqshøp nò pagø mv-vl. Vpè kaq nga nímshilvm nò, Vpéé, nga mvra echutnanga, nvcè vl ma-ong, na chøm taq shuq tiqgø dø esunà.

Kū, vsvng tiqgó dí rai.
Nga nē nò vžvng dō mv-zvr. Iwe, ang
svng dvjakngonòng nò vmvng yà:ngi we
nongtōmpè dō vshvm we tiqgó ie.

Angjóng ie. Gvza
svróng ya:ngi dō
yvngshie. Vpè nvcè
nongtōmpè óngae.

Ngacèó...

Ngacèó,
nàtvng rai ma?

Vpèá, ngai gvza
vléng bōnga.

Nga nò nvcè
vl mã-pōng.

Nōngmaqi nò eshi
yà:ngi lá:ni we ie. Akvt ezūn
lu:ngi we ie. Na svng dvshan
dvsher we bvnli walvm ie.

Chòm svng chàng shini
me-gongni. Ngace nà dvpvt gvza
vnpv we belaq nvng chōpdon vshuqrii
elvngavtne. Na wurdvchōp mà-dá eie,
angshvr zilvm ie. Vmving ya:ngi we
ngacepe yvngshi rai.

Nvngwacè shù
go eshvtñøng, yadø
dvbui we rvtø taq vm
aqi nø boy wai.

Gvza vpø we deni
taq dvbú debvngvtshari
shvngbe svng oqa.

Angce vlatpei
nongtømpe tuq rai nø boy
gvbà wáàø we døm bøa.

Zaywa shaq
nvng göngcing shaq
táshie, kadø ie?

Nvnñmpè tuq rai, zà
sori tuq rai we í dár. Vlatpe
tuq rai kvtt, nvnñmpè tuq rai rvt
nvpè vtvingshaq dvbue, vbvø
chøm svng egøngvm.

Svngdálri yíng rñmshi
ma-mvyøng. Ang nø mvra
vdong taq shvraq mv-sháshi
vl bøi we ngai shángøe.

Angce vlatpe kà vshuq
tiqpei angpè yíng dvtá bøa
dvgvp, angpè nvng kà
vtoqlvm búng daqi.

Vpei cãngø we mvme vlé rai,
vmvngá:mi lvnøe. Ang svng tvnéne
vnáshi daqi kē wā yvngshi rai.

Vl mv-sháshiri dvpvt
dvbu lõng svng dvðvm vtøkngø.
Weyvng svng nga mv-døng.

Mvshøl yalong vtvingshaq
tá byøe. Na shøn meyø we nø
nøngmaq nø Vlatpe ó vbú:ngie,
wá meyø we mø-i ma?

Vnà vdá vsa:ngi
nø laqtáo.

Wepe svng vyáshi ræe, vsvng shvngbe ang svng shvwéshie.

A:ngi angmaq vlómshilvm wááo rvt ie.

Ie. Inigø yalong nø ma-shvla we vlómrá ie. Mvra vl vsvng nø dvcic lvpát gønsaqs svng vlómshilvm mv-vl. Ang nø shilvm wá ie. Tvn dørø:mi kadvttushupe chøm taq ká vráshilvm ie.

Galili svng nongmaq tiqdvvp narshia:mi. Tiqmaqi Nga svng tvplvm edvne. Angmaqi Nga svng wurgang taq nátaq nø eshvng bønge. Inigø vshøm ní mepvng zun lønge.

Ang kadø wae? Shi yvng keni zun lønge.

Ngai gø mv-cingø, kashvbong dõini.

Svrpeá, watwat. Martai vsvng dvzúra:tna. Ang nvmpe shilvm dø zæe, wae. Ang svng gvza shù:ngo we mø-i ma? Cancan dí lun ninø ang záyvng bãn longe.

Lazaru zæe, cancandii.

Dõng daknge, wáká Mari Marta kaq detá dánøng.

Shilvm hòq nø mv-zá, Gvray dvgung búnglvm dpvvt ie, wæ, gø vldvng ie.

Svrpeá, Lazaru zæ we vni ní íá:mi, tvrarãm taq vni yaq í rvt akvt dii nø ma-du ma?

Nvpni díá:mi, Gvray dvgung svng yvng lú:ngie.

Svrpeá, vbi ní vlé rai, nongmaqi dvbvng lun lú:ngi ma?

Lazaru nø shiá:mi. Nga weyvng mv-vlvpma løng nø vdue, Gvray dvgung svng eyvng longnønge.

Lazaru shi bøl.

Yesu nvnq coqcvnri tuq rai.

AAA...

Ma-duá:mi

Dvrvtcè Lazaru

Vdàmlapmō laqçāō.
Yayvngō Farisiri vl rvt Ang svng
tvp lú:ngo má ma-shá!

Nnvmpc
zun lōngc.

Kangpc cancan etuq
ninō mv-shi we! Akvt gō
Nai wá engu:tnoe. Na
erōtkà Gvrayi táōe.

Lvngdōm ni
taq zun lōng we
nō shāngōe.

Nga nō zun
lōng lōng nvnq
gōnshaq ōngae.

Shivm nigō zun
lōngc. Nga svng
kvm nō zun lōng
gō nō dvcīq lvpāt
vrá mv-shi lōng.

Nga kvme.
Vkanpc nō dvnkà
dvhō:mo nō tuq
daqi we Meshia i we
svng nga kvme.

Marta nō Yesu nvnq
kà vtoq bēi mepvng
Mari dí rā dō vsvng
dvza:ro wei gooe.

Ang nō dvgv̄m
yvngō vl nō
shvngōshie.

ÓÓÓÓÓ...

Kangpe yayvng
evl ninø vn̄mpe
mv-shinī we!

Ang svng kayvng
nāyālvpsā?

Ang svng
vtvngshaq
mv-rø:tnoe.

Yesui Lazaru svng
kadvngte shongshi we
eyvngnøng.

Nēmānri
yvngshi dvza:ropei
Ang rvmvngpe svng
nø mv-shi dø wá
mv-lún dá:rà.

Lóngkømgøm
elùnøng.

Ang shiám we
vbi ni vlé:mi,
dāvngàvpni.

Nga svng ekvmnøng
ninø Gvray dvgung svng
yvng elun lóngnøng,
wvng we mø-i ma? Akvt
dvgvmwvngøm elùnøng.

Vpeá, Nga røtká
svng etángāngá rvt oqa. Nga
svng kadvgvp gø etángāngá we
shāngøe. Inigø gurhøm taq rip we
Yuda vsvngri loksok rvtvø, Nai Nga
svng dezvr daknga we svng kvmlvm
dvpvt Ngai yadø wvngøe. Na
dvgung laqbvng lōng.

Lazarué,
Ebúng lǒng.

Akvt Ang bvnli wā
we nõ lõmlē íá:mi.

Ang nõ angdái
shvbónshi we ie.

Zunlvn nõ mv-vl,
vngàa:pmi.

Ang mv-ding we
vsa:ngi shá bõo kvtnõ
Ang svng tvp shvlae.

Yalong
svng nga
mv-kvm.

Bón mv-daq.

Gvray dvngung
shvri:ngi.

WKK...

Dvzün bõa,
Marlái!

Vbi ni mepvng
zün lú:ngi.

Shiappè Lazaru nò ang góng laqtū:ni vdøpshaq i we dvgv̄mr̄vm keni vdām svng lēshi daqi.

Epōnānōng nō dī dezv̄mōng.

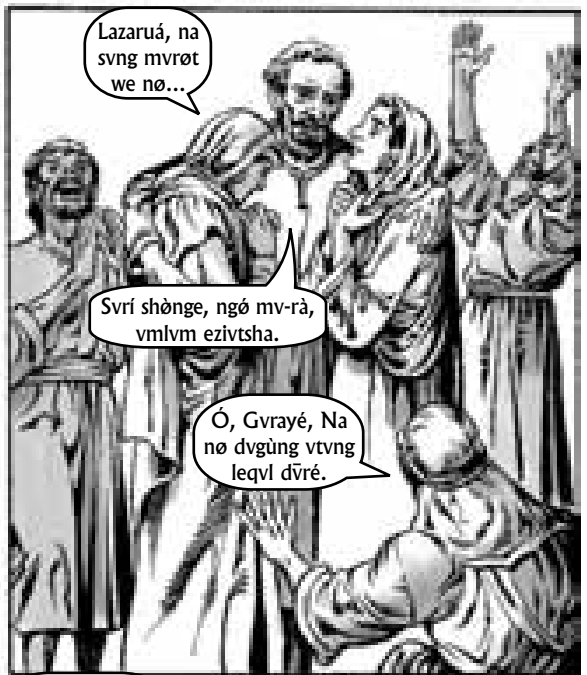
Gvray nī mō-i ninø yadø i p̄vn wá mv-lunshi.

Pà ie? Watwat epōnānōng lè.

Na èshiap we vbi ni vlé rai.

Svrapeá, pamará. Nga svng yadø í dezvrà we nø Na eie. Dvbnvngshu nø Na eie.

Lazaruá, na svng mvrot we nø...

Svrí shōnge, ngó mv-rà, vmlvm ezivtsha.

Ó, Gvrayé, Na nø dvgung vtung leqvl dvré.

Nōngmaqi ȳng bōsha long svng ekvmnōng ma? Yapvn kagóí gø wá mv-ngu:tno. Lazaru vnāng nø ngvtlūng mv-wā vyà:lò we ȳngv̄pma.

Farisiri nvng karu vruri svng watwat dvtáá:mí.

Yerusalem rii tá bō ninø, Ang svng koqkvm z̄vnglv̄m wá lú:ngoe, watwat tiqvp̄nvn wai.

Deni nø Yesu dvdvm vtiquvm gvba wá bōa. Shi vsvng dvzun bōa. Ya:ngo ri shvngbe Ang kaq kvm hōq ia:mí.

Má-lēshi, A:ngi wao bvnli nar dvzvr ræe, mō-ini Ang mēpvng z̄vn vsvng luq mvnshi longe.

B̄vncht tē lōng ninø Roma vsuyaqi nōngmaqò vming kvngri wāshi bōe. Mongdan mongzöllvm long svng angmaq shonge.

Inigø Yesui nõ
Roma vsuyaç svng
vtù nõ vjángshi pvn
tiqkvt gø dvbũ:ngo
we mv-vl dvr.

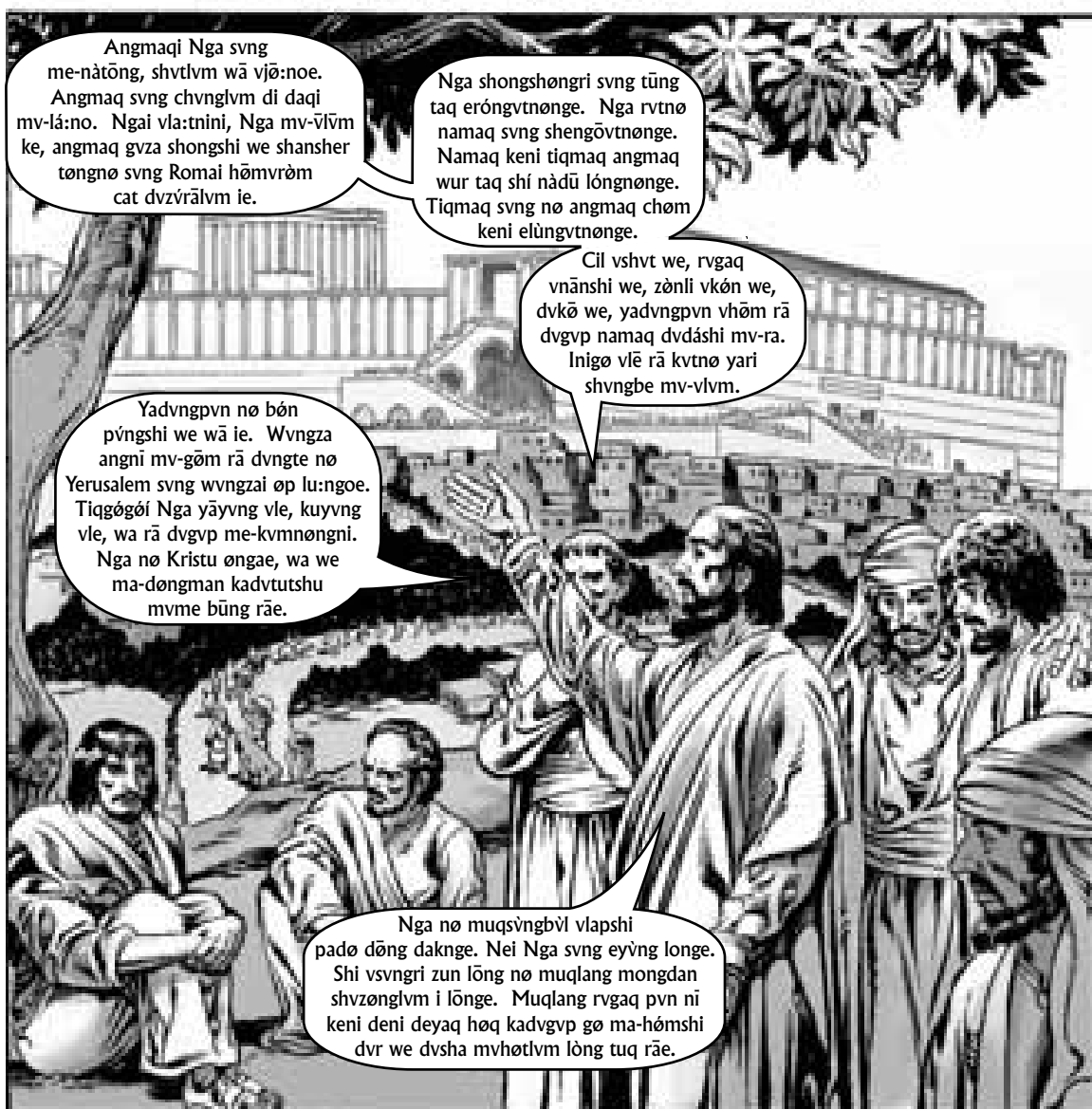
Ang shònkà vtvnghaq mv-gvm.
Vsvng mvrđvng taq nõngmaq
svng vkò einõnge, wae. Nõngmaq
svng nàhõie. Nõngmaq svng
chaqđvp tí mè-lá:ni.

Ang svng shvt
ràe. Ang vdè
lvzùn lóng đø wá
nõ mv-shao.

Gvza ma-léke
bøn lõnge. Nõngmaq
noqngøm tvra
ma-cat dvgvp cancan
bøn longe.

Romai nõngmaq
svng pà mv-wá rá
dvgvp wá ràe.

Angmaqi Nga svng
me-nàtõng, shvtlvm wā vjõ:noe.
Angmaq svng chvnglvm di daqi
mv-lá:no. Ngai vla:tnini, Nga mv-vlvm
ke, angmaq gvza shongshi we shansher
tõngnø svng Romai hõmvrøm
cat dvzvrãlvm ie.

Nga shongshõngri svng tũng
taq erõngvtnõnge. Nga rvtnø
namaq svng shengõvtnõnge.
Namaq keni tiqmaq angmaq
wur taq shí nàdũ lõngnõnge.
Tiqmaq svng nõ angmaq chøm
keni elũngvtnõnge.

Cil vshvt we, rvgaq
vnãnsi we, zõnli vkõn we,
dvkø we, yadvngpvn vhmø rá
dvgvp namaq dvdáshi mv-ra.
Inigø vlē rá kvtnø yari
shvngbe mv-vlvm.

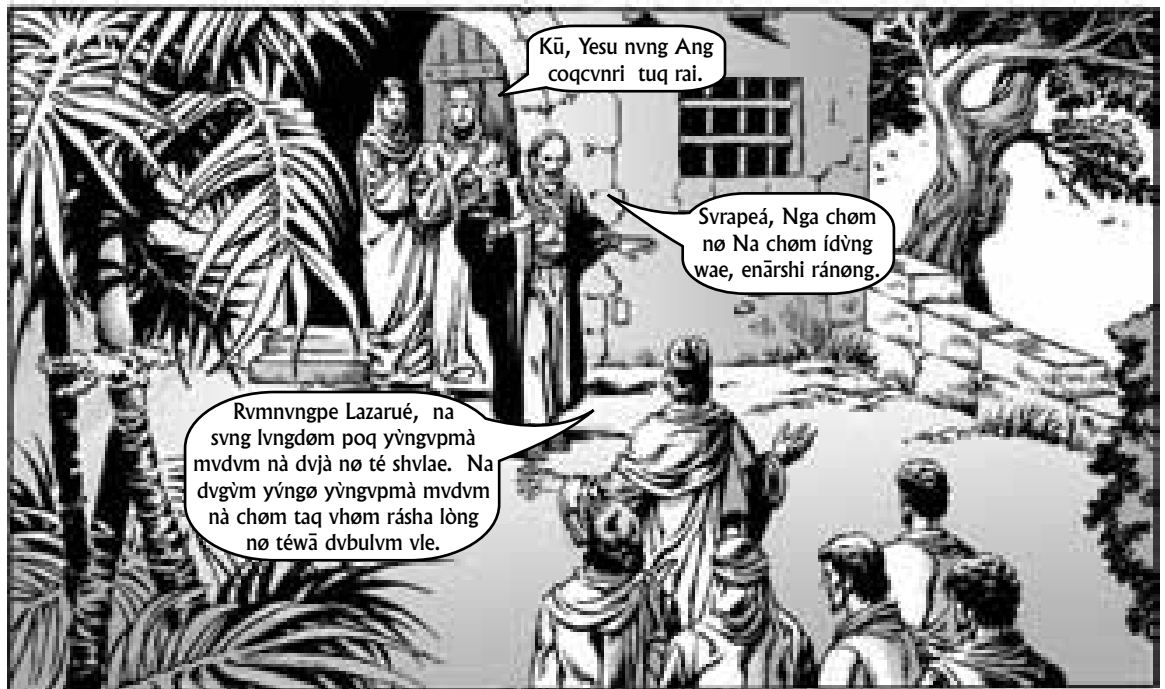
Yadvngpvn nõ bøn
pvingshi we wā ie. Wvngza
angni mv-gõm rá dvnge nõ
Yerusalem svng wvngzai øp lu:ngoe.
Tiaggõgi Nga yãvng vle, kuyvng
vle, wa rá dvgvp me-kvmnõngni.
Nga nõ Kristu õngae, wa we
ma-dõngman kadvtutshu
mvme bũng ràe.

Nga nõ muqsõngbvl vlapshi
padø dõng daknge. Nei Nga svng eyvng longe.
Shi vsvngri zun lõng nõ muqlang mongdan
shvzõnglvm i lõnge. Muqlang rvgaq pvn ni
keni deni deyaq hõq kadvgvp gø ma-hõmshi
dvr we dvsha mvhõtlvm lõng tuq ràe.

Svrapeá, Martai Na yvng svng dezvre, Na nvng coqcvnri shvngbe nongmaq chòm svng edíá rásha, wae. Yerusalem taq nò namaq dvpvt nèt dvshalvm vle. Lazaru dezun bòa mepvng tiqmaq nò Na svng mv-wímshi ve vle. Wervt yayvngò nongmaq nvng tiqđò vldvng wai lè.

Dì ráie, Nga rvtò mv-tuq rákè tiqkvt đong ränge.

Kū, Yesu nvng Ang coqcvnri tuq rai.

Svrapeá, Nga chòm nò Na chòm íđvng wae, enārshi ránong.

Rvmnvngpe Lazarué, na svng lvgđòm poq yvngvpmà mvdvm nà dvjà nò té shvlae. Na dvgv̄m yvngò yvngvpmà mvdvm nà chòm taq vhom rásha lóng nò téwā dvbulvm vle.

Vmlvm dvgò vdvngá:mi, ev̄m ránong.

Na nò zun lóng lóng nvng gønshaq eie.

Svrapeá, Yuda vsvngrii Na svng shvtlvm vrā dvingshi bòi.

Nga gønshaq zishilm đong daknga, Nga svng etvp bōng nò wurgang taq natak bōng. Inigò vshòm ni wa ni taq zun longe.

Vkangpe nõ zunlõng angkang ie. Ang kaq kvm vsvngri shvngbe gø vrá tiqkvt shí mv-ra lõng.

Mari, vnàng matlvm nõgdõrci yalong kadø walvm?

Kangpe nõ zun lõng lõng gønsaq ie. Eshívm nigø ezün lõnge.

Nõgdõrci yalong nõ tiqnõng zibe ie. Pawá vwawa desø:moe?

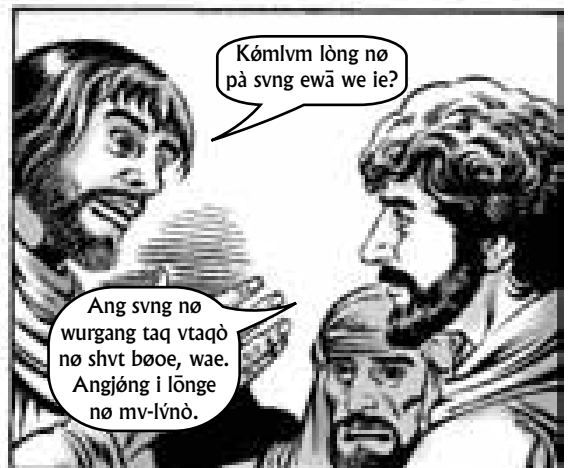
Ínigø Vkangpe svng vdø:roe.

Yalong nvm dá:ngi dvsha vsvng kaq dvbvng lun ninø té shvlae.

Marii nõ Vkangpe hí svng matnað dá:ngi ang vnií shøqaoe.

Vwá laqwàð. A:ngi akvt keni Nga shøng nõ kómlvm lõng gømlá dvta:no we ie.

Kómlvm lõng nõ pà svng ewá we ie?

Ang svng nõ wurgang taq vtaqø nõ shvt bøoe, wae. Angjóng i lõnge nõ mv-lvno.

Vyvngroqshu shvlá nõ Ang vyvngri dpvt gønsaq dvbømshie, vl bøsha. Nga svng eshvt bøng nõ ekóm bønge. Ínigø vshøm ni mepvng zun longce.

Nga svng kómlvm dpvt Marii dvgøø we ie. Nga dvgung lunlvm rvtø yul rai. Yerusalem svng co díi.

Svrapeé, Yerusalem
ri Na svng ecāe.

Nga zunshilvm loze gō
eshōlvtñøng. Yerusalem svng
lvngdøm poq dilvm ie.

Svrapeé, vsvng angking
angmū:ní ecāe, Na svng
koqkvvm zvnglvvm rvt ie.

Angmaq Nga svng mv-wvmsi nō
wurgang taq eshvt bønge. Inigō
vshøm ni mepvng zun longe.

Yuda
koqkvmpē svng
vpōoe.

Gvray bōng keni
dī daqiri shvngbe
dvgung laqvl.

Dawl angepe nō
ishøt igvn laqvl.

Israel koqkvvm
dvpvt tvrā
ewāānøng.

Gvray dvgung
sheringnøng.

Vdvnshaq l
we Chvngkangpe
f dā:r.

Yesu nõ shansher tõngnø svng diá:mí nõ, wulaq wáshiri shvngbe svng lú:ngoe.

Yadvngte shvngbe Nga Vpe chøm keni èlúshi bønøng.

Noqngòmlvm di rá vsvngri yvng keni èlúshinønge. Namaq gømsung shéri nvng tiqdø svmi mongdan svng elønøng

KRÒNG... DÒNG...

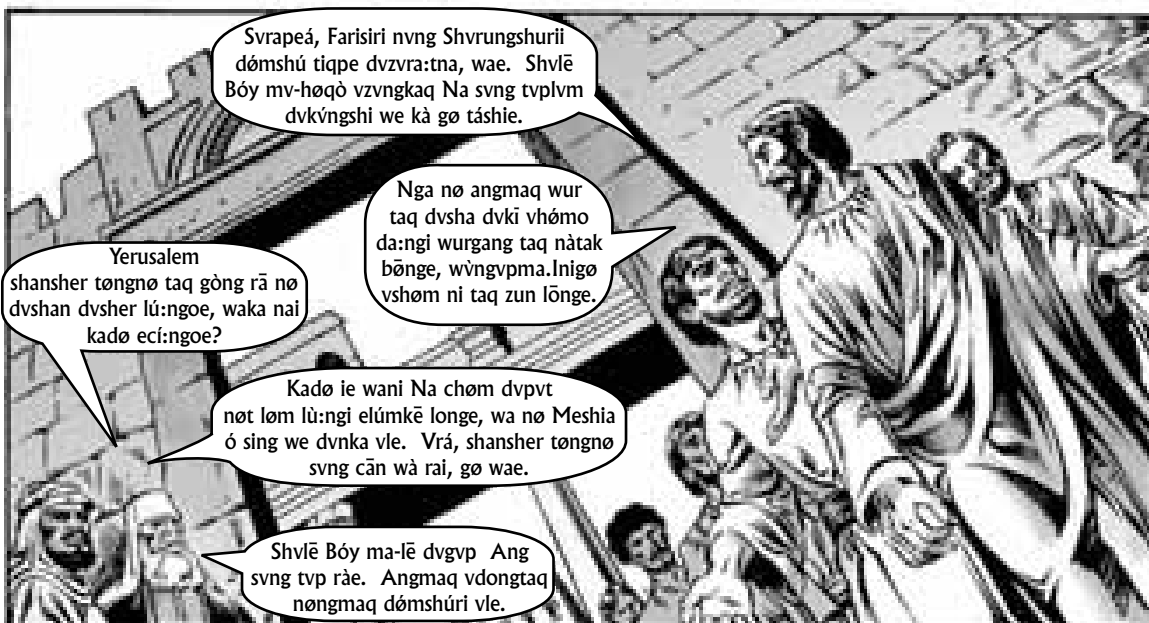
Vpe chøm nõ tølvmshú, catnvmshúri vírà i dvzvr mv-daq.

Na nõ pà elvshie?

Kagø vming keni yadø ewào we ie?

KRÒNG...KRÍNGRÍNG...

Nàyáshinøng.

Svrapeá, Farisiri nvng Shvrungshurii dómshú tiqpe dvzvra:tna, wae. Shvlé Bóy mv-høqø vzvngkaq Na svng tvplvm dvkvngshi we kà gø táshie.

Nga nõ angmaq wur taq dvsha dvki vhmø da:ngi wurgang taq natak bønge, wvngvpma.Ingø vshøm ni taq zun lønge.

Yerusalem shansher tõngnø taq gøng rá nõ dvshan dvsher lú:ngoe, waka nai kadø ecí:ngoe?

Kadø ie wani Na chøm dpvvt nøt løm lú:ngi elúmkē longe, wa nõ Meshia ó sing we dvnka vie. Vrá, shansher tõngnø svng cãn wà rái, gø wae.

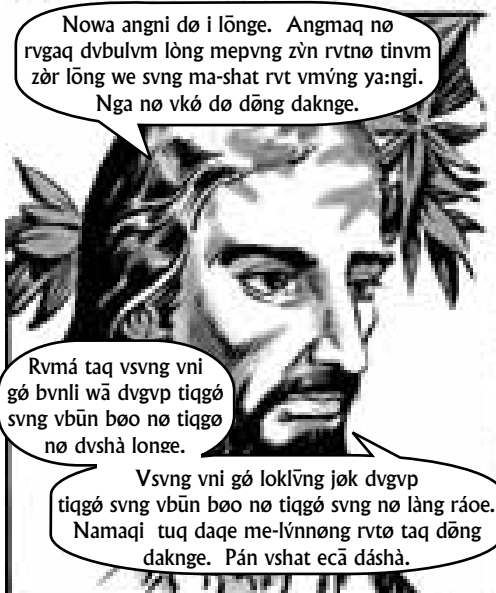
Shvlé Bóy ma-lē dvgvp Ang svng tvp ráe. Angmaq vdongtaq nøngmaq dómshúri vie.

Nga dōngvm mepvng namaq svng nàrèvtnōnge, nadipnōng nō tiqmaq svng eshvtnvtnōnge. Inigō Nga shongnōt angmaq svng dvtan rae. Duri mvrđvngō detuqvtnōng dvgvp kadō vtvnshilvm Shansher Pvlacei shengōtnvtnōnge. Tiqchōm vsvng angpe angme nvng angcō ançeri Nga rvtnō vgvng vkāng longe. Mv-dōng we kadvtutshuri bung longe. Inigō Nga Pvlace nō namaq nvng tiqđō vl lōnge.

Svrapeá,
Na vtvinglvm nvng
rvgaq vlē lvngđōm
rvtō shálv̄m gōmla
nō pà ie ma?

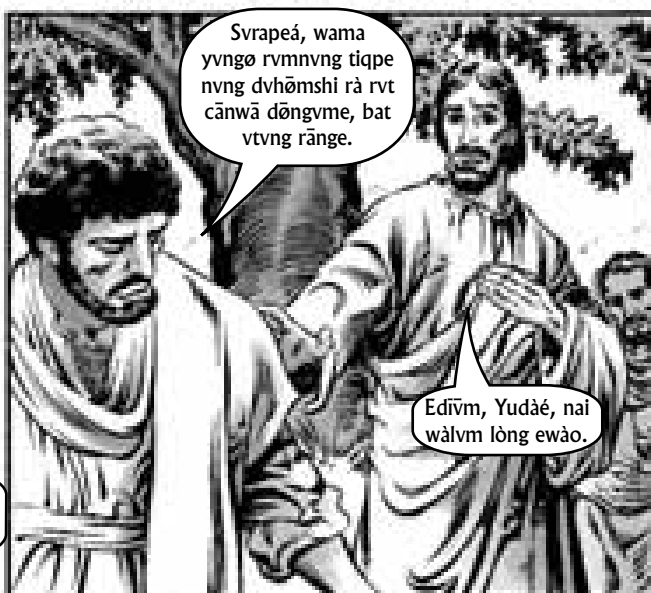
Nga yayvng vle, wā rā dvgvp me-dinōngni, me-kvmnōngni,
Nga dōng dak we nō muçsvngbvl̄ dō i lōnge. Nōt lōm vsvng
ewáshinōng, mvra vl vsvng kaq kangeō we taqkeni lutlvm ie.
Nga vtvinglvm rvtō mv-sháshi rvt pán vshat nàsōng dānōng.

Nowa angni dō i lōnge. Angmaq nō
rvgaq đvbulvm lōng mepvng zvn rvtnō tinvm
zōr lōng we svng ma-shat rvt vmvng ya:ngi.
Nga nō vkō dō dōng dakngē.

Rvmá taq vsvng vni
gō bvn̄li wā dvgvp tiqgō
svng vbūn bōo nō tiqgō
nō đvshà longe.

Vsvng vni gō loklv̄ng jōk dvgvp
tiqgō svng vbūn bōo nō tiqgō svng nō lāng ráoe.
Namaqi tuq daqe me-lv̄nnōng rvtō taq dōng
dakngē. Pán vshat ecā dāshà.

Svrapeá, wama
yvn̄gō rvmnvng tiqpe
nvng đvhōmshi rā rvt
cānwā dōngvme, bat
vtvng rāngē.

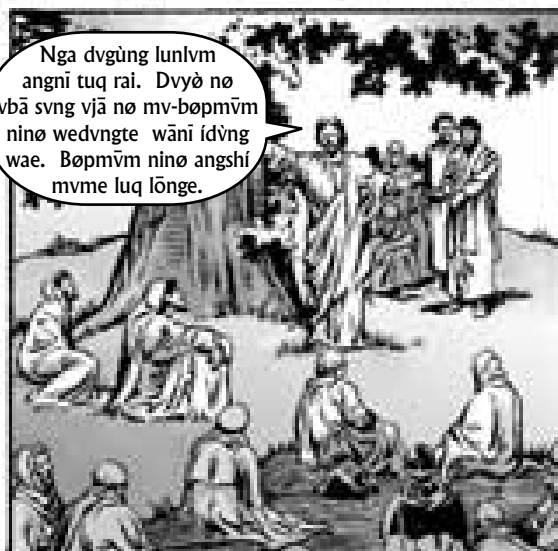
Edīvm, Yudáe, nai
wálv̄m lōng ewào.

Ngai lún vdū
đvngte ezísha keni nō
Yesu namaq wur svng
ngai tvl̄lvm ie.

Ini, na nō
Yesu coçqvn
me-i ma?

Øngae. Ang nvng tiqrá
vshōmnōng vc̄vn mv-wv̄ng lōnga.
Ang kà nō svngđál kà dō ie.
Gōmsung ini zōmdv̄ng rākē.

Nga dvgv̄ng lunlvm
angni tuq rai. Dv̄yō nō
vbā svng vjā nō mv-bōpm̄vm
ninō wedvngte wāni íđv̄ng
wae. Bōpm̄vm ninō angshí
mvme luq lōnge.

Vpeá, Nga nõt vtüngshaq dvshänge.
Bvnli yalong vle daq ninø laq vlëvm. Inigø
Nga nõt nø laq mø-i, Na nõt wā laqi.

Vpeá, Na dvğüng
laqbüng löng.

Nga dvğüng büng dezvr
bøa, tün gø wälvm ie.

Gvray Nga kaq
kà shøn daqi.

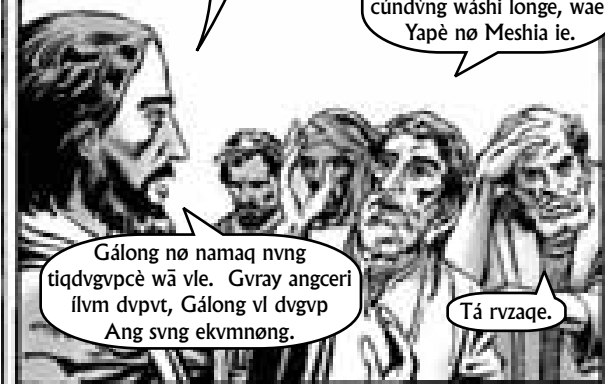
Muq gøme
lá:noe.

Muqlang dvzvr
kà shøn daqi.

Kà shøn daqi we nø
Nga dvpvtt mø-i, namaq dvpvtt ie.
Akvtt nø rvgaq angkangpe sómlym
rvtø tuq münshi rai. Wurgang taq
shøngvm kvtt vsvng shvngbe Nga
yvng svng søpkéa:tnoe.

Kadvttutshurii
gø Meshia nø dvcicq
cúndvng wáshi löngø, we.
Yapè nø Meshia ie.

Nga nvng Nga kà svng vtüri nø
Vpe svng gø vtüø we ie. Nga nø
rvgaq Gálong øngae. Nga kaq kvtt
nø dölöng nvng mà-bámshi. Dvcicq
lvpat gønsaq lunlym ie.

Gálong nø namaq nvng
tiqdvğvpcè wā vle. Gvray angceri
ilym dvpvtt, Gálong vl dvğvp
Ang svng ekvmmøng.

Tá rvzaqe.

... προς τον θεον και θεος ην
... οντος ην εν αουγη προς το

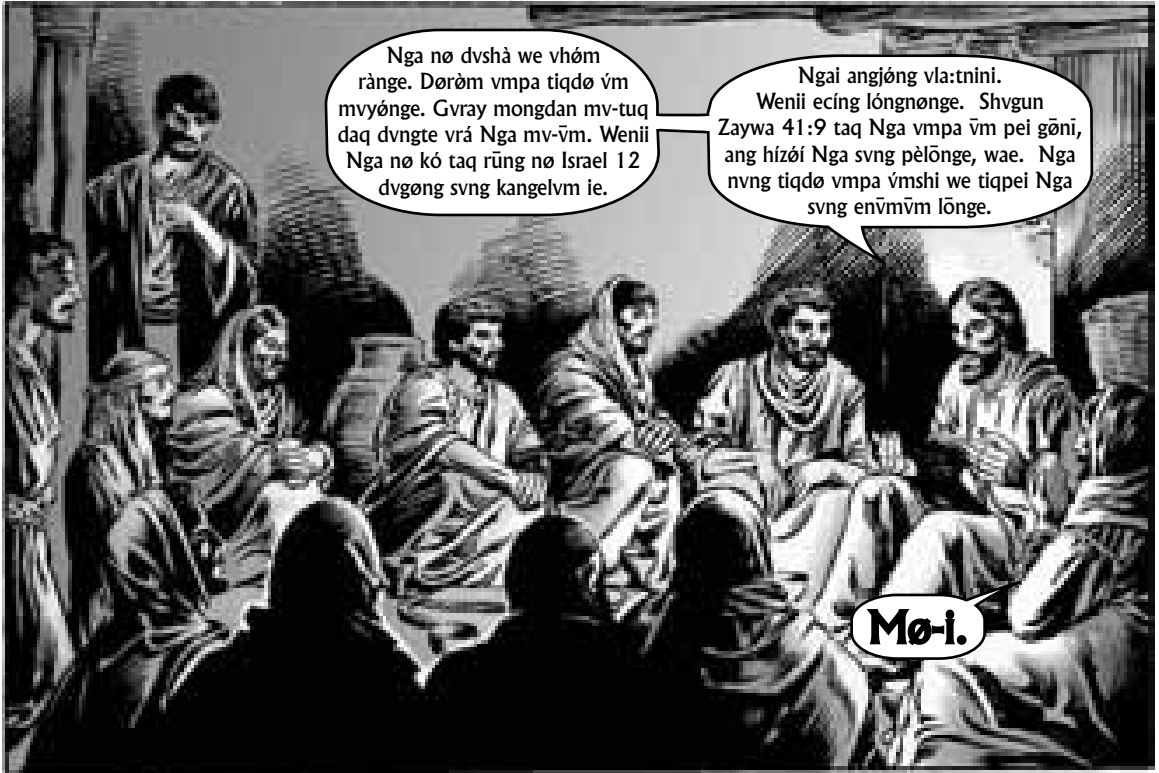

10 TUT
SHVLE BÓY NVNG KRISTU DVSHÀ
MVHØT LÒNG

... ορισ ...
... ονεν εν αυτω ζωη ην και η ζωη

Nongmaq
Shvlëbóy vmpa
degò dánong.

Nga nõ dvshà we vholm
rànge. Dørøm vmpa tiqdø vñ
mvyõnge. Gvray mongdan mv-tuq
daq dvngte vrà Nga mv-vm. Wenii
Nga nõ kó taq rùng nõ Israel 12
dvgong svng kangelvm ie.

Ngai angjõng vla:tnini.
Wenii ecíng lóngnõnge. Shvgun
Zaywa 41:9 taq Nga vmpa vñ pei gõni,
ang hízói Nga svng pëlõnge, wae. Nga
nvng tiqdø vmpa vñshi we tiqpei Nga
svng envmvm lõnge.

Mø-i.

Yalong bõn ràe.
Inigò yadø wào pè
nõ dvshà lõnge.

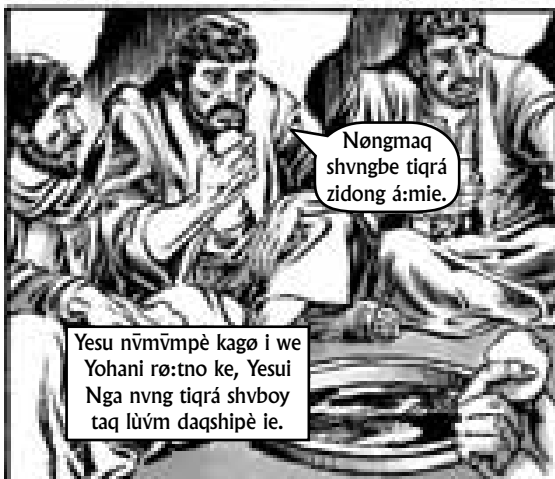
Wegó nõ nga óngà ma?

Wegó nõ mv-óngé.

Ngai Na svng
kadvgvp gø mv-rvl dak.

Nga nvng tiqrá vmpa á:mi ri taqkeni ie.

Nøngmaq shvngbe tiqrá zidong á:mie.

Yesu nvmvmpè kagø i we Yohani rø:tno ke, Yesui Nga nvng tiqrá shvboy taq luvm daqshipè ie.

Ngå óng ma?

Nà ewā dø èie.

Yesui zidong lùò nø Yudà kaq zioe.

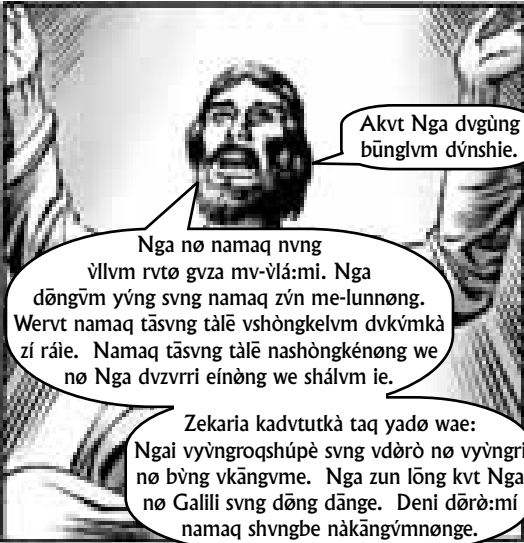

Nai wålvn long cancan ewào.

Yudà kayvng di ma?

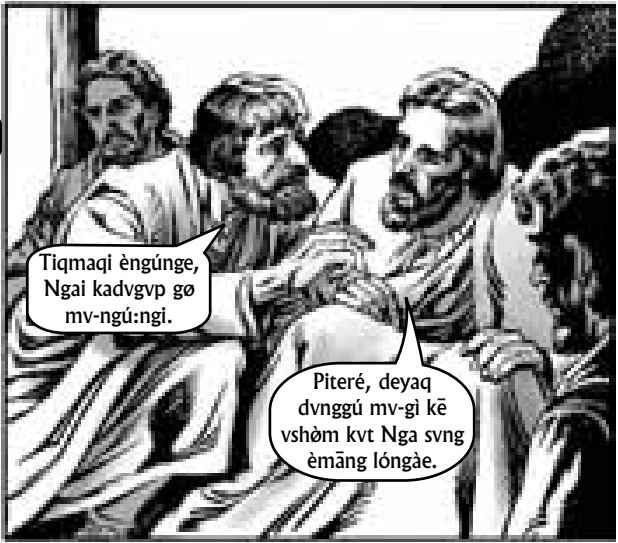
Svrapei dvza:roe. Gømsung sømbuq gø lá:ngoe, dvsházā dvre wvn dvza:ro pa ie.

Akvt Nga dvgùng bñnglvm dvnshie.

Nga nõ namaq nvng vllvm rvtø gvza mv-vlá:mi. Nga dõngvm yvng svng namaq zvñ me-lunnõng. Wervt namaq tãsvng talè vshõngkelvm dvkvmkã zí ráie. Namaq tãsvng talè nashõngkénõng we nõ Nga dvzvrri einõng we shálvñ ie.

Zekaria kadvtutkã taq yadø wae: Ngai vvyngroqshúpè svng vdøðø nõ vvyngri nõ bñng vkångvme. Nga zun lõng kvñ Nga nõ Galilí svng dõng dãnge. Dení dørø:mi namaq shvngbe nåkãngvñmõnge.

Tiqmaqi èngúngè, Ngai kadvgvp gø mv-ngú:ngi.

Piteré, deyaq dvnggú mv-gi kè vshøm kvñ Nga svng èmãng lõngãe.

Wedø mø-i dvgvp Na nvng tiqðø shilvm ie.

Kadø inigø ngai ma-cháng nõ mv-wvng lõng.

Na svng ma-chànglvm hòq nõ dèmè-wãa:tnini.

Shansher karu taq, namaq shvngbe Nga yvng kení erivshívmñõnge, wae. Kadvtutshu Zekariai, Ang nõ mvra vl we tiqðø dø ía:mi, wae.

Piteré, na kvmnøt etõng lõng kvñ, nvñvm nvchvngri kvmnøt svng nõnggun ezio.

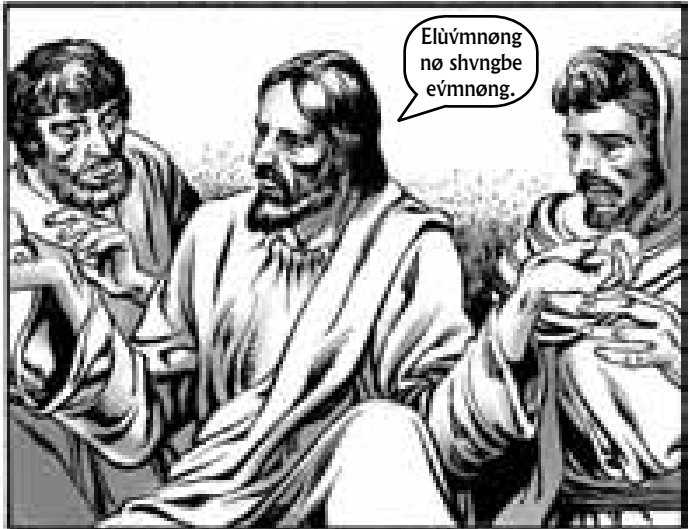

Rvgaq kení vmlvm zidong zishúpè, vl dvngte mvnshú jornggun vlpe Gvrayá, Na ngørdvngung laqshvng.

Zidong yalong nõ namaq dvpvñ zõngshõng we Nga gõng svng shvbõngè. Dvdvm rønìvm rvt yadø ewãnõng.

Namaq dvpvt zóngshòng we Nga góng ie.

Elùvmnøng nõ shvngbe evmønøng.

Gwin yachvng nõ namaq mvra dvshèrlvm dvpvt Nga shvwi svng shvbóng we kagvp angshvr lòng ie.

Nàwálvmnøng nõ èaqnøng. Muqlang taqlapmø namaq nvng tíqdø mv-aqi dvnge deni keni Nga mv-ak.

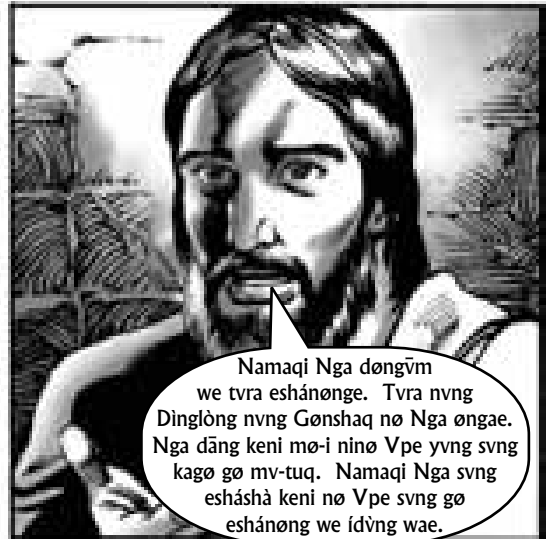
Nga ma-tvng dak dvnge Nga svng dvdvm rónlvm dvpvt ie.

Namaq nõt mè-deshànøngni. Nga Vpe chòm taq vírà mvme vle. Nga dōngv̄m nõ namaq dvpvt vírà dvgōngv̄moe. Vrà tvng dak nõ Nga vl yvng namaq svng shōllvm ie.

Vkangpeá,
Na edivm we tvra
nongmaqi mv-shai nino
Na evl yvng svng kadøwa
tuq lunshi ma?

Namaqi Nga dongvm
we tvra eshånøge. Tvra nvng
Dinglång nvng Gønshaq nõ Nga øngae.
Nga dång keni mõ-i nino Vpe yvng svng
kagø gø mv-tuq. Namaqi Nga svng
eshåshå keni nõ Vpe svng gø
eshånøng we idvng wae.

Nvpè nongmaq
svng detanshå le?

Filip nå nvng yadvngte tiqdø
vl daqshå nigø Nga svng shini mè-shång
dvrå. Nga svng vyvngshaq gøi nõ Vpe
svng gø vyvngshaq ie.

Ngai namaq svng mv-gü:ri,
tvn tiqkv tving daknge. Namaqi
me-yvngshå nigø namaq vdong taq
Nga vle. Nøt shvlømshú Shansher
Pvlace dvzvrå daqie.

Nga kaq shongshí gø nõ Nga
dvkvmka cvn lõnge. Ngai namaq
svng mongzøllong zi ráie.

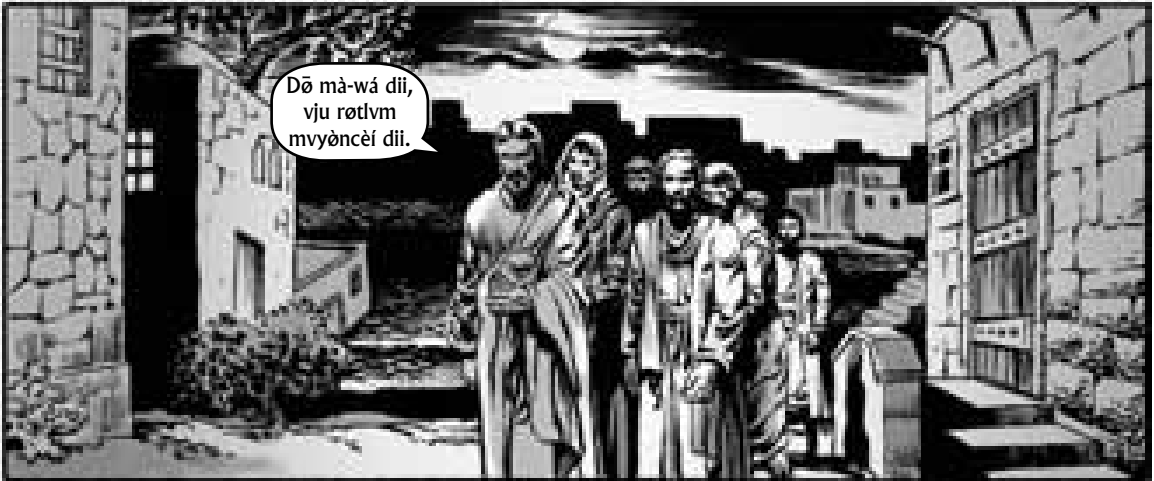

Vpe yvng svng Nga
vtvngvm lõng nõ namaq dvpvt
dvbúrá ie. Ding lõng Ngai dtvai
dø angjøng bøn lõng kvv namaq
debu lõngnøge.

Ebúngnøng,
shvta zaywa wai
da:ngi vju røtlvm
kulwang svng dii.

Yesu nvng Ang coqcvnri
tiqdø shvta zaywa wå we
nø lvngdøm poq ie.

Dõ mà-wá dii,
vju røtlvm
mvyòncéi dii.

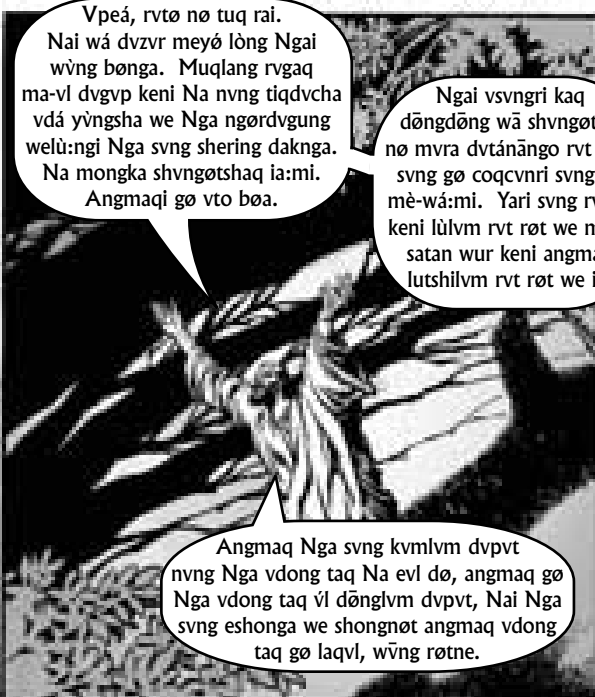

Nøt me-deshànøngni. Ngai
vshònshaq i dø Nga kaqsvng
tvplvm vsvngri vhomshi ræe.
Nga nvng vrá vhom lú:ngie.

Nøt dvshà lõng nø dvlbulvm
vpõ lõng. Nga nø Vpe yvng
keni døng daknga dø, Vpe
yvng svng vtving ræe.

Nai nøngmaq
svng pàgø mà-māshaq
detáša longsvng
nøngmaq gø ká:mie.

Namaq ekvm bøsha
ma? Namaq nø Nga keni
bvingkång èvtshívmnønge.
Nga küyvngø vjurøt dvgvp
yayvng ecá dásha.

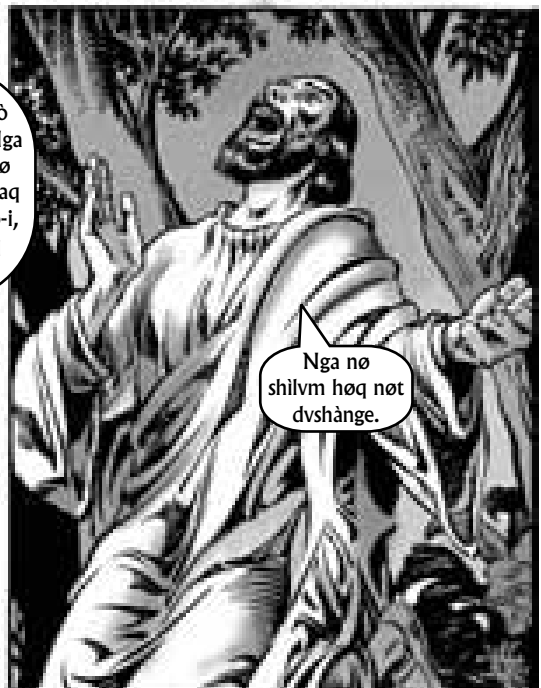

Vpeá, rvtø nø tuq rai.

Nai wá dvzvr meyø lõng Ngai
wvng bønga. Muqlang rvgaq
ma-vl dvgvp keni Na nvng tiqdvcha
vdá yvngsha we Nga ngørdvng
welú:ngi Nga svng shering daknga.
Na mongka shvngøtshaq ia:mi.
Angmaq gø vto bøa.

Ngai vsvngri kaq
døngdøng wá shvngøtnø
nø mvrá dvtánāngo rvv Nga
svng gø coqcvnri svng gø
mè-wá:mi. Yari svng rvgaq
keni lùlvm rvv røt we mø-i,
satan wur keni angmaq
lutshilvm rvv røt we ie.

Angmaq Nga svng kvmlvm dpvvt
nvng Nga vdong taq Na evl dø, angmaq gø
Nga vdong taq vl dønglvm dpvvt, Nai Nga
svng eshonga we shongnøt angmaq vdong
taq gø laqvl, wvng røtne.

Nga nø
shilvm høq nøt
dvshānge.

Vpeá, dvshàlvm gwin yachvng mà-aqshaq vlê daq ninø laqvlêvm, inigø Nga nèt nø laqmø-i, Na nèt wā laqi. Nai aq dezvrà keni nø aqlvm ie.

Vpeá, bøn daq ninø gwin yachvng laqvlêvm.

Inigø Nga nèt nø laqmø-i, Na nèt wā laqi.

Ang ngúngti nø shvwigár ðeni vtō daqi.

Cānwā, muqlang dvza:ri Ang svng nèt shvløm daqa.

Vhang vtvng Vkangpeá, Nài dvshà mvhøt vtvng lōng tōnlvm rvtø vhøm rai. Nvpè nø Na nvng tiqrá vle.

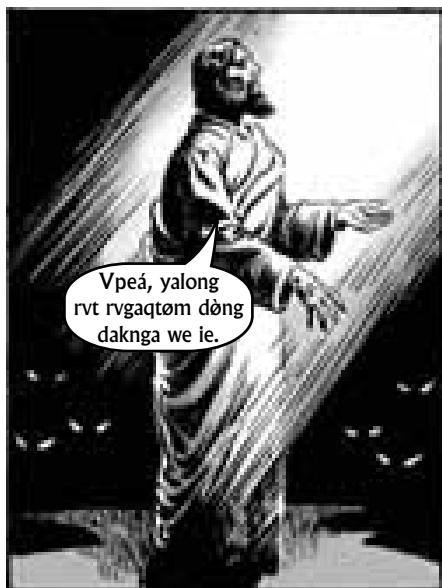
Nvpni monggàng shvngbe dpvvt mvrà èrīá lú:ngo dvgvp, muqlang bāshà dōngtá:ngi Na svng dejq daqa. Rvgaq pvn nī taq tiqrá à:lī dō rvgaq yachvng vlêvm nigø tiqrá vl lú:ngie.

Nvpni nø mvrà zibè waq ràe. Satan nø sòmvmè.

Abraham nvng dōngman vsvngri shvngbei Na svng dejq lōnge. Angmaqi nø Nào ngvnshari mvrđvngø vmlvmrà shvboy degōā lōnge. Nà gwin dvnzōng dezvrà lōnge. Wedø i nø nga nø Yehowa Ang chøm taq dvcīq lvpāt vl lōnge lé.

Có bú:ngi, Yudá tuq yul rai.

Nazaretpe Yesu svng lále.

Nga óngae.

Nayáshinong, Ang nõ Jómonggun ðvgú zaq pvn vsng ie.

Cilceri Yesu svng svre nõ mepvnglap svng vngaqe.

Ang ie. Pawá serēnonge, Etpvnong.

Nõngmaq svrape kaq dóng mv-daq.

SOK...

Vgá...

Mè-wāni, yayvngø shvwi
vyø we laqmv-ŵl. Shŵmdønggàng
kaq nātŵngshi. Ngai Vpe kaq lā
røtnønhøng nø muqlang dzvr 10000
mvdvm dzvr lú: noe. Inigø akvtne
yaqdøng rvtø ie.

Nga vnà tøqvjà
èsýngàng bønga.

Shansher tøngnø
taq Nga vl dvgvp kadø i nø
mè-tvpshà ma? Pàrvt shŵm
èlvngnøng nø èdi rássha? Yalong
nø shansher karukà dŵhømlvm
rvt bøn we ie.

Nga svng
debvngshàé.

Akvtne
bānvma.

Namaqi tvp
meyønhøng we nø Nga
øngae, Nga mepvng
zŵnri nø laqløvm.

Yalong dàlvm
ie, Nga vnà
chàng bānvma.

Angmaq shvngbe
svng etvnpnøng
nø èdøngnøng,
laqmv-lutshl.

Angmaq svng
shèlønøng.

Yaqdøng i rvt
coqcŵnpela bŵngvkāng
vtshíá:mi.

Bvnlí yalong watwat
vdvng dō basharíí wá
dvzvr myvøe.

Shvrungshuri nvng
shvkseri dvkømsi we
lipong svng shø:loe.

Angmaqí, Ang nø
Meshia øngae, wae.
Gvray nø Nvpe i nø Na nø
rvgaqtøm keni mv-ønga,
gø ewæe. Na kayvng
keni eie?

Ngai shvngbe mvrðvng
shansher tøngnø taq shvngøtshaq ie,
myvø:ní tíqkvt gø mv-shønø. Nga
svng páwá erøtshæe? Nga ká tào
vsvngri shvngbei sháøe.

PÚK...

Shvrungshu svng Na
wedø tvngshi mv-daq.

Nga mv-gvmmnøng
nø shvkse ví ràe. Nga
angjøng shønke pá rvt
nådørshæe?

Shvkseri
egøvtønøng.

Shansher tǝngnǝ catnǝ dǎ:ngi vshǝm ni taq shvriplvm ie, wae.

Mǝ-i, Ang shǝn we nǝ shansher tǝngnǝ svng vsǎ:ngi cat bǝo kē A:ngi wǎlvm ie, mǝvng wae.

Shansher tǝngnǝ svng vshǝm ni taq wǎ kadǝwǎ shvrip ngutshini lē? Vwawǎ dǝ.

Ang shǝn dvgvp namaq me-vlǝpnǝng, ngai tǎngvpmǎ. Shansher tǝngnǝ wǎ lǝng nǝ Ang gǝng svng tvnǝshi we ie, wvng dvdvmoe.

Ngai gǝ shvrǎng mv-rǎlǝ, kadǝwǎ shansher tǝngnǝ svng vshǝm nii wǎ wǎ lvlǝnshini!

Angmaqi Na svng cip ēlǎkǎ svng ētǎo ma? Nǎtvnshi?

Yesu tiqǎ gǝ mǎ-tvnshi, dǝmǎ-wǎ vle.

Svngdǎl nǝ pǎ vtvn shǎo we mǝ-i.

Na kǎ nǎtvnshi, Gvray Ang bǝng keni dvkǝme. Na nǝ Gvray Angepe ei ma? Nga nǝ Gvray Angce Longzape ǝngae. Tvn dvgáni Nga nǝ jǝrnǝnggun vl we wurtǝng vbǎngpǎ taq rǝng nǝ muqlang taqlap keni lǎngshǝng dak we svng eyvng lǝngshǎe.

[Empty speech bubble]

Yǎlǎ, dvgǎ shvkse pǎ lǎ rǎ ma? Ang shǝnkǎ nga vnǎi tǎng bǝnga. Ang nǝ Ang vdē svng Gvray ǝngae, wae. Yalǝng nǝ noqngǝm tvra svng ma-pǝ we ie. Ang nǝ shí vpǝe.

Ang mvr ēwvmnǝng. Wekvt kapǎ kadvtutshú i we shǎshi lǝngē.

Shvrungshupē nǝt hǝp we shǎlvm ǎng bēlaq hweqǝngshi lǝng ie.

Mvtōshí nàdòrnòng,
shansher tǒngnò taq
ngà wulaq dvrè
desómāngvpmàpè ie.

A:ngi dvtān elún
lú:ngi má yà:ngi.

Shálv̄m gǒmlā
laqdv̄tān.

Ang kadvngte
shaq c̄vm̄ we
eyv̄ngn̄ng.

BŌNG, BŌNG...

PYÈNG, PYÈNG...

HWĪGAWĪ...

T̄yn̄ t̄iqaq
nàdòrn̄ng.

Kaḡei nàdòr
we esh̄:no. Na svng
kadvtur̄shu ie, lá:n̄i we.

Na d̄v̄mmá n̄ Nà
debānsh̄i. V̄tiq̄vm̄
detānsh̄alēó.

Piter n̄ Yesu keni mà-sar d̄o cà:no na
Yesu kad̄o wà lú:ngo we dv̄jā:moe.

Na n̄
Yesu coq̄c̄vn̄ ei we
ngai sh̄ángē, ngai
ȳnḡo d̄vr̄à.

Yesu ngai mv-shángo,
yayv̄ng kapà b̄on̄ we ȳnḡo
we wā ie.

Deni d̄òr̄m̄ mv-d̄o
dvḡvp̄ ang svng ȳnḡo
d̄vr̄à, na n̄ Kūp̄e,

D̄erūk̄e lú:ngi,
nga n̄ ngà vk̄wi vs̄vng
óngae, Yesu svng ngai
mv-shángo.

Dinge. Ang coqvn ie. Ngai gø yvng dvrà, Ang nvng nvnnvn vcvne.

Á! Ngai Ang svng kadvgvp gø mv-yvng dvrò lvwvngnøng.

GÒGVÍGÒ... GÒGVÍGÒ...

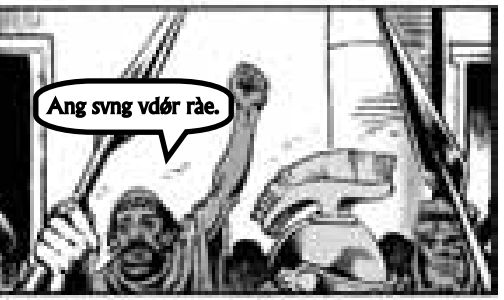
Dvnggú gi we svmaq vpáne.

Ang svng shòla:tna nø dvkiøe.

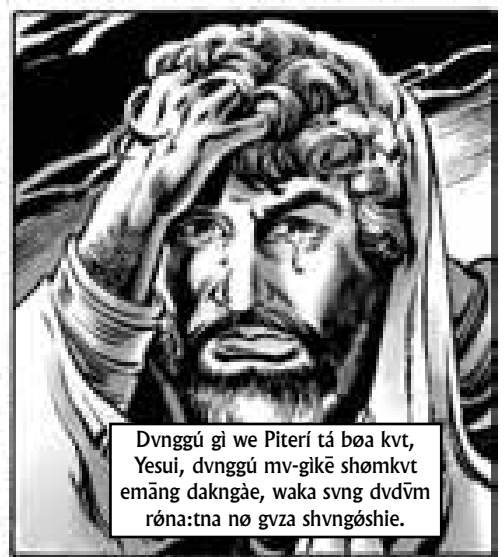

Ang svng kà rvtlvm bashari mrvdvg taq eshøl bønøng, a:loe.

Svng mv-gvm wèpè, ang mv-gvm we bvnli dvgå tiqgø wur svng tvlè bøa.

Ang svng vdør ràe.

Dvnggú gi we Piterí tá bøa kvv, Yesuí, dvnggú mv-gikē shømkvt emāng dakngæ, waka svng dvdvvm røna:tna nø gvza shvngøshie.

Ang svng bñnrí òshlpnòng.

Gvrayé, ngai pà wùng bonga ma? Ang wā dō ngai Ang svng ma-chàng bonga. Pà rvt yadō í rai ma? Pà rvt yadvngte dvki we vho:mo ma?

Edí rā, Na svng rvtò zí mv-lú:ni.

Vpeá, tōn zánlvn nonggun ezòng daknga.

Nà akvt pà lún meyóe? Nòngmaqí nà svng gòmsung mvme vzíshaq í we mō-i ma?

Nga nòt vlingvma. Ang svng shèlàngashà, namaq gòmsung vtònglvn ie.

Yalong nò shvwi dvpò mv-shèr we gòmsung ie. Namaq svrape nò dení døròm tut taq shilvn wā ía:mi. Na pà svrē mv-ra, na svng nòngmaqí zvndvtut zòmlvn ie.

Namaq gòmsung natvngshi bònong, Ngà wāshi mà-mvyóngvma, nga nòt mv-shèr.

KVRING...

TVK...

Dvshá mvré, angdépè.

Kadò gò ngà vl mv-nàm, cúnshi mv-nèngshòng.

Gvrayé, nga svng kadø i dezrvtnà we ie?

Ang mapnøt svng àng mv-jòrà:mi.

Shøng kvtwà ngà ví nàm lōng má ma-shá!

Ngai ang svng vholm bønga, kadø gø vgám mv-dvngshi.

Watwat kài, shaq mv-dvt má ma-shá.

Shøngtøng taq vchúng nigø ang nø svmi mongdan svng tō tuqá:mi.

Vjā daq kvv etvp dánøng, mø-ini lóngbvřāng svng shoq wāvm má ma-shá.

Vrúm svng vjíá:mi.

Á! ma-dúá:mi, puqwá deá:mi.

Pvyö vshürá:mi.

Yalong svng kadvttutshurii gø dvtut ya:nga.

Nga yvng svng vrá nãtvingtshã ma? Namaq dvrã vl dø Ang svng wãdvng ie.

Ang nõ shí vpø we mvra vl rvt yayvng dvhøqvtshã we ie. Noqngøm dvra svng vléo ri nõ lú:ngi wvplvm dvrã èvlãie. Inigø vming yalong lving mv-daq èwã rvt, vming yalong nai zilvm røtnvtshã we ie.

Ang dvká nõ pã ie?

Ang nõ koqkv m øngae, wae.

Na nõ Yuda koqkv m ei ma?

Nga mongdan nõ rvgaqtøm taq mø-i. Lã ininø basharii debvngnøng we ie.

Na nõ koqkv m ei ma?

Nga nõ dinglòng dãng shã dvzrvlvm dvpvt rvgaqtøm svng døng daknga we ie.

Shí vpø we mvra ngai lá mv-lúno, ngai pãgø wã mv-luno.

Eshøl bønøng nõ nadørmøng.

Wurgang taq nãtaqo, nãtaqø.

Kadvng dvm?

39 dvm vdiþ
ràe, wae.

Svrapè, Yapei
kadvng dvm zán lú:ngo
we vlø:tni ó.

Sòmriþóng nø 18 lémaq yǿng nø,
wurzòmrà nø shóng wàøe. Welong
taq 3 bè yǿng we shácè sòmri 9 høng
dvtutne. Vtǿng mvtú taq nø vsør we
lóng, mø-ini shārø dvchūngshaq ie.

ÚAAA...

Mà-natnat
nàd:pmo.

Ang coqçvni
kayvng íám?

Ang dvsháé,
vǿlvn vsvng tiqgø
gø mv-vl.

PÍNG...

Akvt keni kukaq
Ang shaq kungà gø vnøn
nø jornonggun bvnli gø
lvngðøm ivme.

35 dvm

36 dvm

37 dvm

38 dvm

39 dvm

Ang ðèmkùnglap
nø mv-cháá:ml.

Koqkvm yapè svng
ngai gvza vdip mvyóng
wē. Koqkvm nø
koqkvm vmō vdá ræ.

Ang nø koqkvm øngae,
wae. Ang svng belaq
yǐnggúng degwānøng.

Koqkvm i keni
nø koqkvm vmō
shvmō ràe.

Há,há,há...
Koqkvm vmō yachǔng
gvza dvhing lōngni.

ÉÉÉÉ...

Koqkvmpeé,
shǐvmvmō èlūshi rā,
Háháhá...

Koqkvm vmō
chǔng shvngà:ní
chøp èvlñøng.

Rvgaqtøm vsvng
shvngbeò koqkvmpe
svng koqkvm vmō
shvmōie.

Ááúúú...

Akvť èbúng,

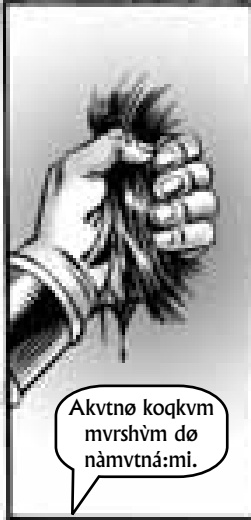
Na øpdrvǐng
detā:no.

Há,há,há...

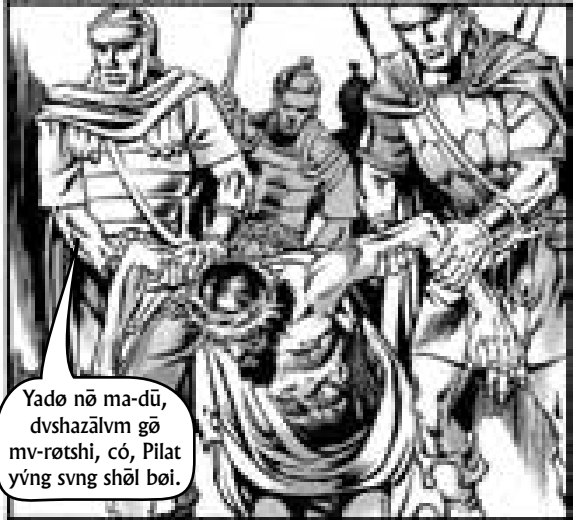
Na gām shèla
ninø nvpsǧáng høq
ecúnshí lōnge.

Roma koqkvm nõ nõngbõr mv-yõ.

Akvt nõ koqkvm mvrshvm dõ nõmvtná:mi.

Yadõ nõ ma-dü, dvshazälvm gõ mv-rõtshi, cõ, Pilat yýng svng shõl bõl.

Namaq koqkvmpe svng dejqnõng.

Kesar mõ-ini dvgå koqkvm mv-vl.

Ang svng dejqnõng! Namaqi nga svng pà wá dvzvr meýõnõng ma?

Ang svng nataqõ, nõtaqõ, nõtaqõ.

Namaq nõt keni nataqnõng, ngai nõ ang shí vpõ we mvra lá mv-lúno.

Pàrvtnõ mvrà lá mv-lúno ewãe îè! Ang nõ Gvray õngae, wa nõ shõne.

Gvray Angce Longzape nga yýng svng eshõlvtõng.

Na kagó eie? Párvt mè-nátvnhà? Dvshílv mving gø ngà vdáng we me-shao ma?

Nga Vpei mving mv-zi keni nõ namaqí gø pà wá me-lunnøng.

Ngai angjøng vla:tnini. Ngai Ang shí vpø we mvra lá mv-lúnò. Ang svng shvlànglv m ie.

Nai Ang svng shèlà:ngo ninø Kesar nvng pà vbámshílv mè-vl lõng.

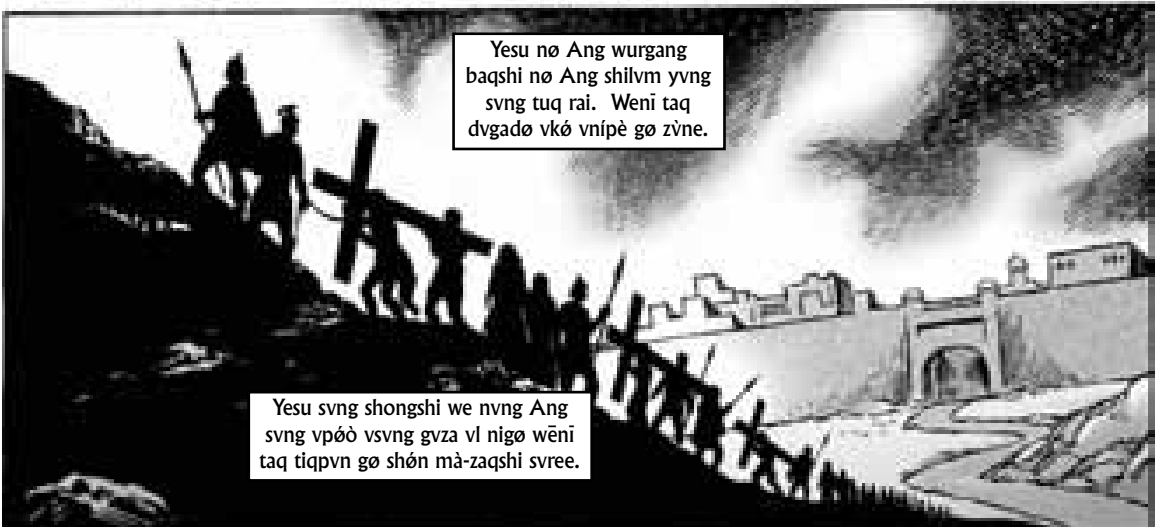
Ang svng nàtaqø, nàtaqø.

Ang svng eshøl bønøng nõ namaq eshøngnøng dø ewànøng. Ang mvra dvtan we karu zílv m ie. Inigø Ang nõ mvra mv-vl. Ang shvwi nvng ma-bámshøng.

Ma-døngman vsvng kaq nõ nàtaqø.

Dvdvm vtíqlvm nõ kayvng íám?

Na dvmma
banlvn yalong
eaqo.

Ma-ak, Nga
Vpe Ang not do
washi range.

Ang no Gvray
Angce sunshi da:ri.

Ang svng
eronnong.

Dvngdu nvng
shvmshidvm ri
elvngvtong.

Dongdong wa
me-humnonng. Vtaq pvngshi
long ke vchvngshi long kvv
vpvn shaoe. Shvmshidvm:mi
sharo nvng dvju chang
vzvngkeo do nvngshaq
vtaq rae.

Ngace
dvyore...

DUK...

DUNG...

Ang no
Gvray ongae, wa
sunshie. Nai kadø
deda:moe?

Kadvutka taq vrü
rvtnø i go doini.

Hí shònipā dōngdōng wā shènvīnōng, shǔmshīī shārō kaq vcaqǔm kv̄t vchǔngshī wei pvlaqkē shāoē.

Ó, Marié, yari svng eyá:ngo dvgvp kúmlvm dē mv-chā.

Yadvngte bōn lōnge mv-lǔn dǔrò!

Nǔmsōngri, pǎi èràmkénōngē, watwat èshǔvīnōng.

Yazàng svng bvbò èzōmshī ránōng,

Vpèá, angmaq mvra echutnao, angmaqi pà wao we angmaq mv-sháshī.

Yohané, nà yayvng evl rvt dǔvbōnge. Bōn we tvrari nō mv-gǔmvnaq ie.

Nōngmaqī Ang svng gūra:tno dē vshǔmá:mi.

Yālà Ang belaq,
Yadùng ngà dvpvt.

Lūshi mv-daq,
vbiwál vwá:li.

Díng mv-
dǔngshi, wū:rí
za:tno pvn ie.

Shvwōn dói.

Shansher karu taq, Ang belaq
nvmlat dúng nò vwālshi nò wádùng nò
shvwōn dóo nò vwālshi lóngè, wa vrue.

Jòr gò nò
vpvtne.

Leoé, eyà:ngo.
Na mvdvm shvwii
nàtoqké daqi.

Vsvng kaq
shvlut ngu:tno we
Ang nò shvlut
mv-ngutshi dá:ri.

É, Yesu. Shansher
təngnə cat dá:ngi
vshəm nii shvriplvm ie,
wā pe Ang nò Ang wā
laqshvlutshi lè.

Israel koqkvpè
Ang akvt lāshi daq
nínə ká:mie.

Ma-dəngman vsvng.

Gvrayi shvlut daq we
svng cào we í dá:ri.
Yadvngte kvmnət te pè
Ang yvng Gvray lāshi daq
wei laq shvlut daqo lè.

Wervtø tvné tiqé vni nari ie. Wekvt vshøm nari høq môngkøp taq dððvng wàá:mi. Yesu nø monggang vsvng dvpvt Ang gønsaq zishi rvtø i rvt ie.

Rvgaqtøm vsvngri mvra shvngbe A:ngi ri dðvng rvtø i rvtø Ang nø shaqmèi vkìqe.

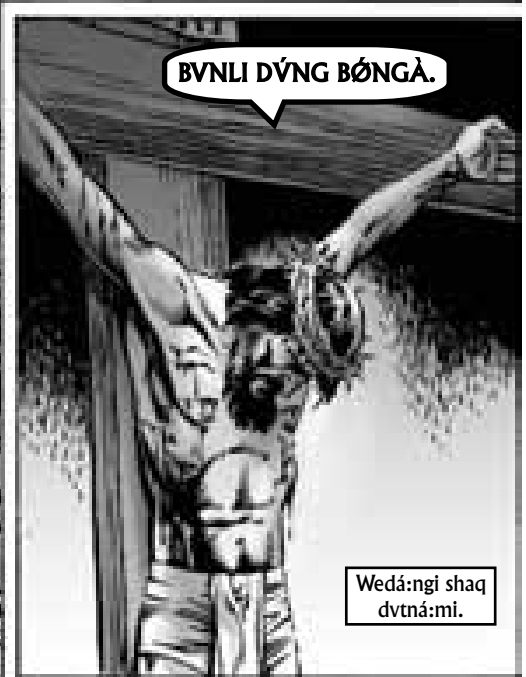
Nga Gvrayé, Nga Gvrayé, pàwá Nga svng èlàngàe ma?

GVRAYI NØNGMAQ MVRA SHVNGBE ANG MVDVM.TAQ HAP BØA.

Vpéá, Nga Pvlace Na wur svng tvlèngshønge.

Yohané, angjóng Ang shiá:mi we svng nga mv-kím.

BVNLI DÝNG BØNGÀ.

Wedá:ngi shaq dvtná:mi.

Chvñvn rvgaq vnānshi rai.

Kaðø chá rai!
Cóng dō rai dá:ngi rá nvmnó zōn rai!

Ang nø angjóng Yuda koqkv̄m i ma?
Vtiqrà tiqpèni ie.

Ang nø shiá:mi, vtiqlvm mv-wà bøa.

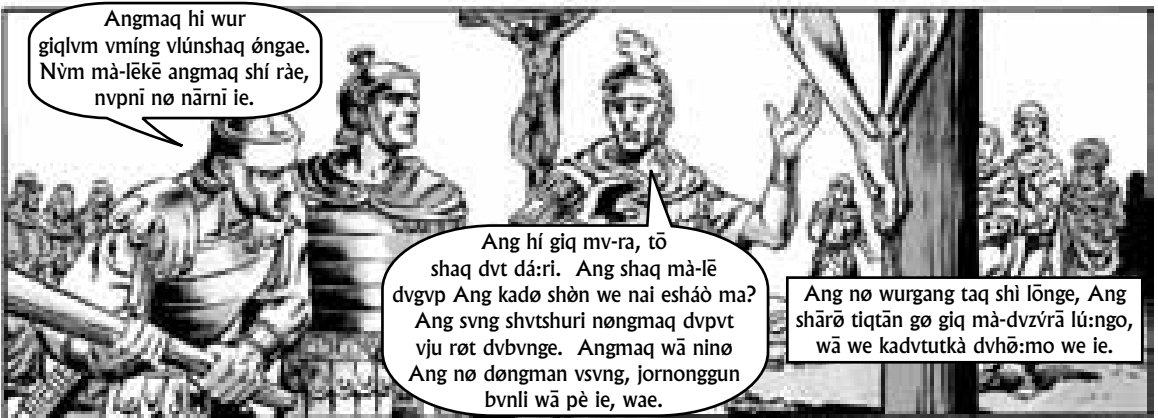

Akvt nø dōlòng vmvng daqi, tōdō gá lú:ngi.

Yapè shiá:mi mepvng yári bōn rai we ie. Akvt nø zōlá:mi.

Ang nø Gvray Angcè mvdōng í dá:ri!

Angmaq hi wur giqlvm vmvng vlúnshaq óngae. Nvm mà-lēkē angmaq shí ràe, nvpni nø narni ie.

Ang hí giq mv-ra, tō shaq dvt dá:ri. Ang shaq mà-lē dvgvp Ang kaðø shōn we nai esháð ma? Ang svng shvtshuri nōngmaq dvpvt vju røt dōbvngē. Angmaq wā niñø Ang nø dōngman vsvng, jōrnonggun bvnli wā pè ie, wae.

Ang nø wurgang taq shi lōngē, Ang shārō tiqtān gō giq mà-dvzvrā lú:ngō, wā we kadvtutká dvhō:mo we ie.

Cilcerii Yesu hí svng mv-giçāð, løm vlēðe.

KOK...

Ang hi mv-giqò
we nõ shvlae.

Mariá, Ang vnàng
rvdálvnrá lángvmonõng.

Yaqdõng làm dõ rã keni nõ
nãr nĩ lap svng ìvme. Vnàng
cancan rvdálvm dvaqshi ràe.

Yesu coqcvn mõi we
Yosep ang dvpvt dvgõshi
ya:ngi we lóngdùng
dvgvm taq kõi:moe.

Narni tuqlvm
wáshie, Ang svng
ngà dvgvm taq
kõi:mi.

Yosepmé, nõ nõ
gvza shvlã we lambõq
tiqè eie.

ἀρχὴ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος
ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ θεὸς ἦν
ὁ λόγος οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν
θεὸν πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ
χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἐν
ἑαυτῷ ἦν ζωὴ ἡ καὶ ἡ ζωὴ
ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων καὶ

11 TUT
ZUN LÚ:NGI LÒNG NYNG
SHVNGØMRE NVMLAT NILĀ

Yadø bøn lōnge, wa nø angkvtkvt shōn we ie. Inigø ngai gø mv-cingo, rvtø angnī shvngbe gø A:ngi shāoe. Tō yaqdø:ngi gø tiqkvt shōne.

Yazàngø kōmdvng wai, rvtø mv-vl.

Nøngmaq mvzèi ngórdōrciī zálvm rvtø mv-vl bōi.

Narni vlēvm mepvng nøngmaq mvzè di rāie.

Vshōmni nø vlē lōnge.

Nøngmaq mèlāi wá lú:ni we nø yalong wā ie.

Lvngdūn taq shvlāwāe.

Shvrungshuri Pilat yvng svng vrá tiqkvt di rai.

Koqkvme, nøngmaqi shvt bōsha pè nø vshōm ni mepvng zun lōnge, wā pe ie.

Ang coqcvnrīi vngà:tno má ma-sha? Shvlāwā dkvvm nø roq dvzvvr rae.

Nga cilcerīi roq dvzvrlvm ie.

Yadø wálvvm koqkvmpēi vming vzishaq i we mō-i ma?

Kagó gō yādāng keni lé mv-lunshi.

Yadvngte tē we
lóngkòem gòm kadōwā
puq dzvrlvm!

Cíf mà-zášaq ía:pmi
rvt dā vngàvpni.

Cílcerii dvgvm roqò we
angmaq mvzèi mv-shao.

Tōn wái rá -

Vsvng tqgò
góf puq dá:rà
pà le.

Á, ma-dūá:mi!
Dvgvm vhung ie.

Yesu vngang
kayvng ie?

Vnàng rvdup
sombān rí wā
vyáshle.

Mè-dedáshinongni,
wurgang taq vtaqa:pma
pe Yesu svng elánong
we shangoe. Ang wā
dò Ang nò zuna:mi.
Ang vyála:pma yvng gò
eyvngvtnong lè.

Ang coqcvnri shvngbe
svng Galilí yvng vthòm lú:ngie,
wae, eǎlvnmnong.

Yesu zuná:mi,
Lazaru idvng wā
dzvzūn dvrni.

Angmaq nò
muqlang dzvzv
í dá:ri.

Yesu zuná:mi.

Watwat dii
nò Ang coqcvnri
yvng dvtáá:mi.

Yesu zun lú:ngi longsvng coqcvnpeḷā mv-kvm.

Piter Yohanní nò dvgv̄m taq pàgø mv-vl, wae. Nga dvdv̄m we nò tiqgógóí kòa:pma ma? Svmarè mèlái gø dvdáshi deza:rie.

Emmaus svng vtá:ngi, yayvng bvnli mv-vl.

Deni nò nar vshøm ni gōmá:mi.

Zunlv̄m í kē pàwá shí ræe ma?

Ie, Ang koqkv̄m wáshi lōng nigø mvv̄ð:ní yadø nò mv-wáshi lōng.

Namaq ó tiqðø dí mvv̄yønge.

Wúúú! Chv̄n vn̄v̄n lōngshà, nà kagó eie?

Shvl̄āe, deni tvra gvza dí zv̄le.

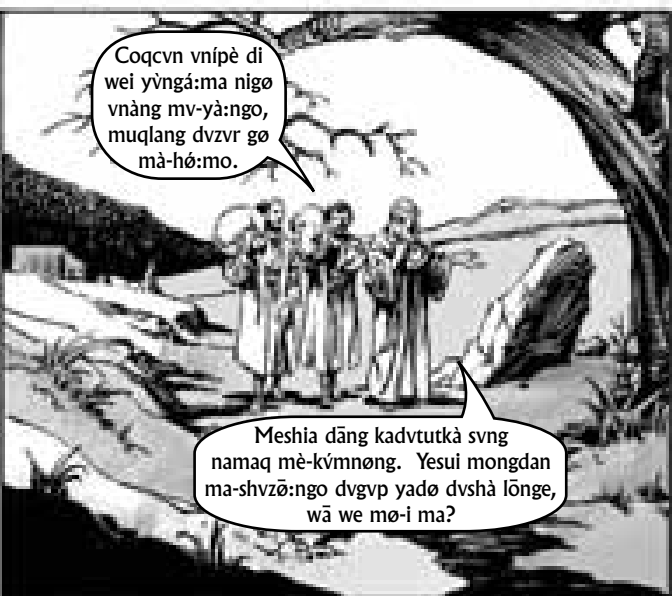
Nàní dèmv̄nshikà tángøe, nàní nèt dvshà mvrshv̄m erishòe.

Nazaret pè Yesu nò vshøm ni mepvng zun longe, wakà me-táa:pma pà ie.

Ang nò Meshia ie, wài vlóm bøsha nigø wurgang taq shvt bōa.

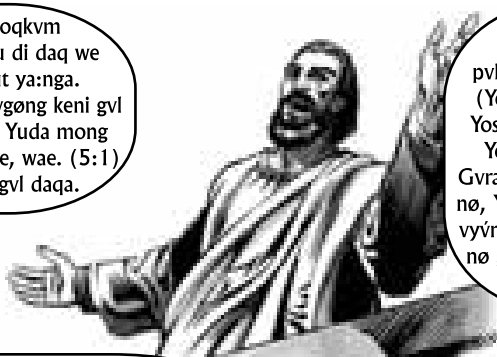
Deni sháng mvgágá svmareri dvgv̄m svng diá:mi nigø Ang svng mà-hò:mo. Iwe, dvzvrii Ang nò zuna:mi, wae.

Coqcvn vnípe dí wei yv̄ngá:ma nigø vnàng mv-yà:ngo, muqlang dvzv̄r gø mà-hò:mo.

Meshia dāng kadvtutkà svng namaq mè-kv̄mnøng. Yesui mongdan ma-shvzø:ngo dvgvp̄ yadø dvshà lōnge, wà we mō-i ma?

Israel mong taq koqkvm ma-vl dvgvp keni Yesu di daq we dāng Esayai ka dvtut ya:nga. (7:16) Yesu nø Yeshi dvgøng keni gvl daqoe, wae. Mikai nø Yuda mong Betlehem taq gvl lú:ngoe, wae. (5:1) Angjønngni weyvng gvl daqa.

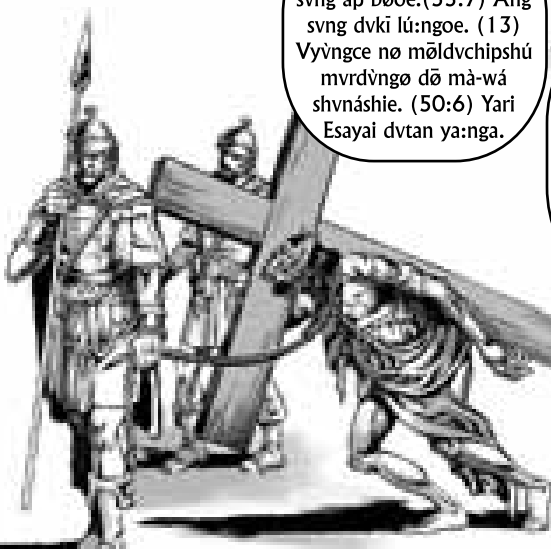
Dvinka mvme keni yvngshi we nø, Ang nø Dawi pvli pvlaq dāng keni di daqe, waka vle. (Yeremia 23:5-6, Shvgun Bvnyu 89:) Yosep nvng Mari nø Dawi pvli pvlaq ie. Yesu svng, Dvciq lvpat dvgung vl we Gvray, wa nø tø lú:ngoe, Esaya wae. Yesui nø, Yvng mv-lunshi we Angpe Gvray svng vyvngshaq ie, wae. Vra, chømyo vjønngmø nø gøngshang mø-i lōng nø cvmre tiqpe gvl daqoe, wae. (7:14,59:20)

Ang gvl daqa nø (9:6) té lú:ngi.(49:7) Nemānri yvngshi dvza:ro nø dvrvt dvcócèri kaq dvbā:ngoe.(42:7)

Vyvngroqshupe(40:11) Chvngshú tiqpe dø Zion mvrül taq tuq daqe, (59:20) wa nø ka dvtut ya:nga. Israelrii Ang svng ma-tø lú:ngo. (59:1-3) Ang dvsha lōng dāng gø dvtan ya:nga. Ang coqcvn tiqpei nvmvm lú:ngoe, wae.

(Zekaria 11:12-13, Shvgun Bvnyu 41:9) Ang svng ap bøoe.(53:7) Ang svng dvki lú:ngoe. (13) Vyvngce nø mældvchipshú mvrðvngø dø mà-wá shvnáshie. (50:6) Yari Esayai dvtan ya:nga.

Gongsir shvraç chaqø nø vdi:pmoe. (50:6) Ang dømkung shvnáshie.(50:6) Zekaria 12:10 taq vdø:ro yaqø nø zá dvza:roe. (Zekaria 13:6-7) Shvtlvm vyvngce rvci shø:loe. (53:7) Vdi:pmo we dvmmá shvri lú:ngoe. (53:8,12, Shvgun Bvnyu 22:15) Mvgåmpè dvgvm taq køm lú:ngoe. (53:9) Yadvngte svng Ang vbāmshi mv-tá we mø-i, Ang gøngshaq zishi rvt ie. Yohan 8:18 taq wæ.

Gvray nøt shømlvm rvt (Esaya 53:10) mvra dvpvt zishi we ie. (Esaya 53:10) Vsvng shvngbe tvle vdør we A:ngi vthø:moe. (58:8) Shvngbeø mvra rí bøa. (53:12)

Ang nø shi nigø zun lōng. (53:10) Dvgung lun lú:ngoe. (52:13) Rvgaq vløvm høq Ang nø Chvngkangpe ie. (49:6) Ang nø sòm lōng we mø-i. (42:4) I

Israelri muqlang rvgaq shvr svng dvgøng lú:ngoe. (66) e. Ang nø kangédù ie.(11:4) Vsvng shvngbei noq lú:ngoe. (45:23)

Pårvt nøt deshånøng we detáshà. Muqlang dvza:ri Ang nø zuná:mi, waka svmarerri shø:no we mø-i ma?

Dvdvm vtqrà ie.

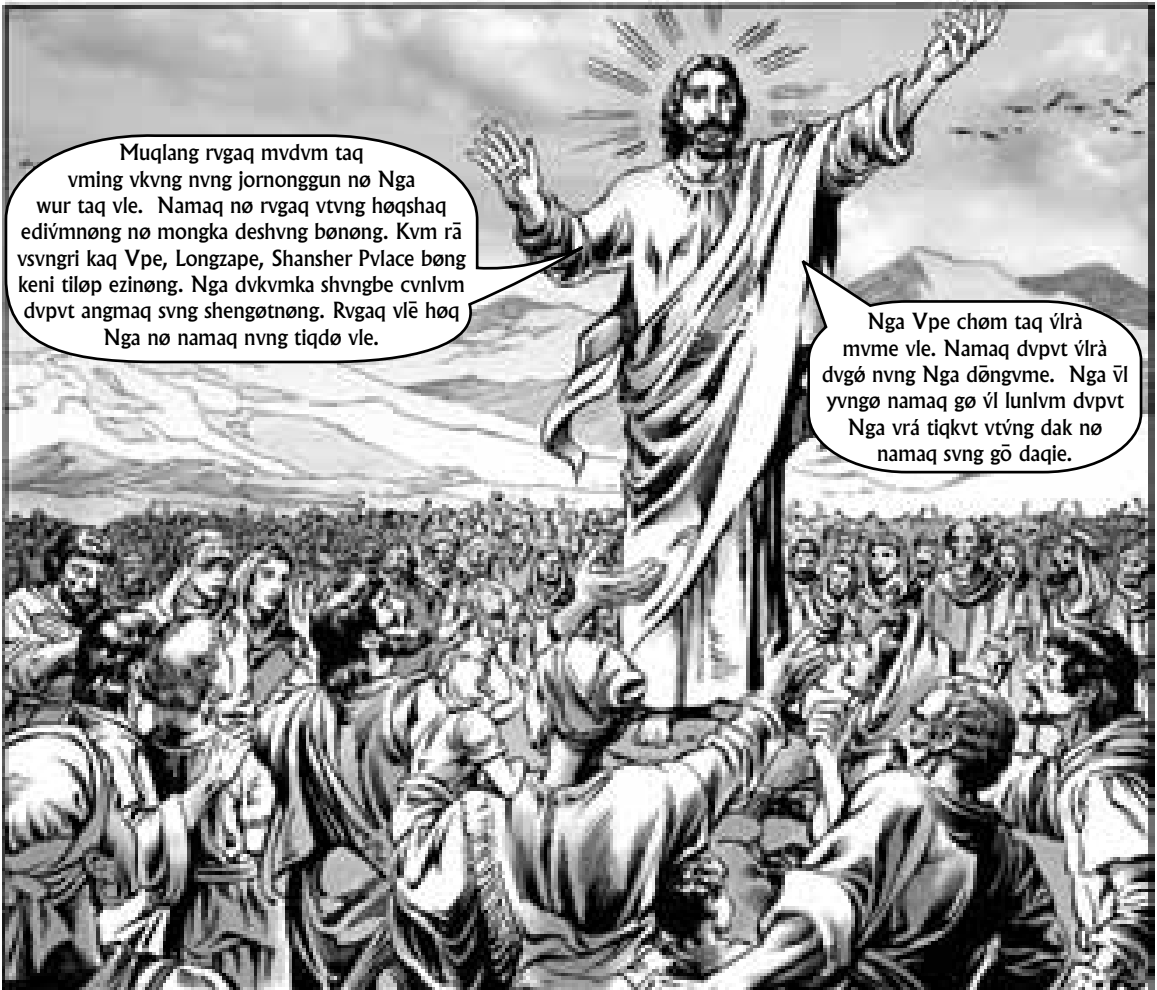

Yesu nò mvra vl
vsvngri dvpvt shi nò vshòm
nì taq zun lōnge, Yerusalem
keni p̄vng nò rvgaq
vtvng hōqshaq -

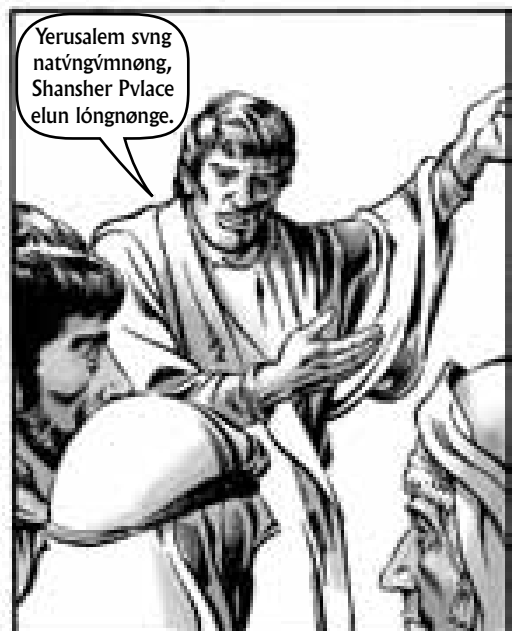
Dvbushvngka dvshvng
bōoe, wa nò shansher
karu taq vrue.

Nga mepvng cvnri
shvngbe svng Galili rvgaq taq
laqvhō:mi, waka detānōng.
Weyvngø dvmā:ni.

Muqlang rvgaq mvdvm taq
vming vkvng nvng jornonggun nò Nga
wur taq vle. Namaq nò rvgaq vtvng hōqshaq
ediv̄mnōng nò mongka deshvng bōnōng. Kvm rā
vsvngri kaq Vpe, Longzape, Shansher Pvlace bōng
keni tilōp ezinōng. Nga dvkvmka shvngbe cvnlvm
dvpvt angmaq svng shengōtnōng. Rvgaq vlē hōq
Nga nò namaq nvng tiqdø vle.

Nga Vpe chōm taq vlrā
mvme vle. Namaq dvpvt vlrā
dvgō nvng Nga dōngvme. Nga v̄l
yvngø namaq gø v̄l lunlvm dvpvt
Nga vrā tiqvt vt̄vng dak nò
namaq svng gō daqje.

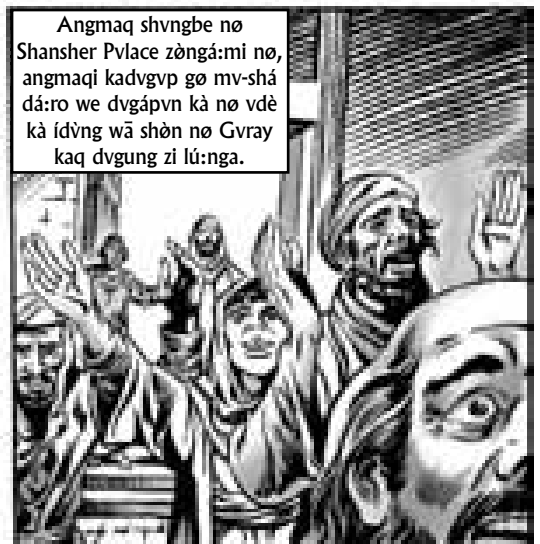

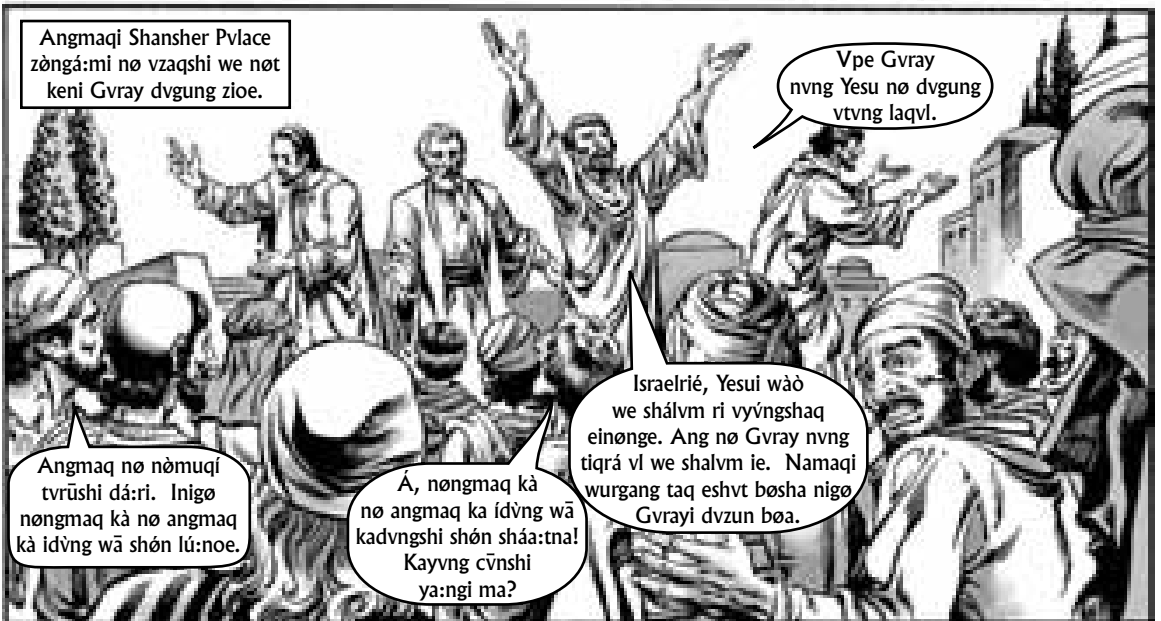
Yesu coqcvnri nø Yerusalem svng vtving nø muqlang taqlap keni shansher Pvlace jornonggun shaq vtøshilvm dvpvt dvkvmkà zi ràà dø tiqcè ni vju røtshi nø caoe.

Angmaq vju røtshi dvgvp nvmbøng mvrù dø mut rai nø, svmmivlãm dø i we bvingshin vvalshi nø dzvvrri mvdvm taq tap daqi.

Angmaq shvngbe nø Shansher Pvlace zøngá:mi nø, angmaqi kadvgvp gø mv-shá dá:ro we dvgápvni kà nø vdè kà ídvng wā shòn nø Gvray kaq dvgung zi lú:nga.

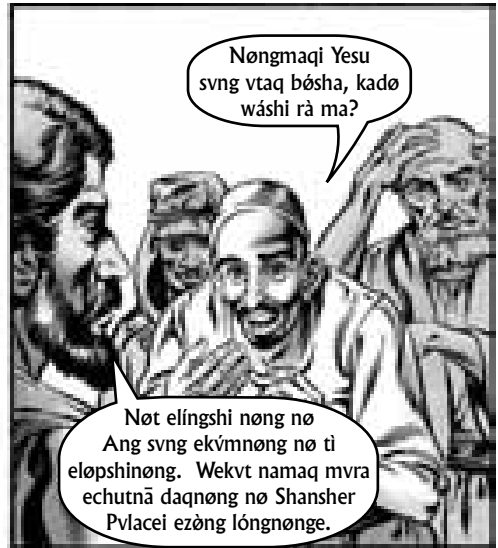
Angmaqi Shansher Pvlace zøngá:mi nø vzaqshi we nø keni Gvray dvgung zioe.

Angmaq nø nømuqí tvrüşhi dá:ri. Inigø nongmaq kà nø angmaq kà ídvng wā shòn lú:noe.

Á, nongmaq kà nø angmaq ka ídvng wā kadvngshi shòn sháa:tna! Kayvng cvnshi ya:ngi ma?

Vpe Gvray nvng Yesu nø dvgung vtving laqvl.

Israelrié, Yesui wào we shálvni ri vyvngshaq einønge. Ang nø Gvray nvng tiqrá vl we shalvm ie. Namaqi wurgang taq eshvt bøsha nigø Gvrayi dzvzun bøa.

Hi wur šiiri svng svmaq debvngshà.

Piterá, na yvng gømsungshì svmaq vl ma?

Nga yvng zilvm gømsung mà-dáng, Yesu bøng keni ebúng nø tvra edí.

Angmaq svng zilvm gømsung mv-vl.

Ang nø gvl daqa nì keni hi shúnge, ang nø kadvgp gø zóm mv-dvng.

Yesui na svng dèzòm bøi.

Á, oqàé.

Pagø wá dá:ngo we Gvray.

Hiciqri nonggun kvng lú:ngi.

Kvmlvm dø mv-chā, hizèpè tvra di bøi.

Ang hi shvláwà zòmá:mi.

Gvray dvngung laqbüng lōng, Yesué, oqàé.

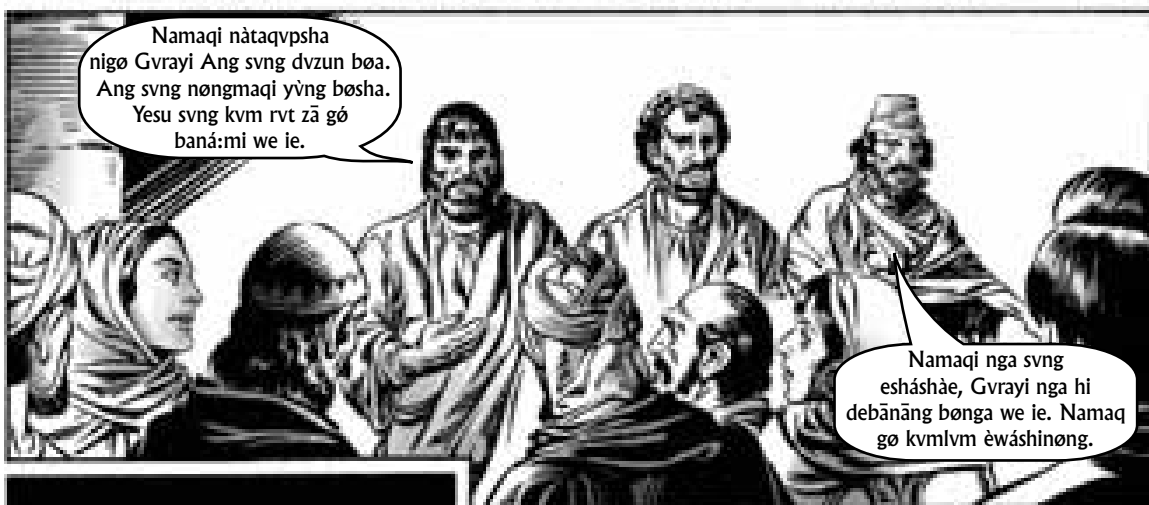

Küpè nò hizèpè
tvra dí mv-sháope ie.

Vtaqshaqpè Yesu
bøng keni ang svng
dvban bøa.

Yalong ngai wùng bønga we
mø-i, Abraham, Isak, Yakumaq
Gvray, namaqi nátaqvshàpè Yesu
bøng dvngung búngá:mi we ie.

Namaqi me-shánøng nò
eshvt bøsha we nøngmaqi sháie.
Inigø yalong bønlvm dang vzvng
keni kadvtutshaq ie.

Namaqi nátaqvsha
nigø Gvrayi Ang svng dvzun bøa.
Ang svng nøngmaqi yùng bøsha.
Yesu svng kvm rvt zà gø
baná:mi we ie.

Namaqi nga svng
esháhàe, Gvrayi nga hi
debānāng bønga we ie. Namaq
gø kvmlvm ewáshinøng.

Namaq mvra
chutna we lunlvm dvpvt
namaq nøt elingshinøng
nø Yesu mepvng cùn
vsvng ewáshinøng.

Yesu shvtlvm
dvzaqshirii Piter
nvnng Yohan gø
tvp bøa.

Namaqi
debūngnøng tvraí
nøngmaq noqngøm
tvra svng mà-pø dø
ewānønge.

Angmaqi
viéd we kapà
mv-ví.

Hizèpè tvra di
dvgvp ang svng
tvp bøa.

Yesui vtíqlvm
wàò wéò tíqdchá
ídùng wae.

Yesu zun lú:ngi
mepvng vneíni ya:ngoe,
svng 500 gøi gøYesu
svng yà:ngoe.

Yesu coqcvnri tíqmaq
nvng dvhømshidvng mvshøl
dvshvng búnglvm ie.

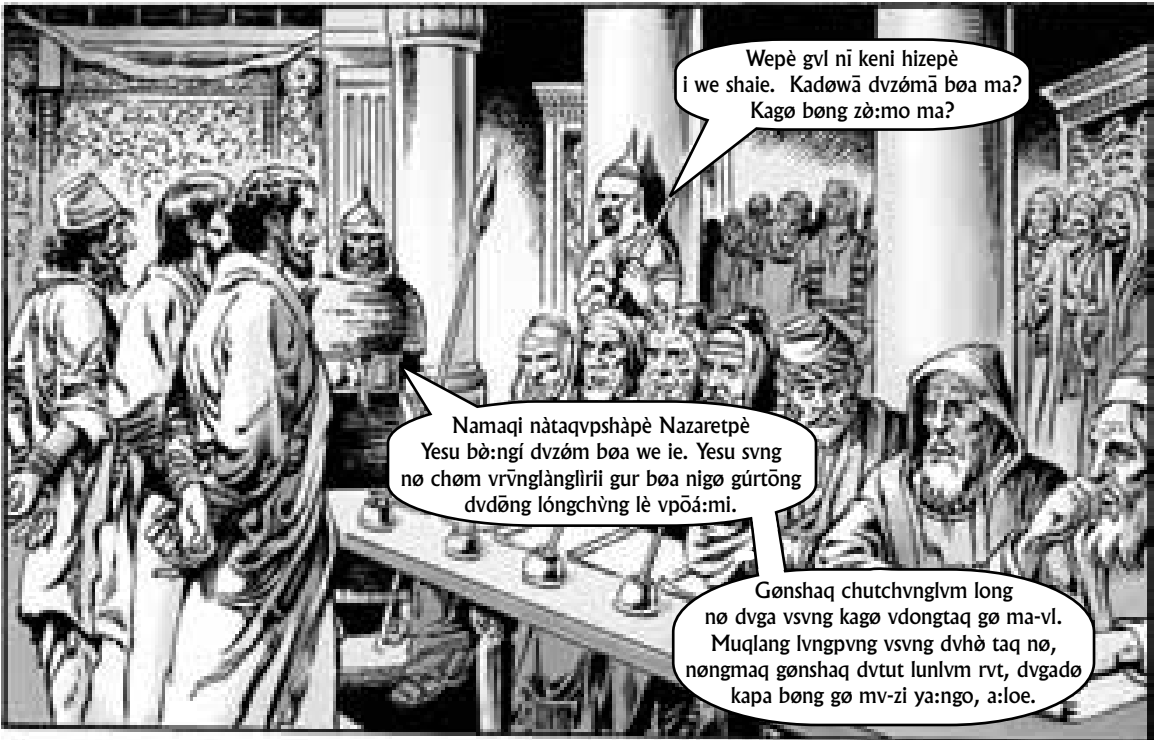
Angmaq shølshúpè
shvtnā bøshà rvt jorvms hà,
wa dvdā:mo we

Akvt tíqmaq
wāni mv-shi, wāe.

Ini, Ang
mepvng cvn ri shvngbe
svng shvt ràe.

Shvlāe. Yapèni
gø angmaq mepvng
zvnlvm wae.

Ang nø muqlang
taqlap Angpe nvng
tíqdø vlá:mi, gø wāe.

Wepè gvl ní keni hizepè
i we shaie. Kadōwā dvzómā bōa ma?
Kagō bōng zō:mo ma?

Namaqi nátaqvshápè Nazaretpè
Yesu bō:ngí dvzóm bōa we ie. Yesu svng
nø chøm vrñglàngliríi gur bōa niğø gúrtōng
dvdōng lóngchvng lè vpōā:mi.

Gønshaq chutchvnglvm long
nø dvga vsvng kagó vdongtaq gø ma-vl.
Muqlang lngvpng vsvng dvhø taq ø,
nøngmaq gønshaq dvtut lunlvm rvt, dvgaðø
kapa bōng gø mv-zí ya:ngø, a:loe.

Angmaq ø paqzi
gø mv-cvñshi dvr vsvngri
i we kadvtutkari shvngbe
shøn lú:noe.

Yesu bōng ezòmñøng ø
mvshøl deshvngñøng keni ø namaq
svng gø shvtlvm ie. Ngai pà shønø we
eshánøng ma? Elønøng, Akvt. Lvjøm
mv-vl we zun lōng lōng dāng tvñ
tiqkv tå mv-nengshøng.

Angmaq ø Yesu
nvng tiqrá vl
yà:ngí long svng
dvdvm rōna:tna.

Yesu bōng ezòmñøng ø mvshøl
deshvngñøng keni ø namaq svng gø shvtlvm
ie. Ngai pà shønø we eshánøng ma? Elønøng,
Akvt. Lvjøm mv-vl we zun lōng lōng dāng
tvñ tiqkv tå mv-nengshøng.

Angmaq svng
èlūngñøng.

Gvray nvng
vsvng kagó kà svng
tå rà ma? Nøngmaqí
vyvngshaqri zvndvtut
dvshvnglvm ie.

Israel mongkøp taq
Dvbushvngka vshērā:mi.
Kvm vsvngri shvngbe
tiløp lú:noe.

Shvngømreri nø shongnøt
dñnzøng nø vsvng shvngbe
dvpvt chøm døngku tiqlong
tiqrvp padø í lú:ngi.

Yesu Dvbushvngka
etá dvrnønge ma?

Ang nø
zuná:mi nø akvt
gø vle.

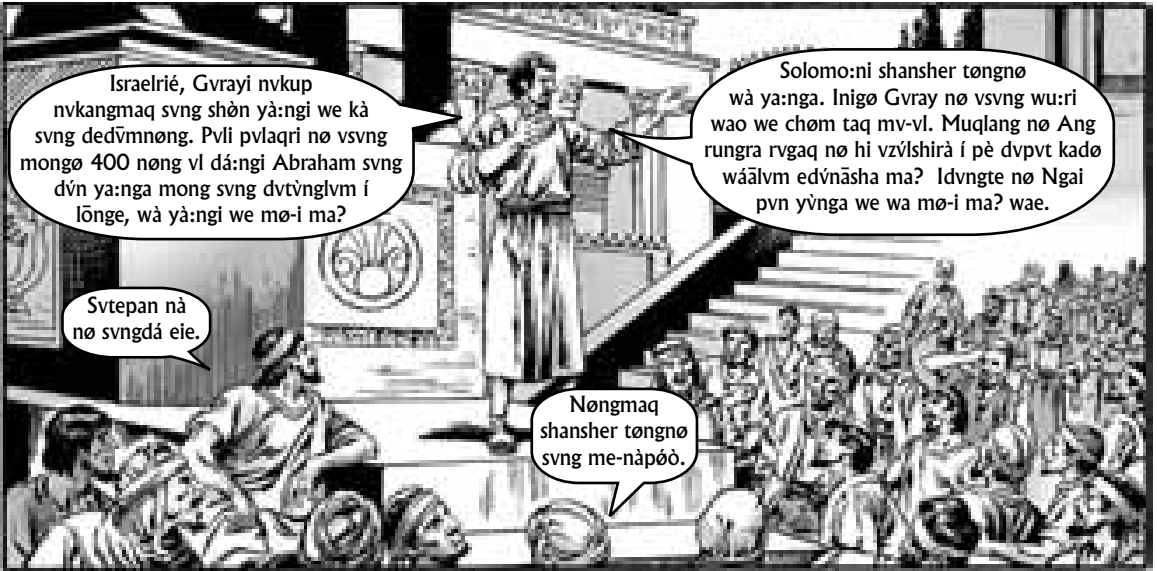
Yesu svng
kvm bósha ní keni
nøngmaq rvp vdongtaq
gø mongzøllong nvng
dvbulvm løng lú:nie.

Shvngømrere vdongtaq
svmareri gø vpø nøt
keni vrým vráe.

Kvm vsvngri
nø bvnli wā sori
gø zaywa wāe.

Rvcvngceri luq lú:ngi
dø tiqdvcha, angmaq vdá
dvngte keni lvinga:tno nø ým
aqlvm wàoe. Chøm taq gø
tvra taq gø Yesu mvshøl
dvmvñ nø dvshā:ngoe.

Israelié, Gvrayi nvkup
nvkangmaq svng shòn yà:ngi we kà
svng dedǽmmøng. Pvlí pvláqri nò vsvng
mongø 400 nøng vl dá:ngi Abraham svng
dǽn ya:nga mong svng dvtǽnglvm í
lõnge, wà yà:ngi we mø-i ma?

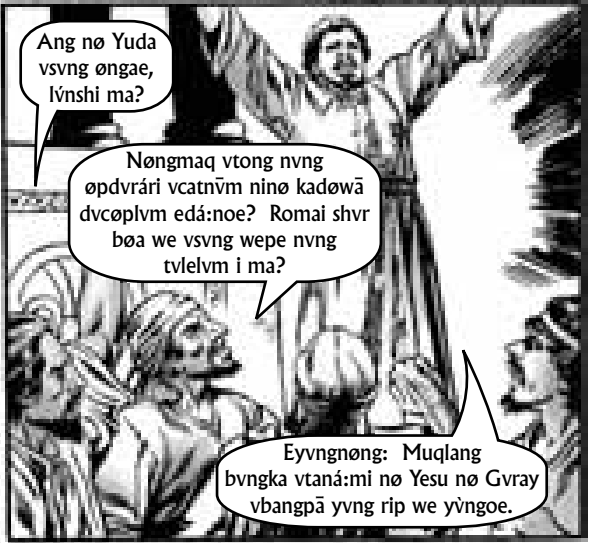
Solomo:ni shanser tøngnø
wà ya:nga. Inigø Gvray nò vsvng wu:ri
wao we chøm taq mv-vl. Muqlang nò Ang
rungra rvgaq nò hi vzǽlshirà í pè dvpvt kado
wáálv m edǽnǽsha ma? Idvngte nò Ngai
pvn yǽnga we wa mø-i ma? wae.

Svtepan nà
nø svngdá eie.

Nøngmaq
shanser tøngnø
svng me-nápøø.

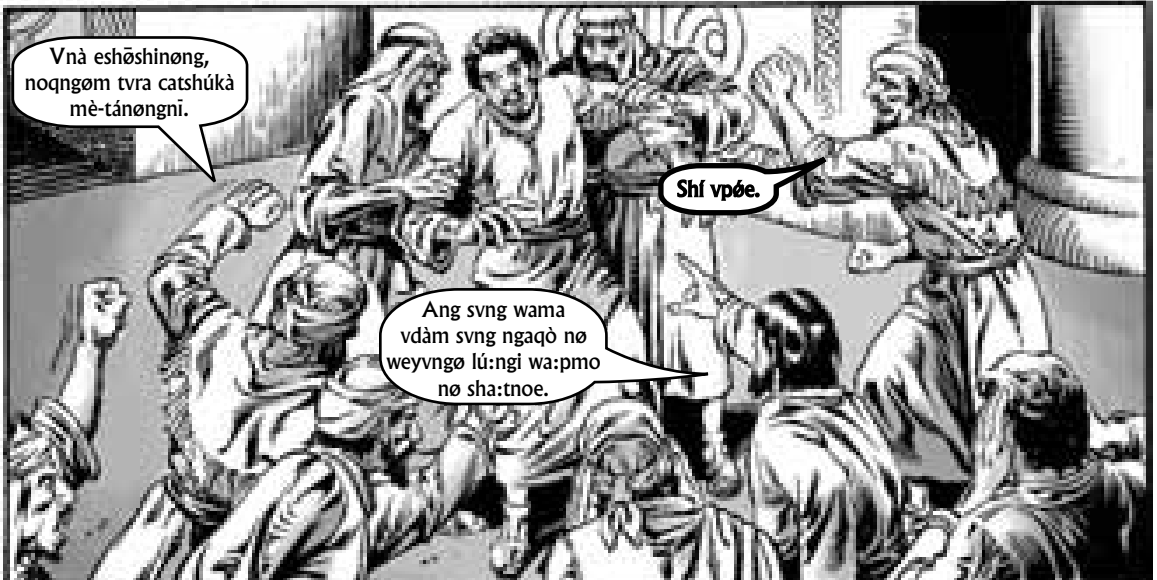
Namaq nò vtǽlvm
nøt ezǽngshinøge. Namaq nvkup
nvkangmaq dø namaq gø Shanser Pvlace
svng nàtǽnøge. Yesu dang kadvtutshuri svng
eshvt nøge. Welong mvdvm Yesu kaq
gø namaqi eshvt bøsha.

Ang nò Yuda
vsvng øngae,
lǽnshi ma?

Nøngmaq vtong nvng
øpdvrári vcatǽnm nino kadøwà
dvcøplvm edá:nøe? Romai shvr
bøa we vsvng wepe nvng
tvlelv m í ma?

Eyvngnøng: Muqlang
bvngka vtaná:mí nò Yesu nò Gvray
vbangpà yvng rip we yǽngøe.

Vnà eshøshinøng,
noqngø m tvra catshúka
mè-tánøngni.

Shí vpøe.

Ang svng wama
vdám svng ngaqø nò
weyvngø lú:ngi wa:pmo
nø sha:tnoe.

Nøngmaq noqngøm tvra svng ma-pòd vsvng -

Nøngmaq noqngøm tvra catshú -

Yesu svng wurgang taq wà bøsha, nà svng nò lú:ngí wàlvn ie.

Yesu lā lú:ngí wa:pmo nigø Ang nø Gvray dǔng ie.

Yapèi noqngøm tvra ma-pòd, dvbvl ràe. Dùrii keni vming lunshi daq ma? Soloá?

Ang shvtlvn dāng taq ngà sign túshidvng ie. Ang nø shiám we Yesu rvmnvng ie. Noqngøm tvra svng mà-pòd ri svng nø nār dvzvr ràe. Lú:ngí ewvp bònøng.

Soloé, nga belaqdung tiqlvngcè -

Yesué, nga pvlace tvlengshønge. Angmaq mvra mè-mesøngani.

POK...

Noqngø̃m dang svng vtúshú svng eshvtñø̃ng.

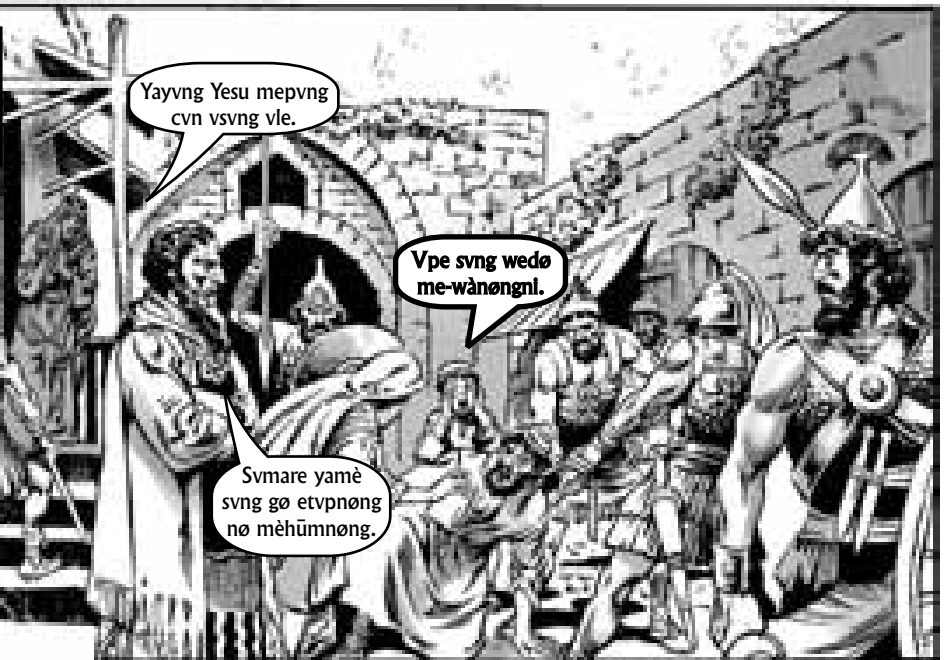
Yesu coqcvn ri eshvtñø̃ng.

Yesu mvdõ svng debvñø̃ng.

Wenila taq Yerusalem yvngø̃ shvngø̃mre ri dvshalvm gvza vhõ:moe. Shvngø̃mre ri tiqmaq vkãngã:mi nõ Dzvrrí wã ngṽmshie.

Farisiri yvng Solo rvm̃shi nõ shvngø̃mre svng vrø̃oe. Svmãre lvngare svng ta:pmo nõ tung taq rú:ngoe.

Yayvng Yesu mepvng cvn vsvng vle.

Vpe svng wedø̃ me-wãnø̃ngni.

Svmãre yame svng gø̃ etvñø̃ng nõ mēhũmñø̃ng.

Pilip tóshi we
 rvcvngce tíqpe vju
 rötshi dvgvp muqlang
 dzvvr tvngshi daqi.

**Pilipmé,
 tvnūni lap Gaza
 svng ebúngm.**

Pà wálv m-
 shángonong gø Gvrayi
 dzvvr rvt døngvme.

Yārvgaq dōini!
 Vkgangpei pà wá
 dezvr daknge
 ma?

Vkgangpeá,
 nga svng pà
 wá dzvvr
 meyó ma?

Gømrang gari vyvne.
 Yari shvngotlv m dezvr daknga
 we i ma? Vkgangpeá?

**Gømrang gari
 yíng svng tvp
 edívm.**

Weyvngø Etiopia koqkvmmè
Kandachi lvngrpvngø rìng we vyā
lú:no we típe vholm bøa.
Ang nø wemongdan taq dvpø øpshu
vgøpè ie. Ang nø Gvray noqshilvm
Yerusalem svng di we ie. Tvra
yvnggungø shansher karu røshie.

Ang svng vyvngce dø
shvtrå svng shø:loe. Vyvngce nø
møldvchipshù mvrðvngtaq dø mà-wá
vl nø nõnggøp gø mv-áshi.

Esayai vru ya:nga
lòng erøø we í dá:ri.
Nai erøø lòng
ècí:ngo ma?

Ngai røngø lòng lām-
cìngònøng! Pønā vsvng mv-vl,
shengøtvntnà lè?

Akvt Yerusalem
keni eie ma?

Øngae, weyvng
noqngømsønngvpmā.
Nøngmaq mong taq
noqngøms tvrái nø kadvgvp
gø mongzøl we zí mè-lú:ni.
Gvray nø vrúm vsar
yving vl dø vshvme.

Dvnā yà:ngi we Meshia
dang ngai vrøshaq ie. Akvt nga
Yerusalem svng døngvmànøng nø
Ang nø rvgaqtøm svng lāshi daqi we
wurgang taq shvt bøa mepvng
zun lú:ngi, wa nø detänge.

Yalong dang kadvtutka
røngø we ie. Kadvtutshupe Esayai
Ang dang vru ya:nga we vl ma?
mø-ini dvga tiqgøgø svng
shøn ya:nga we í ma?

Na eshòn dō tiqdvchá
Esayai víeám we 800 nong dvgvp
vru ya:nga. 53 tut nō Meshia nvng
sing we gvza vrushaq ie. Weyvngō
Ang svng gūr lú:ngoe, wae.

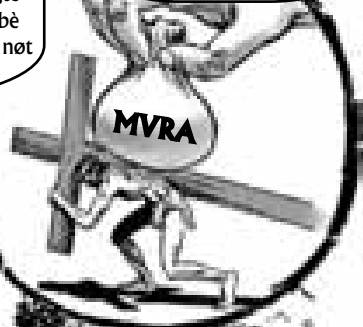
Nai gō Yerusalem keni
natvng lú:ngi rvt dēsháoni. Yesui
shálvn gvza wáo nigō vsvngrii
Ang kaq ma-too.

Nongmaq dvpvt shi lōnge,
wa nō Esayai dvtan ya:nga.
5 ciq taq nongmaq mvra Ang
mvdvmō hap bōa, wae.

6 ciq taq, nongmaq nō vyvngce dō
tvra vmánvmshà, wae. Gvrayi mvra i dvnge
Yesui rí dvzvr bōa. Yesu shi dvgvp mvra zibē
waq dýng bōa, wae. Yayvngō vsvng nō vdē nōt
cýnshi nō Gvray keni rvshia:mi, wae.

Vra, 7 ciq taq wā dō,
Ang svng kangéō dvgvp shaqre
shaqtvng mrvdvgv taqō dō
mā-wá ri:pme, wae.

8 ciq taq, Ang
shongshi we vsvngri tvlē
shilvm dvpvt Ang svng
rvçvng bōa, wae.

9 ciq taq, Ang
svng nō svng mv-gvm
nvng tiqđō shi nō
mvgàmpe dvgvm taq
kō:moe, wae.

9 ciq taq, Yesu nō
mvra svng mv-sháō, mvra vl
rvt shi we mō-i. Gvray nōt i dō
tiqdvcha, dvshayvng tō:no nō
gōnshaq zishie, wae.

10 ciq taq, Ang zun
lōng we nvng dvbushvngka
dvshvng lú:ngo ri shvngbe
dvtanshaq ie.

Dvnkari shvngbe taq,
Yesu nō shi yvng keni zun lōng
nō Gvray vbangpā taq rungvme.
Nongmaq shiá:mi mepvng gō Ang
mrvdvgvō rip lu:ngi nō nongmaqi
wā bōsha we bvni i dvnge
dang epōnā lu:ngie.

Karu vruri nvng Shvrungshuri Meshia dang nvnvn vrung we táshie. Pawá Ang svng sha:tno ma?

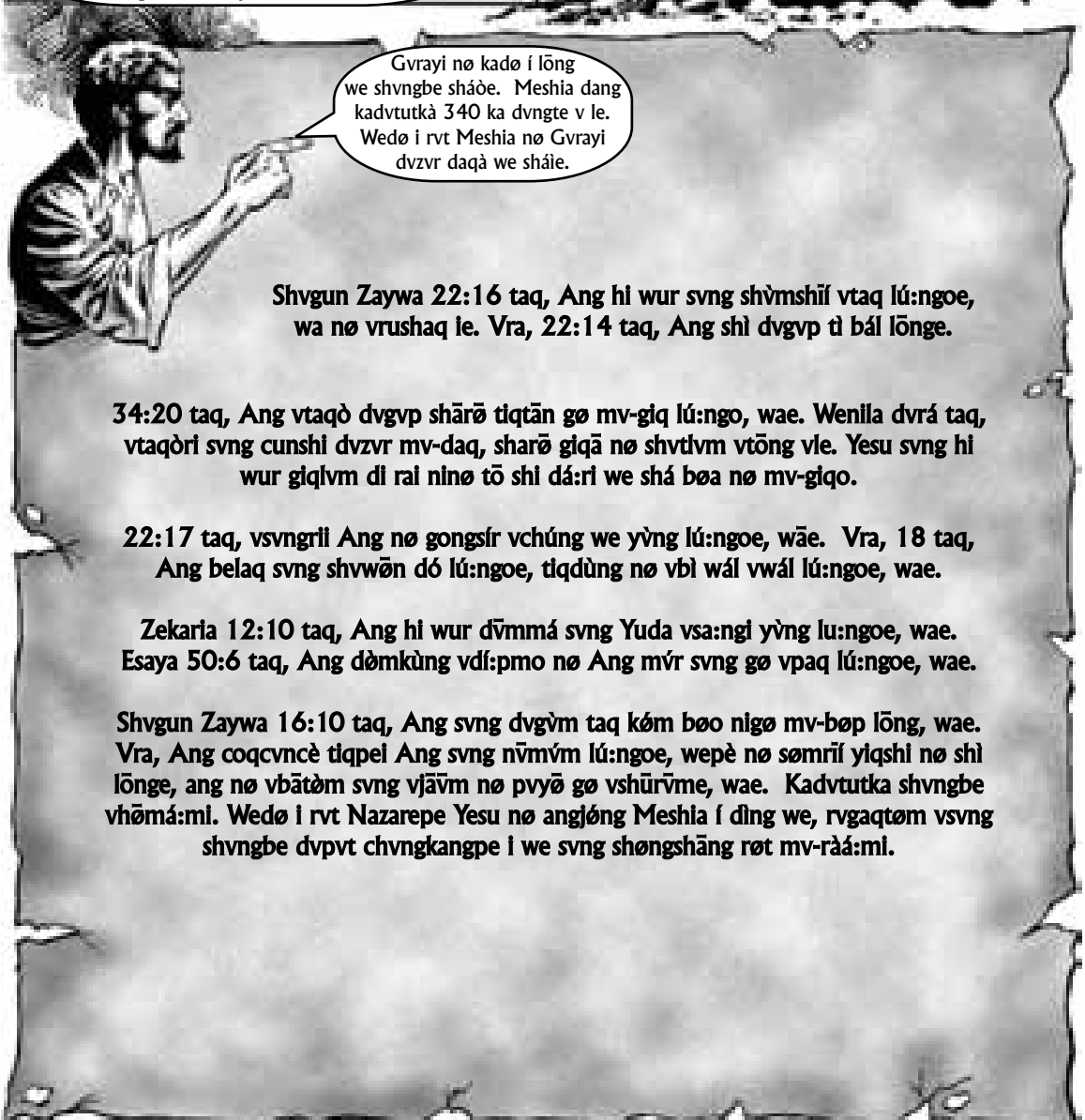
Karu vruri nvng Shvrungshuri tiqmaq Yesu kaq kvme. Inigø angmaq mvra dvtanãð longsvng angmaq mv-wvmshi. Angmaqi Meshia svng vló:mo we nø Roma svng gsvtlvm dvpvt i nø angmaq mvra dvtanalvm dvpvt mø-i, wa kvme. Angmaq nø koqka:mi øpshi mvyø nigø Gvrayi angmaq nø svng shao rvt øpshi ma-dvza:ro.

Vhø má:mi we kãdvtutká dvgá gø vl ma?

Shvgun Bvnyu 22 tut taq Yesu shi lóng dang kadvtutká vie.

Yakà nø, cip vl vsngri vtaq nø shvt ràe, wa we dvrá mv-tuq vsvngkaq 1000 nøngram taq vru ya:nga we ie.

Gvrayi nø kadø í lóng we shvngbe sháðe. Meshia dang kadvtutká 340 ka dvgte v le. Wedø i rvt Meshia nø Gvrayi dvzvr daqà we sháie.

Shvgun Zaywa 22:16 taq, Ang hi wur svng shvmshíí vtaq lú:ngoe, wa nø vrushaq ie. Vra, 22:14 taq, Ang shi dvgvp ti bál lóng.

34:20 taq, Ang vtaqø dvgvp shārø tiqtān gø mv-giq lú:ngo, wae. Wenila dvrá taq, vtaqøri svng cunshi dvzvr mv-daq, sharø giqā nø shvtlvm vtōng vie. Yesu svng hi wur giqlvm dí rai ninø tō shi dá:ri we shá bæa nø mv-giqo.

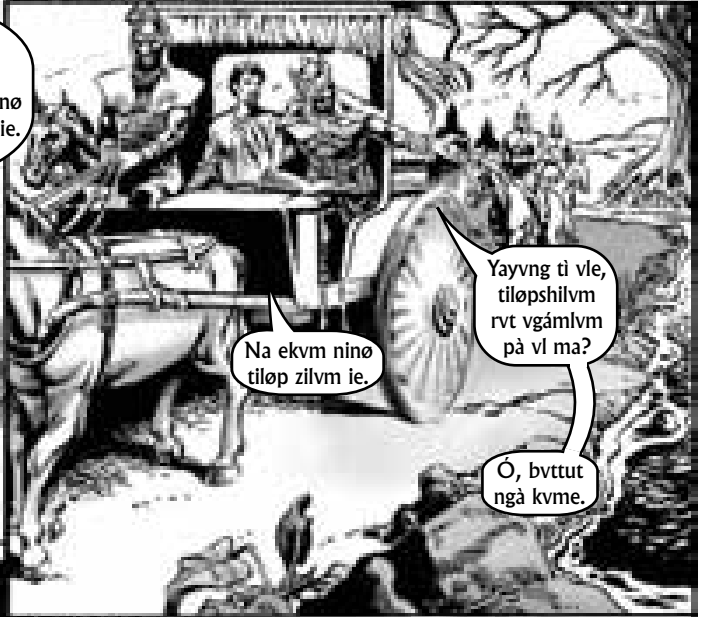
22:17 taq, vsngrií Ang nø gongsír vchúng we ỳng lú:ngoe, wāe. Vra, 18 taq, Ang belaq svng shvwøn dó lú:ngoe, tiqd̀ng nø vbi wál vwál lú:ngoe, wae.

Zekaria 12:10 taq, Ang hi wur d̀mmá svng Yuda vsa:ngi ỳng lu:ngoe, wae. Esaya 50:6 taq, Ang d̀mk̀ng vdf:pmo nø Ang m̀r svng gø vpaq lú:ngoe, wae.

Shvgun Zaywa 16:10 taq, Ang svng dvg̀m taq k̀m bæo nigø mv-bøp lóng, wae. Vra, Ang coqvcncè tiqpei Ang svng ǹm̀m lú:ngoe, wepè nø sømrií yiqshi nø shi lóng, ang nø vbātøm svng vjāvm nø pvyø gø vshūr̀me, wae. Kadvtutka shvngbe vhø má:mi. Wedø i rvt Nazarepe Yesu nø angj̀ng Meshia í d̀ng we, rvgaqtøm vsng shvngbe dvpvt chvngkangpe i we svng shøngshāng røt mv-ràá:mi.

Yesu nõ Meshia i we nga kvme. Ang nõ nga mvra lúāpè Gvray Vyngcepè ie. Nõngmaq mvra zibè A:ngi eteqā bõsha. Ang nõ muqlang taqlap svng dilvm bvngka ie. Ang mepvng nga cvnlvm ie.

Na ekvm ninõ tilõp zilvm ie.

Yayvng ti vle, tilõpshilvm rvt vgámlvm pà vl ma?

Ó, bvtut ngà kvme.

Yesu bõng taqeni nà svng tilõp zõnge.

GVRAY KAQ SHVGUNOE.

Ang kayvng íám ma?

Ang mv-ñi, mv-yíngshlám.

Gvray ang svng zõmdvng rvt í vdüe.

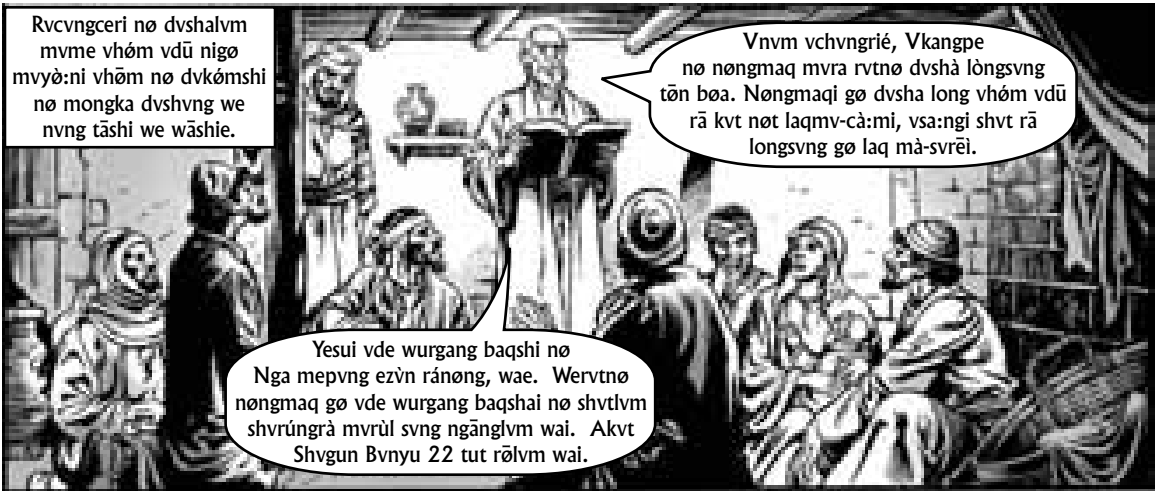
Có, Akvt Etiopia nõngmaq mong svng vtá:ngi nõ nõngmaq koqkvmmè svng dvtáá:mi.

ΟΥΟΣ ΟΥΤΟΣ ΗΝ ΕΝ ΔΟΥΛΗ ΠΡΟΣ Τ

12 ΤΥΤ
ΜΟΝΓ ΔΟΝΓΤΑΝΓ ΣΥΝΓ

ωρις αυτος εγενετο ομοι εν
νοεν εν αυτω ζων ην και η

Rvcngceri nò dvshalvm
mvmme vhom vdū nigò
mvyò:ni vhom nò dvkòmshi
nò mongka dvshvng we
nvng tāshi we wāshie.

Vnvm vchvngrié, Vkangpe
nò nongmaq mvra rvtnò dvshà lóngsvng
tōn bəa. Nongmaqi gò dvsha long vhom vdū
rā kvv nət laqmv-cà:mi, vsa:ngi shvt rā
longsvng gò laq mà-svrēi.

Yesui vde wurgang baqshi nò
Nga mepvng ezvñ rānong, wae. Wervtnò
nongmaq gò vde wurgang baqshai nò shvtlvm
shvrúngrà mvrul svng ngānglvm wai. Akvt
Shvgun Bvnyu 22 tut rōlvm wai.

Gvrayé, debvng
daqshà. Kùpè nò vsvng
shvtpè Solo í dá:ri.

Dō mà-wá naqshi evlnong,
wvngza noqngøm tvra svng vtō mv-lú:ni.
Nongmaq mongdan angkup angkangmaq
svng vtù we ie. Namaq nò édálnong
we ie. Nàchángshinongni má,
mø-ini shí meyónong ma?

Angmaq shōlshuri
svng etvpnong, tvñ
shōna:tninni.

Nongmaqi vtō
daq we Meshia mvmme
vle. Pàrvt rvshāi shiá:mi
we lvksvmá angcèpè svng
noqshi meyóvtshà?

Nongmaq Gvray
nò cúnshi we, pvn
angkangpe ie.

Nvchømmè
tūngrvm tuqvm
kvwā, kà nàling
lōng má ma-shá.

Nga chømmè svng
wedò mè-wānongni.

PYENG!...

Nà ídǎngwā
Yesu kaq kvm vsng
dvpvt tǎn tiqchǎng.

Kristu rvcngceri
yadø vǎmǎlm i we
vsháshaq ishàe.

Wepè bǎng nǝ
Solo ie. Shvtlvm
nǝt wā zǎnge.

Ang dvpvt
vjurøt dǎbvng ràe.
Ang nǝt zaq lǝng
kǝnlvm dǝngman
long svng shálm
jurøtna ràe.

Solo nǝ
mv-wǎmshi
we nǝt wā
dvnzǝnge.

Ie, nǝngmaq gǝ
nvmlat nǝ dvtiqshi
yǎngsha we ie.

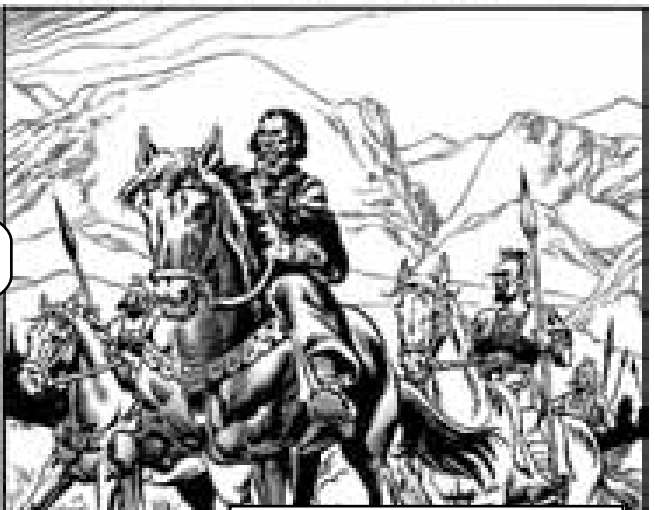

Shvlae, Polo. Yerusalemø
rvcngceri svng wā ràri èdǎng
bǝa we ká:mie.

Mø-i. Erú:ngo nǝ esha:tno
nigø luq mǎvshie. Dvgá wamari
taq gǝ vshiná:mi. Damasku taq gǝ
angmaq wā dvnzǝngá:mi.

Yari svng dǝnglvm
vmingkaru zilvm ie.

Nga watwat
dǎlvm ie.

Solo nǝ, dvgá noqngǝm tvra svng
vréngshǝnge, lǎvshie. Inigø rvcngcerii
Kristu yvng kení lu:no we mongzǝllong
nvgng dǎvu lǝng svng yà:ngo rvt gvza dàe.

Chǎvnnǎn vǎvm dǝ shúr daqi we
tiqlong svng Soloí yǎng bǝa.

Soloá, Soloá,
Nga svng pǎwá
nàreshí ma?

Solo gǝmrang gǝ gvza
svrèvnǎn:mi wei
angkangpe svng tvnéne
dǎjáø høq gvláshi lú:ngi.

Vkangpe Nà kagǝ
eie? Vǎvm dǝ eshúr
we kagǝ eie?

Nga Yesu øngae.
Nga rvcngceri svng
nàreshí we nǝ Nga svng
nàreshí we ie.

Vkangpeá, Nai
nga svng kapá wā
dvzvr meýø ma?

Akvǝt ebǎng nǝ wama
svng egǝngǎvm, zǎndvtut nǎl
wā rà we tvra detǎvtne.

Shaq
ètào ma?

Táshie, inigò
pà shòn we
mv-shángo.

Ngai gò mv-shángo,
muqgòm dō táshie.

Yalong nò
Gvray shaq ie.

Nga nēi
mv-yǎng bōnga,
debvngvtsha, wama
svng có eshōlsha.

Nga nò Anania òngae.
Na vnē dvbānālv̄m Yesui dezvr
rvt dōng ránga we ie.

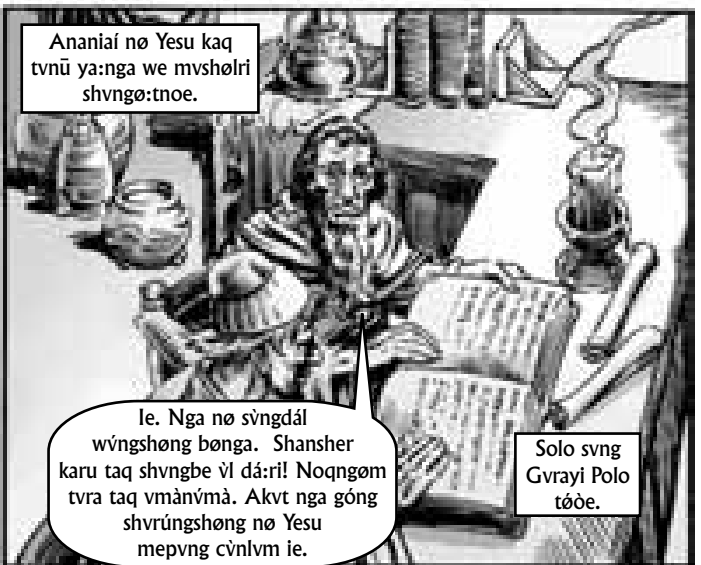
Ngai bvtvut
mv-yǎngo.

Yesu bōng keni nà
vnē eyǎng bōa.

Ngai yǎng bōnga,
Yesui deban bōnga. Yesu
mvshōl shengòvtrvtshà

Ananiai nò Yesu kaq
tvnū ya:nga we mvshōlri
shvngò:tnoe.

ie. Nga nò svngdál
wǎngshōng bōnga. Shansher
karu taq shvngbe v̄l dá:ri! Noqngòm
tvra taq vmānv̄mà. Akvt nga góng
shvrúngshōng nò Yesu
mepvng cǎnlv̄m ie.

Solo svng
Gvrayi Polo
tōòe.

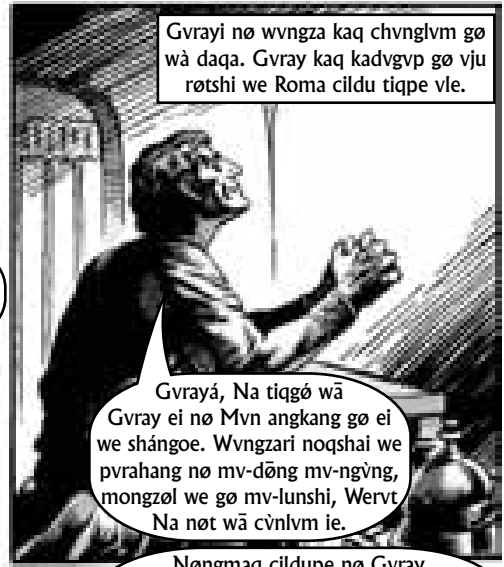
Solo nò Polo íá:mi nò vsvng anghvúr, kím tvra anghvúr taq di bói. Rvcvngceri svng shvt mà-mvyóá:mi. Mv-noqshi vsvng noqshilm rvt lin dvzaqshie.

Na dètiqshi lóng cíngoe, nongmaq gò vzvng dvgvp nà dè i yvngsha. Inigò nga shón mvyøng we nò Nazaretpe Yesui kadvutkàri svng dvhøm daqa.

Yari keni té vtvng we tiqciq nò shi yvngkeni Ang zun lú:ngi lóng ie.

Yesu nò wvngzari dvpvt gò di daqi we ie.

Ang nò nongmaq mvra ríashú Gvray Vyvngcepe ie.

Gvrayi nò wvngza kaq chvnglvng gò wà daqa. Gvray kaq kadvvp gò vju røtshi we Roma cildu tiqpe vle.

Gvrayá, Na tiqgò wà Gvray ei nò Mvn ankgang gò ei we shángoe. Wvngzari noqshai we pvrahng nò mv-døng mv-ngvng, mongzøl we gò mv-lunshi, Wervt Na nøt wà cñlvng ie.

Nongmaq cildupe nò Gvray kaq vpòo we tiqpe ie. Inigò ang nò dvdivm dvtiqshie. Kadvvp gò vjurøtshi we nvg dvsha vsvng kaq dvba:ngoe. Inigò Gvray keni mongzøllong shini mv-lu:no.

Na kagó eie? Kayvng keni eie?

Na vju erøtká tá bòa. Nga svng Gvrayi dezvr daknga. Akvt Yopa yvng vl we Piter yvng edivm. Piter svng erøtshi, Gvray dang shvngbe a:ngi shengøtnvtne.

Wurgangtøng keni Ang shvwi rvt mongzøl we lun bòa.

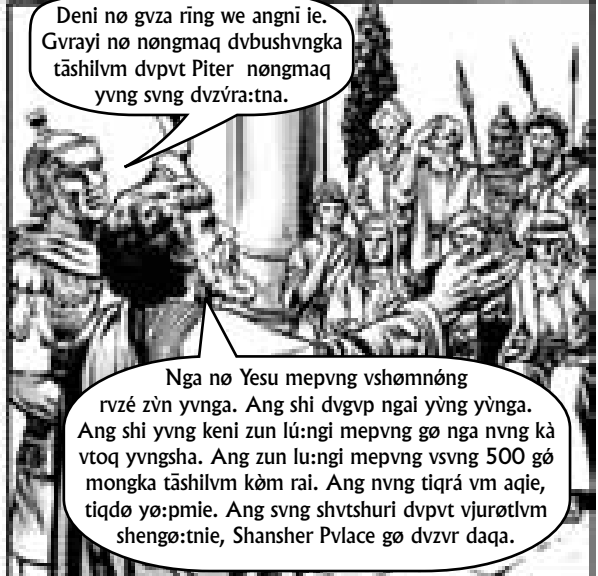
Pà svng wà ma?

Namaq cildupe svng shvngøtlvm ie.

Roma cildupei Piter di rai kvv vpòoe.

Ebúng, nga svng yadvngte vpò mv-ra, nong nò tiqdvchá wà ishæe. Vsvngri mvng dekømtvnøng, dvbushvngka dvtáa:tnini.

Deni nò gvza ring we angni ie. Gvrayi nò nongmaq dvbushvngka tåshilvm dvpvt Piter nongmaq yvng svng dvzvra:tna.

Nga nò Yesu mepvng vshømnóng rvzé zvñ yvnga. Ang shi dvgvp ngai yvng yvnga. Ang shi yvng keni zun lú:ngi mepvng gò nga nvg kà vtoq yvngsha. Ang zun lu:ngi mepvng vsvng 500 gò mongka tåshilvm køm rai. Ang nvg tiqrá vm aqie, tiqdø yø:pmie. Ang svng shvtshuri dvpvt vjurøtlvm shengø:tnie, Shansher Pvlace gò dvzvr daqa.

Cildupe Korneliyu nõ ang tiqrvp shvngbe tiq ni nà:mí wā tiløp lú:noe.

Polo nõ Korintu mvring noqngøm chøm svng diá:mi nõ Yuda vsvngri kaq mvshøl shvngø:tnoe.

Kristu rvcvngceri sha:tno høq vrèd we svng etá bøsha. Inigø Yesu nõ shúrløng nvng dvtanshi daqi nõ nēi mv-yvng bønga. Wekvt Ang vkiq we kai dvbushvngka dvshvnglvm dvpvt nga svng kà shøn daqi. Yesu dang kadvtutkari shvngbe cvnshøng dvgyvp, shvngbe vhmø rai we yvng lunoe. Kadø ie wani Ang nõ Dawi pvli pvlaq i nõ Israel svng chvngshu Chvngkangpe ie, wae. Noqshi dang shølshurii nõ shi høq Ang svng mv-wá:mo.

Gvrayi Dawi ang pvli pvlaqè svng shvri:ngo nõ, Israel kaq chvngshu wáshi dvza:ro nõ, Yerusalem yvngø Ang svng shvt lu:ngoe, wae.

Shvgun Zaywa bok taq, Na nõ Ngacè ei we Ngai gur bønga, wae.

Shvgun Zaywa bok taq, Gvrayi nõ Ang døngmanpè kaq ma-shvmvngø, shi nigø mv-bøp mv-shám løng, waka svng dvhmø bøa. Moshii wá mv-lú:no we mvra chutna we bvnli wá dvng bøa.

Gvrayi vvwngzari dvpvt galong wáshi dvzvrlvm nvng rvgaqtøm vsvng dvpvt Chvngkangpe wáshi dvzvrlvm dvpvt Yesu dvzvr daqa.

Vvwngzari nõ ma-shansher, Yuda vsvng kvmnøt svng vwála ma-shvlá.

Na nõ noqngøm tvra svng vtúshú eie. Yesu nõ rvgaqtøm vsvng rvci gvli daqa we shvngbei sháoe.

Kvmnøt tvra nàyvpsi bøi rvt lú:ngi vvp nádüe.

Dvcic lvpat gønshaq nvng síng we dvbushvngka svng me-kvmnøng rvtno wvngzari yvng svng diá:mie.

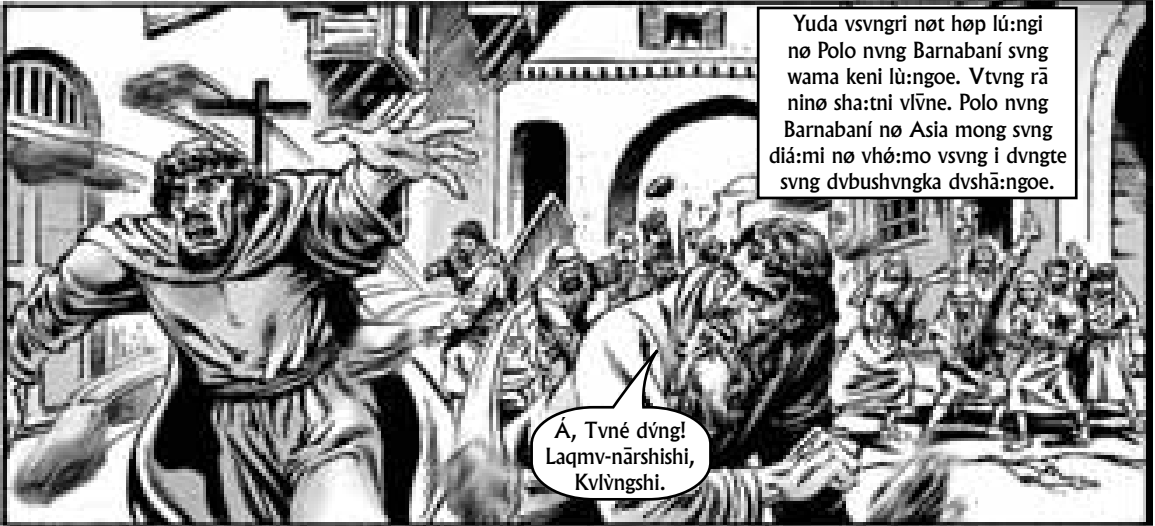
Israel mong taq Yesu ma-too, zvndvtut gø yadang svng mv-wýmshi we Poloi shá bøa rvt wvngzari svng shvngøtlvm nøt rvtshie.

Gvray kaq oqa, wvngzari yíng gø chutchvng tvra Gvrayi dvtuq daqa.

Poloá, nga kaq gø tløp ezónga.

Yesu dang dvnkari shvngbe shengøt daqsha.

Yuda vsvngri nvng wvngzari nø dvbushvngka svng vtooe. Gvray nøt gø cýne.

Yuda vsvngri nøt høp lú:ngi nø Polo nvng Barnabaní svng wama kení lú:ngoe. Vtvng rá ninø sha:tni vívne. Polo nvng Barnabaní nø Asia mong svng díá:mi nø vho:mo vsvng i dvnge svng dvbushvngka dvshā:ngoe.

Á, Tvne dýng! Laqmv-nārshishi, Kvílvngshi.

Listra mvring taq lú:ngi Polo svng hòngbøm wa:pmo da:ngi mvring nvmshvng svng shívl bøa.

Gvrayé, angmaq mvra echutnāð, Polo svng lú:ngi wvp bøa.

Inigø Gvrayi dàlv̄m wao
nø Polo cúnshi lú:ngi.

Poloá, nà nø
eshlá:ml, wvng
dv̄vmo we le.

Nga mv-shõng, Ang
bvnlí rvt yãmv-taq dvshà we vholm v̄dũ
lõnge, wae. Yalong nø kv̄mcè wā ie. Cò,
wama svng gõngv̄mshi.

Gvray Ang
jomonggun nvng
ngõrdv̄gũng svng
shvr̄ng shvta vp̄e.

Masedoni mong Pilipi yvngø Polo nvng
Shilani svng 39 dv̄mdv̄m vdi:pmo da:ngi
tung taq chõpwā rú:ngoe. Dv̄kilv̄m v̄hõ:mo
nigø angní nõt lõm lõng nvrõm té lú:ngi kv̄t
yaqdõng rv̄wèi Gvray shvr̄ng zaywa wāe.

Vgá... Yesu
nø ngà
Vkangpe le.

Vra, wēnõng vdongtaq
wā Poloí vshõmpoq vdip
we v̄hõ:moe.

Poloji tvra di dvgvp tisangpó vcat we vshòm kvv dvnge vshó:moe.

Tiqkvvt nõ nvmukdvra mvdvm taq tiqyaq chapgá lángkeo rvt nõ dvgá kungshicéi chvngshvlu:tno hõq vshó:moe.

Tiqkvvt nõ dvmyaq vshó:moe.

Inigõ dvbushvngka bvnli mv-làngo.

Polo mongka dvshvng nõ vvúshí dvgvp svrí bāng we, zā we, dvshà we, nõt dvshà we, gónggílv m angpvnvvn vshó:moe.

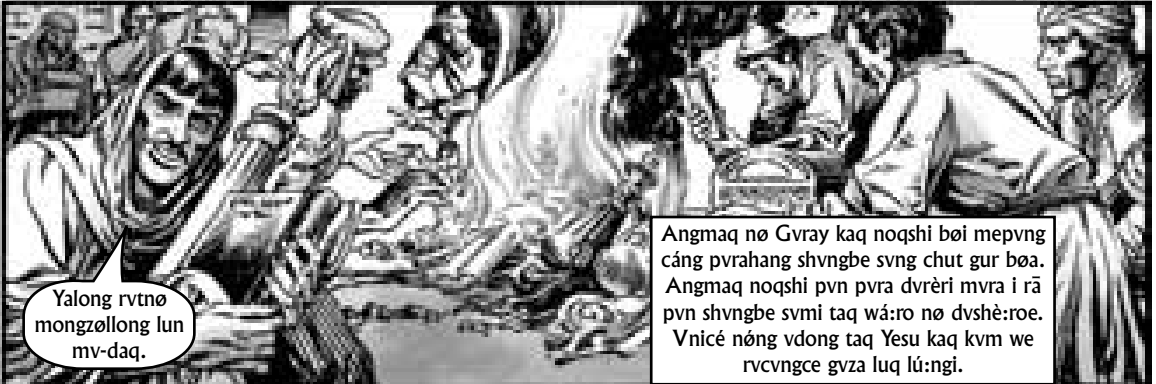
Vkangpeá, góng taq zálvm dvmári debānāng daknga. Wekvv wā mongka dvshvng lunshí daqe.

Poloji nõ wama ringzi vriqo nõ pvrahang svng noq mv-daq, Yesu svng kvv ràe, wā nõ shvngõ:tnoe.

Namaq nõ pvrahang ènoqshinõng yvng kení nõt elingshí ráshà rvt nõ mvra idvnge echutna bõsha. Yalong nõ Yesu kaq kvv yvng kení ie. Akvt Gvray basha eivmsha.

Gvray kaq sheringnõng.

Yalong rvt nõ mongzõllong lun mv-daq.

Angmaq nõ Gvray kaq noqshí bõi mepvng cáng pvrahang shvngbe svng chut gur bõa. Angmaq noqshí pvn pvra dvreri mvra i rá pvn shvngbe svmi taq wá:ro nõ dvshè:roe. Vnicé nõng vdong taq Yesu kaq kvv we rvcvngce gvza luq lú:ngi.

Mati 24:9-11 taq, Wekvt dvshalvm yvng namaq svng tēlēnøng nø eshtvntvønge. Nga bøng rvtvø vsvng pvn shvngbel namaq svng shengövtvønge. Wekvt vsvng mvme vdvpshtvme. Angmaq tätvie vñvmkē löngē. Ma-døngman we kadvtutshu gø mvme bũng löng nø vsvng mvme svng shvmànvm lú:ngoe, wae.

Yesu svng vnēi yvng ya:nga shvlē gø svróng rai. Roma mongdan döngtáng taq rvcvngceri gvza luq lú:ngi niłā taq shvt pvng lú:nga. Yesu svng vchà:ngo we gøvrvm svng kangkii ké dvza:roe. Welong svng vsvng shvngbei dvjaqlvm waoe.

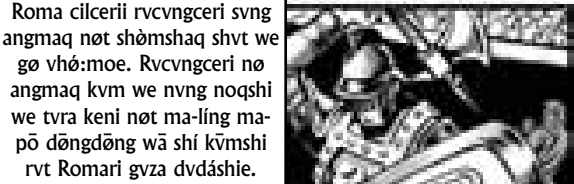
Yesué, nga pvlace tvlēngshønge.

Vpéá, angmaqí wao löng angmaq mv-sháshi, echutnao.

Wò...

ííí...

Roma cilcerii rvcvngceri svng angmaq nøt shømshaq shvt we gø vhó:moe. Rvcvngceri nø angmaq kvm we nvng noqshi we tvra keni nøt ma-líng ma-pō döngdøng wā shí kvmshtv rvt Romari gvza dvdáshie.

Ngacéá, muqlang taqlap yvng laqvhø:mié.

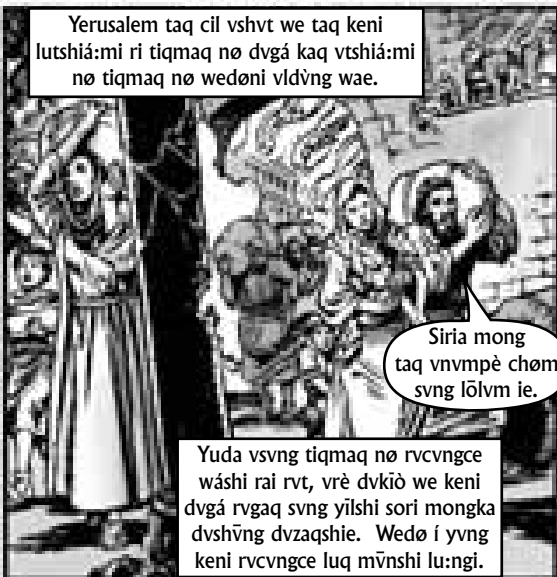
Mè, mè-wāni.

Shansher tǝngnǝ
dāng sīng dǝ Yesui
shǝn ya:nga we vle.

Tiq ni nǝ
shansher tǝngnǝ
yalong svng angshi
rǝ:mo nǝ catna:tno
we rvtǝ tuq rāe.

40 nǝng mepvng AD 70 nǝng í rai dvgvp
Romarii shansher tǝngnǝ svng cat ya:nga.
Wekvt svmi vǝǝr wei shé i dvnge shvngbe
angti zūngá:mi. Shé láo wei vbā nvng lóng
i dvnge rǝl ráa. Yadǝ bǝn ya:ngi we nǝ
Esaya kadvtutka dvhǝ:mo we ie.

Yerusalem taq cil vshvt we taq keni
lutshiá:mi ri tiqmaq nǝ dvgá kaq vtshiá:mi
nǝ tiqmaq nǝ wedǝni vldvng wae.

Siria mong
taq vnvmpǝ chǝm
svng lǝlvm ie.

Yuda vsvng tiqmaq nǝ rvcvngce
wáshi rai rvt, vrǝ dvkiǝ we keni
dvgá rvgaq svng yilshi sori mongka
dvshvng dvzaqshie. Wedǝ í yvng
keni rvcvngce luq mǝvnsi lu:ngi.

Angmaq kayvng tuq nigǝ vtǝshú rvcvngceri vle.

Nǝngmaq nǝ
lǝlvmrá kayvng
gǝ ma-dái.

Yerusalem shiwú
nǝ svre vtvng ie,
nǝngmaq nvng tiqǝǝ
gǝ vldvng ie.

Yesu mepvng cùn ya:ngiri nò Yesu zun dāng shvkse wáshi nò shi yǐng hòq mvshòl dvshǐng dvzaqshie. Angmaq shvngbe nò ngvnsha wur taq wā shi bòi. Rvgaq yalong mvdvm téwa shvla we muqlang chòm vl we sháò rvt shi rā longsvng mà-svrē.

Tiqmaq svng nò vngvt í kē pvyō sà:no we, góng dvgvngri tu:tno gvyaqāò we,

Tiqmaq svng nò Romarii wurang taq vtaqoe.

Tiqmaq svng nò lú:ngi wa:pmoe.

Tiqmaq nò nìnà vmpa í dvza:roe.

Tiqmaq svng nò vgō tu:tnoe.

Piter svng nò battǐng lap wurgang taq vtaqoe.

Vkangpeá, Na eshi yàng dō nò shí mà-póng.

Tiqmaq svng nò sótaq taq zō:noe.

Nga nò yalong mvdvm té shvla we chòm svng tokngǐme. Gvrayi na mvra leqchutna daqé.

Yalong mvdvm té shvla we chòm taq vtōlvm í lōnge, wa we dvnka rvt kvmnòt keni shi bòi.

Yesu zun lú:ngi mepvng
 60 nong dvingte í rai
 dvgvp dvzvr Yohan
 tiqpe wā ngýmshie.
 Patmo tishvlúng taq vl
 dvgvp, Shansher Pvlacei
 Shansher tōngnø svng
 shøl bæa nø tvn dvgáni
 tuq rā rvtø taq bønvlm
 ri shvngbe ang svng
 dvtà:nø nø shvngø:tnoe.

Yohané, akvt kení kúkaq
 bōn rā we í dvingte shvngbe Ngai nà
 svng dvtānlvm le. Nal èyà:ngo we í
 dvingte karu taq nārūd nø Asia mong
 taq vl we shvngømre shvngøtlōng
 svng sherìø.

Yesu vrá vtving daq kvv, angceri
 shvngbe svng dvgvm kení dvzūnlvm
 í lōnge. Angmaq nvng muqlang
 vhangrāmø vhomlvm í lōng nø
 dvcic lvpāt tiqdø vllvm í lōnge.

Vlē lvngdøm rvtø taq Gvrayi
 rvgaq yalong mvdvm taq
 svnishø dvzaq daqø wei, zālvn
 zōnli angpvnvvn nvng dvshalvm
 angpvnvvn būng dvzvr lú:ngoe.

Mv-dōng mv-man we kristu būng lōng
 wei ngā nø Meshia øngae, wā nø vsvng
 mvme yūmvn lú:ngoe. Angmaq mvrdaq
 taq shālvn dvcaqø nø, ang vming vkvng
 svng vchāng dvzvr lú:ngoe.

Shālvn dvzøk du:kngo we welōng mà-dá vsvngri shvngbe
 nø vgø tut we vhom lú:ngoe. Rvgaqtøm vsvngri shvngbei
 gø vtvingshaq dvsha mvhøtlvm lōng vhomlvm vl lōnge.

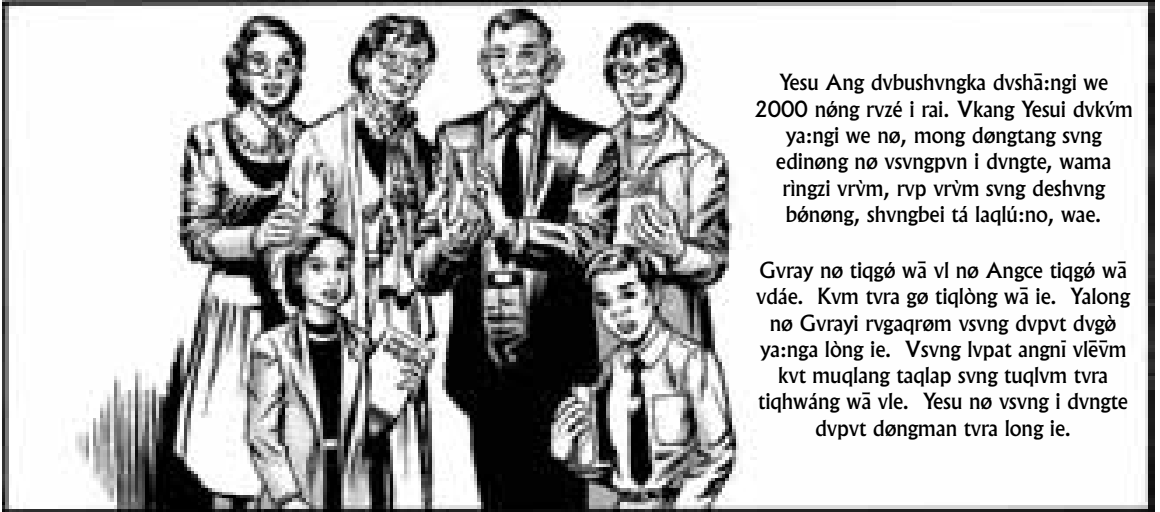
Dvñkà vl dø Yesu tñn tiqkv̄t vtýng daqe.

Akv̄t vtýng daq kv̄tnø
jornonggun ó ngòrdvgùng nvng
tvpwā lāshi daqe. Wekv̄t muqlang
bvngka tà:no nø gømrangmúng
taq zunshi nø di daqe.

Wekv̄t vn̄m dø shúr nø koqkv̄m vmō
mv̄me mōde. Ang wur taq kurnip
shvngøtchv̄ng lá:ngo nø Ang nonggøp taq
nø døngman we Gvray Ang shv̄m bunge.

Wekv̄t svngri kaq sataní mà-dvløtlvm
dvpvt satan svng nø dvcìq lvp̄at
svmítidøm svng gūr bøoe. Vl dvn̄gte
shvngbe svng gø sv̄mii dvshèr bøoe.
Wekv̄t muqlangshv̄r rvgaqshv̄r l v̄me.

Yesu kaq kvm vsvng i dvn̄gte svng
dvcìq lvp̄at gønsaq zio nø,
muqlangshv̄r rvgaqshv̄r taq vl dvzvr
lú:ngoe. Weyvngø zàlv̄m nvng shilvm,
ngólvm yurlvm nvng svrønglv̄m
shvngbe mv-ŷlv̄m. Vz̄vng kaqri
shvngbe nø vléám. Muqlangshv̄r
rvgaqshv̄r taq dvcìq lvp̄at Yesui
eø:pmi nø vl lú:ngie.

Yesu Ang dǔbushvngka dvshā:ngi we 2000 nǒng rvzé i rai. Vƙang Yesui dvkǔm ya:ngi we nǒ, mong dǒngtang svng edinǒng nǒ vsvngpvn i dǔngte, wama ringzi vrǔm, rvp vrǔm svng deshvng bǒnǒng, shvngbei tá laqlú:no, wae.

Gvray nǒ tiqǒ wā vl nǒ Angce tiqǒ wā vdáe. Kvm tvra gǒ tiqlǒng wā ie. Yalong nǒ Gvrayi rvgaqǒm vsvng dǔpvt dvǒ ya:nga lǒng ie. Vsvng lǔpat angni vlǔm kv̄t muqlang taqlap svng tuqlvm tvra tiqhwáng wā vle. Yesu nǒ vsvng i dǔngte dǔpvt dǒngman tvra long ie.

Yesu dǔbushvngka yalong nǒ mongǒng vsvngri noqshi we noqngǒm tvra nvng ma-bǒng. Mv-dǒng mv-daq rò:no yvng keni mǒ-i, ang nǒ ang wā bǒn lǒng we ie. Yesui Ang coqcvnri svng shvngǒt yà:nga we nǒ, ngǔnshāri svng eshǒngshinǒng nǒ dvbu nǒ:tni Gvray kaq shegǔnnǒng, wa nǒ shvngǒt ya:nga. Yadǒ wào yǔng keni vsvng angpvn i dǔngtei gǒnshaq chutchvng we jeju vtǒshi lún bǒa rv̄t vtǔngshaq dvbulvm vle.

Yesu zuná:mi mepvng 2000 nǒng vlé rai nigǒ Yesu dǔbushvngka shini mv-táo we vsvng mvme vl we sháshie.

1998 nõng taq, dvbushvngka tá bõa we rvcvngceri tiqmaq nõ, shini dvbushvngka mv-tào we vsvng pvn ri svng dvbushvngka dvshvngvlm rvt kadø dvzaqshilvm dang vrāshie.

Shanser karu mvshøl svng rällvm rvt sømla keni shvngøtlvm dpvpt sømlahāng karu bokri wällvm kaciq ra:tnoe.

Yadāng taq rà dvgnte shvngbe dvgø dving bõa kv, monggāng taq sømlahāng vkāshūri keni dvgung gvza ring we Denny Bulanadi svng rvcā:ngo nõ sømlahāng vkā dvza:roe.

Sømlahāng vkào we nvng karu vruo we shvngbe taq shvngøtnõng tõe.

Akvt nai eyà:ngo we karu yabok nõ, móng dõngtāng taq vl we svngpvn dvcì dvgõngri mvme pvn kà taq tvlīngshaq iā:mi. Yadø wā lunlvm rvt rvcvngce vnm vchvngrii tubüm dvbvngce.

Mong dõngtāng taq vl we rvcvngcerii nõ, angmaq vdø gvmsungrii lā:ngo wei, Yesu dvbushvngka shini mv-tādrīi tá lunlvm dpvpt yabok dvkāng dvzaqshie.

Pāmàrà éi má? rvmnvngpeá? Na svng karu tiqbok zí mvvõnge. Yabok taq nà mvra keni lutshilvm tvra nvng nà eshi lõng ni taq muqlang taqlap mongdan svng kadøwa tuqlvm tvra shvngshvng wā shvngøtne.

Akvt gõmsung ma-dāng.

Gõnpaq ie, gõmsung zí mv-rà.

Pàrvt èzõngàe?

Na svng shõngshõng rvt zõnge. Yabok taq dvbulvm shvngkà vrūshaq ie.

Rvgaqtõm taq dvbulvm shvngka vl ma? rølv m ie.

Tvñ tiq nī taq gø -

Nga noqshõng tvra yabok taq mà-bá, yabok taq nõ shõngnõt nvng mvra chutnā we nõtvra i dá:ri.

Akvt ngai ràl bõnga. Yalong nõ dinge, nga nõ mvra vle. Nga mvra rvt Angce Longzape dvzvr daqa, vtqirà ie.

Vkangpeá, nga svng eshônga rvt nga tvlê eshi yà:ngl, oqa wvng. Nga lvpát bê hœq Na mepvng cvnlvm ie.

Nga mvra echutnang bõnga, Gvray nõ nga nvng tvp vle.

Nga chõmméá, dàlvm ie. Mv-shángò we tiqgõl karu tiqbok ezõngvtna. Karu yabok taq, Gvray nõ vsvng wáshi daqi nõ nõngmaq mvra elúá bõsha we tvra vrue.

Mohameté, nga svng gø erõngang dakngà lè?

Vpè, ngai gø rø lunshi ma?

Abraham nvng Moshi mvshõl shá bõsha. Nõngmaq nõqshai tvra taq mà-bá we tvrari yabok taq kømshaq vbá dá:ri.

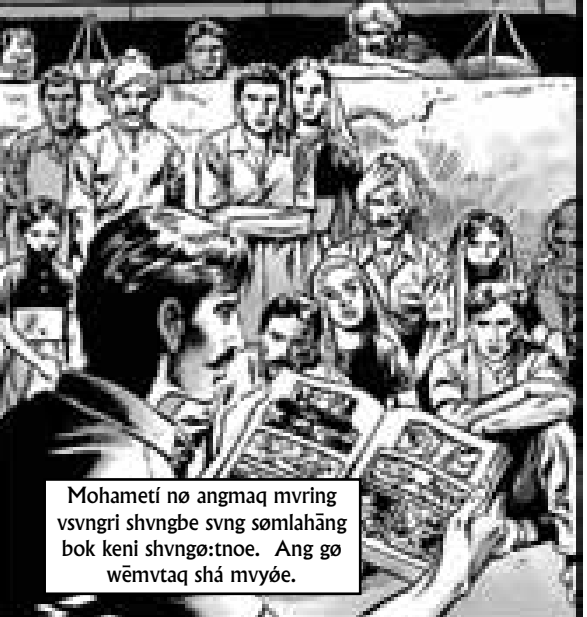
Svmare gø lvgare idvng wá Gvray basha wáshi daq ma?

Daqe, Yesui shvngbe svng gõe.

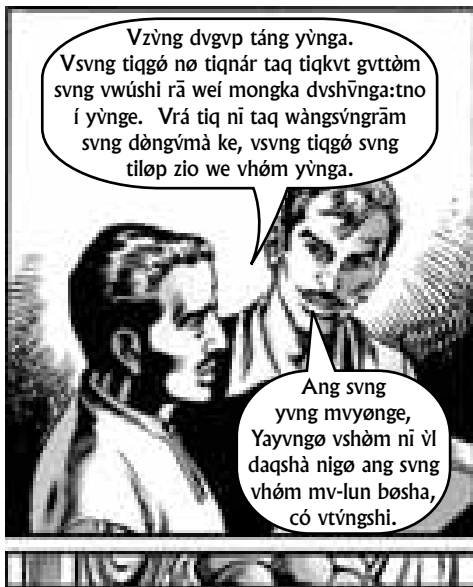

Yachõm dòng taq mongzõllong nvng dvbulõng jeju vtõ lun bõa we svng shá bõa ri mvme anmaq yvng dvkõm mvnshie.

Yalong nõ vtiquvm dvbushvngka ie. Angri angyang lamboq rvmnvgrii gø shálv m rvt gõlv m ie.

Mohametí nõ anmaq mvring vsvngri shvngbe svng sømlahång bok keni shvngø:tnoe. Ang gø wëmvtaq shá mvyoë.

Vz̀vng dvgvp táng ỳvnga.
Vsvng tiqgò nò tiqnár taq tiqkvt gvt̀tòt
svng v̀vúshi rá wéi mongka dvsh̀vnga:tno
í ỳvnge. Vrá tiq nì taq wàngsvngrám
svng d̀ngv̀mà ke, vsvng tiqgò svng
tilòp zio we v̀hòt ỳvnga.

Ang svng
ỳvng mvyònge,
Yayvngò vshòt nì v̀l
daqshà nigò ang svng
v̀hòt mv-lun bòsha,
cò vt̀vngshi.

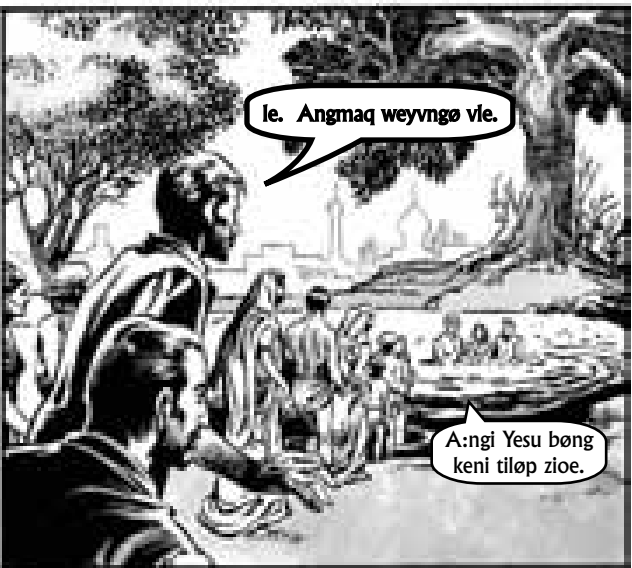
Ang svng lá ràe.

Sòmla yabok
kayvng keni elú:nòe?
Sòmlahang bok túnàpè
nò kayvng vle?

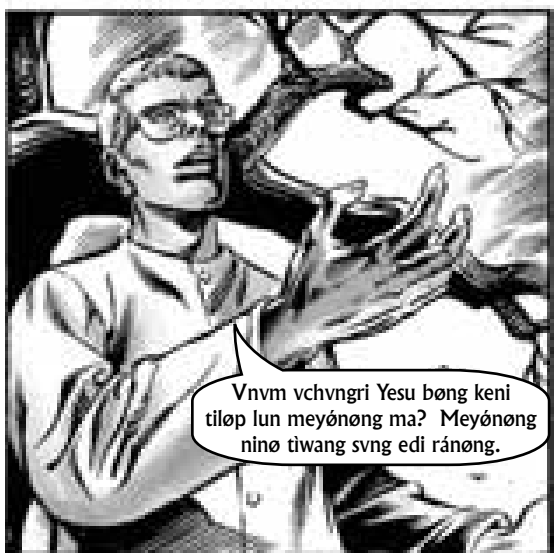
Deni vyá:ngi
wàngsvngrám
taq vle.

Nv̀pni hòq nò
dámv-v̀l l̀ngni.

Ie. Angmaq weyvngò vle.

A:ngi Yesu b̀ng
keni tilòp zioe.

Vnvm vchvngri Yesu b̀ng keni
tilòp lun meyònong ma? Meyònong
ninò tiwang svng edi ránong.

Sòmlahang webok
ỳvng ỳvnga. Yesu kaq kvm
vsvngri shvngbe nò svngli vtong
svng chut gū:ro dá:ngi lvpat
angsh̀vr taq c̀vnvme.

Kvmnøt tvra svmaq táng yǎnga. Nai ezǒngà we karu bok rǒng bǒnga kv̄t téwā, Shansher Pvlacei nèt etánāng nò tilǒp lun mvyǒng lǒnga. Yesui mvra lúāe, wa long nò angjǒng ie, akvt nga nèt taq mongzǒllong dǎnzǒnge.

Yesu svng na tiqnǒ:tní ekǎm bǒi nino tilǒp zilvm ie.

Na dǎpvt nga vtǎngshaq dǎbonge.

Gvray nò shǎvlāe.

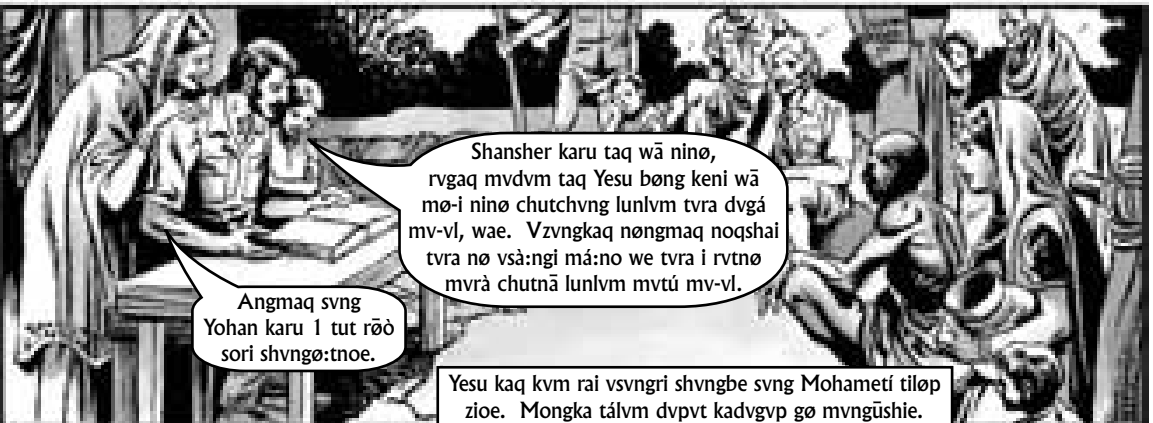
Na svng zǒng we sǒmlahang bok nò tiqshǎvlē wā ie. Mǎvdǒng nò shansher karu bok ie.

Yalong tiqni mǎpǎng tiqni èrǒð nino Gvray Ang shǒngnøt nǎvng Ang dǎvgung ngǒr lǒngsvng nai téwā èrāl lú:ngoe.

Shansher karu bok?

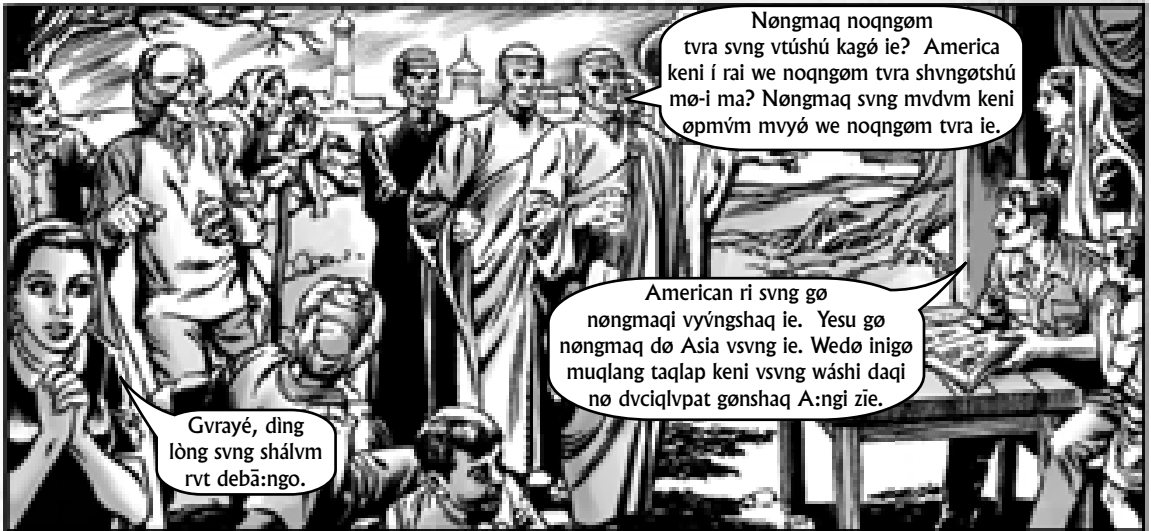
Mohametí nò shansher karu tiqni tiqni rǒð yǎng keni dǎvdǎm vtǎqlvm vtǎngri svng a:ngi yǎng lun lu:nga. Dǎvga vsǎngri kaq gǒ rǒāoe.

Angmaq svng Yohan karu 1 tut rǒð sori shǎvngǒ:tnoe.

Shansher karu taq wā nino, rvgaq mǎvdǎm taq Yesu bǒng keni wā mǒ-i nino chutchǎng lunlvm tvra dǎvgá mv-vl, wae. Vzǎvngkaq nǒngmaq noqshai tvra nò vsà:ngi má:no we tvra i rvtñø mvrà chutnā lunlvm mvtú mv-vl.

Yesu kaq kvm rai vsǎngri shǎvngbe svng Mohametí tilǒp zioe. Mongka tǎlvm dǎpvt kadǎvgvp gǒ mǎvngúshie.

Nøngmaq noqngøm
tvra svng vtúshú kagó ie? America
keni í rai we noqngøm tvra shvngøtshú
mø-i ma? Nøngmaq svng mvðvm keni
øpmým mvýó we noqngøm tvra ie.

American ri svng gø
nøngmaqi vyýngshaq ie. Yesu gø
nøngmaq dø Asia vsvng ie. Wedø inigø
muqlang taqlap keni vsvng wáshí daqi
nø dvcíqlvpat gønsshaq A:ngi zie.

Gvrayé, ding
lòng svng shálm
rvt debā:ngo.

Dvgá mong keni í rai we
noqngøm tvra yadāng vtýngshaq
vshērā:mi, yalong svng nār dzvvr
ràe. Deyaq angmaq zaywa wā
rvto taq dii, tà mv-nēshi rā.

Mati karu taq Kangpe
svng shvt ya:nga dø, Ang
mepvng cà: no vsvngri svng
gø shvt lú:ngoe, wāe.

Matii wā dø nøngmaq
eshvtna:tni nigø tvlē teqshi
mv-rā, muqlang taqlapmø
zaqshøp lunlv m ie.

EEEEKKK...

Gvrayé,
Echýngshàé.

Watwat vtshai.

Mv-lutshi gvp,
angshí
nàðmøng.

Có watwat,
chòm vcat daq
má mà-shál

Mohameti
angn̄vpè svng svmi
keni shvlu:tnoe.

Mohameti n̄ dvgá vsngri kaq ḡ svmi
keni lutshilvm rvt dvbā:ngo dvgvp,

KOK...

KRÒNGNG...

Svml̄ vḡm
we chòm vcat daql̄
n̄ angn̄ mv̄dvm
taq í daql̄.

N̄ngmaq
noqnḡm tvra sh̄l̄ sori
shíá:mi, Krisru rvcvngceri
svng sh̄n̄ r̄ae.

Angmaq n̄ dvcíq l̄vpat ḡnshaq
dvpvt vl̄m̄rà mà-dá, shíá:mi ḡ
rvt n̄t ȳr sori k̄:moe.

Mohamet n̄
ang rvm̄nvgp̄è dvpvt
ḡnshaq zísh̄i b̄i. Yalong
mv̄dvm t̄e we shongn̄t
dvgá mv̄-vl̄.

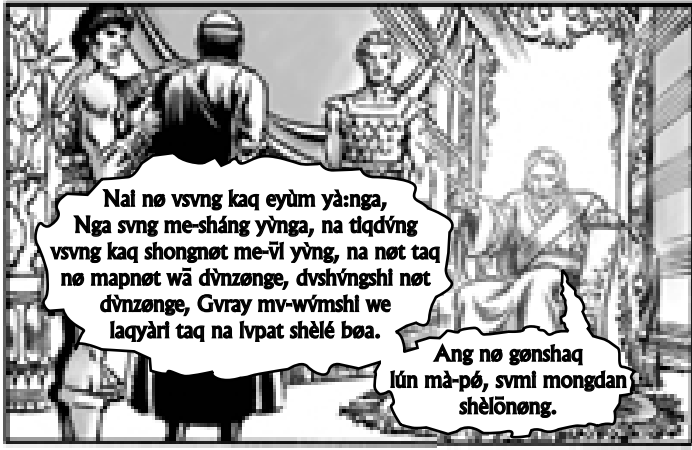
M̄-ngōni, Vm̄eá,
Akv̄t Vp̄e n̄ Yesu
nvng t̄iqrá vle.

Mohamet svng muqlang dvzvrrii muqlang taqlap svng shōl bōa.

Nga svng kākaq shōlv̄m ēdv̄nshāē? Na nō ēshīā:mi, lvpat angsh̄vr svng gōng rāā:mi.

Lvpat angsh̄vr svng gōnglv̄m iā:mi, waka nō ēyūmkā ie. Na svng nō kangelv̄m wā ie.

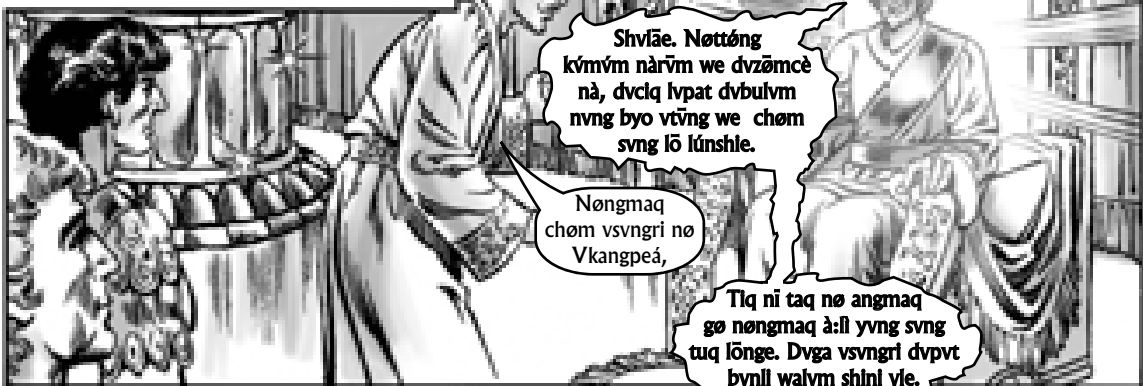

Nai nō vsvng kaq eyūm yā:nga, Nga svng me-sháng yūnga, na tīqđvng vsvng kaq shongnēt me-v̄l yūng, na nēt taq nō mapnēt wā đv̄nzōngē, đv̄shv̄ngshī nēt đv̄nzōngē, Gvray mv-w̄mshī we laqyārī taq na lvpat shēlé bōa.

Ang nō gōnshaq lūn m̄-pō, svml̄i mongdan shēlōnōng.

Mē-wāshānlé, svml̄i mongdan svng nō mē-đējāshānlé.

Shv̄lāē. Nōttōng k̄v̄m̄v̄m nār̄v̄m we đv̄zōmcē nā, đv̄cl̄q lvpat đv̄bul̄v̄m nvng byo vt̄v̄ng we chōm svng lō lūnshīe.

Nōngmaq chōm vsvngri nō Vkgānpéá,

Tl̄q nī taq nō angmaq gō nōngmaq à:lī yvng svng tuq lōngē. Đvga vsvngri đvpvt̄ b̄v̄nlī wal̄v̄m shīnlī v̄lē.

Đvbushv̄ngka svng shīnlī mv-tāō vsvngrii nō p̄a w̄ào ma?

Angmaq svng shv̄ngō:tno we Kristu rvcv̄ngceri svng sha:tnoē. Angmaq k̄v̄m keni nō gōnshaq lūne, mv-k̄v̄m keni nō,